

Nazwa grupy kapitałowej:	<i>Grupa Kapitałowa PBG</i>		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	<i>01.01-31.12.2017</i>	Waluta sprawozdawcza:	<i>złoty polski (PLN)</i>
Poziom zaokrąglenia:	<i>wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)</i>		

GRUPA KAPITAŁOWA PBG
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE

**ZA OKRES OD 1 STYCZNIA 2017 ROKU
DO 31 GRUDNIA 2017 ROKU**

WYSOGOTOWO, DNIA 26 KWIECZNIA 2018 ROKU

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

SPIS TREŚCI

SKONSOLIDOWANY RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT	5
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW	7
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ	8
SKONSOLIDOWANE ZESTAWIENIE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM	10
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH	12
ZASADY (POLITYKI) RACHUNKOWOŚCI ORAZ DODATKOWE NOTY OBJAŚNIAJĄCE	14
1. INFORMACJE OGÓLNE	14
1.1 INFORMACJE O SPÓŁCE DOMINUJĄCEJ	14
1.2 SKŁAD ZARZĄDU I RADY NADZORCZEJ SPÓŁKI DOMINUJĄCEJ	14
1.3 CHARAKTER DZIAŁALNOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ	14
1.4 INFORMACJA O GRUPIE KAPITAŁOWEJ	15
1.4.1 SKŁAD GRUPY KAPITAŁOWEJ	15
1.4.2 SCHEMAT GRUPY KAPITAŁOWEJ NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2017 ROKU	21
1.4.3 ZMIANY W GRUPIE KAPITAŁOWEJ W 2017 ROKU	23
2. PODSTAWA SPORZĄDZENIA SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO, WALUTA SPRAWOZDAWCZA ORAZ ZASTOSOWANY POZIOM ZAOKRĄGLEŃ	24
2.1 PODSTAWA SPORZĄDZENIA SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO	24
2.2 WALUTA FUNKCJONALNA, WALUTA SPRAWOZDAWCZA ORAZ ZASTOSOWANY POZIOM ZAOKRĄGLEŃ	24
2.3 ZAŁOŻENIE KONTYNUACJI DZIAŁALNOŚCI	25
2.4 WPŁYW ZAWARCIA UKŁADU Z WIERZYCIELAMI NA SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE	32
3. ZMIANY STANDARDÓW LUB INTERPRETACJI	32
3.1 ZMIANY STANDARDÓW LUB INTERPRETACJI OBOWIĄZUJĄCE I ZASTOSOWANE PRZEZ GRUPĘ OD 1 STYCZNIA 2017 ROKU	32
3.2 OPUBLIKOWANE STANDARDY I INTERPRETACJE, KTÓRE NIE WESZŁY W ŻYCIE NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2017 ROKU I ICH WPŁYW NA SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE GRUPY	33
4. KOREKTY BŁĘDU LAT POPRZEDNICH	40
5. PROFESJONALNY OSĄD, NIEPEWNOŚĆ SZACUNKÓW I ZAŁOŻEŃ ORAZ ZMIANY SZACUNKÓW	40
5.1 PROFESJONALNY OSĄD	40
5.2 NIEPEWNOŚĆ SZACUNKÓW I ZAŁOŻEŃ	42
5.2.1 REZERWY	42
5.2.2 UTRATA WARTOŚCI AKTYWÓW NIEFINANSOWYCH (W TYM WARTOŚCI FIRMY)	43
5.2.3 PRZYCHODY Z UMÓW O USŁUGĘ BUDOWLANĄ	44
5.2.4 KLASYFIKACJA AKTYWÓW FINANSOWYCH	45
5.2.5 OKRESY EKONOMICZNEJ UŻYTECZNOŚCI ŚRODKÓW TRWAŁYCH I WARTOŚCI NIEMATERIALNYCH	45
5.2.6 AKTYWA NA PODATEK ODROZCZONY	45
5.2.7 NIEPEWNOŚĆ ZWIĄZANA Z ROZLICZENIAMI PODATKOWYMI	46
5.2.8 ODPIS AKTUALIZUJĄCY WARTOŚĆ NALEŻNOŚCI I POŻYCZEK	46
5.2.9 WARTOŚĆ GODZIWA INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH	47
5.2.10 OSZACOWANIE WARUNKÓW PRZYSZŁYCH EMISJI AKCJI SERII H I I	47
5.3 ZMIANY SZACUNKÓW	47
6. ISTOTNE ZASADY RACHUNKOWOŚCI	47
6.1 SEGMENTY OPERACYJNE	47
6.2 ZASADY KONSOLIDACJI	48
6.3 POŁĄCZENIE JEDNOSTEK GOSPODARCZYCH I WARTOŚĆ FIRMY	50
6.4 INWESTYCJE W JEDNOSTKACH STOWARZYSZONYCH	51
6.5 INWESTYCJE WE WSPÓLNE USTALENIA UMOWNE	52
6.6 WYCENA DO WARTOŚCI GODZIWEJ	53
6.7 TRANSAKCJE W WALUTACH OBCYCH	54
6.8 KOSZTY FINANSOWANIA ZEWNĘTRZNEGO	56
6.9 WARTOŚCI NIEMATERIALNE	57
6.10 RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE	58
6.11 AKTYWA W LEASINGU – GRUPA JAKO LEASINGOBIORCA	60
6.12 NALEŻNOŚCI Z TYTUŁU LEASINGU – GRUPA JAKO LEASINGODAWCA	60
6.13 UTRATA WARTOŚCI NIEFINANSOWYCH AKTYWÓW TRWAŁYCH	61
6.14 NIERUCHOMOŚCI INWESTYCYJNE	62
6.15 NIEODNAWIALNE ZASOBY NATURALNE	64
6.16 INSTRUMENTY FINANSOWE	64
6.16.1 AKTYWA FINANSOWE	65
6.16.2 UTRATA WARTOŚCI AKTYWÓW FINANSOWYCH	68
6.16.2.1 AKTYWA FINANSOWE UJMOWANE WEDŁUG ZAMORTYZOWANEGO KOSZTU	68
6.16.2.2 AKTYWA FINANSOWE WYKAZYWANE WEDŁUG KOSZTU	69
6.16.2.3 AKTYWA FINANSOWE DOSTĘPNE DO SPRZEDAŻY	69
6.16.3 POCHODNE INSTRUMENTY FINANSOWE I RACHUNKOWOŚĆ ZABEZPIECZEŃ	70
6.16.4 WBUDOWANE INSTRUMENTY POCHODNE	71
6.16.5 ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE	71
6.17 ZAPASY	72
6.18 NALEŻNOŚCI Z TYTUŁU DOSTAW I USŁUG ORAZ POZOSTAŁE NALEŻNOŚCI	73

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

6.19	ŚRODKI PIENIĘŻNE I ICH EKWIWALENTY	73
6.20	AKTYWA TRWAŁE I GRUPY AKTYWÓW NETTO PRZEZNACZONE DO SPRZEDAŻY	73
6.21	KAPITAŁ WŁASNY	74
6.22	ŚWIADCZENIA PRACOWNICZE	74
6.22.1	KRÓTKOTERMINOWE ŚWIADCZENIA PRACOWNICZE	75
6.22.2	REZERWY NA NIETYTUŁOWANE URLOPY	75
6.22.3	ODPRawy EMERYTALNE I NAGRODY JUBILEUSZOWE	75
6.23	REZERWY, ZOBOWIĄZANIA I AKTYWA WARUNKOWE	76
6.24	OPROCENTOWANE KREDYTY BANKOWE, POŻYCZKI I PAPIERY DŁUŻNE	77
6.25	ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU DOSTAW I USŁUG ORAZ POZOSTAŁE ZOBOWIĄZANIA	77
6.26	ROZLICZENIA MIĘDZYOKRESOWE	78
6.27	PRZYCHODY ZE SPRZEDAŻY	78
6.27.1	SPRZEDAŻ TOWARÓW I PRODUKTÓW	78
6.27.2	SPRZEDAŻ USŁUG	79
6.28	DYWIDENDY, POZOSTAŁE PRZYCHODY OPERACYJNE I PRZYCHODY FINANSOWE	80
6.29	KOSZTY	81
6.30	PODATEK DOCHODOWY (BIEŻĄCY I ODROZCZONY)	82
6.31	PODATEK OD TOWARÓW I USŁUG	84
6.32	OCENA NIEPEWNOŚCI CO DO ROZLICZEŃ PODATKOWYCH	84
6.33	ZYSK NA JEDNĄ AKCJĘ	84
7.	ZARZĄDZANIE KAPITAŁEM	85
8.	SEGMENTY OPERACYJNE	85
9.	PRZEJĘCIA ORAZ ZBYCIA JEDNOSTEK ZALEŻNYCH	87
9.1	PRZEJĘCIA JEDNOSTEK ZALEŻNYCH	87
9.2	ZBYCIA JEDNOSTEK ZALEŻNYCH	87
10.	INWESTYCJE W JEDNOSTKACH ZALEŻNYCH	88
11.	UDZIAŁ WE WSPÓLNYM PRZEDSIĘWZIĘCIU	89
12.	UDZIAŁ WE WSPÓLNYM DZIAŁANIU	90
13.	WARTOŚĆ FIRMY	91
14.	WARTOŚCI NIEMATERIALNE	94
15.	RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE	98
16.	AKTYWA W LEASINGU	102
17.	GRUPA JAKO LEASINGODAWCA	103
18.	NIEODNAWIALNE ZASOBY NATURALNE	103
19.	NIERUCHOMOŚCI INWESTYCYJNE	103
20.	INWESTYCJE DŁUGOTERMINOWE	104
21.	AKTYWA ORAZ ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE	104
21.1	KATEGORIE AKTYWÓW ORAZ ZOBOWIĄZAŃ	104
21.2	POŻYCZKI UDZIELONE	110
21.3	POCHODNE INSTRUMENTY FINANSOWE	110
21.4	POZOSTAŁE AKTYWA FINANSOWE	112
21.5	KREDYTY, POŻYCZKI I INNE INSTRUMENTY DŁUŻNE	112
21.6	ZABEZPIECZENIE SPŁATY ZOBOWIĄZAŃ	117
21.7	POZOSTAŁE INFORMACJE DOTYCZĄCE INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH	118
21.8	UJAWNIAJĄCE METOD WYCENY INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH W WARTOŚCI GODZIWEJ	119
22.	ZAPASY	120
23.	DŁUGOTERMINOWE KONTRAKTOWE NALEŻNOŚCI, ZOBOWIĄZANIA I REZERWY	121
24.	NALEŻNOŚCI Z TYTUŁU DOSTAW I USŁUG ORAZ POZOSTAŁE NALEŻNOŚCI	122
25.	ŚRODKI PIENIĘŻNE I ICH EKWIWALENTY	126
26.	AKTYWA ZAKLASYFIKOWANE JAKO PRZEZNACZONE DO SPRZEDAŻY ORAZ DZIAŁALNOŚĆ ZANIECHANA	127
27.	KAPITAŁ WŁASNY	128
27.1	KAPITAŁ PODSTAWOWY	128
27.2	KAPITAŁ Z EMISJI AKCJI POWYŻEJ ICH WARTOŚCI NOMINALNEJ	131
27.3	KAPITAŁ Z WYCENY TRANSAKCJI ZABEZPIECZAJĄCYCH ORAZ RÓŻNICE KURSOWE Z PRZELICZENIA JEDNOSTEK ZAGRANICZNYCH	131
27.4	POZOSTAŁE KAPITAŁY	132
27.5	ZYSKI / STRATY ZATRZYMANE ORAZ OGRANICZENIA W WYPŁACIE DYWIDENDY	132
27.6	PROGRAMY PŁATNOŚCI OPARTE O AKCJE	132
27.7	UDZIAŁY NIEKONTROLUJĄCE	132
28.	ŚWIADCZENIA PRACOWNICZE	133
29.	POZOSTAŁE REZERWY	137
30.	ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU DOSTAW I USŁUG ORAZ POZOSTAŁE ZOBOWIĄZANIA	139
31.	ROZLICZENIA MIĘDZYOKRESOWE	141
32.	MAJĄTEK SOCJALNY ORAZ ZOBOWIĄZANIA ZFŚS	141
33.	SPRZEDAŻ USŁUG BUDOWLANYCH	142
34.	PRZYCHODY I KOSZTY	145
34.1	KOSZTY WEDŁUG RODZAJU	145
34.2	KOSZTY AMORTYZACJI, ODPISÓW AKTUALIZUJĄCYCH, RÓŻNIC KURSOWYCH ORAZ ZAPASÓW UJĘTE W ZYSKU LUB STRACIE	145

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

34.3	POZOSTAŁE PRZYCHODY OPERACYJNE.....	146
34.4	POZOSTAŁE KOSZTY OPERACYJNE.....	147
34.5	PRZYCHODY FINANSOWE.....	148
34.6	KOSZTY FINANSOWE.....	148
35.	PODATEK DOCHODOWY.....	149
35.1	OBCIĄŻENIE PODATKOWE.....	149
35.2	ODROZCZONY PODATEK DOCHODOWY.....	149
36.	ZYSK NA AKCJĘ, DYWIDENDY WYPŁACONE I ZAPROPONOWANE DO WYPŁATY ORAZ EMISJE I WYKUP PAPIERÓW DŁUŻNYCH.....	155
36.1	ZYSK NA AKCJĘ.....	155
36.2	DYWIDENDY WYPŁACONE ORAZ ZAPROPONOWANE DO WYPŁATY.....	155
36.3	EMISJA I WYKUP PAPIERÓW DŁUŻNYCH.....	156
37.	NARUSZENIE POSTANOWIEŃ UMOWY (KREDYTY, POŻYCZKI).....	158
38.	PRZEPŁYWY PIENIĘŻNE.....	158
39.	INFORMACJE NA TEMAT PODMIOTÓW POWIĄZANYCH.....	160
40.	AKTYWA ORAZ ZOBOWIĄZANIA WARUNKOWE.....	162
41.	POSTĘPOWANIA SĄDOWE ORAZ INNE SPRAWY SPORNE.....	163
42.	ROZLICZENIA PODATKOWE.....	171
43.	CELE I ZASADY ZARZĄDZANIA RYZYKIEM FINANSOWYM.....	171
43.1	RYZYKO PŁYNNOŚCI.....	172
43.2	RYZYKO STOPY PROCENTOWEJ.....	175
43.3	RYZYKO WALUTOWE.....	176
43.4	RYZYKO KREDYTOWE.....	179
45.	POZOSTAŁE INFORMACJE.....	181
45.1	WYBRANE DANE FINANSOWE PRZELICZONE NA EUR.....	181
45.2	WYNAGRODZENIA CZŁONKÓW ZARZĄDU I RADY NADZORCZEJ JEDNOSTKI DOMINUJĄCEJ.....	183
45.3	ZATRUDNIENIE W GRUPIE KAPITAŁOWEJ I ROTACJA KADR.....	184
45.4	WYNAGRODZENIE PODMIOTU UPRAWNIONEGO DO BADANIA SPRAWOZDAŃ FINANSOWYCH.....	184
46.	ZDARZENIA PO DNIU BILANSOWYM.....	185
47.	ZATWIERDZENIE SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO.....	187

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrągleń:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

SKONSOLIDOWANY RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT

Wyszczególnienie	Nota	za rok zakończony 31.12.2017	za rok zakończony 31.12.2016
<i>Działalność kontynuowana</i>			
Przychody ze sprzedaży	8	1 869 093	1 987 014
Przychody ze sprzedaży produktów i usług		1 865 658	1 956 482
Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów		3 435	30 532
Koszt własny sprzedaży	8	(1 696 259)	(1 865 858)
Koszt sprzedanych produktów i usług		(1 693 488)	(1 834 384)
Koszt sprzedanych towarów i materiałów		(2 771)	(31 474)
Zysk brutto ze sprzedaży		172 834	121 156
Zysk na utracie współkontroli nad wspólnym działaniem	12	-	24 239
Koszty sprzedaży	34.1	(27 483)	(21 076)
Koszty ogólnego zarządu	34.1	(91 412)	(92 376)
Pozostałe przychody operacyjne	34.3	37 637	31 835
Pozostałe koszty operacyjne	34.4	(116 489)	(165 282)
Koszty restrukturyzacji		-	(3 852)
Wynik na zawarciu układu z wierzycielami oraz aktualizacja zobowiązań z tytułu dyskonta	2.4	(17 993)	925 747
Zysk (strata) z działalności operacyjnej		(42 906)	820 391
Przychody finansowe	34.5	6 813	625
Koszty finansowe	34.6	(15 259)	(10 002)
Udział w zyskach jednostek rozliczanych metodą praw własności		(3 932)	(7 767)
Zysk (strata) przed opodatkowaniem		(55 284)	803 247
Podatek dochodowy	35	(35 849)	(14 499)
Zysk (strata) netto z działalności kontynuowanej		(91 133)	788 747
Zysk (strata) netto		(91 133)	788 747
Zysk (strata) netto przypadający:		(91 133)	788 747
- akcjonariuszom jednostki dominującej		(30 412)	838 731
- akcjonariuszom niekontrolującym		(60 721)	(49 984)

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrągleń:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

Wyszczególnienie	za okres 31.12.2017 1 / akcję	za okres 31.12.2016 1 / akcję
Zysk (strata) netto z działalności kontynuowanej przypadający:	(91 133)	788 747
- akcjonariuszom jednostki dominującej	(30 412)	838 731
- akcjonariuszom niekontrolującym	(60 721)	(49 984)
Zysk (strata) netto z działalności kontynuowanej i zaniechanej przypadający:	(91 133)	788 747
- akcjonariuszom jednostki dominującej	(30 412)	838 731
- akcjonariuszom niekontrolującym	(60 721)	(49 984)
Średnia ważona liczba akcji zwykłych (w szt.)	804 281 191*	438 785 030*
Średnia ważona rozwodniona liczba akcji zwykłych (w szt.)	804 281 191*	438 785 030*
Zysk (strata) na jedną akcję z działalności kontynuowanej:		
- podstawowy	(0,038)	1,91
- rozwodniony	(0,038)	1,91
Zysk (strata) na jedną akcję z działalności kontynuowanej i zaniechanej:		
- podstawowy	(0,038)	1,91
- rozwodniony	(0,038)	1,91

* Sposób wyliczenia średnio ważonej liczby akcji przedstawiono w nocie 36.1.

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrągleń:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

Wyszczególnienie	za okres 31.12.2017	za okres 31.12.2016
Zysk (strata) netto	(91 133)	788 747
Inne całkowite dochody, które zostaną przeklasyfikowane na zyski lub straty po spełnieniu określonych warunków, dotyczące pozycji:		
ujęte w okresie w innych dochodach całkowitych z tytułu instrumentów zabezpieczających przepływy środków pieniężnych	421	(154)
Różnice kursowe z wyceny jednostek działających za granicą	(13 096)	4 448
Podatek dochodowy odnoszący się do składników innych dochodów całkowitych	(80)	29
Inne całkowite dochody, które nie zostaną przeklasyfikowane za zyski lub straty, dotyczące pozycji:		
Straty aktuarialne dotyczące świadczeń pracowniczych	324	(854)
Podatek dochodowy odnoszący się do składników innych dochodów całkowitych	(62)	162
Inne całkowite dochody (straty) po opodatkowaniu	(12 493)	3 631
Całkowite dochody	(103 626)	792 378
Całkowite dochody przypadające:		
- akcjonariuszom podmiotu dominującego	(43 008)	842 736
- akcjonariuszom niekontrolującym	(60 621)	(50 358)

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrągleń:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ

Wyszczególnienie	Nota	na dzień 31.12.2017	na dzień 31.12.2016
Aktywa			
Aktywa trwałe		465 380	726 984
Wartość firmy	13	102 536	186 580
Wartości niematerialne	14	8 300	8 968
Rzeczowe aktywa trwałe	15	199 953	222 976
Nieruchomości inwestycyjne	19	1 319	131 343
Inwestycje długoterminowe	20	1 790	4 577
Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych		102	-
Inwestycje we wspólnych przedsięwzięciach	11	19 312	28 474
Długoterminowe kontraktowe należności oraz należności długoterminowe z tytułu umowy o usługę budowlaną	23	39 150	39 150
Należności	24	50 232	39 972
Pozostałe długoterminowe aktywa finansowe	21.4	1 497	1 482
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	35.2	38 675	60 094
Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe	31	2 514	3 368
Aktywa obrotowe		1 008 172	1 172 947
Zapasy	22	16 954	17 080
Należności z tytułu umów o usługę budowlaną	33	235 737	114 023
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	24	536 777	869 119
Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego		10	19 706
Pożyczki udzielone	21.2	6	363
Pochodne instrumenty finansowe	21.3	479	-
Pozostałe krótkoterminowe aktywa finansowe	21.1	3 010	74
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	25	192 175	121 109
Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	31	23 024	31 473
Aktywa zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży	26	163 672	60 986
Aktywa razem		1 637 224	1 960 916

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ

Wyszczególnienie	Nota	na dzień 31.12.2017	na dzień 31.12.2016
<i>Pasywa</i>			
Kapitał własny		287 607	228 335
Kapitał własny przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej		(162 512)	(65 941)
Kapitał podstawowy	27.1	16 081	15 414
Kapitał z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej	27.2	1 021 844	1 009 665
Kapitał z wyceny transakcji zabezpieczających przepływy	27.3	(645)	(986)
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	27.3	(23 749)	(10 862)
Pozostałe kapitały	27.4	521 596	524 314
Straty zatrzymane:	27.5	(1 697 639)	(1 603 486)
- strata z lat ubiegłych		(1 667 227)	(2 442 217)
- zysk (strata) netto bieżącego roku przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej		(30 412)	838 731
Udziały niekontrolujące	27.7	450 119	294 276
Zobowiązania		1 349 617	1 732 581
Zobowiązania długoterminowe		537 633	733 463
Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne	21.5	302 721	356 886
Leasing finansowy	16	24 784	7 635
Pochodne instrumenty finansowe	21.3	796	1 218
Długoterminowe kontraktowe zobowiązania i rezerwy	23	38 240	38 686
Pozostałe zobowiązania	30	105 450	240 257
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	35.2	4 796	4 725
Zobowiązania i rezerwy z tytułu świadczeń pracowniczych	28	21 371	24 036
Pozostałe rezerwy długoterminowe	29	39 385	58 859
Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe	31	90	1 161
Zobowiązania krótkoterminowe		811 984	999 118
Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne	21.5	165 956	208 177
Leasing finansowy	16	3 606	3 084
Pochodne instrumenty finansowe	21.3	237	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	30	451 232	581 935
Zobowiązania z tytułu umowy o usługę budowlaną	33	25 400	86 912
Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego		2 280	1 126
Zobowiązania i rezerwy z tytułu świadczeń pracowniczych	28	37 192	45 594
Pozostałe rezerwy krótkoterminowe	29	62 382	61 162
Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	31	16 203	11 128
Zobowiązania związane z aktywami przeznaczonymi do sprzedaży		47 496	-
Pasywa razem		1 637 224	1 960 916

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrągleń:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

**SKONSOLIDOWANE ZESTAWIENIE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM
ZA ROK ZAKOŃCZONY 31 GRUDNIA 2017 ROKU**

Wyszczególnienie	Kapitał przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej								Udziały niekontrolujące	Kapitał własny razem
	Kapitał podstawowy	Akcje własne (-)	Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	Kapitał z wyceny transakcji zabezpieczających przepływy	Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	Pozostałe kapitały	Zyski zatrzymane/ niepokryte straty	Razem		
Nota	27.1		27.2	27.3	27.3	27.4	27.5	-	27.7	-
Saldo na dzień 01.01.2017 roku	15 414	-	1 009 665	(986)	(10 862)	524 314	(1 603 486)	(65 941)	294 276	228 335
Zmiany zasad (polityki) rachunkowości	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Korekta błędu podstawowego	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Saldo po zmianach	15 414	-	1 009 665	(986)	(10 862)	524 314	(1 603 486)	(65 941)	294 276	228 335
Zmiany w kapitale własnym w okresie od 01.01- 31.12.2017 roku										
Emisja akcji	667	-	12 184	-	-	(12 743)	-	108	-	108
Wyłączenie pożyczki udzielonej przez większościowego akcjonariusza	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Zmiana struktury grupy kapitałowej (transakcje z podmiotami niekontrolującymi)	-	-	-	-	-	-	(53 571)	(53 571)	216 455	162 884
Obniżenie wartości nominalnej akcji	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Inne korekty	-	-	(5)	-	-	(36)	(63)	(104)	9	(93)
Przekazanie wyniku finansowego na kapitał	-	-	-	-	-	10 107	(10 107)	-	-	-
Razem transakcje z właścicielami	667	-	12 179	-	-	(2 672)	(63 741)	(53 563)	216 464	162 897
Zysk netto za okres od 01.01 do 31.12.2017 roku	-	-	-	-	-	-	(30 412)	(30 412)	(60 721)	(91 133)
Inne całkowite dochody po opodatkowaniu za okres od 01.01 do 31.12.2017 roku	-	-	-	341	(12 887)	(46)	-	(12 592)	100	(12 492)
Razem całkowite dochody	-	-	-	341	(12 887)	(46)	(30 412)	(43 004)	(60 621)	(103 625)
Przeniesienie do zysków zatrzymanych (sprzedaż przeszacowanych środków trwałych)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Saldo na dzień 31.12.2017 roku	16 081	-	1 021 844	(645)	(23 749)	521 596	(1 697 639)	(162 512)	450 119	287 607

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrągleń:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

**SKONSOLIDOWANE ZESTAWIENIE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM
ZA ROK ZAKOŃCZONY 31 GRUDNIA 2016 ROKU**

Wyszczególnienie	Kapitał przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej								Udziały niekontrolujące	Kapitał własny razem
	Kapitał podstawowy	Akcje własne (-)	Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	Kapitał z wyceny transakcji zabezpieczających przepływy	Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	Pozostałe kapitały	Zyski zatrzymane/ niepokryte straty	Razem		
Saldo na dzień 01.01.2016 roku	14 295	-	733 348	(861)	(15 338)	506 631	(2 397 229)	(1 159 154)	351 054	(808 100)
Zmiany zasad (polityki) rachunkowości	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Korekta błędów podstawowego	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Saldo po zmianach	14 295	-	733 348	(861)	(15 338)	506 631	(2 397 229)	(1 159 154)	351 054	(808 100)
Zmiany w kapitale własnym w okresie od 01.01- 31.12.2016 roku										
Emisja akcji	15 128	-	276 317	-	-	12 851	-	304 296	-	304 296
Wyłączenie pożyczki udzielonej przez większościowego akcjonariusza	-	-	-	-	-	(35 902)	-	(35 902)	-	(35 902)
Zmiana struktury grupy kapitałowej (transakcje z podmiotami niekontrolującymi)	-	-	-	-	-	(1 996)	(1 940)	(3 936)	(6 366)	(10 302)
Obniżenie wartości nominalnej akcji	(14 009)	-	-	-	-	-	-	(14 009)	-	(14 009)
Inne korekty	-	-	-	-	-	(19)	47	28	(54)	(26)
Przekazanie wyniku finansowego na kapitał	-	-	-	-	-	43 095	(43 095)	-	-	-
Razem transakcje z właścicielami	1 119	-	276 317	-	-	18 029	(44 988)	250 477	(6 420)	244 057
Strata netto za okres od 01.01 do 31.12.2016 roku	-	-	-	-	-	-	838 731	838 731	(49 984)	788 747
Inne całkowite dochody po opodatkowaniu za okres od 01.01 do 31.12.2016 roku	-	-	-	(125)	4 476	(346)	-	4 005	(374)	3 631
Razem całkowite dochody	-	-	-	(125)	4 476	(346)	838 731	842 736	(50 358)	792 378
Przeniesienie do zysków zatrzymanych (sprzedaż przeszacowanych środków trwałych)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Saldo na dzień 31.12.2016 roku	15 414	-	1 009 665	(986)	(10 862)	524 314	(1 603 486)	(65 941)	294 276	228 335

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH

Wyszczególnienie	Nota	za okres 31.12.2017	za okres 31.12.2016
<i>Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej</i>			
Zysk (strata) netto przed opodatkowaniem		(55 284)	803 247
Korekty:			
Amortyzacja i odpisy aktualizujące rzeczowe aktywa trwałe	15	14 834	19 272
Amortyzacja i odpisy aktualizujące wartości niematerialne	14	1 712	2 591
Zmiana wartości godziwej nieruchomości inwestycyjnych oraz aktywów trwałych zaklasyfikowanych jako przeznaczone do sprzedaży		(3 062)	(4 273)
Zmiana wartości godziwej inwestycji długoterminowych		-	3 000
Środki pieniężne wspólnego przedsięwzięcia na dzień utraty współkontroli		-	(91 708)
Zmiana wartości godziwej aktywów (zobowiązań) finansowych wycenianych przez rachunek zysków i strat		-	242
Instrumenty zabezpieczające przepływy środków pieniężnych przeniesione z kapitału		551	-
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości aktywów finansowych i niefinansowych		73 345	106 852
Zysk ze sprzedaży niefinansowych aktywów trwałych oraz aktywów trwałych zaklasyfikowanych jako przeznaczone do sprzedaży		(2 906)	(2 394)
Zysk ze sprzedaży aktywów finansowych (innych niż instrumenty pochodne)		3 374	-
Zyski (straty) z tytułu różnic kursowych		(2 865)	1 277
Koszty odsetek		7 597	7 688
Przychody z odsetek		(1 187)	(845)
Udział w zyskach (stratach) jednostek rozliczanych metodą praw własności		3 932	7 767
Korekty dotyczące utraty współkontroli nad wspólnym działaniem		-	(21 031)
Zmiana stanu zobowiązań z tyt. obligacji		(2 529)	(653 419)*
Inne korekty		(2 536)	2 597
Korekty razem:		90 260	(622 384)
Zmiana stanu zapasów		489	36 084
Zmiana stanu należności	38	328 299	(296 837)
Zmiana stanu zobowiązań	38	(265 324)	(8 683)
Zmiana stanu rezerw i rozliczeń międzyokresowych		(16 983)	(296 661)
Zmiana stanu z tytułu umów budowlanych	38	(183 225)	156 639
Inne korekty		(4)	-
Zmiany w kapitale obrotowym		(136 748)	(409 458)
Wpływy (wydatki) z rozliczenia instrumentów pochodnych		(479)	-
Zapłacony podatek dochodowy		(5 740)	(23 003)
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej		(107 989)	(251 598)
<i>Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej</i>			
Wydatki na nabycie wartości niematerialnych		(1 099)	(1 213)
Wydatki na nabycie rzeczowych aktywów trwałych		(4 186)	(7 621)
Wpływy ze sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych		4 420	3 941
Wydatki na nabycie nieruchomości inwestycyjnych		(142)	(3)
Wpływy ze sprzedaży nieruchomości inwestycyjnych oraz aktywów trwałych zaklasyfikowanych jako przeznaczone do sprzedaży		40 222	12 703
Wydatki netto na nabycie jednostek zależnych		(243)	-

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

Wpływy netto ze sprzedaży jednostek zależnych		6 000	-
Otrzymane spłaty pożyczek udzielonych		3 000	421
Pożyczki udzielone		-	(162)
Wydatki na nabycie pozostałych aktywów finansowych		(603)	-
Otrzymane odsetki		32	174
Inne wpływy		-	90
Inne wydatki inwestycyjne		(4)	(1 641)
Środki pieniężne netto wykorzystane w działalności inwestycyjnej		47 397	6 689
<i>Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej</i>			
Wpływy netto z tytułu emisji akcji		163 369	-
Wpływy z tytułu zaciągnięcia kredytów i pożyczek		32 765	42 880
Spłaty kredytów i pożyczek		(77 672)	(5 360)
Spłaty odsetek od kredytów i pożyczek		(4 676)	(5 297)
Spłata zobowiązań z tytułu leasingu finansowego		(5 118)	(6 528)
Spłata odsetek z tytułu leasingu finansowego		(1 113)	(523)
Pozostałe odsetki zapłacone		(136)	(82)
Odsetki od lokat (od środków z nadwyżki finansowej)		58	409
Pozostałe odsetki otrzymane		16	-
Wpływy z tytułu leasingu zwrotnego		20 649	-
Inne wpływy/wydatki		3 823	(1 110)
Środki pieniężne netto z działalności finansowej		131 964	24 389
Zmiana netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów		71 371	(220 520)
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na początek okresu	25	121 109	341 746
Zmiana stanu z tytułu różnic kursowych		(305)	(117)
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na koniec okresu	25	192 175	121 109

* w pozycji ujęto również efekt ujęcia Układu w księgach rachunkowych Spółki dominującej

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

ZASADY (POLITYKI) RACHUNKOWOŚCI ORAZ DODATKOWE NOTY OBJAŚNIAJĄCE

1. INFORMACJE OGÓLNE

1.1 INFORMACJE O SPÓŁCE DOMINUJĄCEJ

Jednostką dominującą Grupy Kapitałowej PBG (dalej zwana „Grupą Kapitałową”, „Grupą Kapitałową PBG”, „Grupą”) jest PBG SA (dalej zwana „Spółką dominującą”, „Jednostką dominującą”) (skład Grupy Kapitałowej przedstawia nota 1.4.1). Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej obejmuje rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku oraz zawiera dane porównawcze za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku.

Spółka dominująca Grupy Kapitałowej została utworzona w dniu 2 stycznia 2004 roku na podstawie Aktu Notarialnego z dnia 1 grudnia 2003 roku. Spółka dominująca jest wpisana do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy Poznań – Nowe Miasto i Wilda, VIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, pod numerem KRS 0000184508. Spółce dominującej nadano numer statystyczny REGON 631048917. Akcje Spółki dominującej są notowane na Warszawskiej Giełdzie Papierów Wartościowych.

Siedziba Spółki dominującej mieści się przy ulicy Skórzewskiej 35 w Wysogotowie k/Poznania, 62-081 Przeźmierowo.

Czas trwania Spółki dominującej oraz Spółek wchodzących w skład Grupy Kapitałowej jest nieoznaczony.

1.2 SKŁAD ZARZĄDU I RADY NADZORCZEJ SPÓŁKI DOMINUJĄCEJ

Skład Zarządu Spółki dominującej oraz Rady Nadzorczej Spółki dominującej na dzień 31 grudnia 2017 roku przedstawia poniższa tabela:

Na dzień 31.12.2017 roku	
Skład Zarządu Spółki dominującej	Skład Rady Nadzorczej Spółki dominującej
Jerzy Wiśniewski - Prezes Zarządu	Helena Fic – Przewodnicząca Rady Nadzorczej
Mariusz Łożyński - Wiceprezes Zarządu	Małgorzata Wiśniewska - Wiceprzewodnicząca Rady Nadzorczej
Dariusz Szymański – Wiceprezes Zarządu	Andrzej Stefan Gradowski – Sekretarz Rady Nadzorczej
Kinga Banaszak – Filipiak – Członek Zarządu	Dariusz Sarnowski - Członek Rady Nadzorczej
	Maciej Stańczuk - Członek Rady Nadzorczej
	Przemysław Lech Figarski – Członek Rady Nadzorczej
	Faustyn Wiśniewski – Członek Rady Nadzorczej

W okresie od 1 stycznia 2017 roku do dnia zatwierdzenia sprawozdania finansowego do publikacji, w składzie Zarządu i Rady Nadzorczej Spółki nie zaszły żadne zmiany.

1.3 CHARAKTER DZIAŁALNOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ

Podstawowym przedmiotem działalności Spółki dominującej jest działalność w zakresie inżynierii z obszaru gazu ziemnego, ropy naftowej oraz paliw i związane z nią doradztwo techniczne (PKD 71.12.Z).

Nazwa grupy kapitałowej:	<i>Grupa Kapitałowa PBG</i>		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	<i>01.01-31.12.2017</i>	Waluta sprawozdawcza:	<i>złoty polski (PLN)</i>
Poziom zaokrąglenie:	<i>wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)</i>		

Grupa Kapitałowa PBG świadczy usługi generalnego wykonawstwa inwestycji budowlanych w segmentach: gazu ziemnego, ropy naftowej i paliw oraz energetycznym.

Opis działalności prowadzonej przez Spółki wchodzące w skład Grupy Kapitałowej został przedstawiony w tabeli zamieszczonej w nocie 1.4.1 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

1.4 INFORMACJA O GRUPIE KAPITAŁOWEJ

1.4.1 SKŁAD GRUPY KAPITAŁOWEJ

Grupę Kapitałową PBG tworzą Spółka dominująca oraz następujące Spółki:

Nazwa Spółki	Siedziba	Zakres działalności (wg PKD – 2007)	Procentowy udział w kapitale	
			31.12.2017	31.12.2016
PBG Avatia Sp. z o.o. (1)	ul. Skórzewska 35, Wysogotowo 62 – 081 Przeźmierowo POLSKA	Reprodukcja zapisanych nośników informacji PKD 18.20.Z	100,00%	100,00%
PBG Dom Sp. z o.o. (2)	ul. Skórzewska 35, Wysogotowo 62 – 081 Przeźmierowo POLSKA	Kupno i sprzedaż nieruchomości na własny rachunek PKD 68.10.Z Wynajem i zarządzanie nieruchomościami własnymi lub dzierżawionymi PKD 68.20.Z	100,00%	100,00%
PBG Erigo Sp. z o.o. (3)	ul. Skórzewska 35, Wysogotowo 62 – 081 Przeźmierowo POLSKA	Działalność firm centralnych (Head Offices) i holdingów, z wyłączeniem holdingów finansowych PKD 70.10.Z	100,00%	100,00%

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

Górecka Projekt Sp. z o.o. (4)	ul. Skórzewska 35, Wysogotowo 62 – 081 Przeźmierowo POLSKA	Realizacja projektów budowlanych związanych ze wznoszeniem budynków PKD 41.10.Z Wynajem i zarządzanie nieruchomościami własnymi lub dzierżawionymi PKD 68.20.Z	100,00%	100,00%
PBG Dom Invest Limited (5)	4 Afentrikas, Afentrika Court Office 2 P.C. 6018 Lamaka Cypr	Posiadanie aktywów inwestycyjnych	100,00%	100,00%
Galeria Kujawska Nova Sp. z o.o. (6)	ul. Skórzewska 35, Wysogotowo 62 – 081 Przeźmierowo POLSKA	Kupno i sprzedaż nieruchomości na własny rachunek PKD 68.10.Z	100,00%	100,00%
Erigo IV Sp. z o.o. (7)	ul. Skórzewska 35, Wysogotowo 62 – 081 Przeźmierowo POLSKA	Kupno i sprzedaż nieruchomości na własny rachunek PKD 68.10.Z	100,00%	100,00%
Erigo V Sp. z o.o. (8)	ul. Skórzewska 35, Wysogotowo 62 – 081 Przeźmierowo POLSKA	Kupno i sprzedaż nieruchomości na własny rachunek PKD 68.10.Z	100,00%	100,00%
Erigo IV Sp. z o.o. SKA (dawniej: SMIP Investment Sp. z o.o. w organizacji SKA) (9)	ul. Skórzewska 35, Wysogotowo 62 – 081 Przeźmierowo POLSKA	Kupno i sprzedaż nieruchomości na własny rachunek PKD 68.10.Z	100,00%	100,00%

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

City Development Sp. z o.o. (10)	ul. Skórzewska 35, Wysogotowo 62 – 081 Przeźmierowo POLSKA	Realizacja projektów budowlanych związanych ze wznoszeniem budynków PKD 41.10.Z	100,00%	100,00%
PBG Erigo Projekt Sp. z o.o. Ecoria II SKA (11)	ul. Skórzewska 35, Wysogotowo 62 – 081 Przeźmierowo POLSKA	Realizacja projektów budowlanych związanych ze wznoszeniem budynków PKD 41.10.Z	100,00%	100,00%
PBG Dom Invest X Sp. z o.o. Invest I SKA (12)	ul. Skórzewska 35, Wysogotowo 62 – 081 Przeźmierowo POLSKA	Kupno i sprzedaż nieruchomości na własny rachunek PKD 68.10,Z Wynajem i zarządzanie nieruchomościami własnymi lub dzierżawionymi PKD 68.20.Z	100,00%	100,00%
PBG Dom Invest X Sp. z o.o. Złotowska 51 SKA (13)	ul. Skórzewska 35, Wysogotowo 62 – 081 Przeźmierowo POLSKA	Kupno i sprzedaż nieruchomości na własny rachunek PKD 68.10,Z	100,00%	100,00%
PBG Erigo Projekt Sp. z o.o. Quadro House SKA (14)	ul. Skórzewska 35, Wysogotowo 62 – 081 Przeźmierowo POLSKA	Realizacja projektów budowlanych związanych ze wznoszeniem budynków PKD 41.10.Z	100,00%	100,00%
PBG Erigo Projekt Sp. z o.o. Strzeszyn SKA (15)	ul. Skórzewska 35, Wysogotowo 62 – 081 Przeźmierowo POLSKA	Realizacja projektów budowlanych związanych ze wznoszeniem budynków PKD 41.10.Z	100,00%	100,00%
PBG Dom Invest X Sp. z o.o. (16)	ul. Skórzewska 35, Wysogotowo 62 – 081 Przeźmierowo POLSKA	Kupno i sprzedaż nieruchomości na własny rachunek PKD 68.10,Z	100,00%	100,00%
PBG Erigo Projekt Sp. z o.o. (17)	ul. Skórzewska 35, Wysogotowo 62 – 081 Przeźmierowo POLSKA	Kupno i sprzedaż nieruchomości na własny rachunek PKD 68.10,Z	100,00%	100,00%

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

PBG Erigo Projekt Sp. z o.o. Platan Hotel SKA (18)	ul. Skórzewska 35, Wysogotowo 62 – 081 Przeźmierowo POLSKA	Hotele i podobne obiekty zakwaterowania PKD 55.10.Z	100,00%	100,00%
PBG Erigo Projekt Sp. z o.o. Malta Hotel SKA (19)	ul. Skórzewska 35, Wysogotowo 62 – 081 Przeźmierowo POLSKA	Hotele i podobne obiekty zakwaterowania PKD 55.10.Z	100,00%	100,00%
Ecoria Sp. z o.o. (20)	ul. Skórzewska 35, Wysogotowo 62 – 081 Przeźmierowo POLSKA	Kupno i sprzedaż nieruchomości na własny rachunek PKD 68.10.Z	100,00%	100,00%
Wschodni Invest Sp. z o.o. (21)	ul. Mazowiecka 42, 60 – 623 Poznań POLSKA	Pozostałe pośrednictwo pieniężne PKD 64.19.Z	100,00%	100,00%
PBG Ukraina LLC (22)	ul. Kondratiuka 1, 04201 Kijów UKRAINA	Budownictwo budynków i innych budowli, montaż i instalacja konstrukcji prefabrykowanych, montaż konstrukcji metalowych, organizacja budownictwa obiektów nieruchomości w celu sprzedaży i wynajmu; działalność w sferze inżynieringu.	100,00%	100,00%
PBG Operator Sp. z o.o. (23)	ul. Skórzewska 35, Wysogotowo 62 – 081 Przeźmierowo POLSKA	Pozostałe formy udzielania kredytów PKD 64.92.Z	100,00%	100,00%
PBG oil and gas Sp. z o.o. (24)	ul. Skórzewska 35, Wysogotowo 62 – 081 Przeźmierowo POLSKA	Pozostałe specjalistyczne roboty budowlane PKD 43.99.Z	100,00%	100,00%
Multaros Trading Company Limited (25)	Vasili Michalidi 9, 3026 Limassol CYPR	Posiadanie papierów wartościowych	100,00%	100,00%
SPV2 PL Sp. z o.o. (26)	ul. Skórzewska 35, Wysogotowo 62 – 081 Przeźmierowo POLSKA	Działalność w zakresie inżynierii i związane z nią doradztwo techniczne PKD 71.12.Z	100,00%	100,00%
RAFAKO SA (27)	ul. Łąkowa 33, 47-400 Racibórz, POLSKA	Produkcja generatorów pary z wyjątkiem kotłów do centralnego ogrzewania gorącą wodą PKD 25.30.Z	33,32%	50,000001%

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

PGL – DOM Sp. z o.o. (28)	ul. Bukowa 1, 47-400 Racibórz, POLSKA	Obsługa nieruchomości na własny rachunek PKD 68.32.Z	33,32%	50,000001%
RAFAKO ENGINEERING Sp. z o.o. (29)	ul. Łąkowa 33, 47-400 Racibórz, POLSKA	Działalność w zakresie projektowania budowlanego, urbanistycznego, technologicznego PKD 71.12.Z	65,96%	74,48%
ENERGOTECHNIKA Engineering Sp. z o.o. (30)	ul. Bojkowska 43C, 44-100 Gliwice POLSKA	Działalność w zakresie projektowania budowlanego, urbanistycznego, technologicznego PKD 71.12.Z	33,32%	51,53%
RAFAKO ENGINEERING SOLUTION Sp. z o.o. (31)	Belgrad SERBIA	Działalność w zakresie projektowania technologicznego łącznie z doradztwem i sprawowaniem nadzoru dla budownictwa, przemysłu i ochrony środowiska PKD 74.20.A	25,66%	38,50%
RAFAKO Hungary Kft. (32)	Budapeszt, WĘGRY	Montaż urządzeń w przemyśle energetycznym i chemicznym	33,32%	50,000001%
E001RK Sp. z o.o. (33)	ul. Łąkowa 33, 47-400 Racibórz, POLSKA	Realizacja projektów budowlanych oraz związanych z budową dróg i autostrad, dróg szynowych i kolei podziemnej, mostów i tuneli, działalność w zakresie inżynierii i doradztwa technicznego i naukowego, produkcja, naprawa i konserwacja maszyn i urządzeń, wytwarzanie, przesyłanie i handel energią elektryczną.	33,32%	50,000001%
E003B7 Sp. z o.o. (34)	ul. Łąkowa 33, 47-400 Racibórz, POLSKA	Realizacja projektów budowlanych, działalność w zakresie doradztwa i projektowania budowlanego, inżynierskiego i technologicznego	33,32%	50,000001%
RENG-Nano Sp. z o.o. (35)	ul. Łąkowa 33, 47-400 Racibórz, POLSKA	Produkcja konstrukcji metalowych i ich części PKD 25.11.Z	39,58%	44,69%

Wartości w powyższej tabeli prezentują udział Spółki dominującej w kapitałach poszczególnych spółek wchodzących w skład Grupy Kapitałowej.

Nazwa grupy kapitałowej:	<i>Grupa Kapitałowa PBG</i>		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	<i>01.01-31.12.2017</i>	Waluta sprawozdawcza:	<i>złoty polski (PLN)</i>
Poziom zaokrągleń:	<i>wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)</i>		

Procentowy udział w kapitale spółek wchodzących w skład Grupy Kapitałowej został zaprezentowany w postaci procentu złożonego (iloczynu procentowego udziału Spółki dominującej w kapitale danej spółki i procentowego udziału tej Spółki w kapitale jej spółki zależnej).

Liczba posiadanych akcji/udziałów jest równa ilości głosów posiadanych przez Spółkę dominującą w Spółkach wchodzących w skład Grupy Kapitałowej.

Jednostka dominująca posiada udział nieprzekraczający 50% w:

- RAFAKO S.A.,
- PGL-DOM Sp. z o.o.,
- ENERGOTECHNIKA Engineering Sp. z o. o.,
- RAFAKO Engineering Solution Sp. z o. o.,
- RAFAKO Hungary Kft.
- E001RK Sp. z o.o.
- E003B7 Sp. z o.o.
- RENG-Nano Sp. z o.o.

Spółka dominująca kwalifikuje ww. podmioty jako jednostki zależne z uwagi na fakt, iż charakter wzajemnych relacji wskazuje na sprawowanie kontroli, zgodnie z definicją kontroli zawartą w MSSF 10 „Skonsolidowane sprawozdanie finansowe”. Jednostka dominująca uznaje, iż w sposób pośredni, poprzez jednostkę zależną RAFAKO S.A. podlega ekspozycji na zmienne zwroty z inwestycji w ww. podmioty oraz posiada zdolność do wpływania na wysokość tych zwrotów (patrz nota 1.4.3).

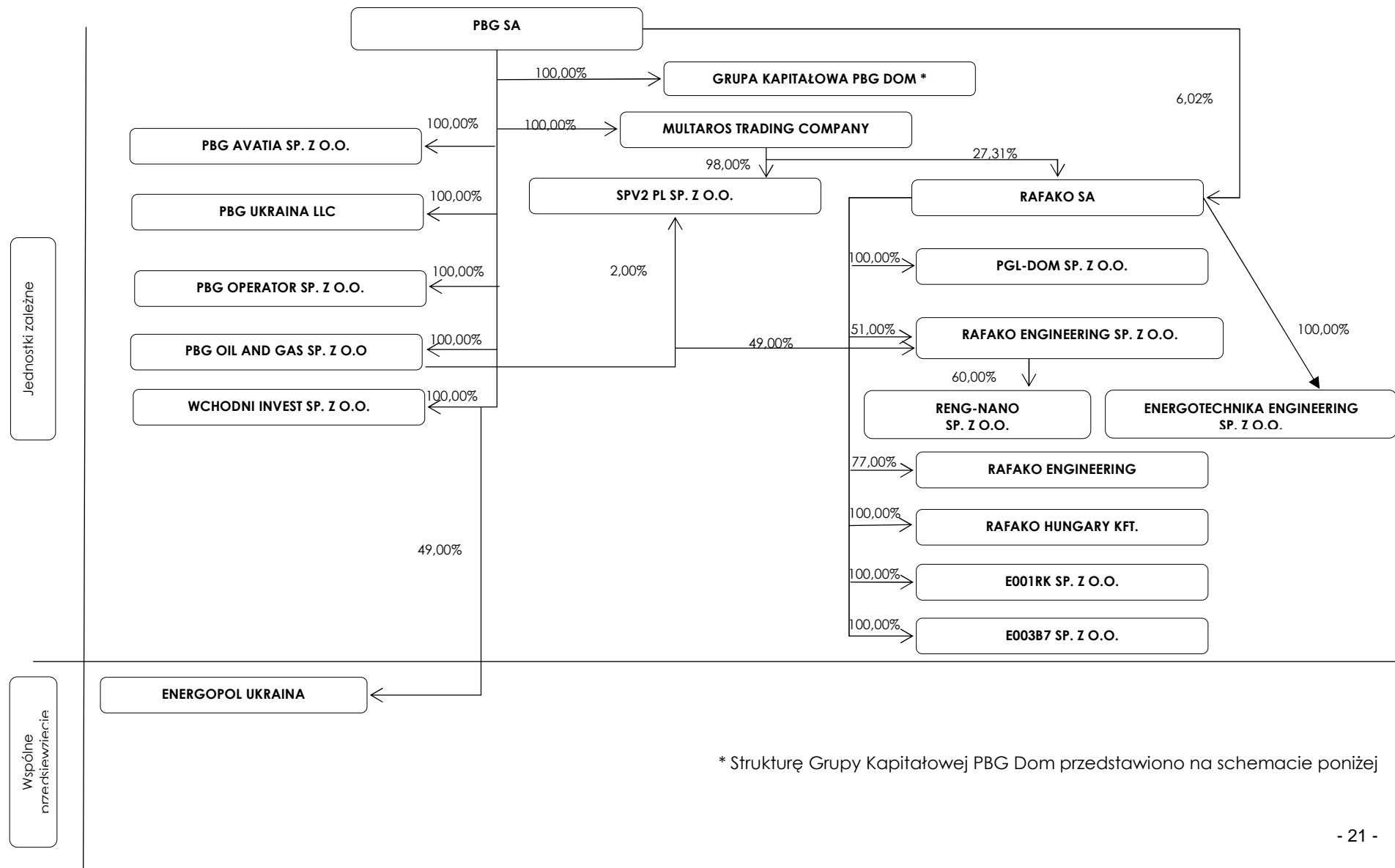
Jednostka dominująca posiada również udział przekraczający 50% w spółkach:

- Strateg Capital Sp. z o.o. w upadłości likwidacyjnej,
- Aprivia SA w upadłości likwidacyjnej,
- PBG Technologia Sp. z o.o. w upadłości likwidacyjnej,
- Energomontaż Południe SA w upadłości likwidacyjnej,
- KWG SA w upadłości likwidacyjnej.

Z datą postanowienia sądu, o postawieniu wyżej opisanych spółek zależnych w stan upadłości likwidacyjnej, Spółka dominująca utraciła kontrolę nad wyżej wymienionymi podmiotami, jednostki zależne znalazły się bowiem pod kontrolą organów postępowania upadłościowego.

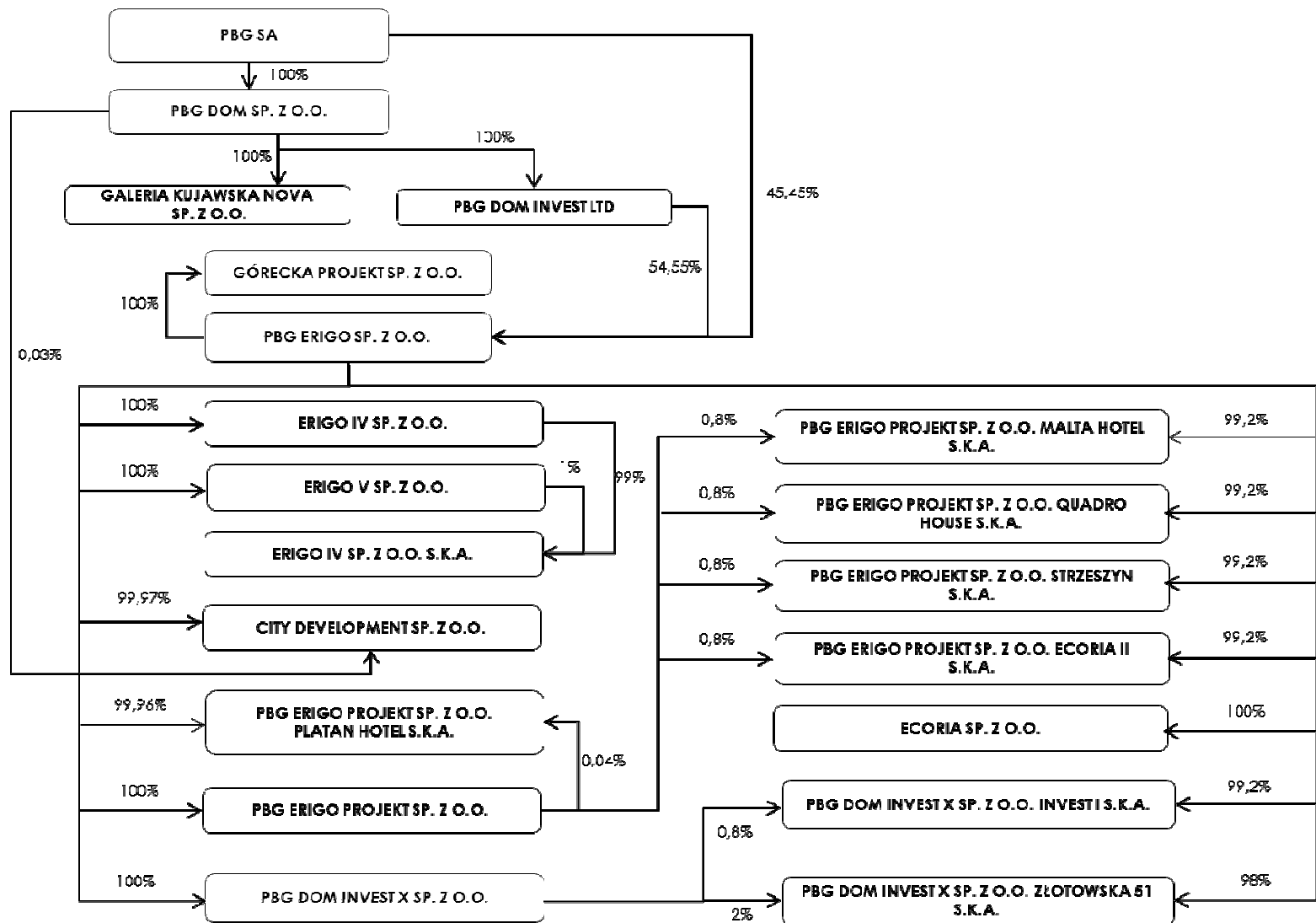
Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrągleń:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

1.4.2 SCHEMAT GRUPY KAPITAŁOWEJ NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2017 ROKU

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

SCHEMAT GRUPY KAPITAŁOWEJ PBG DOM NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2017 ROKU

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrągleń:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

1.4.3 ZMIANY W GRUPIE KAPITAŁOWEJ W 2017 ROKU

W 2017 roku miały miejsce następujące transakcje, które wpłynęły na reorganizację Grupy Kapitałowej PBG:

Utrata kontroli nad spółkami zależnymi Brokam Sp. z o.o. i Bathinex Sp. z o.o.

Dnia 29 czerwca 2017 roku Spółka dominująca zawarła umowę zbycia udziałów oraz wierzytelności posiadanych w spółkach zależnych Brokam Sp. z o.o. i Bathinex Sp. z o.o. za łączną cenę 6.000 tys. PLN. Tym samym Grupa utraciła kontrolę nad ww. podmiotami. W wyniku procedur konsolidacyjnych wspomniane powyżej udziały oraz wierzytelności ujmowane były w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycji aktywów trwałych zaklasyfikowanych jako przeznaczone do sprzedaży, jako nieruchomości i inne aktywa związane z prawem własności do złóż kruszyw o łącznej wartości bilansowej 6.000 tys. PLN.

W wyniku rozliczenia utraty kontroli Grupa ujęła w pozycji pozostałych kosztów operacyjnych stratę z inwestycji w jednostki zależne w kwocie 4.143 tys. PLN (patrz nota 34.4).

Objęcie przez spółkę zależną PBG oil and gas Sp. z o.o. udziałów w PBG – NBN Contracting

Spółka zależna PBG oil and gas Sp. z o.o. przystąpiła jako udziałowiec do PBG – NBN Contracting, spółki prawa katarskiego obejmując 490 udziałów, o wartości nominalnej 98 tys. QR (riali katarskich) i stanowiących 49% w kapitale PBG – NBN Contracting. Dokonana ocena wzajemnych powiązań, relacji oraz ekspozycji na zmienność zwrotu z inwestycji nie wyczerpuje znamion sprawowania kontroli wg MSSF 10 „Skonsolidowane sprawozdanie finansowe”. W niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym inwestycja prezentowana jest w pozycji inwestycje w jednostkach stowarzyszonych w kwocie 102 tys. PLN. W 2017 roku PBG – NBN Contracting nie prowadziła działalności gospodarczej.

Podwyższenie kapitału zakładowego w spółce zależnej RAFAKO S.A.

Na mocy uchwały nr 4 Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia RAFAKO S.A. z dnia 12 września 2017 r. spółka zależna RAFAKO S.A. dokonała podwyższenia kapitału zakładowego z kwoty 169.864 tys. PLN do 254.864 tys. PLN, to jest o kwotę 85.000 tys. PLN poprzez emisję 42.500.000 akcji zwykłych na okaziciela serii K o wartości nominalnej 2 PLN. Spółka dominująca nie objęła akcji w ramach nowej emisji, stąd jej udział w kapitale zakładowym RAFAKO S.A. oraz w ogólnej liczbie głosów spadł do 33,32%. Spółce dominującej przez okres 3 lat przysługiwały będą jednak uprawnienia osobiste (przy założeniu braku innych zmian w udziałach powodujących ustanie uprawnień osobistych) tj. prawo w zakresie powołania większości członków Rady Nadzorczej RAFAKO S.A., która z kolei powołuje Zarząd RAFAKO S.A. W świetle powyższego Spółka dominująca ocenia, że spełnione zostały warunki MSSF 10 i nie utraciła kontroli nad RAFAKO S.A.

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

2. PODSTAWA SPORZĄDZENIA SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO, WALUTA SPRAWOZDAWCZA ORAZ ZASTOSOWANY POZIOM ZAOKRĄGLEŃ

2.1 PODSTAWA SPORZĄDZENIA SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z zasadą kosztu historycznego, z wyjątkiem nieruchomości inwestycyjnych, pochodnych instrumentów finansowych oraz aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, które są wyceniane według wartości godziwej. Wartość bilansowa ujętych zabezpieczanych aktywów i zobowiązań jest korygowana o zmiany wartości godziwej, które można przypisać ryzyku, przed którym te aktywa i zobowiązania są zabezpieczane.

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej PBG, obejmujące Spółkę dominującą oraz Spółki zależne, zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej („MSSF”) zatwierdzonymi przez UE („MSSF UE”) obowiązującymi na dzień 31 grudnia 2017 roku. Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania do publikacji, biorąc pod uwagę toczący się w UE proces wprowadzania MSSF, MSSF mające zastosowanie do tego sprawozdania finansowego nie różnią się od MSSF UE.

MSSF UE obejmują standardy i interpretacje zaakceptowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości („RMSR”).

Niektóre Spółki Grupy prowadzą swoje księgi rachunkowe zgodnie z polityką (zasadami) rachunkowości określoną przez Ustawę z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości („Ustawa”) z późniejszymi zmianami i wydanymi na jej podstawie przepisami („krajowe standardy rachunkowości”). Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zawiera korekty niezawarte w księgach rachunkowych Spółek Grupy wprowadzone w celu doprowadzenia sprawozdań finansowych tych jednostek do zgodności z MSSF.

2.2 WALUTA FUNKCJONALNA, WALUTA SPRAWOZDAWCZA ORAZ ZASTOSOWANY POZIOM ZAOKRĄGLEŃ

Walutą sprawozdawczą (walutą prezentacji) niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego jest złoty polski, który stanowi walutę funkcjonalną Spółki dominującej, a wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej).

Dla każdej ze Spółek zależnych ustalana jest waluta funkcjonalna i aktywa oraz zobowiązania danej jednostki mierzone są w tej walucie funkcjonalnej. Walutą funkcjonalną zagranicznych jednostek zależnych jest hrywna ukraińska („UAH”), dinar serbski („RSD”) oraz forint węgierski („HUF”).

Sprawozdania finansowe jednostek zagranicznych dla celów konsolidacji przeliczane są na walutę polską w następujący sposób:

- aktywa i pasywa każdego prezentowanego sprawozdania z sytuacji finansowej (bilansu) po kursie zamknięcia na dany dzień bilansowy,
- odpowiednie pozycje rachunku zysków i strat po kursie stanowiącym średnią arytmetyczną średnich kursów ustalonych przez NBP na ostatni dzień każdego miesiąca okresu sprawozdawczego. Różnice kursowe powstałe w wyniku takiego przeliczenia są ujmowane bezpośrednio w kapitale własnym jako różnice kursowe z konsolidacji.

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

2.3 ZAŁOŻENIE KONTYNUACJI DZIAŁALNOŚCI

Możliwość kontynuowania działalności przez Grupę uzależniona jest od kontynuowania działalności przez Spółkę dominującą oraz GK RAFAKO, a także zakładany rozwój działalności operacyjnej jednostki zależnej PBG oil and gas Sp. z o.o..

Opis sytuacji formalno-prawnej Spółki dominującej

W dniu 13 czerwca 2016 roku uprawomocniło się postanowienie Sądu Rejonowego Poznań – Stare Miasto w Poznaniu XI Wydział Gospodarczy do Spraw Upadłościowych i Restrukturyzacyjnych w przedmiocie zatwierdzenia Układu zawartego przez Spółkę dominującą z jej wierzycielami. Od tego momentu Spółka dominująca przystąpiła do realizacji zobowiązań wynikających z Układu. Oprócz spłat rat układowych oraz wykupu Obligacji, które zostały wyemitowane Spółka dominująca na bieżąco realizuje pozostałe postanowienia dokumentów restrukturyzacyjnych. Więcej na temat sytuacji formalno-prawnej Spółki dominującej zostało przedstawione w sprawozdaniach finansowych Spółki dominującej za poprzednie okresy sprawozdawcze, w tym w szczególności w Jednostkowym Sprawozdaniu Finansowym Spółki dominującej za rok 2015 oraz za rok 2016.

Założenia kontynuacji działalności spółek operacyjnych (GK RAFAKO, PBG oil and gas Sp. z o.o.)

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej RAFAKO zostało sporządzone przy założeniu kontynuacji działalności obejmującej okres co najmniej 12 miesięcy od dnia bilansowego. Okoliczności wpływające na istnienie ryzyka związanego z kontynuacją działalności Grupy Kapitałowej RAFAKO zostały opisane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy PBG za rok 2017 opublikowanym w dniu 5 kwietnia 2018 roku.

Na dzień sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Zarząd Spółki dominującej rozważył okoliczności wpływające na ocenę kontynuacji działalności spółki zależnej PBG oil and gas Sp. z o.o.. Kontynuacja działalności PBG oil and gas Sp. z o.o. w perspektywie 12 miesięcy od dnia bilansowego, a także w kolejnych latach, uzależniona jest od skutecznego pozyskiwania rentownych kontraktów budowlanych, głównie w podstawowych obszarach działalności Grupy PBG, tj. segmencie gazu ziemnego, ropy naftowej i paliw oraz segmencie energetycznym. Po zakończeniu postępowania upadłościowego PBG, Zarząd spółki zależnej przy współpracy ze spółkami z Grupy PBG, zintensyfikował działania mające na celu pozyskanie nowych kontraktów.

Założenia kontynuacji działalności Spółki dominującej

Aktualna sytuacja finansowa Spółki dominującej wskazuje na ryzyko związane z kontynuacją działalności Spółki dominującej. Na dzień 31 grudnia 2017 roku zobowiązania krótkoterminowe Spółki dominującej, wykazane w jednostkowym sprawozdaniu finansowym, przewyższały aktywa obrotowe oraz aktywa zakwalifikowane jako przeznaczone do sprzedaży o około 18,4 mln PLN. Jednakże jednostkowe sprawozdanie finansowe Spółki dominującej za rok 2017 zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez Spółkę dominującą w dającej przewidzieć się przyszłości, obejmującej okres co najmniej 12 kolejnych miesięcy od daty zatwierdzenia tego sprawozdania do publikacji. Założenie takie przyjęto przede wszystkim z uwagi na uprawomocnienie się postanowienia w przedmiocie zatwierdzenia Układu, co z kolei umożliwiło kontynuowanie działalności przez Spółkę

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrągleń:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

dominującą. Od 2016 roku Spółka dominująca rozpoczęła realizację zobowiązań wynikających z Układu oraz z Obligacji, co zgodnie z obowiązującym harmonogramem potrwa do czerwca 2020 roku. Ponadto, plany Zarządu Spółki dominującej dotyczące pokrycia ujemnego kapitału obrotowego netto zostały zaprezentowane w dalszej części niniejszej noty.

Szczegółowa informacja dotycząca prawomocnie zakończonemu postępowaniu upadłościowemu z możliwością zawarcia Układu została przedstawiona w sprawozdaniach finansowych za poprzednie okresy sprawozdawcze, w tym w szczególności w Jednostkowym Sprawozdaniu Finansowym PBG za rok 2015 oraz za rok 2016.

Realizacja Układu oraz wykup Obligacji wyemitowanych przez Spółkę dominującą

Od dnia 13 czerwca 2016 roku Spółka dominująca przystąpiła do realizacji zobowiązań wynikających z Układu z Wierzycielami. Postanowienia Układu będą realizowane przez Spółkę dominującą do końca czerwca 2020 roku. Na podstawie Układu Spółka dominująca m.in. zobowiązała się do przedstawienia Wierzycielom zaspokajającym w ramach Grupy 1, 3, 4, 5 oraz Grupy 6 propozycje nabycia Obligacji. Obowiązek przeprowadzenia emisji Obligacji, które refinansują wierzytelności układowe na nowy dług Spółki dominującej, wynikał również z podpisanej przez Spółkę dominującą dokumentacji restrukturyzacyjnej, w tym w szczególności, z Umowy Restrukturyzacyjnej następnie zmienionej Porozumieniem Dodatkowym.

Pierwotnie uzgodniony harmonogram wykupu Obligacji został zmieniony w ramach przeprowadzonych z wierzycielami finansowymi negocjacji i potwierdzony w zawartej dokumentacji w dniu 8 listopada 2016 roku: (i) Porozumienie Dodatkowe do Umowy Restrukturyzacyjnej z dnia 31 lipca 2016 roku; (ii) Aneks nr 1 do Umowy Emisyjnej i Agencyjnej oraz o Współfinansowanie z dnia 31 lipca 2015 roku oraz (iii) uzgodnione zmienione wzorcowe warunki emisji Obligacji (RB PBG: 15/2016, 30/2016, 34/2016, 35/2016).

Na dzień publikacji niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok 2017, Spółka dominująca wyemitowała Obligacje Pierwszej Emisji serii: A, B, C, D, E, F, G, H, I w kwocie 388.795 tys. PLN (RB PBG 54/2016) oraz Obligacje Drugiej Emisji serii: B1, C1, D1, E1, F1, G1, H1, I1 w kwocie 85.291 tys. PLN (RB PBG 6/2017). Obligacje wyemitowane przez Spółkę dominującą podlegają obowiązkowi wprowadzenia do obrotu giełdowego. Na dzień publikacji niniejszego sprawozdania finansowego Obligacje PBG serii E, E1, F, F1, G, G1, H, H1, I, I1 są notowane na Catalyście w ramach Alternatywnego Systemu Obrotu prowadzonego przez GPW SA (RB PBG: 10/2017, 12/2017, 16/2017 oraz 18/2017).

Zgodnie z najlepszą wiedzą Zarządu Spółki dominującej harmonogram spłat rat układowych oraz wykupu obligacji, zawierający również spłaty zobowiązań wobec spółek zależnych, przedstawia się następująco (dane zaokrąglone do pełnych PLN):

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

Okres:	1H 2018	2H 2018	2019	1H 2020	Razem
Splata zobowiązań Spółki dominującej z tytułu Układu oraz wyemitowanych Obligacji, w tym:	68 455 629	25 130 180	133 019 662	298 430 057	525 035 527
- wykup Obligacji	50 329 400	14 949 700	106 743 000	231 613 200	403 635 300
- spłata rat układowych	16 720 747	9 639 861	23 594 966	45 845 094	95 800 667
- spłata wierzytelności warunkowych po dniu ziszczenia warunku	1 405 482	540 619	2 681 696	7 936 756	12 564 553
- spłata wierzytelności o charakterze spornym	0	0	0	13 035 007	13 035 007

Na spłatę zobowiązań warunkowych oraz zobowiązań o charakterze spornym Spółka dominująca utworzyła rezerwę w łącznej wysokości 25.599.906 PLN. W ramach wskazanej kwoty Zarząd Spółki dominującej zakłada, że w okresie realizacji Układu zmaterializują się i zostaną spłacone (w ramach płatności rat układowych lub poprzez konwersję wierzytelności, a następnie wykup Obligacji, zobowiązania o charakterze warunkowym w kwocie 12.564.899 PLN, natomiast zobowiązania sporne w wysokości 13.035.007 PLN zostaną spłacone po rozstrzygnięciu się sporu, w terminie który na dzień sporządzenia sprawozdania nie jest możliwy do określenia, dlatego też spłatę przewiduje się na koniec okresu wykonywania Układu.

Kwota spłaconych zobowiązań od dnia rozpoczęcia wykonywania Układu przez Spółkę dominującą (dane zaokrąglone do pełnych PLN)	
Zobowiązania spłacone do dnia publikacji sprawozdania w tym:	125 515 495
raty układowe	55 064 795
wykup Obligacji	70 450 700

Zarząd Spółki dominującej planuje zrealizować następujące wpływy w okresie realizacji Układu, w tym przede wszystkim w perspektywie 12 miesięcy z następujących źródeł (dane zaokrąglone do pełnych PLN):

Planowane wpływy środków pieniężnych z:	1H 2018	3Q 2018	4Q 2018	1H 2019	2H 2019	1H 2020	Razem
Sprzedaż nieruchomości Spółki dominującej i innych jej aktywów nieoperacyjnych	21 744 000	400 000	2 200 000	0	997 000	0	25 341 000
Spływ pożyczek od spółek zależnych od Spółki dominującej realizujących Plan Dezinvestycji	26 026 446	0	55 000 000	0	10 550 000	0	91 576 446
Zbycie wierzytelności z projektu deweloperskiego <i>Ministerski Projekt w Kijowie</i>	20 000 000	0	0	60 000 000	0	0	80 000 000
Przepływy z tytułu pożyczek udzielonych Spółce przez PBG oil and gas Sp. z o.o.	-65 647	-950 397	-2 588 976	6 370 622	3 696 294	3 647 443	10 109 339

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

Przepływy z tytułu pozostałej działalności Spółki	-17 322 460	-3 174 605	3 574 758	19 660 366	14 140 091	6 957 927	23 836 078
Przepływy z tytułu udzielonych pożyczek Spółce	18 300 000	4 000 000	-22 300 000	0	8 800 000	6 000 000	14 800 000
Refinansowanie Raty Balonowej	0	0	0	0	0	280 000 000	280 000 000
RAZEM	68 682 339	274 998	35 885 783	86 030 987	38 183 385	296 605 371	525 662 862

Podstawowym źródłem finansowania w/w zobowiązań w okresie 12 miesięcy, to jest w okresie liczącym od dnia 1 stycznia 2018 roku do dnia 31 grudnia 2018, będą środki pozyskane w ramach procesu dezinwestycji. Spółka dominująca oraz jej spółki zależne, zamierzają w tym okresie pozyskać z tego tytułu łączną kwotę 125,4 mln PLN.

Saldo środków pieniężnych po: (i) wykupie obligacji; (ii) spłacie rat układowych [PLN]	1H 2018	3Q 2018	4Q 2018	1H 2019	2H 2019	1H 2020
	226 710	501 708	11 257 311	14 694 113	2 452 021	627 335

Omówienie kapitału obrotowego netto wykazanego w sprawozdaniu jednostkowym Spółki dominującej

Zaprezentowana w jednostkowym sprawozdaniu finansowym sporządzonym na dzień 31 grudnia 2017 r. wartość aktywów obrotowych oraz aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży wynosi 132,7 mln PLN wobec zobowiązań krótkoterminowych, które na dzień bilansowy wynosiły 151,0 mln PLN, co oznacza wystąpienie ujemnego kapitału obrotowego netto na poziomie 18,4 mln PLN. Mając na uwadze powyższe, Zarząd Spółki dominującej dokonał szczegółowej analizy sposobu pokrycia ujemnego kapitału obrotowego netto, której wyniki wskazują, na możliwość wygenerowania w okresie najbliższych 12 miesięcy od dnia bilansowego nadwyżki środków pieniężnych ponad kwotę wymagalnych w tym okresie zobowiązań, w kwocie około 17,2 mln PLN.

Przeprowadzenie szczegółowej analizy aktywów obrotowych oraz aktywów zakwalifikowanych do sprzedaży, których wartość na dzień bilansowy wynosiła 132,7 mln PLN, wskazuje na możliwość uwolnienia w okresie 12 miesięcy od dnia bilansowego środków pieniężnych w kwocie 143,3 mln PLN, a rozbieżności pomiędzy poszczególnymi składowymi aktywów obrotowych oraz przeznaczonych do sprzedaży wynikały przede wszystkim z następujących założeń:

- na podstawie szacunków dotyczących procesu dezinwestycji realizowanego przez spółki z Grupy Kapitałowej PBG, można stwierdzić, że w okresie 12 miesięcy od dnia bilansowego nastąpi spłata pożyczek udzielonych w łącznej kwocie około 101,0 mln PLN, tj. o około 4,9 mln PLN więcej niż wykazano w sprawozdaniu sporządzonym w oparciu o MSSF. Wyższa kwota wpływu wynika ze spłaty pożyczek od jednostek powiązanych, których wycena przeprowadzona w oparciu o MSSF jest wyższa niż wynika ze szczegółowych planów Zarządu, jednakże Spółka dominująca do

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

półrocza 2018 roku zamierza pozyskać dodatkowo 20 mln PLN, z tytułu realizacji postanowień umowy związanej z wyjściem z projektu deweloperskiego w Kijowie.

- Zarząd Spółki dominującej szacuje, że możliwe będzie zwiększenie o 3,2 mln PLN kwoty do pozyskania z tytułu aktywów trwałych możliwych do sprzedaży w perspektywie krótkoterminowej. Wynika to przede wszystkim z realizacji procesu dezinwestycji majątku nieoperacyjnego Spółki dominującej;
- Zarząd Spółki dominującej szacuje, że możliwe będzie uzyskanie wyższego spływu należności o charakterze krótkoterminowym o kwotę około 2,7 mln PLN. Zmiana ta wynika z przeprowadzenia szczegółowej oceny możliwości odzyskania części z należności, które zgodnie z MSSF podlegają odpisowi, w tym m.in. należności, które zostaną potrącone w okresie 12 miesięcy od dnia bilansowego z wierzytelnościami układowymi Spółki dominującej, które staną się wymagalne w tym okresie.

Wartość zobowiązań krótkoterminowych wykazana w rocznym sprawozdaniu finansowym Spółki dominującej na dzień 31 grudnia 2017 roku wynosi 151,0 mln PLN, jednakże w efekcie przeprowadzonych przez Zarząd Spółki dominującej analizy wynika, że wymagalne w terminie 12 miesięcy od dnia bilansowego będzie około 126,1 mln PLN. Powyższa rozbieżność wynika przede wszystkim z zakwalifikowania części zobowiązań układowych do zobowiązań o charakterze krótkoterminowym, które docelowo zostaną potrącone z należnościami handlowymi od wierzycieli oraz braku konieczności spłaty pożyczek do spółki zależnej PBG oil and gas w perspektywie krótkoterminowej.

Omówienie zakładanych przez Spółkę dominującą źródeł finansowania Układu oraz wykupu Obligacji

Realizacja Układu, w szczególności spłaty wierzycieli oraz wykup Obligacji, opierać się będzie na czterech głównych zakładanych źródłach (wskazano łączne wartości liczone w okresie od dnia 1 stycznia 2018 roku):

- zoptymalizowane w czasie przyszłe wpływy ze sprzedaży majątku nieoperacyjnego Spółki dominującej - planowana kwota w okresie realizacji Układu - 25,3 mln PLN ;
- spływ należności wynikających z udzielonych pożyczek wewnątrzgrupowych, możliwych do realizacji po sprzedaży nieruchomości, oraz od jednostek pozostałych - planowana kwota w okresie realizacji Układu – 171,6 mln PLN, w tym 80,0 mln PLN tytułem sprzedaży wierzytelności - Ministerski Projekt;
- finansowanie zewnętrzne zaciągnięte na koniec okresu realizacji Układu, które do Wierzycieli wypłacone zostanie w formie ostatniej raty układowej w czerwcu 2020 roku – planowana kwota 280 mln PLN;
- pozostała brakująca kwota zostanie pokryta ze środków pieniężnych wypracowanych z podstawowej działalności operacyjnej realizowanej w oparciu o współpracę z podmiotami z Grupy Kapitałowej PBG, w tym zyski z aktualnie realizowanych kontraktów oraz zyski z kontraktów planowanych do pozyskania, w tym w szczególności z kontraktów z rynku energetycznego, których realizacja planowana jest w ścisłej współpracy ze spółką zależną RAFAKO, jak i pozostałej poza operacyjnej działalności Spółki oraz spółki zależnej PBG oil and gas.

Nazwa grupy kapitałowej:	<i>Grupa Kapitałowa PBG</i>		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	<i>01.01-31.12.2017</i>	Waluta sprawozdawcza:	<i>złoty polski (PLN)</i>
Poziom zaokrąglenie:	<i>wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)</i>		

Spółka dominująca zakłada pozyskanie wyżej wskazanych środków pieniężnych z poszczególnych źródeł w kwotach i terminach umożliwiających zapłatę rat układowych wobec poszczególnych wierzycieli zgodnie z zawartym Układem lub wykup Obligacji, w terminach określonych w warunkach emisji Obligacji dla poszczególnych ich serii, które zgodnie z Układem zostały wyemitowane przez Spółkę dominującą, a następnie objęte przez uprawnionych wierzycieli Spółki dominującej, w tym w szczególności Wierzycieli Finansowych, którzy podpisali lub przystąpili do Umowy Restrukturyzacyjnej. Źródło finansowania Układu, jakim są dezinwestycje majątku nieoperacyjnego polegać będzie na sprzedaży poszczególnych nieruchomości będących własnością Spółki dominującej oraz nieruchomości należących do podmiotów zależnych od Spółki dominującej lub samych spółek zależnych. Wpływy ze sprzedaży nieruchomości należących do spółek zależnych zostaną przekazane Spółce dominującej tytułem spłaty udzielonych tym podmiotom pożyczek na sfinansowanie działalności deweloperskiej i inwestycyjnej jeszcze przed dniem ogłoszenia upadłości z możliwością zawarcia Układu.

Spółka dominująca planuje częściowe finansowanie wykonania Układu ze środków pochodzących z finansowania zewnętrznego. Przyjęcie założenia o możliwości refinansowania ostatniej raty układowej innym finansowaniem zewnętrznym wynika z oceny Spółki dominującej, że bieżąca realizacja zobowiązań wynikających z Układu i Obligacji, jak również realizacja zakładanej strategii, umożliwi odzyskanie zdolności kredytowej przez Spółkę dominującą. W okresie wykonywania Układu i spłaty zobowiązań z tytułu Obligacji zdolność kredytowa Spółki dominującej i jej spółek zależnych powinna rosnąć i zostać w pełni odbudowana do zakończenia okresu spłat rat układowych i wykupu Obligacji. Nie posiadając w tym okresie żadnych innych obciążeń finansowych poza ostatnią ratą układową oraz ostatnimi pozostającymi do wykupu seriami Obligacji, Spółka dominująca powinna być w stanie sfinansować spłatę ostatniej raty układowej oraz wykup ostatnich serii Obligacji za pomocą środków kredytowych uzyskanych na warunkach rynkowych, w oparciu o bieżące przychody oraz przychody przyszłych okresów i majątek Spółki dominującej istniejący na dzień zakończenia spłaty rat układowych oraz wykupu ostatnich serii Obligacji.

Opis zagrożeń, których realizacja może ograniczyć zdolność Spółki dominującej do realizacji postanowień Układu

Mając na uwadze zakładany okres realizacji postanowień Układu, zgodnie z którym Spółka dominująca zobligowana będzie do zapłaty wobec wierzycieli ostatniej raty do dnia 30 czerwca 2020 roku, Spółka dominująca wskazuje na możliwe zagrożenia jakie mogą pojawić się w wskazanym okresie, a których materializacja może istotnie ograniczyć zdolność Spółki dominującej do wykonania postanowień Układu lub wykupu Obligacji jakie wyemitowała. Spółka dominująca planuje, zgodnie z powyższym, oprzeć realizację Układu (w tym umożliwić wykup wyemitowanych Obligacji) w znacznej części na środkach jakie pozyska lub pozyskają jej spółki zależne z procesu dezinwestycji obejmującego nieruchomości Spółki dominującej, nieruchomości spółek zależnych lub projekty deweloperskie, w jakie zaangażowała się Spółka dominująca przed dniem ogłoszenia upadłości z możliwością zawarcia Układu. Oznacza to, iż ewentualne a niespodziewane załamanie na rynku nieruchomości może w istotny sposób przełożyć się na możliwość pozyskania przez Spółkę dominującą środków pieniężnych jakie Spółka dominująca będzie musiała przeznaczyć na spłatę wierzytelności zgodnie z Układem lub wykup Obligacji. Mając na uwadze wskazywane dotychczas ryzyko związane z realizacją wpływu z projektu deweloperskiego na Ukrainie, polegające na zmianie lub zaostreniu się sytuacji politycznej, Zarząd Spółki dominującej doprowadził do

Nazwa grupy kapitałowej:	<i>Grupa Kapitałowa PBG</i>		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	<i>01.01-31.12.2017</i>	Waluta sprawozdawcza:	<i>złoty polski (PLN)</i>
Poziom zaokrąglenia:	<i>wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)</i>		

wynegocjowania warunków umowy sprzedaży wierzytelności wynikającej z warunkowej umowy sprzedaży zawartej ze spółką IMIDŻ FINANS GRUP Sp. z o.o. Umowa, której zawarcie będzie możliwe po skompletowaniu dokumentów formalno-prawnych wymaganych przez nabywcę, umożliwi przyspieszenie wpływu z wskazanego projektu. Zgodnie z wynegocjowanymi warunkami Spółka dominująca oczekuje, że uzyska, jak to wyżej zaprezentowano, przepływ w kwocie 80 mln PLN (uwzględniający uzgodnione dyskonto). Planowane terminy i kwoty wpływu to: 20 mln PLN w I półroczu 2018 roku a 60 mln PLN w I półroczu 2019 roku. W związku ze zmianą założeń Zarząd Spółki dominującej zwróci się do Obligatariuszy o wyrażenie zgody na przeprowadzenie transakcji na określonych w umowie warunkach. Potencjalne zagrożenie dla realizacji postanowień Układu lub ograniczające zdolność finansową Spółki dominującej do wykupu wyemitowanych Obligacji, może także stanowić niższe niż zakładane pozyskanie środków finansowych z działalności operacyjnej prowadzonej przez Spółkę dominującą oraz spółkę zależną PBG oil and gas, wynikające przede wszystkim z niekorzystnego rozstrzygnięcia ofert przetargowych, w ramach których Spółka dominująca oraz spółka zależna PBG oil and gas zamierza pozyskać zlecenia realizowane w okresie wykonywania postanowień Układu. Innego rodzaju zagrożenie dla możliwości realizacji postanowień Układu i wykupu Obligacji stanowić mogą trudności w pozyskaniu lub odmowa udzielenia finansowania zewnętrznego, które posłużą do sfinansowania tak zwanej raty balonowej w wysokości 280 mln PLN, przeznaczonego na zapłatę ostatniej raty zgodnie z Układem i wykup Obligacji. Ewentualna zwłoka lub zaprzestanie obsługi zobowiązań układowych przez Spółkę dominującą mogłoby w konsekwencji doprowadzić do złożenia przez wierzycieli wniosku o uchylenie Układu na podstawie art. 302 Prawa upadłościowego i naprawczego (w brzmieniu obowiązującym do dnia 31 grudnia 2015 roku, które ma zastosowanie do postępowania prowadzonego wobec Spółki dominującej), zgodnie z którym na wniosek wierzyciela Sąd uchyla Układ w sytuacji, gdy upadły nie wykonuje postanowień Układu albo jest oczywiste, że Układ nie będzie wykonany. W takim przypadku, zgodnie z art. 304 wskazanej ustawy, nastąpić mogłoby ponowne otwarcie postępowania upadłościowego wobec Spółki dominującej i zmiana sposobu prowadzenia postępowania na postępowanie obejmujące likwidację majątku Spółki dominującej. Ponadto zgodnie z warunkami emisji Obligacji, obligatariusze są uprawnieni do żądania natychmiastowego lub wcześniejszego wykupu Obligacji w razie zaistnienia odpowiednich podstaw natychmiastowego lub wcześniejszego wykupu, przewidzianych szczegółowo w warunkach emisji Obligacji poszczególnych serii. Tym samym mając także na uwadze zabezpieczenie Obligacji na aktywach Spółki dominującej oraz jej wybranych spółek zależnych, w przypadku braku możliwości terminowego wykupu Obligacji, które to zdarzenie będzie stanowiło jedną z podstaw ich natychmiastowego wykupu, Spółka dominująca wskazuje na ryzyko wszczęcia egzekucji wobec aktywów Spółki dominującej oraz jej wybranych spółek zależnych przez działającego w imieniu obligatariuszy agenta zabezpieczeń. Lista ustanowionych zabezpieczeń Obligacji została w szczególności opisana w raporcie bieżącym RB PBG 26/2015, RB PBG 34/2016 oraz RB PBG 54/2016.

W odniesieniu do zidentyfikowanych niepewności opisanych powyżej, wykup Obligacji zgodnie z ustalonym harmonogramem, a także spłaty pozostałych zobowiązań objętych Układem, w oparciu o sporządzony przez Spółkę dominującą szacunek finansowy, są zdaniem Zarządu Spółki dominującej racjonalne w związku z tym przyjęte założenie o kontynuacji działalności przez Spółkę dominującą w dającej się przewidzieć przyszłości, obejmującej okres co najmniej 12 kolejnych miesięcy od daty zatwierdzenia niniejszego sprawozdania do publikacji, jest uzasadnione.

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

2.4. WPŁYW ZAWARCIA UKŁADU Z WIERZYCIELAMI NA SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE

Na skutek uprawomocnienia się w dniu 13 czerwca 2016 roku Postanowienia Sądu Upadłościowego z dnia 8 października 2015 roku w przedmiocie zatwierdzenia Układu zawartego przez Spółkę dominującą z Wierzycielami (patrz RB PBG 11/2016, RB PBG 24/2016, oraz nota 2.3), w księgach rachunkowych Spółki dominującej zostały ujęte skutki redukcji zadłużenia, określone w Układzie oraz porozumieniach zawartych z niektórymi Wierzycielami Układowymi. Szczegółowe informacje dotyczące sposobu ujęcia oraz prezentacji ww. zdarzenia znajdują się w rocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym za rok 2016. W niniejszym śródrocznym skróconym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupa prezentuje:

- ✓ zobowiązania układowe w kwocie 91.666 tys. PLN: w tym 65.050 tys. PLN jako zdyskontowane zobowiązania długoterminowe oraz 26.616 tys. PLN jako zobowiązania krótkoterminowe;
- ✓ zobowiązania z tytułu Obligacji wyemitowanych w celu spłaty części zobowiązań układowych w kwocie 340.192 tys. PLN: w tym 280.281 tys. PLN jako zdyskontowane zobowiązanie długoterminowe oraz 59.911 tys. PLN jako zobowiązanie krótkoterminowe.

W okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2017 roku Grupa dokonała spłaty zobowiązań układowych:

- w kwocie 18.327 tys. PLN jako płatność kolejnej raty zgodnie z warunkami Układu;
- w kwocie 46.442 tys. PLN jako refinansowanie części wierzytelności układowych na nowy dług Spółki dominującej poprzez wyemitowanie Obligacji Drugiej Emisji.

Ponadto w okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2017 roku Spółka dominująca wykupiła w terminie obligacje serii B, B1, C, C1, D oraz D1 w kwocie 63.154 tys. PLN.

W niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym w rachunku zysków i strat, w pozycji „Wynik na zawarciu Układu z wierzycielami” Grupa ujęła stratę w kwocie 17.993 tys. PLN będącą głównie wynikiem aktualizacji dyskonta zobowiązań układowych oraz zerokuponowych Obligacji wyemitowanych przez Spółkę dominującą w celu spłaty części zobowiązań układowych.

3. ZMIANY STANDARDÓW LUB INTERPRETACJI

3.1 ZMIANY STANDARDÓW LUB INTERPRETACJI OBOWIĄZUJĄCE I ZASTOSOWANE PRZEZ GRUPĘ OD 1 STYCZNIA 2017 ROKU

Zasady (polityki) rachunkowości zastosowane do sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego są spójne z tymi, które zastosowano przy sporządzaniu skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy za rok zakończony 31 grudnia 2016 roku za wyjątkiem przedstawionych poniżej. Poniższe zmiany do MSSF, zostały zastosowane w niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym zgodnie z ich datą wejścia w życie, jednak nie miały one istotnego wpływu na zaprezentowane i ujawnione informacje finansowe, nie miały zastosowania do transakcji zawieranych przez Grupę lub Grupa zdecydowała o niekorzystaniu z nowych opcji wyceny:

- Zmiany do MSR 12 Ujmowanie aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego w odniesieniu do niezrealizowanych strat

Zmiany doprecyzowują kwestie związane z powstawaniem ujemnych różnic przejściowych w przypadku instrumentów dłużnych wycenianych według wartości godziwej, oszacowaniem

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

prawdopodobnego przyszłego dochodu do opodatkowania oraz oceną, czy wypracowany dochód pozwoli na zrealizowanie ujemnych różnic przejściowych. Zmiany mają zastosowanie retrospektywne.

- Zmiany do MSR 7 Inicjatywa dotycząca ujawniania informacji
Zmiany zobowiązują jednostkę do ujawnienia informacji, które umożliwiają użytkownikom sprawozdań finansowych ocenę zmian zobowiązań wynikających z działalności finansowej. Nie jest wymagane przedstawienie informacji porównawczych za poprzednie okresy.
- Zmiany MSSF 12 Ujawnianie informacji na temat udziałów w innych jednostkach będące częścią Zmian wynikających z przeglądu MSSF 2014-2016

Zmiany doprecyzowują, że wymogi określone w standardzie mają zastosowanie także do udziałów jednostki w jednostkach zależnych, wspólnych ustaleniach umownych (tj. wspólnych działaniach lub wspólnych przedsięwzięciach), jednostkach stowarzyszonych lub jednostkach strukturyzowanych niepodlegających konsolidacji, które zostały sklasyfikowane (lub włączone do grupy do zbycia, która została sklasyfikowana) jako przeznaczone do sprzedaży lub jako działalność zaniechana zgodnie z MSSF 5 Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży oraz działalność zaniechana.

Grupa nie zdecydowała się na wcześniejsze zastosowanie żadnego innego standardu, interpretacji lub zmiany, które zostały opublikowane, lecz dotychczas nie weszły w życie w świetle przepisów Unii Europejskiej.

3.2 OPUBLIKOWANE STANDARDY I INTERPRETACJE, KTÓRE NIE WESZŁY W ŻYCIE NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2017 ROKU I ICH WPŁYW NA SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE GRUPY

Następujące standardy i interpretacje zostały wydane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości lub Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej, a nie weszły w życie:

- MSSF 9 Instrumenty Finansowe (opublikowano dnia 24 lipca 2014 roku) – mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później,
- MSSF 14 Regulacyjne rozliczenia międzyokresowe (opublikowano dnia 30 stycznia 2014 roku) – zgodnie z decyzją Komisji Europejskiej proces zatwierdzania standardu w wersji wstępnej nie zostanie zainicjowany przed ukazaniem się standardu w wersji ostatecznej - do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzony przez UE – mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2016 roku lub później,
- MSSF 15 Przychody z umów z klientami (opublikowano dnia 28 maja 2014 roku), obejmujący zmiany do MSSF 15 Data wejścia w życie MSSF 15 (opublikowano dnia 11 września 2015 roku) – mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później,
- Zmiany do MSSF 10 i MSR 28 Transakcje sprzedaży lub wniesienia aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem (opublikowano dnia 11 września 2014 roku) – prace prowadzące do zatwierdzenia niniejszych zmian zostały przez UE odłożone bezterminowo - termin wejścia w życie został odroczony przez RMSR na czas nieokreślony,

Nazwa grupy kapitałowej:	<i>Grupa Kapitałowa PBG</i>		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	<i>01.01-31.12.2017</i>	Waluta sprawozdawcza:	<i>złoty polski (PLN)</i>
Poziom zaokrąglenie:	<i>wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)</i>		

- MSSF 16 Leasing (opublikowano dnia 13 stycznia 2016 roku) - mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2019 roku lub później,
- Zmiany do MSSF 4 Stosowanie MSSF 9 Instrumenty finansowe łącznie z MSSF 4 Umowy ubezpieczeniowe (opublikowano 12 września 2016 roku) - mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później,
- Wyjaśnienia do MSSF 15 Przychody z umów z klientami (opublikowano dnia 12 kwietnia 2016 roku) – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później,
- Zmiany do MSSF 2 Klasyfikacja i wycena transakcji płatności na bazie akcji (opublikowano dnia 20 czerwca 2016 roku) – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później,
- Zmiany wynikające z przeglądu MSSF 2014-2016 (opublikowano dnia 8 grudnia 2016 roku) – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE – Zmiany do MSSF 12 mają zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2017 roku lub później, natomiast Zmiany do MSSF 1 oraz MSR 28 mają zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później,
- KIMSF 22 Transakcje w walucie obcej i zaliczki (opublikowano dnia 8 grudnia 2016 roku) – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE – mająca zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później,
- Zmiany do MSR 40: Przeniesienie nieruchomości inwestycyjnej (opublikowano dnia 8 grudnia 2016 roku) mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później,
- MSSF 17 Umowy ubezpieczeniowe (opublikowano dnia 18 maja 2017 roku) - do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzony przez UE - mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2021 roku lub później,
- KIMSF 23 Niepewność związana z ujmowaniem podatku dochodowego (opublikowano dnia 7 czerwca 2017 roku) - do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzony przez UE - mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2019 roku lub później,
- Zmiany do MSSF 9 Kontrakty z cechami przedpłat z ujemną rekompensatą (opublikowano dnia 12 października 2017 roku) – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2019 roku lub później,
- Zmiany do MSR 28 Udziały długoterminowe w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach (opublikowano dnia 12 października 2017 roku) – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2019 roku lub później,
- Zmiany wynikające z przeglądu MSSF 2015-2017 (opublikowano dnia 12 grudnia 2017 roku) – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2019 roku lub później,
- Zmiany do MSR 19 Zmiana, ograniczenie lub rozliczenie programu (opublikowano dnia 7 lutego 2018 roku) – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2019 roku lub później,

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

- Zmiany do Odniesień do Założeń Konceptyjnych zawartych w Międzynarodowych Standardach Sprawozdawczości Finansowej (opublikowano dnia 29 marca 2018 roku) – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2020 roku lub później.

Grupa nie zdecydowała się na wcześniejsze zastosowanie żadnego standardu, interpretacji lub zmiany, która została opublikowana, lecz nie weszła dotychczas w życie.

Analiza Zarządu Jednostki dominującej i wstępna ocena wpływu nowych lub zmienionych standardów na stosowane przez Grupę zasady (polityki) rachunkowości oraz przyszłe skonsolidowane sprawozdania finansowe obejmowała w szczególności wpływ nowych standardów MSSF 9, 15 oraz MSSF 16:

- MSSF 9 Instrumenty Finansowe - nowy standard MSSF 9 usuwa obecnie występujące w MSR 39 kategorie instrumentów finansowych i klasyfikuje instrumenty jako wyceniane w wartości godziwej (przez wynik finansowy bądź przez pozostałe dochody całkowite) lub jako wyceniane według zamortyzowanego kosztu. Standard ten wprowadza nowe podejście do szacowania utraty wartości, które bazuje na wyznaczaniu oczekiwanych strat (z ang. expected loss), ponadto zawiera nowe wytyczne dotyczące rachunkowości zabezpieczeń, mające na celu uproszczenie bieżących rozwiązań oraz lepsze odzwierciedlenie zasad zarządzania ryzykiem.

W lipcu 2014 roku Rada Międzynarodowych Standardów Rachunkowości opublikowała Międzynarodowy Standard Sprawozdawczości Finansowej 9 Instrumenty finansowe („MSSF 9”). MSSF 9 obejmuje trzy aspekty związane z instrumentami finansowymi: klasyfikację i wycenę, utratę wartości oraz rachunkowość zabezpieczeń. MSSF 9 obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku i później, z możliwością wcześniejszego zastosowania.

Grupa podjęła decyzję o wdrożeniu standardu z dniem 1 stycznia 2018 roku bez korygowania danych porównawczych, co oznacza, że dane za rok 2017 oraz 2018 nie będą ze sobą porównywalne. Natomiast korekty związane z dostosowaniem do MSSF zostaną wprowadzone 1 stycznia 2018 roku z odniesieniem wpływu na kapitał własny.

W 2017 roku Grupa przeprowadziła szczegółową ocenę wpływu wprowadzenia MSSF 9 na stosowane zasady (politykę) rachunkowości w odniesieniu do jej działalności lub wyników finansowych. Niniejsza ocena oparta jest na aktualnie dostępnych informacjach i może podlegać zmianom wynikającym z pozyskania racjonalnych i możliwych do udokumentowania dodatkowych informacji w okresie, kiedy Grupa zastosuje MSSF 9 po raz pierwszy.

Grupa nie identyfikuje istotnego wpływu wprowadzenia MSSF 9 na sprawozdanie z sytuacji finansowej oraz kapitał własny, z wyjątkiem skutków zastosowania MSSF 9 w zakresie utraty wartości. Grupa spodziewa się wzrostu odpisów z tytułu utraty wartości, z negatywnym wpływem na kapitał własny, jak omówiono poniżej. Ponadto, w wyniku zastosowania MSSF 9, zmieni się klasyfikacja niektórych instrumentów finansowych.

- o Klasyfikacja i wycena

Grupa nie identyfikuje istotnego wpływu na sprawozdanie z sytuacji finansowej oraz kapitały własne, w związku z zastosowaniem MSSF 9 w obszarze klasyfikacji i wyceny. Oczekuje się, że wszystkie aktywa

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

finansowe wyceniane dotychczas w wartości godziwej, dalej pozostaną wyceniane w wartości godziwej.

Grupa posiada inwestycje w akcje/udziały spółek nienotowanych. Aktywa te zgodnie z MSR 39 zaliczone były do „aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży” w cenie nabycia z uwzględnieniem utraty wartości. Na bazie wytycznych MSR 39 wartość bilansowa powyższych aktywów finansowych wynosiła na dzień 31 grudnia 2017 roku zero. Według MSSF 9, w przypadku inwestycji w akcje/udziały w spółkach nienotowanych, Grupa może zaliczyć te aktywa do wycenianych w wartości godziwej z odniesieniem skutków wyceny w pozostałe całkowite dochody. Grupa skorzysta z możliwości wyboru i będzie ujmować ich późniejsze zmiany wartości godziwej przez inne całkowite dochody, odpis z tytułu utraty wartości nie będzie rozpoznawany w rachunku wyników, a w przypadku sprzedaży danego instrumentu zysk/strata nie będzie przeklasyfikowana do rachunku wyników i będzie przenoszona bezpośrednio do zysków zatrzymanych w momencie zbycia udziałów.

Należności handlowe Grupy zgodnie z MSR 39 klasyfikowane były jako „pożyczki i należności” i wyceniane według zamortyzowanego kosztu z uwzględnieniem odpisu z tytułu utraty wartości. Zastosowanie MSSF 9 wpłynie na zmianę kalkulacji odpisu z tytułu utraty wartości z modelu strat poniesionych na straty oczekiwane. Należności handlowe Grupy są utrzymywane dla uzyskania przepływów pieniężnych wynikających z umowy, Grupa nie sprzedaje należności handlowych w ramach faktoringu – czyli będą one nadal wyceniane w zamortyzowanym koszcie przez wynik finansowy. Grupa skorzysta z praktycznego zwolnienia i dla należności handlowych zastosowała uproszczone podejście, które zakłada, że odpis na oczekiwane straty kredytowe będzie równy kwocie oczekiwanych stratom kredytowym w całym okresie życia należności.

o Utrata wartości

Zgodnie z MSSF 9 Grupa powinna wyceniać odpis na oczekiwane straty kredytowe w kwocie równej 12-miesięcznym oczekiwanych stratom kredytowym bądź oczekiwanych stratom kredytowym w okresie życia instrumentu finansowego. W przypadku należności z tytułu dostaw i usług, Grupa zastosuje uproszczone podejście i wyceni odpis na oczekiwane straty kredytowe w kwocie równej oczekiwanych stratom kredytowym w całym okresie życia. Jednostka dominująca ocenia, że w związku z powyższym, nastąpi wzrost odpisu z tytułu utraty wartości:

- należności handlowych i spornych o ok. 11,3 miliona złotych,
- aktywów z tytułu wyceny umów o usługę budowlaną o ok. 2,4 miliona złotych,
- pozostałych instrumentów o ok. 2,3 miliona złotych. Powyższe korekty spowodują wzrost aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego o 3 miliona złotych. Korekty powyższe spowodują zmniejszenie kapitałów własnych Spółki o kwotę 13 miliona złotych.

o Rachunkowość zabezpieczeń

Ponieważ MSSF 9 nie zmienia ogólnych zasad funkcjonowania rachunkowości zabezpieczeń Grupy, zastosowanie MSSF 9 nie będzie miało istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe Grupy.

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

- o Inne korekty

Do oceny ryzyka kredytowego użyto zewnętrzne ratingi banków oraz publicznie dostępne informacje ze stron agencji ratingowych.

- „MSSF 15” „Przychody z umów z klientami”, który został wydany w maju 2014 roku, a następnie zmieniony w kwietniu 2016 roku, został przyjęty do stosowania przez Unię Europejską i obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018r. Nowy standard zastępuje dotychczas obowiązujące wymogi dotyczące ujmowania przychodów zgodnie z MSSF (w tym” MSR 11” ,” MSR 18” oraz interpretacje KIMSF z tego zakresu).

Celem nowego standardu jest:

- * zapewnienie porównywalności przychodów z punktu widzenia przedsiębiorstw, gałęzi przemysłu, jurysdykcji i rynków kapitałowych,
- * ograniczenie ilości regulacji dotyczących przychodów, a tym samym uproszczenie zasad rozpoznawania przychodów,
- * dostarczanie użytkownikom SF bardziej użytecznej informacji dzięki udoskonaleniu wymogów dotyczących różnorodnych i bardziej szczegółowych ujawnień.

Nowy standard ma zastosowanie do wszystkich umów skutkujących przychodami a jego fundamentalną zasadą jest ujmowanie przychodów w wysokości ceny transakcyjnej w momencie przekazania klientowi przyrzeczonych mu w umowie dóbr lub usług (przekazania kontroli nad tymi składnikami lub ich częścią).

Ustanowiony w „MSSF 15” tzw. Model Pięciu Kroków rozpoznawania przychodów wynikających z umów z klientami obliguje do zidentyfikowania istotnych zobowiązań zawartych w umowie, przypisania im odpowiedniej części ceny transakcyjnej i oddzielnego ujmowania w przychodach jednorazowo lub sukcesywnie w czasie trwania umowy. Ponadto wszelkie rabaty, upusty a także dodatki czy możliwe waloryzacje dotyczące ceny transakcyjnej należy co do zasady alokować do poszczególnych zobowiązań umownych. Analogicznie określone koszty poniesione w celu pozyskania umowy jak również stanowiące zabezpieczenie kontraktu (np. w okresie gwarancyjnym) należy aktywować i rozliczać w czasie przez okres korzyści z tego kontraktu.

Grupa w oparciu o możliwości przewidziane w standardzie planuje wprowadzić „MSSF 15” od dnia jego wejścia w życie , z zastosowaniem zmodyfikowanej metody retrospektywnej, tj. z łącznym efektem pierwszego zastosowania standardu ujętym w dniu jego pierwszego zastosowania czyli na dzień 1 stycznia 2018 roku.

W okresie objętym niniejszym sprawozdaniem Grupa w ramach prowadzonej działalności świadczyła usługi w zakresie generalnego wykonawstwa kompletnych obiektów realizowanych „pod klucz” , a także podwykonawstwa w zakresie bloków energetycznych, kotłów, instalacji ochrony powietrza, zespołów, części maszyn i urządzeń energetycznych i konstrukcji, usługi budowlane w szeroko rozumianym segmencie ” gaz i ropa naftowa” , usługi wynajmu , a Spółka dominująca usługi z tytułu wsparcia na rzecz spółek zależnych.

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

Poniżej przedstawiono przeanalizowane zgodnie ze standardem istotne jego zapisy i ocenę wpływu wprowadzenia MSSF 15 na SSF Grupy :

- W przypadku, gdy przedmiotem zawartych umów z klientami jest tylko jedno zobowiązanie do wykonania świadczenia – sprzedaż towaru, Grupa ocenia, że wpływ przyjęcia MSSF 15 na ujmowanie przychodów oraz wyniki finansowe Grupy z tytułu takich umów nie będzie istotny. Przychód będzie rozpoznawany w określonym momencie, tj .gdy klient uzyska kontrolę nad towarem. Zgodnie z „MSSF 15”, Grupa będzie kontynuowała ujmowanie przychodów ze sprzedaży z takich umów w analogiczny sposób z uwzględnieniem takich elementów wynagrodzenia zmiennego jak:
 - indeksacja cen – Grupa realizuje kontrakty zawierające klauzule indeksacji ceny o wskaźnik inflacji ,
 - rozliczenia powykonawcze uzależnione od ciężaru dostaw, które zazwyczaj mają miejsce po ich ostatecznym zakończeniu,
 - kary umowne ujmowane jako pomniejszenie przychodów ze sprzedaży-Grupa nie zidentyfikowała wyższych czy nowych strat na kontraktach skutkujących koniecznością utworzenia dodatkowych rezerw.
 - prawo do zwrotu - Grupa realizuje kontrakty polegające głównie na dostawie wyrobów montowanych na budowie u kontrahenta lub budowie całych składników aktywów kontrahenta, w związku z czym nie rozpoznaje prawa do zwrotu.
- Grupa realizuje kontrakty, na które składają się pakiety kilku dóbr lub usług świadczonych w różnym okresie, polegające na dostarczaniu kilku podobnych instalacji, z których klient uzyskuje ekonomiczne korzyści w różnych okresach.

Obecnie Grupa łączy takie umowy w jeden pakiet i przypisuje im całkowitą cenę sprzedaży rozliczaną proporcjonalnie do stopnia zaawansowania.

Zgodnie z MSSF 15, cenę transakcyjną przypisuje się do każdego zobowiązania do wykonania świadczenia na podstawie proporcjonalnej indywidualnej ceny sprzedaży. Grupa ocenia, że w wyniku przyjęcia MSSF 15 przypisanie ceny transakcyjnej do dóbr lub usług w ramach pakietu, a w konsekwencji odpowiednie ujęcie przychodu, może ulec zmianie. Grupa uważa, że w takich sytuacjach klient jednocześnie otrzymuje i czerpie korzyści płynące ze świadczonej usługi, w miarę wykonywania przez Grupę tej usługi. W konsekwencji Grupa przenosi kontrolę na klienta i tym samym spełnia zobowiązanie do wykonania świadczenia w miarę upływu czasu. A zatem zgodnie z MSSF 15, Grupa będzie kontynuowała ujmowanie przychodów ze sprzedaży dóbr lub usług w miarę upływu czasu. Grupa rozpoznaje przychody z tytułu realizowanych usług budowlanych zgodnie z metodą stopnia zaawansowania, w korespondencji z pozycją „Należności z tytułu umów o usługi budowlane” lub „Zobowiązania z tytułu umów o usługi budowlane”.

- Grupa prezentuje zaliczki otrzymane od klientów w pozycji „Pozostałe zobowiązania niefinansowe”. Dotychczas Grupa nie zawierała i nie posiada umów, które wymagają wypłaty odsetek od otrzymanych zaliczek na poczet realizowanych robót.
- Grupa udziela gwarancji na realizowane usługi budowlane i sprzedawane towary . Zazwyczaj gwarancje stanowią zapewnienie klienta, że dany produkt jest zgodny z ustaloną przez strony specyfikacją i nie stanowią dodatkowej usługi. W konsekwencji, większość istniejących gwarancji będzie dalej ujmowana zgodnie z „MSR 37” Rezerwy, zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe. Grupa nie zidentyfikowała w realizowanych umowach z klientami niestandardowych gwarancji

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

rozszerzonych, w związku z czym nie rozpoznaje takich gwarancji jako oddzielnej usługi- ujmowanej jako zobowiązanie do wykonania świadczenia, do której przypisuje się część ceny transakcyjnej.

- W zakresie prezentacji i ujawniania informacji „MSSF 15” wprowadza nowe wymogi i obowiązki związane z prezentowanymi w sprawozdaniu danymi . W opinii Grupy część z tych ujawnień będzie wносиła dodatkowe, bardziej szczegółowe i transparentne informacje dla odbiorcy .
- Poza korektami opisanymi powyżej, zmianie ulegną również inne pozycje sprawozdania z sytuacji finansowej, w tym aktywo z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Podsumowując, główny wpływ MSSF 15 na SSF Grupy wywodzić się będzie z obszaru działalności spółki zależnej Rafako. Wg aktualnych szacunków Grupa oczekuje, że wejście w życie i zastosowanie wymogów „MSSF 15” na dzień 01.01.18r. przełoży się na spadek zysków zatrzymanych o kwotę ca 11 500 tys. PLN.

Wymogi dotyczące ujmowania i wyceny zgodnie z „MSSF 15” mają również zastosowanie do ujmowania i wyceny zysku/ straty ze sprzedaży aktywów niefinansowych (takich jak rzeczowe aktywa trwałe oraz aktywa niematerialne), w sytuacji gdy taka sprzedaż nie odbywa się w normalnym toku prowadzenia działalności gospodarczej. W ocenie Grupy wpływ przyjęcia „MSSF 15” w tym obszarze nie powinien być jednak istotny.

- MSSF 16 Leasing - nowy standard MSSF 16 „Leasing” ustanawia zasady ujęcia, wyceny, prezentacji oraz ujawnień dotyczących umów leasingu. Standard ten zniesie klasyfikację leasingu operacyjnego i leasingu finansowego, obowiązującą zgodnie z MSR 17 i wprowadzi jeden model dla ujęcia księgowego leasingu przez leasingobiorcę.

MSSF 16 obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub po tej dacie i został przyjęty przez Unię Europejską. Zastąpi on obecnie obowiązujący standard MSR 17 oraz interpretacje KIMSF 4, SKI 15, 27. Spółka zastosuje MSSF 16 od 1 stycznia 2019 roku.

Nowy standard wprowadza jeden model ujęcia leasingu w księgach rachunkowych leasingobiorcy, zbieżny z ujęciem leasingu finansowego w ramach MSR 17. Zgodnie z MSSF 16 umowa jest leasingiem lub zawiera leasing, jeśli przekazuje prawo do kontroli użytkowania zidentyfikowanego składnika aktywów na dany okres w zamian za wynagrodzenie. W ocenie Grupy zasadniczym elementem różniącym definicje leasingu z MSR 17 i z MSSF 16 jest wymóg sprawowania kontroli nad użytkowanym, konkretnym składnikiem aktywów, wskazanym w umowie wprost lub w sposób dorozumiany.

Grupa jest leasingobiorcą w przypadku umów najmu powierzchni biurowych oraz urządzeń. Umowy najmu powierzchni obecnie są ujmowane zgodnie z zasadami leasingu operacyjnego. Po wejściu w życie nowego standardu Grupa zmieni sposób ich ujęcia oraz zaprezentuje umowy zgodnie z wymogami nowego standardu. Skutkiem zmian będzie rozpoznanie w bilansie po stronie aktywów oraz zobowiązań kwot mających związek z tymi umowami.

MSSF 16 wymaga, zarówno od leasingobiorcy jak i od leasingodawcy, dokonywania szerszych ujawnień niż w przypadku MSR 17.

Leasingobiorca ma prawo wyboru pełnego bądź zmodyfikowanego podejścia retrospektywnego, a przepisy przejściowe przewidują pewne praktyczne rozwiązania.

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

MSSF 16 obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2019 roku i później. Wcześniejsze zastosowanie jest dozwolone w przypadku jednostek, które stosują MSSF 15 od daty lub przed datą pierwszego zastosowania MSSF 16. Grupa nie zdecydowała się na wcześniejsze zastosowanie MSSF 16.

Na dzień sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupa jest w trakcie oceny wpływu nowych regulacji na skonsolidowane sprawozdanie finansowe. W związku brakiem możliwości wiarygodnego oszacowania pełnego efektu zmian na dzień sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, Zarząd Spółki dominującej nie ujawnia wartościowego wpływu standardu na wyniki finansowe Grupy.

4. KOREKTY BŁĘDU LAT POPRZEDNICH

W niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym nie dokonano zmian zasad polityki i nie korygowano błędów.

5. PROFESJONALNY OSĄD, NIEPEWNOŚĆ SZACUNKÓW I ZAŁOŻEŃ ORAZ ZMIANY SZACUNKÓW

5.1 PROFESJONALNY OSĄD

W procesie stosowania zasad (polityki) rachunkowości Zarząd Spółki dominującej dokonał następujących osądów, które mają największy wpływ na przedstawiane wartości bilansowe aktywów i zobowiązań, przychodów i kosztów oraz powiązane z nimi noty.

Określanie stopnia zaawansowania kontraktu

Wartości przychodów na dzień bilansowy ustalana jest w oparciu o poniesione koszty. W kosztach poniesionych na dzień bilansowy ujmuje się zakupione materiały, usługi, urządzenia oraz inne koszty dedykowane dla danego kontraktu. Koszty te stanowią następnie podstawę oszacowania stopnia zaawansowania kontraktu dla ustalenia wysokości przychodu na dzień bilansowy.

Kalkulacja rezerwy na zobowiązania wynikające z poręczeń i gwarancji

Szacując wartość rezerwy na potencjalne zobowiązania zw. z odpowiedzialnością solidarną za udzielone poręczenia i gwarancje Zarząd Spółki dominującej dokonuje oceny prawdopodobieństwa wystąpienia w przyszłości roszczeń z ww. tytułu. Ocena dokonywana jest w oparciu o najlepszą wiedzę Zarządu Spółki dominującej na temat statusu tych wierzytelności, której kompletność na dzień bilansowy potwierdzana jest z odpowiednimi instytucjami rynku finansowego.

Kalkulacja stopy dyskonta zobowiązań układowych oraz obligacji

Wartość stopy dyskonta zobowiązań układowych oszacowano na poziomie oczekiwanego dla Spółki dominującej kosztu zadłużenia. Zarząd Spółki dominującej dokonał stosownej oceny na podstawie informacji pozyskanych od instytucji finansowych zajmujących się udzielaniem kredytowania.

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

Zobowiązania układowe oraz wyemitowane przez Spółkę dominującą obligacje zostały zdyskontowane przy użyciu stopy dyskontowej o wartości 4,81%.

Wzrost stopy dyskonta o 1% spowodowałby spadek wartości zobowiązań układowych o 1.259 tys. PLN, spadek stopy dyskonta o 1% spowodowałby wzrost wartości zobowiązań z tyt. układu o 1.332 tys. PLN.

Wzrost stopy dyskonta o 1% spowodowałby spadek wartości obligacji o 5.546 tys. PLN, spadek stopy dyskonta o 1% spowodowałby wzrost wartości obligacji o 5.781 tys. PLN.

Utrata wartości aktywów trwałych

Grupa Kapitałowa ocenia, czy wystąpiły obiektywne przesłanki wskazujące na utratę wartości składników majątku trwałego, w tym wartości firmy. Poprzez przesłanki utraty wartości rozumie się zdarzenia wskazujące, iż mogło nastąpić obniżenie przyszłych oczekiwanych przepływów pieniężnych ze składnika aktywów. W momencie rozpoznania przesłanek utraty wartości dokonuje się oszacowania odpisów z tytułu utraty wartości.

Aktywa zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży

Dokonując reklasyfikacji aktywów do kategorii aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży Spółka dominująca ocenia stopień prawdopodobieństwa sprzedaży tych składników w okresie jednego roku od dnia reklasyfikacji. Reklasyfikacji dokonuje się jedynie w przypadkach, gdy sprzedaż jest wysoce prawdopodobna. Spółka dominująca sporządza plany sprzedaży własnego majątku nieoperacyjnego.

Wycena nieruchomości inwestycyjnych

Grupa Kapitałowa określa wartość godziwą nieruchomości inwestycyjnych w oparciu o posiadane wyceny sporządzone przez niezależnych rzeczoznawców majątkowych oraz własną ocenę sytuacji rynkowej i innych parametrów mogących w istotny sposób wpływać na wartość nieruchomości inwestycyjnych.

Umowy konsorcjalne

Każdorazowo, po podpisaniu umowy o usługę budowlaną realizowanej w ramach konsorcjum, Spółka dominująca dokonuje oceny charakteru umowy w celu określenia sposobu ujmowania przychodów i kosztów kontraktowych

Klasyfikacja umów leasingowych

Grupa Kapitałowa dokonuje klasyfikacji leasingu jako operacyjnego lub finansowego w oparciu o ocenę, w jakim zakresie ryzyko i pożytki z tytułu posiadania przedmiotu leasingu przypadają w udziale leasingodawcy, a w jakim leasingobiorcy. Ocena ta opiera się na treści ekonomicznej każdej transakcji.

Klasyfikacja udziałów w innych jednostkach

Grupa Kapitałowa dokonuje klasyfikacji udziałów posiadanych w innych jednostkach w oparciu o ocenę charakteru wzajemnych powiązań i relacji, oraz stopnia w jakim podlega ekspozycji na zmienność zwrotu z wyników innej jednostki. Ocena oparta jest m.in. o analizę przysługujących Grupie uprawnień wynikających z zapisów umownych, obejmującą swym zakresem również potencjalne prawa głosu posiadane przez Grupę oraz inne podmioty.

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrągleń:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

5.2 NIEPEWNOŚĆ SZACUNKÓW I ZAŁOŻEŃ

Poniżej omówiono podstawowe założenia dotyczące przyszłości i inne kluczowe źródła niepewności występujące na dzień bilansowy, z którymi związane jest istotne ryzyko znaczącej korekty wartości bilansowych aktywów i zobowiązań w następnym roku finansowym. Grupa przyjęła założenia i szacunki na temat przyszłości na podstawie wiedzy posiadanej podczas sporządzania skonsolidowanego sprawozdania finansowego. Występujące założenia i szacunki mogą ulec zmianie na skutek przyszłych wydarzeń wynikających ze zmian rynkowych lub zmian nie będących pod kontrolą Grupy. Takie zmiany są odzwierciedlane w szacunkach lub założeniach w chwili wystąpienia.

5.2.1 REZERWY

Rezerwa na zobowiązania wynikające z poręczeń i gwarancji związana jest z ciężącą na Spółce dominującej odpowiedzialnością z tytułu udzielonych poręczeń i gwarancji oraz odpowiedzialnością solidarną wobec podwykonawców na kontraktach realizowanych w ramach umów konsorcjum. W związku z uprawomocnieniem się Postanowienia Sądu Upadłościowego z dnia 8 października 2015 roku w przedmiocie zatwierdzenia Układu zawartego przez Spółkę dominującą z wierzycielami rezerwa została w dużej części wykorzystana i obecnie jej wartość wynosi 28.682 tys. PLN (w całości rezerwa długoterminowa) (patrz nota 29). Na poziomie rezerwy istotny wpływ ma szacowane przez Zarząd Spółki dominującej prawdopodobieństwo zmaterializowania się zobowiązań warunkowych tj. wypłaty z gwarancji należytego wykonania oraz usunięcia wad i usterek. Zarząd Spółki dominującej dokonując oszacowania poziomu rezerwy analizuje każdą gwarancję i poręczenie oceniając czy prawdopodobieństwo wypłaty roszczenia jest większe czy mniejsze a następnie przypisuje poszczególnym gwarancjom wskaźnik prawdopodobieństwa materializacji tego roszczenia w przedziale od 0% do 100%, zgodny z najlepszą wiedzą i przewidywaniami. Rezerwa została skalkulowana w oparciu o warunki Układu, tj. jej wartość wyznaczono na poziomie planowanych spłat potencjalnych zobowiązań układowych stanowiących 21% całkowitej ich wartości. Ponadto skalkulowana została wartość godziwa akcji, które zgodnie z postanowieniami Układu będą przekazane wierzycielom z grupy 6 i 7. W związku z przekazanymi warrantami subskrypcyjnymi udział głównego akcjonariuszowi w kapitale podstawowym Spółki dominującej zapewniony został na poziomie 23,61%.

Rezerwy na naprawy gwarancyjne szacuje się na podstawie określonego przez Zarządy Spółek Grupy Kapitałowej stopnia prawdopodobieństwa wystąpienia w przyszłości zobowiązania na podstawie realizowanych umów o usługę budowlaną. Utrzymywane są w danym stopniu istnienia prawdopodobieństwa wystąpienia do dnia wygaśnięcia prawa do realizacji gwarancji lub roszczeń naprawczych. Na dzień 31 grudnia 2017 roku kwota utworzonych rezerw na naprawy gwarancyjne wynosiła 31.021 tys. PLN (2016 rok: 50.495 tys. PLN).

Szczegóły dotyczące rezerw na naprawy gwarancyjne przedstawia nota 29.

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

Rezerwa na restrukturyzację została utworzona przez Spółkę dominującą w 2012 roku i w dacie utworzenia oszacowana na poziomie 32.023 tys. PLN. Spółka dominująca w 2017 roku wykorzystła 9.245 tys. PLN (2016 rok: 7.684 tys. PLN), utworzonej rezerwy. Z tytułu aktualizacji szacunków w okresie objętym niniejszym sprawozdaniem finansowym kwotę rezerwy zmniejszono o 2 tys. PLN (2016 rok: 3.852 tys. PLN). W 2017 roku Zarząd spółki zależnej Rafako S.A. podjął decyzję o przystąpieniu do kolejnego etapu reorganizacji spółki, w związku z czym została utworzona na ten cel rezerwa w kwocie 8.368 tys. PLN. Wartość rezerwy do wykorzystania na dzień 31 grudnia 2017 roku to kwota 12.589 tys. PLN (w tym 1.605 jako rezerwa długoterminowa i 10.984 jako rezerwa krótkoterminowa) (2016 rok: 13.468 tys. PLN) (patrz nota 29).

Rezerwy na planowane straty tworzone są w przypadku, kiedy istnieje prawdopodobieństwo, iż łączne koszty umowy przewyższą łączne przychody z tytułu umowy, a przewidywaną stratę ujmuje się bezzwłocznie jako koszt. Wysokość straty ustalana jest niezależnie od faktu rozpoczęcia prac wynikających z umowy, stanu zaawansowania prac wynikających z umowy, wysokości przewidywanych zysków z tytułu innych umów, które nie są pojedynczymi umowami o usługę budowlaną. Wartość zmiany rezerw na planowane straty zwiększa lub zmniejsza koszt własny umowy budowlanej, której rezerwa ta dotyczy. Na dzień bilansowy wartość utworzonych rezerw na planowane straty wynosi 15.425 tys. PLN (2016 rok: 19.116 tys. PLN).

Szczegóły dotyczące rezerw na planowane straty przedstawia nota 29.

Rezerwy na odprawy emerytalne i nagrody jubileuszowe na każdy dzień bilansowy jest szacowana przez profesjonalną firmę aktuarialną. Wykazana w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym kwota odpraw emerytalnych oraz nagród jubileuszowych wynosi 19.150 tys. PLN (2016 rok: 20.253 tys. PLN).

Główne założenia przyjęte przez aktuarium na dzień 31 grudnia 2017 roku kształtują się następująco:

- stopa dyskontowa - 3,2% (2016 rok: 3,1%),
- wskaźnik rotacji pracowników – 7 (2016 rok: 5),
- przewidywana stopa wzrostu wynagrodzeń – 2% (2016 rok: 2,81%)

Wzrost przyjętej stopy dyskontowej o pół punktu procentowego przełożyłby się na spadek wartości rezerwy o kwotę 944 tys. PLN (2016 rok: 1.087 tys. PLN). Spadek przyjętej stopy dyskontowej o pół punktu procentowego przełożyłby się na wzrost wartości rezerwy o kwotę 1.019 tys. PLN (2016 rok: 1.180 tys. PLN).

Szczegóły dotyczące rezerw na świadczenia pracownicze zostały przedstawione w notcie 28.

5.2.2 UTRATA WARTOŚCI AKTYWÓW NIEFINANSOWYCH (W TYM WARTOŚCI FIRMY)

Na dzień 31 grudnia 2017 roku Grupa dokonała oceny obiektywnych przesłanek utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych o określonym okresie użytkowania, w przypadku których zaistniały przesłanki trwałej utraty wartości. Szczegółowy opis zastosowanych metod i technik oraz ich wpływ na niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe został opisany w notkach 14, 15 i 16.

W celu określenia wartości godziwej nieruchomości inwestycyjnych na dzień 31 grudnia 2017 roku Grupa dokonała oceny ich wartości na podstawie operatów szacunkowych przygotowanych przez niezależnego

Nazwa grupy kapitałowej:	<i>Grupa Kapitałowa PBG</i>		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	<i>01.01-31.12.2017</i>	Waluta sprawozdawcza:	<i>złoty polski (PLN)</i>
Poziom zaokrąglenie:	<i>wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)</i>		

rzeczoznawcę majątkowego oraz w oparciu o własny osąd. Operaty szacunkowe zostały przygotowane w oparciu o aktualne plany odnoszące się do możliwych do uzyskania korzyści. Szczegółowy opis zastosowanych metod i technik wyceny oraz ich wpływ na korektę wartości godziwej zaprezentowano w nocie 19.

Na koniec okresu sprawozdawczego Grupa przeprowadza test na utratę wartości wartości firmy. Wymaga to oszacowania wartości użytkowej ośrodka wypracowującego środki pieniężne i polega na ustaleniu przyszłych przepływów pieniężnych generowanych przez ośrodek wypracowujący środki pieniężne oraz ustaleniu stopy dyskontowej do zastosowania w celu obliczenia bieżącej wartości tych przepływów. Wartości odpisów aktualizujących wartość firmy na koniec roku obrotowego zostały przedstawione w nocie 13 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

5.2.3 PRZYCHODY Z UMÓW O USŁUGĘ BUDOWLANA

Na kwotę przychodów oraz należności z umów o usługę budowlaną, ujętych w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym wpływają szacunki Zarządów poszczególnych spółek wchodzących w skład Grupy Kapitałowej PBG dotyczące stopnia zaawansowania kontraktów budowlanych oraz marży, jaką planuje się osiągnąć na poszczególnych kontraktach. Budżetowane koszty pozostające do poniesienia w związku z realizacją poszczególnych zadań są na bieżąco monitorowane przez kadrę kierowniczą nadzorującą postęp prac budowlanych, w efekcie czego budżety poszczególnych kontraktów podlegają aktualizacji przynajmniej w okresach miesięcznych. Jednakże pozostające do poniesienia koszty oraz oszacowana w ten sposób rentowność na poszczególnych realizowanych kontraktach obarczona jest pewnym stopniem niepewności, zwłaszcza w przypadku zadań budowlanych o dużym stopniu złożoności, prowadzonych w okresach kilkuletnich. W obecnej sytuacji na te szacunki nakładają się dodatkowe ryzyka, które mogą mieć wpływ w przyszłości na ich ewentualną korektę. Do ryzyk tych zaliczyć można przede wszystkim ograniczoną płynność Spółki dominującej i niektórych Spółek zależnych, co może przełożyć się na wolniejsze tempo realizowanych prac na kontraktach. Efektem takiego stanu rzeczy może być wzrost kosztów stałych budowy, ograniczone możliwości negocjacyjne z podwykonawcami i dostawcami materiałów, a w skrajnym przypadku przekroczenie umownego terminu zakończenia prac i groźba kar. Innym rodzajem ryzyka mającym wpływ na tempo prac są warunki atmosferyczne, które przekładają się na sezonowość rynku usług budowlano-montażowych. W przypadku niektórych Spółek zależnych potęgowane jest to cyklem pracy sektora energetycznego, gdzie poza projektami inwestycyjnymi, prace remontowe i modernizacyjne odbywają się głównie w sezonie letnim. Grupa w pewnym stopniu narażona jest na ryzyko dekonjunktury na rynku nieruchomości. Zniżkujące systematycznie ceny na tym rynku mogą pogarszać rentowność realizowanych projektów deweloperskich. Konieczność dostosowania się do warunków rynkowych może przyczynić się do obniżki cen sprzedaży, a tym samym zmniejszyć planowane przychody. Spółki zależne z uwagi na prowadzony przez nie rodzaj działalności identyfikują ponadto ryzyka czysto technologiczne, wynikające z implementacji skomplikowanych, nowatorskich procesów technologicznych i procedur jakościowych, ryzyka niedotrzymania gwarantowanych parametrów technicznych montowanych urządzeń czy dostarczanych technologii. Elementy te mogą mieć w przyszłości wpływ na zmianę planowanych kosztów i przychodów, a tym samym założonych obecnie marż.

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

Gdyby szacunek łącznych kosztów pozostałych do poniesienia, dotyczący realizowanych kontraktów, wzrósł o 10% w stosunku do aktualnie oszacowanych, kwota należności z tytułu umów z klientami uległaby zmniejszeniu na dzień bilansowy o 17,0 mln PLN, wartość zobowiązań z tego tytułu wzrosłaby o 12,0 mln PLN, rezerwa na szacowane straty zwiększyłaby się o 42,6 mln PLN, a zysk netto zmniejszyłby się łącznie o 71,6 mln PLN.

Szczegóły dotyczące kontraktów długoterminowych zostały przedstawione w nocie 33.

5.2.4 KLASYFIKACJA AKTYWÓW FINANSOWYCH

Stosując się do wytycznych MSR 39 Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena w zakresie klasyfikacji instrumentów finansowych niebędących instrumentami pochodnymi, posiadającymi ustalony termin płatności lub dające się ustalić terminy wymagalności dokonuje się klasyfikacji takich aktywów do kategorii aktywów finansowych utrzymywanych do terminu wymagalności. Dokonując takiego osądu ocenia się intencje i możliwość utrzymywania takich inwestycji do terminu wymagalności. Jeżeli Spółki Grupy Kapitałowej nie dotrzymują warunków utrzymywania do terminu wymagalności, oprócz sytuacji przewidzianych w MSR 39 Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena, będą zmuszone do przeklasyfikowania wszystkich aktywów ujętych w tej grupie do aktywów dostępnych do sprzedaży. W takiej sytuacji przeklasyfikowane inwestycje będą wyceniane w wartości godziwej, a nie według skorygowanej ceny nabycia.

5.2.5 OKRESY EKONOMICZNEJ UŻYTECZNOŚCI ŚRODKÓW TRWAŁYCH I WARTOŚCI NIEMATERIALNYCH

Grupa Kapitałowa dokonuje corocznej weryfikacji okresów ekonomicznej użyteczności aktywów trwałych podlegających amortyzacji na podstawie bieżących szacunków. Szacunkom takim towarzyszy niepewność, co do przyszłych warunków prowadzenia działalności gospodarczej wynikająca z faktu ogłoszenia upadłości przez Spółkę dominującą. Na dzień 31 grudnia 2017 roku Grupa ocenia, że okresy użyteczności aktywów przyjęte dla celów amortyzacji odzwierciedlają oczekiwany okres przynoszenia korzyści ekonomicznych przez te aktywa w przyszłości. Wartość bilansowa aktywów trwałych podlegających amortyzacji prezentowana jest w nocie 14 i 15.

5.2.6 AKTYWA NA PODATEK ODROZCZONY

Grupa Kapitałowa rozpoznaje składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego bazując na założeniu, że w przyszłości zostanie osiągnięty zysk podatkowy pozwalający na jego wykorzystanie. Ze względu na brak pewności wykorzystania powstałych strat podatkowych, Zarząd Spółki dominującej oraz Zarządy niektórych spółek zależnych podjęły decyzję o nie tworzeniu aktywa z tytułu podatku odroczonego na straty podatkowe i nie tworzeniu aktywa z tytułu podatku odroczonego na ujemne różnice przejściowe w kwocie przekraczającej rezerwę na podatek odroczonego.

Nazwa grupy kapitałowej:	<i>Grupa Kapitałowa PBG</i>		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	<i>01.01-31.12.2017</i>	Waluta sprawozdawcza:	<i>złoty polski (PLN)</i>
Poziom zaokrąglenia:	<i>wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)</i>		

5.2.7 NIEPEWNOŚĆ ZWIĄZANA Z ROZLICZENIAMI PODATKOWYMI

Regulacje dotyczące podatku od towarów i usług, podatku dochodowego od osób prawnych oraz obciążeń związanych z ubezpieczeniami społecznymi podlegają częstym zmianom. Te częste zmiany powodują brak odpowiednich punktów odniesienia, niespójne interpretacje oraz nieliczne ustanowione precedensy, które mogłyby mieć zastosowanie. Obowiązujące przepisy zawierają również niejasności, które powodują różnice w opiniach, co do interpretacji prawnej przepisów podatkowych, zarówno pomiędzy organami państwowymi jak i organami państwowymi i przedsiębiorstwami.

Rozliczenia podatkowe oraz inne obszary działalności (na przykład kwestie celne czy dewizowe) mogą być przedmiotem kontroli organów, które uprawnione są do nakładania wysokich kar i grzywien, a wszelkie dodatkowe zobowiązania podatkowe, wynikające z kontroli, muszą zostać zapłacone wraz z wysokimi odsetkami. Te warunki powodują, że ryzyko podatkowe w Polsce jest większe niż w krajach o bardziej dojrzałym systemie podatkowym.

W konsekwencji, kwoty prezentowane i ujawniane w sprawozdaniach finansowych mogą się zmienić w przyszłości w wyniku ostatecznej decyzji organu kontroli podatkowej.

Z dniem 15 lipca 2016 roku do Ordynacji Podatkowej zostały wprowadzone zmiany w celu uwzględnienia postanowień Ogólnej Klauzuli Zapobiegającej Nadużyciom (GAAR). GAAR ma zapobiegać powstawaniu i wykorzystywaniu sztucznych struktur prawnych tworzonych w celu uniknięcia zapłaty podatku w Polsce. GAAR definiuje unikanie opodatkowania, jako czynność dokonaną przede wszystkim w celu osiągnięcia korzyści podatkowej, sprzecznej w danych okolicznościach z przedmiotem i celem przepisów ustawy podatkowej. Zgodnie z GAAR taka czynność nie skutkuje osiągnięciem korzyści podatkowej, jeżeli sposób działania był sztuczny. Wszelkie występowanie (i) nieuzasadnionego dzielenia operacji, (ii) angażowania podmiotów pośredniczących mimo braku uzasadnienia ekonomicznego lub gospodarczego, (iii) elementów wzajemnie się znoszących lub kompensujących oraz (iv) inne działania o podobnym działaniu do wcześniej wspomnianych, mogą być potraktowane jako przesłanka istnienia sztucznych czynności podlegających przepisom GAAR. Nowe regulacje będą wymagać znacznie większego osądu przy ocenie skutków podatkowych poszczególnych transakcji.

Klauzulę GAAR należy stosować w odniesieniu do transakcji dokonanych po jej wejściu w życie oraz do transakcji, które zostały przeprowadzone przed wejściem w życie klauzuli GAAR, ale dla których po dacie wejścia klauzuli w życie korzyści były lub są nadal osiągane. Wdrożenie powyższych przepisów umożliwi polskim organom kontroli podatkowej kwestionowanie realizowanych przez podatników prawnych ustaleń i porozumień, takich jak restrukturyzacja i reorganizacja Grupy.

5.2.8 ODPIS AKTUALIZUJĄCY WARTOŚĆ NALEŻNOŚCI I POŻYCZEK

Na każdy dzień bilansowy Zarząd Spółki dominującej oraz Zarządy spółek zależnych dokonują weryfikacji sald posiadanych należności. Znaczące salda należności podlegają indywidualnej ocenie, w przypadku dłużników zalegających z zapłatą lub gdy uzyskano obiektywne dowody, że dłużnik może nie uiścić należności (np. trudna sytuacja finansowa dłużnika, proces sądowy przeciwko dłużnikowi, niekorzystne dla dłużnika zmiany otoczenia gospodarczego). Odpisy aktualizujące wartość należności wątpliwych szacowane są w sytuacji, gdy ściągnięcie pełnej kwoty należności przestało być prawdopodobne.

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

Szczegóły dotyczące bieżących i zaległych należności Grupy oraz dokonanych odpisów aktualizujących ich wartość zawarto w notce 24.

Opisane powyżej zasady stosowane są również w odniesieniu do udzielonych przez Grupę pożyczek. W okresie rocznym zakończonym dnia 31 grudnia 2017 roku Grupa utworzyła odpisy aktualizujące wartość udzielonych pożyczek w kwocie 109 tys. PLN (2016 rok: 2.935 tys. PLN).

5.2.9 WARTOŚĆ GODZIWA INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH

Wartość godziwą instrumentów finansowych, dla których nie istnieje aktywny rynek ustala się wykorzystując odpowiednie techniki wyceny. Przy wyborze odpowiednich metod i założeń Grupa kieruje się profesjonalnym osądem. Sposób ustalenia wartości godziwej poszczególnych instrumentów finansowych został przedstawiony w notce 21.8.

5.2.10 OSZACOWANIE WARUNKÓW PRZYSZŁYCH EMISJI AKCJI SERII H I I

W niniejszym sprawozdaniu finansowym Grupa dokonała oszacowania liczby akcji serii H, które zostaną wyemitowane przez Spółkę dominującą na warunkach określonych w Układzie w ramach konwersji przyszłych zobowiązań układowych na kapitał, kiedy zobowiązania te staną się wymagalne na skutek ziszczenia się warunków zawieszających. Szacunek oparto na założeniach tożsamy, jakie Grupa zastosowała wyznaczając wartość rezerwy na zobowiązania wynikające z poręczeń i gwarancji (patrz nota 5.2.1). Każda emisja akcji imiennych serii H inicjować będzie emisję akcji imiennych serii I, utrzymującą określony w Układzie poziom zaangażowania większościowego akcjonariusza.

5.3 ZMIANY SZACUNKÓW

W roku zakończonym 31 grudnia 2017 roku oraz na dzień 31 grudnia 2016 roku Grupa dokonała weryfikacji i aktualizacji szacunków głównie w obszarach kalkulacji wartości rezerwy na zobowiązania wynikające z poręczeń i gwarancji, odpisu aktualizującego wartość wartości firmy GK RAFAKO oraz kalkulacji przychodu z umów o usługę budowlaną (patrz nota 5.2).

6. ISTOTNE ZASADY RACHUNKOWOŚCI

6.1 SEGMENTY OPERACYJNE

Przy wyodrębnianiu segmentów operacyjnych Zarząd Spółki dominującej kieruje się liniami produktowymi i usługami w danej branży, które reprezentują główne usługi oraz wyroby dostarczane przez Grupę. Każdy z segmentów jest zarządzany odrębnie w ramach danej linii produktowej, z uwagi na specyfikę świadczonych usług oraz wytwarzanych wyrobów wymagających odmiennych technologii, zasobów oraz podejścia do realizacji.

Żaden z segmentów operacyjnych Grupy nie został połączony z innym segmentem w celu stworzenia segmentów sprawozdawczych.

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

Przychody i koszty, które nie kwalifikują się do usług rozróżnianych w ramach głównych segmentów Grupa Kapitałowa PBG ujmuje w pozycji „Inne”, w której prezentowane są wyniki działalności ogólnobudowlanej, deweloperskiej, hotelarskiej oraz wynajmu powierzchni biurowych.

Zgodnie z MSSF 8 Segmenty operacyjne wyniki segmentów operacyjnych wynikają z wewnętrznych raportów weryfikowanych okresowo przez Zarząd Spółki dominującej (główny organ decyzyjny w Grupie Kapitałowej) w celu podejmowania decyzji dotyczących alokacji zasobów, ocen skutków tej alokacji oraz wyników działalności. Zarząd Spółki dominującej analizuje wyniki segmentów operacyjnych na poziomie zysku (straty) z działalności operacyjnej. Pomiar wyników segmentów operacyjnych stosowany w kalkulacjach zarządczych zbieżny jest z zasadami rachunkowości zastosowanymi przy sporządzaniu skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Grupa Kapitałowa PBG prezentuje przychody ze sprzedaży, koszt własny sprzedaży oraz wynik na sprzedaży (marżę brutto) w podziale na segmenty, nie prezentuje natomiast aktywów i zobowiązań w podziale na segmenty z działalności z uwagi na to, że część aktywów trwałych oraz obrotowych jest wykorzystywana do produkcji zaliczanej do różnych segmentów. Grupa zatem nie ma możliwości przypisania w sposób racjonalny wszystkich składników zapasów, środków trwałych, zobowiązań z tytułu dostaw i usług do poszczególnych segmentów operacyjnych. Finansowanie Grupy, przychody i koszty finansowe, przychody i koszty pozostałej działalności operacyjnej, koszty sprzedaży, ogólnego zarządu oraz koszty restrukturyzacji, udział w zyskach jednostek rozliczanych metodą praw własności, a także podatek dochodowy są monitorowane na poziomie Grupy i nie następuje ich alokacja do segmentów operacyjnych.

Ceny transakcyjne stosowane przy transakcjach pomiędzy segmentami operacyjnymi są ustalane na zasadach rynkowych podobnie jak przy transakcjach ze stronami niepowiązanymi.

6.2 ZASADY KONSOLIDACJI

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe obejmuje sprawozdanie finansowe Spółki dominującej oraz sprawozdania finansowe kontrolowanych przez Spółkę dominującą spółek zależnych sporządzone na dzień 31 grudnia 2017 roku. Spółki zależne podlegają konsolidacji od dnia objęcia nad nimi kontroli przez Grupę Kapitałową, a przestają być konsolidowane od dnia ustania kontroli. Spółka kontroluje jednostki, w których dokonano inwestycji, wtedy i tylko wtedy, gdy jednocześnie:

- posiada władzę nad jednostką, w której dokonano inwestycji,
- podlega ekspozycji na zmienne zwroty lub posiada prawa do zmiennych zwrotów z tytułu swojego zaangażowania w jednostce, w której dokonano inwestycji oraz
- posiada możliwość wykorzystywania władzy nad jednostką, w której dokonano inwestycji, do wywierania wpływu na kwotę zwrotów Spółki.

Spółka weryfikuje swoją kontrolę nad innymi jednostkami, jeżeli wystąpiła sytuacja wskazująca na zmianę jednego lub kilku z wyżej wymienionych warunków sprawowania kontroli.

Jeżeli Spółka posiada mniej niż większość praw głosu w danej jednostce, ale posiadane prawa głosu wystarczają do umożliwienia jej jednostronnego kierowania istotnymi działaniami tej jednostki, znaczy to, że sprawuje nad nią władzę. Przy ocenie, czy prawa głosu w danej jednostce wystarczają dla zapewnienia władzy, Spółka analizuje wszystkie istotne okoliczności, w tym:

Nazwa grupy kapitałowej:	<i>Grupa Kapitałowa PBG</i>		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	<i>01.01-31.12.2017</i>	Waluta sprawozdawcza:	<i>złoty polski (PLN)</i>
Poziom zaokrągleń:	<i>wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)</i>		

- wielkość posiadanego pakietu praw głosu w porównaniu do rozmiaru udziałów i stopnia rozproszenia praw głosu posiadanych przez innych udziałowców,
- potencjalne prawa głosu posiadane przez Spółkę, innych akcjonariuszy/udziałowców lub inne strony,
- prawa wynikające z innych ustaleń umownych a także
- dodatkowe okoliczności, które mogą dowodzić, że Spółka posiada lub nie posiada możliwości kierowania istotnymi działaniami w momentach podejmowania decyzji, w tym wzorce głosowania zaobserwowane na poprzednich zgromadzeniach akcjonariuszy/udziałowców.

Sprawozdania finansowe Spółki dominującej oraz spółek zależnych objętych skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym sporządza się na ten sam dzień bilansowy, tj. każdorazowo na 31 grudnia przy wykorzystaniu spójnych zasad rachunkowości zastosowanych dla transakcji i zdarzeń gospodarczych o podobnym charakterze. W celu eliminacji rozbieżności w stosowanych zasadach rachunkowości wprowadza się korekty, aby doprowadzić do ujednoczenia stosowanych polityk rachunkowości.

Wyłączeniu z obowiązku konsolidacji mogą podlegać spółki, których sprawozdania finansowe są nieistotne z punktu widzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej

Konsolidacja polega na łączeniu sprawozdań finansowych Spółki dominującej oraz spółek zależnych poprzez zsumowanie, w pełnej wartości, poszczególnych pozycji aktywów, zobowiązań, kapitału własnego, przychodów oraz kosztów. W celu zaprezentowania Grupy Kapitałowej w taki sposób, jak gdyby stanowiła ona pojedynczą jednostkę gospodarczą dokonuje się następujących wyłączeń bądź korekt konsolidacyjnych:

- na moment nabycia kontroli nad spółką zależną ujmowana jest wartość firmy lub zysk z okazynego nabycia zgodnie z *MSSF 3 Połączenia jednostek gospodarczych*,
- wyłączeniu podlegają udziały w spółkach zależnych z odpowiadającymi im pozycjami kapitałów własnych,
- określane są i prezentowane oddzielnie udziały niekontrolujące,
- salda rozliczeń między spółkami Grupy Kapitałowej i transakcje (przychody, koszty, dywidendy) wyłączone są w całości,
- wyłączeniu podlegają zyski i straty z tytułu transakcji zawieranych wewnątrz Grupy Kapitałowej, które są ujęte w wartości bilansowej aktywów, takich jak zapasy i środki trwałe. Niezrealizowane straty z tytułu transakcji wewnątrz Grupy są również wyłączone, chyba, że dowodzą wystąpienia utraty wartości składnika aktywów,
- ujmuje się podatek odroczony z tytułu różnic przejściowych wynikających z wyłączenia niezrealizowanych zysków i strat osiągniętych na transakcjach zawartych wewnątrz Grupy Kapitałowej.

Udziały niekontrolujące wykazywane są w odrębnej pozycji kapitałów własnych i reprezentują tą część dochodów całkowitych oraz aktywów netto spółek zależnych, które przypadają na podmioty inne niż spółki Grupy Kapitałowej. Grupa alokuje dochody całkowite spółek zależnych pomiędzy akcjonariuszy Spółki dominującej oraz podmioty niekontrolujące na podstawie ich udziału we własności.

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

Zmiany w udziale własnościowym Spółki dominującej, które nie skutkują utratą kontroli nad spółką zależną są ujmowane jako transakcje kapitałowe. Wszelkie różnice pomiędzy kwotą korekty udziałów niekontrolujących a wartością godziwą kwoty zapłaconej lub otrzymanej odnoszone są na kapitał własny i przypisywane Spółce dominującej.

6.3 POŁĄCZENIE JEDNOSTEK GOSPODARCZYCH I WARTOŚĆ FIRMY

Transakcje połączenia jednostek gospodarczych, wchodzące w zakres MSSF 3 *Połączenia jednostek gospodarczych*, rozliczane są metodą przejęcia. Na dzień objęcia kontroli aktywa i zobowiązania jednostki przejmowanej są wyceniane według wartości godziwej oraz zgodnie z MSSF 3 *Połączenia jednostek gospodarczych* identyfikowane są aktywa i zobowiązania, wraz z zobowiązaniami warunkowymi, bez względu na to, czy były one ujawniane w sprawozdaniu finansowym jednostki przejmowanej przed przejęciem.

Wynagrodzenie przekazane w zamian za kontrolę obejmuje wydane aktywa, zaciągnięte zobowiązania oraz wyemitowane instrumenty kapitałowe wycenione w wartości godziwej na dzień przejęcia. Elementem wynagrodzenia jest również warunkowe wynagrodzenie wyceniane w wartości godziwej na dzień przejęcia. Dodatkowe koszty przeprowadzenia połączenia (doradztwo, wyceny itp.) nie stanowią wynagrodzenia za przejęcie, lecz ujmowane są w dacie poniesienia jako koszt.

Wartość firmy z tytułu przejęcia jednostki jest początkowo ujmowana według ceny nabycia stanowiącej kwotę nadwyżki:

- sumy:
 - o przekazanej zapłaty,
 - o kwoty wszelkich niekontrolujących udziałów w jednostce przejmowanej oraz
 - o w przypadku połączenia jednostek realizowanego etapami wartości godziwej na dzień przejęcia udziału w kapitale jednostki przejmowanej, należącego poprzednio do jednostki przejmującej;
- nad kwotą netto ustalonej na dzień przejęcia wartości godziwej możliwych do zidentyfikowania nabytych aktywów i przejętych zobowiązań.

Po początkowym ujęciu, wartość firmy jest wykazywana według ceny nabycia pomniejszonej o wszelkie skumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Test na utratę wartości przeprowadza się raz na rok lub częściej, jeśli wystąpią ku temu przesłanki. Wartość firmy nie podlega amortyzacji.

Na dzień przejęcia nabyta wartość firmy jest alokowana do każdego z ośrodków wypracowujących środki pieniężne, które mogą skorzystać z synergii połączenia. Każdy ośrodek, lub zespół ośrodków, do którego została przypisana wartość firmy:

- odpowiada najniższemu poziomowi w Grupie, na którym wartość firmy jest monitorowana na wewnętrzne potrzeby zarządcze, oraz
- jest nie większy niż jeden segment operacyjny określony zgodnie z MSSF 8 *Segmenty operacyjne*.

Odpis z tytułu utraty wartości ustalany jest poprzez oszacowanie odzyskiwalnej wartości ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego została alokowana dana wartość firmy. W przypadku, gdy odzyskiwalna wartość ośrodka wypracowującego środki pieniężne jest niższa niż wartość bilansowa, ujęty

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

zostaje odpis z tytułu utraty wartości. W przypadku, gdy wartość firmy stanowi część ośrodka wypracowującego środki pieniężne i dokonana zostanie sprzedaż części działalności w ramach tego ośrodka, przy ustalaniu zysków lub strat ze sprzedaży takiej działalności wartość firmy związana ze sprzedaną działalnością zostaje włączona do jej wartości bilansowej. W takich okolicznościach sprzedana wartość firmy jest ustalana na podstawie względnej wartości sprzedanej działalności i wartości zachowanej części ośrodka wypracowującego środki pieniężne.

W przypadku, gdy suma przekazanej zapłaty, kwoty wszelkich niekontrolujących udziałów w jednostce przejmowanej oraz wartości godziwej na dzień przejęcia udziału w kapitale jednostki przejmowanej, należącego poprzednio do jednostki przejmującej (w przypadku połączenia jednostek realizowanego etapami) jest niższa od kwoty netto ustalonej na dzień przejęcia wartości godziwej możliwych do zidentyfikowania nabytych aktywów i przejętych zobowiązań rozpoznawany jest zysk z okazjowego nabycia. Stanowi on różnicę między wartościami wskazanymi powyżej i podlega niezwłocznie ujęciu w skonsolidowanym rachunku zysków i strat. Grupa ujmuje zysk z okazjowego nabycia w pozycji „pozostałych przychodów operacyjnych”.

W przypadku połączeń jednostek znajdujących się pod wspólną kontrolą, Grupa rozlicza takie transakcje metodą łączenia udziałów w następujący sposób:

- aktywa i pasywa jednostki przejmowanej ujmowane są w wartości bilansowej. Za wartość bilansową uznaje się raczej tę wartość, która określona została pierwotnie przez podmiot kontrolujący, niż wartości wynikające z jednostkowego sprawozdania finansowego jednostki przejmowanej,
- wartości niematerialne oraz zobowiązania warunkowe ujmowane są na zasadach stosowanych przez jednostkę przed połączeniem, zgodnie z właściwymi MSSF,
- nie powstaje wartość firmy - różnica pomiędzy kosztem połączenia a nabytym udziałem aktywów netto jednostki kontrolowanej ujmowana jest bezpośrednio w kapitale, w pozycji „pozostałe kapitały”,
- udziały niekontrolujące wyceniane są w proporcji do wartości bilansowej aktywów netto kontrolowanej jednostki,
- dokonywane jest przekształcenie danych porównawczych w taki sposób, jakby połączenie miało miejsce na początek okresu porównawczego. Jeżeli data powstania stosunku podporządkowania nad jednostką jest późniejsza niż początek okresu porównawczego, dane porównawcze prezentowane są od momentu, kiedy po raz pierwszy powstał stosunek podporządkowania.

6.4 INWESTYCJE W JEDNOSTKACH STOWARZYSZONYCH

Jednostki stowarzyszone to takie jednostki, nad którymi Spółka dominująca nie sprawuje kontroli, ale na które wywiera znaczący wpływ (bezpośrednio lub poprzez spółki zależne) uczestnicząc w ustalaniu polityki finansowej, jak i operacyjnej jednostek stowarzyszonych. Jednostek stowarzyszonych nie stanowią ani jednostki zależne, ani wspólne przedsięwzięcia.

Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych są ujmowane początkowo w cenie nabycia, a następnie wyceniane z zastosowaniem metody praw własności. Na moment powstania znaczącego wpływu ustalana jest wartość firmy jako różnica pomiędzy wartością godziwą zapłaconej ceny, a udziałem

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

znaczącego inwestora w wartości godziwej aktywów netto jednostki stowarzyszonej. Wartość firmy ujmowana jest w wartości bilansowej inwestycji w jednostkach stowarzyszonych. W przypadku, gdy cena nabycia jest niższa od wartości godziwej netto możliwych do zidentyfikowania aktywów i zobowiązań jednostki stowarzyszonej na dzień nabycia, różnica ujmowana jest jako zysk w rachunku zysków i strat okresu, w którym nastąpiło nabycie.

Podstawą wyceny posiadanych przez Spółkę dominującą inwestycji w jednostki stowarzyszone są sprawozdania finansowe jednostek stowarzyszonych. Jeśli jednostki stowarzyszone nie stosują MSSF, przed obliczeniem udziału w aktywach netto jednostek stowarzyszonych dokonuje się odpowiednich korekt w celu doprowadzenia danych finansowych tych jednostek do zgodności z MSSF stosowanymi przez Grupę.

Wartość bilansowa inwestycji w jednostkach stowarzyszonych jest korygowana o:

- udział Spółki dominującej w zyskach lub stratach jednostki stowarzyszonej,
- udział Spółki dominującej w innych całkowitych dochodach jednostki stowarzyszonej, wynikających m.in. z przeszacowania rzeczowych aktywów trwałych oraz z tytułu różnic kursowych z przeliczenia jednostek zagranicznych,
- zyski i straty wynikające z transakcji pomiędzy Grupą a jednostką stowarzyszoną, które podlegają wyłączeniom konsolidacyjnym do poziomu posiadanego udziału,
- otrzymane wypłaty z zysku wypracowanego przez jednostkę stowarzyszoną, które obniżają wartość bilansową inwestycji,
- ewentualny odpis z tytułu utraty wartości inwestycji.

Sprawozdania finansowe Spółki dominującej oraz spółek stowarzyszonych ujętych w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym metodą praw własności sporządza się na ten sam dzień bilansowy, tj. każdorazowo na 31 grudnia.

Spółka dominująca dokonuje oceny inwestycji w jednostki stowarzyszone pod kątem utraty wartości, gdy wystąpią przesłanki wskazujące na to, że nastąpiła utrata wartości lub odpis z tytułu utraty wartości dokonany w latach poprzednich już nie jest wymagany.

Grupa przestaje stosować metodę praw własności w dniu, kiedy dana inwestycja przestaje być jej jednostką stowarzyszoną oraz w sytuacji, gdy zostaje sklasyfikowana jako przeznaczona do sprzedaży. Różnicę między wartością bilansową jednostki stowarzyszonej na dzień zaprzestania stosowania metody praw własności a wartością godziwą zatrzymanych udziałów i wpływów ze zbycia części udziałów w tym podmiocie uwzględnia się przy obliczaniu zysku lub straty ze zbycia danej jednostki stowarzyszonej. Jeżeli Grupa zmniejsza udział w jednostce, ale nadal rozlicza go metodą praw własności, przenosi na wynik finansowy część zysku lub straty uprzednio ujmowaną w pozostałych całkowitych dochodach, odpowiadającą zmniejszeniu udziału, jeżeli ten zysk lub strata podlega reklasyfikacji na wynik finansowy w chwili zbycia związanych z nim aktywów lub zobowiązań.

6.5 INWESTYCJE WE WSPÓLNE USTALENIA UMOWNE

Wspólne ustalenie umowne obejmują:

- wspólne działania,
- wspólne przedsięwzięcia.

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

Wspólne działanie jest wspólnym ustaleniem umownym, w którym strony sprawujące współkontrolę nad ustaleniem umownym mają prawa do składników aktywów oraz obowiązki z tytułu zobowiązań dotyczących ustalenia umownego. Strony te są nazywane wspólnikami wspólnego działania.

W związku z udziałami we wspólnym działaniu wspólnik wspólnego działania ujmuje:

- swoje aktywa, w tym udział w aktywach posiadanych wspólnie,
- swoje zobowiązania, w tym udział w zobowiązaniach zaciągniętych wspólnie,
- przychody ze sprzedaży swojego udziału produkcji w wynikach wspólnego działania,
- swoją część przychodów ze sprzedaży produkcji w ramach wspólnego działania,
- swoje koszty, w tym udział we wspólnie poniesionych kosztach.

W związku z tym, że aktywa, zobowiązania, przychody i koszty związane ze wspólnym działaniem są wykazane w jednostkowym sprawozdaniu finansowym wspólnika przedsięwzięcia, nie dokonuje się korekt oraz nie stosuje się innych procedur konsolidacyjnych w odniesieniu do tych pozycji podczas sporządzania skonsolidowanego sprawozdania finansowego przez wspólnika wspólnego działania.

Wspólne przedsięwzięcie to wspólne ustalenie umowne, w ramach którego strony sprawujące współkontrolę mają prawa do aktywów netto tego ustalenia. Strony te są nazywane wspólnikami wspólnego przedsięwzięcia.

Wspólnik wspólnego przedsięwzięcia w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym ujmuje swój udział we wspólnym przedsięwzięciu jako inwestycję i rozlicza tę inwestycję przy użyciu metody praw własności zgodnie z MSR 28 (szczegóły tej metody zostały opisane w polityce rachunkowości dla jednostek stowarzyszonych w nocie 6.4), chyba że jednostka jest zwolniona ze stosowania metody praw własności zgodnie z tym standardem.

6.6 WYCENA DO WARTOŚCI GODZIWEJ

Grupa wycenia następujące instrumenty finansowe w wartości godziwej na każdy dzień bilansowy:

- instrumenty dostępne do sprzedaży,
- instrumenty pochodne.

Ponadto również niektóre aktywa niefinansowe, takie jak np. nieruchomości inwestycyjne, aktywa trwałe zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży oraz inwestycje długoterminowe w dzieła sztuki.

Wartość godziwa jest rozumiana jako cena, która byłaby otrzymana ze sprzedaży składnika aktywów, bądź zapłacona w celu przeniesienia zobowiązania w transakcji przeprowadzonej na zwykłych warunkach zbycia składnika aktywów między uczestnikami rynku na dzień wyceny w aktualnych warunkach rynkowych. Wycena wartości godziwej opiera się na założeniu, że transakcja sprzedaży składnika aktywów lub przeniesienia zobowiązania odbywa się albo:

- na głównym rynku dla danego składnika aktywów bądź zobowiązania,
- w przypadku braku głównego rynku, na najkorzystniejszym rynku dla danego składnika aktywów lub zobowiązania.

Zarówno główny, jak i najbardziej korzystny rynek muszą być dostępne dla Grupy. Wartość godziwa składnika aktywów lub zobowiązania jest mierzona przy założeniu, że uczestnicy rynku przy ustalaniu ceny składnika aktywów lub zobowiązania działają w swoim najlepszym interesie gospodarczym.

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

Wycena wartości godziwej składnika aktywów niefinansowych uwzględnia zdolność uczestnika rynku do wytworzenia korzyści ekonomicznych poprzez jak największe i najlepsze wykorzystanie składnika aktywów lub jego zbycie innemu uczestnikowi rynku, który zapewniłby jak największe i jak najlepsze wykorzystanie tego składnika aktywów.

Grupa stosuje techniki wyceny, które są odpowiednie do okoliczności i w przypadku których są dostępne dostateczne dane do wyceny wartości godziwej, przy maksymalnym wykorzystaniu odpowiednich obserwowalnych danych wejściowych i minimalnym wykorzystaniu nieobserwowalnych danych wejściowych.

Wszystkie aktywa oraz zobowiązania, które są wyceniane do wartości godziwej lub ich wartość godziwa jest ujawniana w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym są klasyfikowane w hierarchii wartości godziwej w sposób opisany poniżej na podstawie najniższego poziomu danych wejściowych, który jest istotny dla wyceny do wartości godziwej traktowanej jako całość:

- Poziom 1 – Notowane (nieskorygowane) ceny rynkowe na aktywnym rynku dla identycznych aktywów lub zobowiązań,
- Poziom 2 – Techniki wyceny, dla których najniższy poziom danych wejściowych, który jest istotny dla wyceny do wartości godziwej jako całości jest bezpośrednio bądź pośrednio obserwowalny,
- Poziom 3 - Techniki wyceny, dla których najniższy poziom danych wejściowych, który jest istotny dla wyceny do wartości godziwej jako całości jest nieobserwowalny.

Na każdą datę bilansową, w przypadku aktywów i zobowiązań występujących na poszczególne daty bilansowe w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupa ocenia, czy miały miejsce transfery między poziomami hierarchii poprzez ponowną ocenę klasyfikacji do poszczególnych poziomów, kierując się istotnością danych wejściowych z najniższego poziomu, który jest materialny dla wyceny do wartości godziwej traktowanej jako całość.

Zarząd Spółki dominującej określa zasady i procedury dotyczące systematycznego wyceniania do wartości godziwej, np. nieruchomości inwestycyjnych oraz nienotowanych aktywów finansowych.

Niezależni rzeczoznawcy lub pracownicy Grupy Kapitałowej przy pomocy analiz wewnętrznych dokonują wyceny znaczących aktywów, takich jak nieruchomości, czy aktywa dostępne do sprzedaży, z uwzględnieniem ich lokalizacji, charakteru składnika aktywów oraz aktualnych warunków rynkowych.

Na potrzeby ujawnienia wyników wyceny do wartości godziwej Grupa ustala klasy aktywów i zobowiązań na podstawie rodzaju, cech i ryzyka związanego z poszczególnymi składnikami aktywów i zobowiązań oraz poziom w hierarchii wartości godziwej, jak opisano powyżej.

6.7 TRANSAKCJE W WALUTACH OBCYCH

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe prezentowane jest w złotych polskich (PLN), który jest również walutą funkcjonalną Spółki dominującej.

Transakcje wyrażone w walutach innych niż polski złoty są przeliczane na złote polskie przy zastosowaniu kursu obowiązującego w dniu zawarcia transakcji (kurs spot).

Na dzień bilansowy aktywa i zobowiązania pieniężne wyrażone w walutach innych niż PLN są przeliczane na złote polskie przy zastosowaniu odpowiednio obowiązującego na koniec okresu sprawozdawczego średniego kursu ustalonego dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski. Powstałe z przeliczenia różnice

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

kursowe ujmowane są odpowiednio w pozycji przychodów (kosztów) finansowych lub w pozycji przychodów (kosztów) operacyjnych, a w przypadkach określonych zasadami (polityką) rachunkowości, z noty 6.8 poniżej, kapitalizowane w wartości aktywów (stanowiące korektę kosztów odsetek).

Następujące kursy zostały przyjęte dla potrzeb wyceny bilansowej:

Wyszczególnienie	Kurs średni z dnia 31.12.2017	Kurs średni z dnia 31.12.2016
EUR	4,1709	4,4240
USD	3,4813	4,1793
CHF	3,5672	4,1173
CAD	2,7765	3,0995
GBP	4,7001	5,1445
SEK	0,4243	0,4619
TRY	0,9235	1,1867

Niepieniężne pozycje bilansowe wyrażone w walucie obcej są wykazywane po kursie historycznym z dnia transakcji. Aktywa i zobowiązania niepieniężne ujmowane według wartości godziwej wyrażonej w walucie obcej są przeliczane po kursie z dnia dokonania wyceny do wartości godziwej. Zyski lub straty wynikające z przeliczenia aktywów i zobowiązań niepieniężnych ujmowanych w wartości godziwej są ujmowane zgodnie z ujęciem zysku lub straty z tytułu zmiany wartości godziwej (czyli odpowiednio w pozostałych całkowitych dochodach lub w zysku lub stracie w zależności od tego, gdzie ujmowana jest zmiana wartości godziwej).

Różnice kursowe powstałe z rozliczenia transakcji lub przeliczenia pozycji pieniężnych innych niż instrumenty pochodne, ujmowane są odpowiednio w pozycji pozostałych przychodów lub kosztów operacyjnych w kwocie netto.

Różnice kursowe powstałe z rozliczenia transakcji lub przeliczenia pozycji pieniężnych związanych z finansowaniem działalności Grupy prezentowane są w kwocie netto w pozycji kosztów finansowych.

Różnice kursowe z wyceny instrumentów pochodnych wyrażonych w walucie obcej ujmowane są w skonsolidowanym rachunku zysków i strat, o ile nie stanowią zabezpieczenia przepływów pieniężnych. Instrumenty pochodne zabezpieczające przepływy pieniężne ujmowane są zgodnie z zasadami rachunkowości zabezpieczeń (patrz nota 6.16.3).

Na dzień bilansowy przeliczenie pozycji sprawozdań finansowych zagranicznych spółek zależnych na walutę prezentacji Grupy (PLN) odbywa się przy zastosowaniu poniższych zasad:

- aktywa i zobowiązania Spółki zależnej o innej walucie funkcjonalnej niż polski złoty przeliczane są na walutę prezentacji Grupy po średnim kursie Narodowego Banku Polskiego („NBP”) na dany dzień bilansowy,
- kapitały własne tych Spółek są przeliczone według ich stanu na dzień objęcia kontroli przez Spółkę dominującą według kursu średniego ogłoszonego przez NBP na ten dzień. W przypadku nowej emisji dodatkowych udziałów/akcji do ich przeliczenia stosuje się średni kurs ogłoszony dla danej waluty przez NBP na dzień wpisu podwyższenia kapitału do rejestru,
- sprawozdania z całkowitych dochodów tych spółek są przeliczane na walutę prezentacji Grupy po kursie stanowiącym średnią arytmetyczną średnich kursów ustalonych przez NBP na ostatni dzień każdego miesiąca okresu sprawozdawczego.

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

Różnice kursowe powstałe w wyniku takiego przeliczenia są ujmowane bezpośrednio w innych całkowitych dochodach i akumulowane w oddzielnej pozycji kapitału własnego jako „różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych”.

W momencie zbycia podmiotu zagranicznego odroczone różnice kursowe zakumulowane w kapitale własnym dotyczące danego podmiotu są reklasyfikowane do skonsolidowanego rachunku zysków i strat i ujmowane jako korekta zysku lub straty ze zbycia jednostki zagranicznej.

Wartość firmy powstała z przejęcia kontroli nad jednostką zagraniczną oraz wszelkie korekty z tytułu wyceny do wartości godziwej aktywów i zobowiązań powstałych na takim nabyciu są traktowane jako aktywa i zobowiązania jednostki zagranicznej i przeliczane po kursie zamknięcia obowiązującym na dzień bilansowy, tj. po średnim kursie ustalonym dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski.

Wyszczególnienie	Średni kurs NBP na dzień bilansowy		Średnia kursów NBP za okres sprawozdawczy	
	Na dzień 31.12.2017	Na dzień 31.12.2016	Za 2017 rok	Za 2016 rok
UAH	0,1236	0,1542	0,1402	0,1542
RSD	0,0354	0,0358	0,0351	0,0355
HUF	1,3449	1,4224	1,3723	1,4034

W przypadku znacznych wahań kursów, dla transakcji ujętych w skonsolidowanym rachunku zysków i strat stosowany jest kurs wymiany z dnia zawarcia transakcji.

6.8 KOSZTY FINANSOWANIA ZEWNĘTRZNEGO

Koszty finansowania zewnętrznego bezpośrednio związanego z nabyciem, budową lub wytworzeniem składników aktywów, wymagających znacznego okresu czasu do przygotowania ich do zamierzonego użytkowania lub sprzedaży, aktywuje się jako część ceny nabycia lub kosztu wytworzenia tych składników aktywów.

Przychody z inwestycji uzyskane w wyniku krótkoterminowego inwestowania pozyskanych środków zewnętrznych przeznaczonych bezpośrednio na finansowanie nabycia, budowy lub wytworzenia składników majątku, pomniejszają wartość kosztów finansowania zewnętrznego podlegających kapitalizacji. Wszelkie pozostałe koszty finansowania zewnętrznego są odnoszone bezpośrednio w rachunek zysków i strat w okresie, w którym zostały poniesione.

Powyższe zasady kapitalizacji nie są stosowane do:

- ✓ składników aktywów wycenianych według wartości godziwej oraz
- ✓ zapasów.

Koszty finansowania zewnętrznego mogą składać się z:

- ✓ kosztów odsetek wyliczonych przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej,
- ✓ obciążeń finansowych z tytułu umów leasingu finansowego,
- ✓ różnic kursowych powstających w związku z pożyczkami i kredytami w walucie obcej, w stopniu w jakim są uznawane za korektę kosztów odsetek.

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

Wartość kosztów finansowania zewnętrznego od środków pożyczonych bez ściśle określonego celu, oblicza się przy zastosowaniu stopy kapitalizacji do nakładów poniesionych na ten składnik aktywów. Stopa kapitalizacji stanowi średnią ważoną wszystkich kosztów finansowania zewnętrznego dotyczących pozycji finansowania zewnętrznego stanowiących zobowiązania Grupy w danym okresie, innych niż finansowanie zewnętrzne zaciągnięte w celu pozyskania określonego dostosowywanego składnika aktywów.

6.9 WARTOŚCI NIEMATERIALNE

Wartości niematerialne obejmują znaki towarowe, patenty i licencje, oprogramowanie komputerowe, koszty prac rozwojowych oraz pozostałe wartości niematerialne, które spełniają kryteria ujęcia określone w MSR 38 *Wartości niematerialne*. W pozycji tej wykazywane są również wartości niematerialne, które nie zostały jeszcze oddane do użytkowania (wartości niematerialne w trakcie wytwarzania) oraz zaliczki na zakup wartości niematerialnych.

Wartości niematerialne nabyte w oddzielnej transakcji lub wytworzone (jeżeli spełniają kryteria rozpoznania dla kosztów prac rozwojowych) wycenia się przy początkowym ujęciu odpowiednio w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia. Cena nabycia wartości niematerialnych nabytych w transakcji połączenia jednostek jest równa ich wartości godziwej na dzień połączenia. Wartości niematerialne na dzień bilansowy wykazywane są według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia pomniejszonych o umorzenie oraz odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Wartości niematerialne o określonym okresie użytkowania amortyzowane są metodą liniową przez okres ich ekonomicznej użyteczności oraz poddawane testom na utratę wartości każdorazowo, gdy istnieją przesłanki wskazujące na utratę ich wartości. Okresy użytkowania i metoda amortyzacji poszczególnych wartości niematerialnych poddawane są corocznej weryfikacji, a w razie konieczności korygowane od początku następnego roku obrotowego. Odpis amortyzacyjny składników wartości niematerialnych o określonym okresie użytkowania ujmuje się w zysku lub stracie w ciężar tej kategorii, która odpowiada funkcji danego składnika wartości niematerialnych.

Przewidywany okres użytkowania dla poszczególnych grup wartości niematerialnych wynosi:

Grupa	okres
Znaki towarowe	2-5 lat
Patenty i licencje	2-10 lat
Oprogramowanie komputerowe	2-10 lat
Pozostałe wartości niematerialne	2-5 lat

Wartości niematerialne o nieokreślonym okresie użytkowania oraz te, które nie są użytkowane, nie są amortyzowane, lecz corocznie są poddawane testom na utratę wartości, w odniesieniu do poszczególnych aktywów lub na poziomie ośrodka wypracowującego środki pieniężne.

Koszty związane z utrzymaniem oprogramowania, ponoszone w okresach późniejszych, ujmowane są jako koszt okresu w momencie ich poniesienia. Koszty prac badawczych są ujmowane w skonsolidowanym rachunku zysków i strat w momencie ich poniesienia. Nakłady poniesione na wartości niematerialne wytworzone we własnym zakresie, z wyjątkiem aktywowanych nakładów poniesionych na prace rozwojowe, nie są aktywowane i są ujmowane w kosztach okresu, w którym zostały poniesione.

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

Nakłady bezpośrednio związane z pracami rozwojowymi ujmowane są jako wartości niematerialne tylko wtedy, gdy spełnione są następujące kryteria:

- ukończenie składnika wartości niematerialnych jest wykonalne z technicznego punktu widzenia tak, aby nadawał się do użytkowania lub sprzedaży,
- Grupa zamierza ukończyć składnik oraz użytkować go lub sprzedać,
- Grupa jest zdolna do użytkowania lub sprzedaży składnika wartości niematerialnych,
- składnik wartości niematerialnych będzie przynosił korzyści ekonomiczne, a Grupa potrafi tę korzyść udowodnić, m.in. poprzez istnienie rynku lub użyteczność składnika dla potrzeb Grupy,
- Grupa dysponuje środkami technicznymi, finansowymi i innymi niezbędnymi do ukończenia prac rozwojowych w celu sprzedaży lub użytkowania składnika,
- nakłady poniesione w trakcie prac rozwojowych można wiarygodnie wycenić i przyporządkować do danego składnika wartości niematerialnych.

Nakłady ponoszone na prace rozwojowe wykonane w ramach danego przedsięwzięcia są przenoszone na kolejny okres, jeżeli można uznać, że zostaną one w przyszłości odzyskane. Ocena przyszłych korzyści odbywa się na podstawie zasad określonych w MSR 36 *Utrata wartości aktywów*.

Po początkowym ujęciu nakładów na prace rozwojowe stosuje się model kosztu historycznego, zgodnie z którym składniki aktywów są ujmowane według cen nabycia lub kosztu wytworzenia pomniejszonych o skumulowaną amortyzację i skumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Zakończone prace rozwojowe są amortyzowane liniowo przez przewidywany okres uzyskiwania korzyści ekonomicznych. Zyski lub straty wynikłe ze zbycia wartości niematerialnych są określane jako różnica pomiędzy przychodami ze sprzedaży a wartością netto tych wartości niematerialnych i są ujmowane w skonsolidowanym rachunku zysków i strat w pozostałych przychodach lub kosztach operacyjnych.

Zasady dokonywania odpisów z tytułu utraty wartości przedstawiono szczegółowo w nocie 5.2.5.

Zaliczki przekazane na zakup wartości niematerialnych prezentowane są w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy w pozycji „wartości niematerialne” skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej.

6.10 RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE

Rzeczowe aktywa trwałe to aktywa:

- które są utrzymywane przez Grupę w celu wykorzystywania ich w procesie produkcyjnym, przy dostawach towarów i świadczeniu usług lub w celach administracyjnych,
- które będą wykorzystywane przez czas dłuższy niż jeden rok,
- w stosunku do których istnieje prawdopodobieństwo, iż Grupa uzyska w przyszłości korzyści ekonomiczne związane ze składnikiem majątkowym,
- których wartość można określić w sposób wiarygodny.

Rzeczowe aktywa trwałe początkowo ujmowane są według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia. Cenę nabycia zwiększają wszystkie koszty związane bezpośrednio z zakupem i przystosowaniem składnika majątku do stanu zdatnego do użytkowania. W skład kosztu wchodzi również koszt wymiany części składowych maszyn i urządzeń w momencie ich poniesienia, jeśli spełnione są kryteria rozpoznania. Koszty

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

poniesione po dacie oddania środka trwałego do używania, takie jak koszty konserwacji i napraw, obciążają zysk lub stratę w momencie ich poniesienia.

Po początkowym ujęciu rzeczowe aktywa trwałe wykazywane są według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia pomniejszonych o umorzenie oraz skumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Inwestycje rozpoczęte dotyczą środków trwałych będących w toku budowy lub montażu i są wykazywane według cen nabycia lub kosztu wytworzenia, pomniejszonych o ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości. Rzeczowe aktywa trwałe w trakcie wytwarzania nie podlegają amortyzacji do czasu zakończenia budowy i przekazania środka trwałego do używania. W przypadku trwałego zaniechania dokonywania nakładów na środki trwałe w budowie, ogół poniesionych kosztów związanych z wykonywanymi dotychczas pracami obciąża koszty okresu. Dopuszcza się zawieszenie inwestycji w przypadku, jeżeli istnieje uzasadniony zamiar kontynuowania tej inwestycji w okresach następnych. Zawieszenia inwestycji dokonuje się na podstawie decyzji Zarządu spółki.

Amortyzacja jest naliczana metodą liniową przez szacowany ekonomiczny okres użytkowania danego składnika aktywów, który dla poszczególnych grup rzeczowych aktywów trwałych wynosi:

Grupa	Okres
Grunty (prawa wieczystego użytkowania)	nie są amortyzowane
Budynki i budowle	40-67 lat
Maszyny i urządzenia	2-20 lat
Środki transportu	2-10 lat
Pozostałe środki trwałe	2,5 – 10 lat

Rozpoczęcie amortyzacji następuje w miesiącu, w którym środek trwały jest dostępny do użytkowania. Ekonomiczne okresy użyteczności, metody amortyzacji oraz wartość końcowa są weryfikowane raz w roku, powodując ewentualną korektę odpisów amortyzacyjnych od początku kolejnego okresu sprawozdawczego.

Środki trwałe mogą być dzielone na części składowe będące pozycjami o istotnej wartości, dla których można przyporządkować odrębny okres ekonomicznej użyteczności. Częścią składową są również koszty generalnych remontów oraz istotne części zamienne i wyposażenie, jeżeli będą wykorzystywane przez okres dłuższy niż rok.

Dana pozycja rzeczowych aktywów trwałych może zostać usunięta ze skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej po dokonaniu jej zbycia lub w przypadku, gdy nie są spodziewane żadne ekonomiczne korzyści wynikające z dalszego użytkowania takiego składnika aktywów. Zyski lub straty wynikłe ze sprzedaży, likwidacji lub zaprzestania użytkowania środków trwałych są określane jako różnica pomiędzy przychodami ze sprzedaży a wartością netto tych środków trwałych i są ujmowane w skonsolidowanym rachunku zysków i strat w pozostałych przychodach lub kosztach operacyjnych w momencie wystąpienia transakcji gospodarczej.

Zaliczki przekazane na zakup rzeczowych aktywów trwałych prezentowane są w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej PBG w pozycji „rzeczowe aktywa trwałe” w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej.

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

Zgodnie z polityką Grupy Kapitałowej prawo wieczystego użytkowania gruntów nabyte w drodze decyzji administracyjnej wprowadzane jest do skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej w wartości godziwej. Za wartość godziwą prawa przyjmuje się jedną z dwóch wartości:

- wartość rynkową tego prawa, jeśli Grupa dysponuje takimi informacjami lub
- wartość ustaloną przez rzeczoznawcę.

Nadwyżkę ustalonej w ten sposób wartości godziwej ponad kwotę kosztów poniesionych na nabycie prawa wieczystego użytkowania gruntów w drodze decyzji administracyjnej wykazuje się drugostronnie w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycji „zysk z lat ubiegłych”.

Prawo wieczystego użytkowania gruntów nabyte na rynku wtórnym jest wyceniane według ceny nabycia i nie podlega przeszacowaniu.

Prawo wieczystego użytkowania gruntu nie jest amortyzowane.

6.11 AKTYWA W LEASINGU – GRUPA JAKO LEASINGOBIORCA

Umowy leasingu finansowego, na mocy której następuje przeniesienie na Grupę zasadniczo całego ryzyka i pożytków wynikających z posiadania przedmiotu leasingu, są ujmowane w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej na dzień rozpoczęcia okresu leasingu według niższej z następujących dwóch wartości:

- wartości godziwej środka trwałego stanowiącego przedmiot leasingu lub
- wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych.

Minimalne opłaty leasingowe rozdziela się pomiędzy koszty finansowe i zmniejszenie salda zobowiązania z tytułu leasingu w sposób umożliwiający uzyskanie stałej stopy odsetek w stosunku do niespłaconego salda zobowiązania. Warunkowe opłaty leasingowe są ujmowane w kosztach okresu, w którym je poniesiono. Koszty finansowe są ujmowane w zysku lub stracie, chyba że spełnione są wymogi kapitalizacji.

Środki trwałe użytkowane na mocy umów leasingu finansowego amortyzowane są według takich samych zasad, jak stosowane do własnych aktywów Grupy. W sytuacji jednak, gdy występuje brak wystarczającej pewności, że Grupa uzyska tytuł własności przed końcem okresu leasingu, wówczas dany składnik jest amortyzowany przez krótszy z dwóch okresów:

- szacowany okres użytkowania środka trwałego, lub
- okres leasingu.

Umowy leasingowe, zgodnie z którymi leasingodawca zachowuje zasadniczo całe ryzyko i wszystkie pożytki wynikające z posiadania przedmiotu leasingu zaliczane są do umów leasingu operacyjnego. Opłaty leasingowe z tytułu leasingu operacyjnego oraz późniejsze raty leasingowe ujmowane są jako koszty operacyjne w zysku lub stracie metodą liniową przez okres trwania leasingu. Warunkowe opłaty leasingowe są ujmowane jako koszt w okresie, w którym stają się należne.

6.12 NALEŻNOŚCI Z TYTUŁU LEASINGU – GRUPA JAKO LEASINGODAWCA

Aktywa oddane w leasing finansowy prezentowane są w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako należności w kwocie równej inwestycji leasingowej netto. Przychody finansowe z tytułu leasingu finansowego są ujmowane w kolejnych okresach przy uwzględnieniu stałej stopy zwrotu z wartości netto inwestycji z tytułu leasingu. Przychody z tytułu leasingu operacyjnego są ujmowane w rachunku zysków i

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrągleń:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

strat przy zastosowaniu metody liniowej przez okres leasingu, chyba, że zastosowanie innej metody lepiej odzwierciedla sposób rozłożenia w czasie zmniejszania się korzyści czerpanych z oddanego w leasing składnika aktywów.

6.13 UTRATA WARTOŚCI NIEFINANSOWYCH AKTYWÓW TRWAŁYCH

Corocznemu testowi na utratę wartości podlegają następujące składniki aktywów:

- wartość firmy, przy czym po raz pierwszy test na utratę wartości przeprowadza się do końca okresu, w którym miało miejsce połączenie,
- wartości niematerialne o nieokreślonym okresie użytkowania,
- wartości niematerialne, które jeszcze nie są użytkowane.

W odniesieniu do pozostałych składników wartości niematerialnych, rzeczowych aktywów trwałych oraz innych niefinansowych aktywów trwałych dokonywana jest coroczna ocena, czy wystąpiły przesłanki, które mogą świadczyć o utracie ich wartości.

Podstawowe przesłanki pochodzące z zewnętrznych źródeł informacji świadczące o możliwości zaistnienia utraty wartości posiadanych niefinansowych aktywów trwałych to: znacznie większa utrata wartości rynkowej danego składnika aktywów odnotowana w ciągu okresu, aniżeli można było się spodziewać w wyniku upływu czasu zwykłego użytkowania, czy też gdy wartość bilansowa aktywów netto jednostki sporządzającej skonsolidowane sprawozdanie finansowe jest wyższa od ich rynkowej kapitalizacji. Ponadto do najistotniejszych przesłanek zalicza się wystąpienie niekorzystnych zmian o charakterze technologicznym, rynkowym czy gospodarczym w otoczeniu, w którym Spółki Grupy prowadzą działalność.

Przesłanki pochodzące z wewnętrznych źródeł informacji, które powinny być brane pod uwagę przy ocenie wystąpienia utraty wartości posiadanych niefinansowych aktywów trwałych to przede wszystkim znaczny spadek rzeczywistych przepływów pieniężnych netto w stosunku do przepływów pieniężnych netto z działalności operacyjnej przyjętych w budżecie czy też fakt, że nastąpiła utrata przydatności danego składnika aktywów lub jego fizyczne uszkodzenie.

W razie stwierdzenia, że dane zdarzenia lub okoliczności mogą wskazywać na trudność w odzyskaniu wartości bilansowej danego składnika aktywów, przeprowadzany jest test na utratę wartości.

Dla potrzeb przeprowadzenia testu na utratę wartości aktywa grupowane są na najniższym poziomie, na jakim generują przepływy pieniężne niezależnie od innych aktywów lub grup aktywów (tzw. ośrodki wypracowujące przepływy pieniężne). Składniki aktywów samodzielnie generujące przepływy pieniężne testowane są indywidualnie. Wartość firmy jest alokowana do tych ośrodków wypracowujących środki pieniężne, z których oczekuje się korzyści synergii wynikających z połączenia jednostek gospodarczych, przy czym ośrodkami wypracowującymi przepływy pieniężne są co najmniej segmenty operacyjne.

Grupa dokonuje oszacowania wartości odzyskiwalnej danego składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego dany składnik aktywów należy.

Wartość odzyskiwalna składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne odpowiada:

- wartości godziwej pomniejszonej o koszty doprowadzenia do sprzedaży tego składnika aktywów lub odpowiednio ośrodka wypracowującego środki pieniężne lub
- jego wartości użytkowej,

Nazwa grupy kapitałowej:	<i>Grupa Kapitałowa PBG</i>		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	<i>01.01-31.12.2017</i>	Waluta sprawozdawcza:	<i>złoty polski (PLN)</i>
Poziom zaokrąglenie:	<i>wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)</i>		

zależnie od tego, która z nich jest wyższa.

Wartość odzyskiwalną ustala się dla poszczególnych aktywów, chyba że dany składnik aktywów nie generuje samodzielnie wpływów pieniężnych, które są w większości niezależne od generowanych przez inne aktywa lub grupy aktywów.

Przy szacowaniu wartości użytkowej prognozowane przepływy pieniężne są dyskontowane do ich wartości bieżącej przy zastosowaniu stopy dyskontowej przed uwzględnieniem skutków opodatkowania odzwierciedlającej bieżące rynkowe oszacowanie wartości pieniądza w czasie oraz ryzyko typowe dla danego składnika aktywów.

Jeśli wartość bilansowa składnika aktywów jest wyższa niż jego wartość odzyskiwalna, ma miejsce utrata wartości i dokonuje się wówczas odpisu do ustalonej wartości odzyskiwalnej. Odpis z tytułu utraty wartości w pierwszej kolejności przypisywany jest do wartości firmy. Pozostała kwota odpisu obniża proporcjonalnie wartość bilansową aktywów wchodzących do ośrodka wypracowującego przepływy pieniężne. Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości są ujmowane w skonsolidowanym rachunku zysków i strat w pozycji „pozostałe koszty operacyjne”.

Na każdy dzień bilansowy Grupa ocenia, czy występują przesłanki wskazujące na to, że odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości, który był ujęty w okresach poprzednich w odniesieniu do danego składnika aktywów jest zbędny, lub czy powinien zostać zmniejszony. Jeżeli takie przesłanki występują, Grupa szacuje wartość odzyskiwalną tego składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego dany składnik aktywów należy. Poprzednio ujęty odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości ulega odwróceniu wtedy i tylko wtedy, gdy od momentu ujęcia ostatniego odpisu aktualizującego nastąpiła zmiana wartości szacunkowych stosowanych do ustalenia wartości odzyskiwalnej danego składnika aktywów. W takim przypadku, podwyższa się wartość bilansową składnika aktywów do wysokości jego wartości odzyskiwalnej. Podwyższona kwota nie może przekroczyć wartości bilansowej składnika aktywów, jaka zostałaby ustalona (po uwzględnieniu umorzenia), gdyby w ubiegłych latach nie ujęto odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości w odniesieniu do tego składnika aktywów. Odpisy aktualizujące wartość firmy nie podlegają odwróceniu w kolejnych okresach. Odwrócenie odpisu dla innych składników aktywów ujmowane jest w skonsolidowanym rachunku zysków i strat w pozycji „pozostałe przychody operacyjne”. Po odwróceniu odpisu aktualizującego, w kolejnych okresach odpis amortyzacyjny dotyczący danego składnika jest korygowany w sposób, który pozwala w ciągu pozostałego okresu użytkowania tego składnika aktywów dokonywać systematycznego odpisania jego zweryfikowanej wartości bilansowej pomniejszonej o wartość końcową.

6.14 NIERUCHOMOŚCI INWESTYCYJNE

Nieruchomość inwestycyjna jest utrzymywana w posiadaniu ze względu na przychody z czynszów oraz/ lub przyrost jej wartości i jest wyceniana w oparciu o model wartości godziwej.

Początkowe ujęcie nieruchomości inwestycyjnej następuje według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia z uwzględnieniem kosztów przeprowadzenia transakcji. Wartość bilansowa nieruchomości inwestycyjnych obejmuje koszt wymiany części składowej nieruchomości inwestycyjnej w chwili jego poniesienia, o ile spełnione są kryteria ujmowania, i nie obejmuje kosztów bieżącego utrzymania tych nieruchomości. Na kolejne dni bilansowe nieruchomość inwestycyjna jest wyceniana w wartości godziwej określonej przez

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

niezależnego rzeczoznawcę lub przy pomocy analiz wewnętrznych, z uwzględnieniem lokalizacji, charakteru nieruchomości oraz aktualnych warunków rynkowych.

Zyski lub straty wynikające ze zmian wartości godziwej nieruchomości inwestycyjnych są ujmowane w skonsolidowanym rachunku zysków i strat w okresie, w którym wystąpiły zmiany, w pozycji pozostałych przychodów lub kosztów operacyjnych.

W momencie zmiany sposobu użytkowania Grupa dokonuje przeniesienia aktywów do pozycji nieruchomości inwestycyjne. Dla celów sporządzenia sprawozdania zgodnego z MSSF/MSR, wycena nieruchomości przekwalifikowanych do inwestycyjnych odbywa się na moment ich przeniesienia w oparciu o model wartości godziwej lub model ceny nabycia, chyba, że składniki majątku zostaną przeznaczone do sprzedaży (jako grupa do zbycia) wtedy wycena składnika następuje w kwocie niższej z jego wartości bilansowej i wartości godziwej pomniejszonej o koszty zbycia (MSSF 5).

Na podstawie MSR 40 par. 57 przeniesienia poszczególnych nieruchomości do lub z nieruchomości inwestycyjnych dokonuje się tylko wówczas, gdy następuje zmiana sposobu ich użytkowania potwierdzona przez:

- rozpoczęcie użytkowania nieruchomości przez właściciela - w przypadku przeniesienia z nieruchomości inwestycyjnych do nieruchomości zajmowanej przez właściciela;
- rozpoczęcie dostosowywania nieruchomości do sprzedaży – w przypadku przeniesienia z nieruchomości inwestycyjnych do zapasów;
- zakończenie użytkowania nieruchomości przez jej właściciela – w przypadku przeniesienia nieruchomości zajmowanej przez właściciela do nieruchomości inwestycyjnych;
- oddanie nieruchomości stronie trzeciej w leasing operacyjny – w przypadku przeniesienia z zapasów do nieruchomości inwestycyjnych.

Paragraf 57b MSR 40 zobowiązuje jednostkę do przeniesienia nieruchomości inwestycyjnej do zapasów tylko wówczas, gdy następuje zmiana sposobu użytkowania danej nieruchomości, udowodniona przez rozpoczęcie dostosowywanie nieruchomości do sprzedaży. W przypadku, gdy jednostka zdecyduje się na sprzedaż nieruchomości, która nie zostanie poprzedzona jej dostosowywaniem, jednostka traktuje tę nieruchomość jako nieruchomość inwestycyjną aż do czasu usunięcia jej z ksiąg (wyeliminowania z bilansu), a więc nie zalicza jej do zapasów. Analogiczna sytuacja ma miejsce w przypadku, gdy jednostka rozpoczyna modernizację istniejącej już nieruchomości inwestycyjnej, którą zamierza dalej wykorzystywać jako nieruchomość inwestycyjną, nieruchomość ta pozostaje nią dalej i nie jest przeklasyfikowana do nieruchomości zajmowanych przez właściciela na czas prowadzenia modernizacji.

Zgodnie z paragrafem 60 MSR 40 w momencie przeniesienia nieruchomości inwestycyjnej wykazywanej w wartości godziwej do nieruchomości zajmowanych przez właściciela lub do zapasów, zakładany koszt tej nieruchomości, który zostanie przyjęty dla celów jej ujęcia zgodnie z MSR 16 lub MSR 2, równy jest wartości godziwej tej nieruchomości ustalonej na dzień zmiany sposobu jej użytkowania. Należy podkreślić, iż na dzień przekwalifikowania nieruchomości z nieruchomości inwestycyjnych do zapasów, konieczna jest jej wycena do wartości godziwej.

Nieruchomość inwestycyjną usuwa się ze skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej w momencie jej zbycia lub trwałego wycofania z użytkowania, jeżeli nie oczekuje się uzyskania w przyszłości żadnych korzyści ekonomicznych z tytułu jej sprzedaży. Wszelkie zyski lub straty wynikające z usunięcia

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

nieruchomości inwestycyjnej ze skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej są ujmowane w zysku lub stracie w tym okresie, w którym dokonano takiego usunięcia.

Zaliczki przekazane na zakup nieruchomości inwestycyjnej lub gruntowej prezentowane są w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy w pozycji „nieruchomości inwestycyjne” skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej.

6.15 NIEODNAWIALNE ZASOBY NATURALNE

Nieodnawialne zasoby naturalne początkowo ujmowane są według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia. Cenę nabycia zwiększają wszystkie koszty związane bezpośrednio z zakupem lub przystosowywaniem tego aktywa do użytkowania.

Koszty poniesione po dacie przyjęcia nieodnawialnych zasobów naturalnych do użytkowania ujmowane są w skonsolidowanym rachunku zysków i strat w momencie ich poniesienia.

Po początkowym ujęciu nieodnawialne zasoby naturalne wykazywane są według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia pomniejszonych o umorzenie oraz skumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości.

Amortyzacja naliczana jest zgodnie z metodą naturalną.

Jeżeli przy sporządzaniu skonsolidowanego sprawozdania finansowego zaistniały okoliczności, które wskazują na to, że wartość bilansowa nieodnawialnych zasobów naturalnych może nie być możliwa do odzyskania, dokonywany jest przegląd tego aktywa pod kątem ewentualnej utraty wartości. Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości są ujmowane w skonsolidowanym rachunku zysków i strat w pozycji „pozostałe koszty operacyjne”.

Dana pozycja nieodnawialnych zasobów naturalnych może zostać usunięta ze skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej po dokonaniu jej zbycia lub w przypadku, gdy nie są spodziewane żadne ekonomiczne korzyści wynikające z dalszego użytkowania takiego składnika aktywów. Zyski lub straty wynikłe ze sprzedaży/likwidacji lub zaprzestania użytkowania nieodnawialnych zasobów naturalnych są określane jako różnica pomiędzy przychodami ze sprzedaży a wartością netto tych aktywów i są ujmowane w skonsolidowanym rachunku zysków i strat w momencie dokonania transakcji gospodarczej.

6.16 INSTRUMENTY FINANSOWE

Instrumentem finansowym jest każda umowa, która skutkuje powstaniem składnika aktywów finansowych u jednej ze stron i jednocześnie zobowiązania finansowego lub instrumentu kapitałowego u drugiej ze stron. Składnik aktywów finansowych lub zobowiązanie finansowe jest wykazywane w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej, gdy Grupa staje się stroną umowy tego instrumentu. Standaryzowane transakcje kupna i sprzedaży aktywów i zobowiązań finansowych ujmuje się na dzień zawarcia transakcji.

W momencie początkowego ujęcia składnik aktywów finansowych wycenia się w wartości godziwej, powiększonej, w przypadku składnika aktywów niekwalifikowanego jako wyceniany w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, o koszty transakcji, które mogą być bezpośrednio przypisane do nabycia.

Składnik aktywów finansowych wyłącza się ze skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej w przypadku, gdy wynikające z zawartej umowy prawa do korzyści ekonomicznych i ryzyka z niej wynikające zostały zrealizowane, wygasły lub Grupa się ich zrzekła.

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

Grupa wyłącza ze skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej zobowiązanie finansowe wtedy, gdy zobowiązanie wygasło, to znaczy, kiedy obowiązek określony w umowie został wypłacony, umorzony lub wygasł.

Na dzień nabycia aktywa i zobowiązania finansowe Grupa wycenia w wartości godziwej, czyli najczęściej według wartości godziwej uiszczonej zapłaty w przypadku składnika aktywów lub otrzymanej kwoty w przypadku zobowiązania. Koszty transakcji Grupa włącza do wartości początkowej wyceny wszystkich aktywów i zobowiązań finansowych, poza kategorią aktywów i zobowiązań wycenianych w wartości godziwej poprzez rachunek zysków i strat.

Na dzień bilansowy aktywa oraz zobowiązania finansowe wyceniane są według zasad przedstawionych poniżej.

6.16.1 AKTYWA FINANSOWE

Dla celów wyceny po początkowym ujęciu, aktywa finansowe inne niż instrumenty pochodne zabezpieczające, Grupa klasyfikuje z podziałem na:

- pożyczki i należności,
- aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat,
- inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności,
- aktywa finansowe dostępne do sprzedaży.

Kategorie te określają zasady wyceny na dzień bilansowy oraz ujęcie zysków lub strat z wyceny w skonsolidowanym rachunku zysków i strat lub w innych całkowitych dochodach.

W sytuacji, gdy Grupa:

- posiada ważny tytuł prawny do dokonania kompensaty ujętych kwot oraz
- zamierza rozliczyć się w kwocie netto albo jednocześnie zrealizować składnik aktywów i wykonać zobowiązanie

składnik aktywów finansowych i zobowiązanie finansowe kompensuje się i wykazuje w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w kwocie netto.

Porozumienie ramowe opisane w MSR 32.50 nie stanowi podstawy do kompensaty, jeżeli nie zostaną spełnione obydwa kryteria opisane powyżej.

Wszystkie aktywa finansowe, za wyjątkiem wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, podlegają ocenie na każdy dzień bilansowy ze względu na wystąpienie przesłanek utraty ich wartości. Składnik aktywów finansowych podlega odpisom aktualizującym, jeżeli istnieją obiektywne dowody świadczące o utracie jego wartości. Przesłanki utraty wartości analizowane są na każdy dzień bilansowy dla każdej kategorii aktywów finansowych odrębnie, co zostało zaprezentowane poniżej.

Pożyczki i należności to niebędące instrumentami pochodnymi aktywa finansowe, o ustalonych lub możliwych do określenia płatnościach, które nie są kwotowane na aktywnym rynku. Pożyczki i należności wyceniane są według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej.

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

Wycena krótkoterminowych należności odbywa się w wartości wymagającej zapłaty ze względu na nieznaczące efekty dyskonta.

Odpisy na należności wątpliwe szacowane są, gdy ściągnięcie pełnej kwoty należności przestało być prawdopodobne. Znaczące salda należności podlegają indywidualnej ocenie w przypadku dłużników zalegających z zapłatą lub gdy uzyskano obiektywne dowody, że dłużnik może nie uiścić należności (np. trudna sytuacja finansowa dłużnika, proces sądowy przeciwko dłużnikowi, niekorzystne dla dłużnika zmiany otoczenia gospodarczego). Dla należności nie podlegających indywidualnej ocenie, przestanki utraty wartości analizowane są w ramach poszczególnych klas aktywów określonych ze względu na ryzyko kredytowe (wynikające np. z branży, regionu lub struktury odbiorców). Wskaźnik odpisów aktualizujących dla poszczególnych klas oparty jest zatem na zaobserwowanych w niedawnej przeszłości trendach dotyczących trudności w spłacie należności przez dłużników.

Aktywa finansowe kwalifikowane do kategorii pożyczek i należności wykazywane są w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako:

- aktywa długoterminowe w pozycjach „należności długoterminowe” oraz „pożyczki”, jeśli termin ich wymagalności przekracza 12 miesięcy od dnia bilansowego,
- aktywa krótkoterminowe w pozycjach „pożyczki”, „należności z tytułu dostaw i usług, pozostałe należności” oraz „środki pieniężne”, jeśli termin ich wymagalności nie przekracza 12 miesięcy od dnia bilansowego.

Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat obejmują aktywa klasyfikowane jako przeznaczone do obrotu lub wyznaczone przy początkowym ujęciu do wyceny w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat ze względu na spełnienie kryteriów określonych w MSR 39 *Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena*.

Składnik aktywów finansowych zalicza się do jako składnik przeznaczony do obrotu, jeżeli:

- został nabyty przede wszystkim w celu sprzedaży w krótkim terminie lub
- stanowi część portfela określonych instrumentów finansowych zarządzanych łącznie i co do których istnieje prawdopodobieństwo uzyskania zysku w krótkim terminie lub
- stanowi instrument pochodny, z wyłączeniem instrumentów pochodnych będących elementem rachunkowości zabezpieczeń oraz umów gwarancji finansowych.

Składnik aktywów finansowych może być przez Grupę zaklasyfikowany na moment jego początkowego ujęcia jako wyceniany w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat. Aktywo lub zobowiązanie finansowe może zostać wyznaczone przez Grupę na moment początkowego ujęcia jako wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat tylko wówczas, gdy:

- kwalifikacja taka eliminuje lub znacząco zmniejsza niespójność w zakresie wyceny lub ujmowania, która powstałaby, gdyby przyjęto inny sposób wyceny tych instrumentów finansowych lub inny sposób ujęcia związanych z nimi zysków lub strat,
- grupa instrumentów finansowych jest odpowiednio zarządzana, a wyniki tej grupy oceniane są w oparciu o wartość godziwą, zgodnie z udokumentowanymi zasadami zarządzania ryzykiem lub strategią inwestycyjną.

Jeżeli kontrakt zawiera jeden lub więcej wbudowanych instrumentów pochodnych, cały kontrakt może zostać zakwalifikowany do kategorii aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

rachunek zysków i strat. Nie dotyczy to przypadków, gdy wbudowany instrument pochodny nie wpływa istotnie na przepływy pieniężne z kontraktu lub jest rzeczą oczywistą bez przeprowadzania lub po pobieżnej analizie, że gdyby podobny hybrydowy instrument byłby najpierw rozważany, to oddzielenie wbudowanego instrumentu pochodnego byłoby zabronione.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat są wyceniane w wartości godziwej uwzględniając ich wartość rynkową na dzień bilansowy bez uwzględnienia kosztów transakcji sprzedaży. Zyski i straty z wyceny aktywów finansowych określone są przez zmianę wartości godziwej ustalonej na podstawie bieżących na dzień bilansowy cen pochodzących z aktywnego rynku lub na podstawie technik wyceny, jeżeli aktywny rynek nie istnieje. Zmiany wartości tych instrumentów finansowych ujmowane są w skonsolidowanym rachunku zysków i strat jako przychody (korzystne zmiany netto wartości godziwej) lub koszty (niekorzystne zmiany netto wartości godziwej).

Do tej kategorii zaliczane są wszystkie instrumenty pochodne wykazywane w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej w odrębnej pozycji „pozostałe aktywa finansowe”, za wyjątkiem pochodnych instrumentów zabezpieczających ujmowanych zgodnie z rachunkowością zabezpieczeń.

Inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności to niebędące instrumentami pochodnymi aktywa finansowe, z ustalonymi lub możliwymi do określenia płatnościami oraz o ustalonym terminie wymagalności, względem których Grupa ma zamiar i jest w stanie utrzymać w posiadaniu do upływu terminu wymagalności, z wyłączeniem:

- aktywów zaklasyfikowanych do pożyczek i należności,
- aktywów finansowych wyznaczonych przy początkowym ujęciu jako wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat,
- aktywów finansowych wyznaczonych jako dostępnych do sprzedaży.

Inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności wyceniane są według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej. Jeżeli istnieją dowody wskazujące na możliwość wystąpienia utraty wartości inwestycji utrzymywanych do terminu wymagalności (np. ocena zdolności kredytowej Spółek emitujących obligacje), aktywa wyceniane są w wartości bieżącej szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych. Zmiany wartości bilansowej inwestycji, łącznie z odpisami aktualizującymi z tytułu utraty wartości, ujmowane są w skonsolidowanym rachunku zysków i strat.

W tej kategorii Grupa ujmuje obligacje i inne papiery dłużne utrzymywane do terminu wymagalności, wykazywane w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycji „pozostałe aktywa finansowe”.

Aktywa finansowe kwalifikowane do kategorii inwestycji utrzymywanych do terminu wymagalności wykazywane są w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako:

- aktywa długoterminowe, jeśli termin ich wymagalności przekracza 12 miesięcy od dnia bilansowego,
- aktywa krótkoterminowe, jeśli termin ich wymagalności nie przekracza 12 miesięcy od dnia bilansowego.

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży to niebędące instrumentami pochodnymi aktywa finansowe, które zostały wyznaczone jako dostępne do sprzedaży lub nie kwalifikują się do żadnej z powyższych kategorii aktywów finansowych.

Akcje Spółek nienotowanych wyceniane są w cenie nabycia pomniejszonej o odpisy z tytułu utraty wartości, ze względu na brak możliwości wiarygodnego oszacowania ich wartości godziwej. Odpisy aktualizujące ujmowane są w skonsolidowanym rachunku zysków i strat.

Wszystkie inne aktywa finansowe dostępne do sprzedaży wyceniane są w wartości godziwej powiększonej o koszty transakcji, które mogą być bezpośrednio przypisane do nabycia lub emisji składnika aktywów finansowych. Zyski i straty z wyceny ujmowane są jako inne całkowite dochody i kumulowane w kapitale z aktualizacji wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, za wyjątkiem odpisów z tytułu utraty wartości oraz różnic kursowych od aktywów pieniężnych, które ujmowane są w skonsolidowanym rachunku zysków i strat. W skonsolidowanym rachunku zysków i strat ujmowane są również odsetki, które byłyby rozpoznane przy wycenie tych składników aktywów finansowych według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej.

Odwrócenie odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży ujmowane jest w innych całkowitych dochodach, za wyjątkiem odpisów aktualizujących wartość instrumentów dłużnych, których odwrócenie ujmowane jest w skonsolidowanym rachunku zysków i strat, jeżeli wzrost wartości instrumentu może być obiektywnie łączony ze zdarzeniem następującym po rozpoznaniu utraty wartości.

W momencie wyłączenia składnika aktywów ze skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej, skumulowane zyski i straty, ujęte poprzednio w innych całkowitych dochodach, przenoszone są z kapitału własnego do skonsolidowanego rachunku zysków i strat oraz prezentowane są w innych całkowitych dochodach jako reklasyfikacja z tytułu przeniesienia do wyniku finansowego.

W tej kategorii Grupa ujmuje notowane obligacje nieutrzymywane do terminów wymagalności oraz akcje Spółek innych niż Spółki zależne lub stowarzyszone. Aktywa te w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej wykazywane są w pozycji „pozostałe aktywa finansowe”.

6.16.2 UTRATA WARTOŚCI AKTYWÓW FINANSOWYCH

Na każdy dzień bilansowy Grupa ocenia, czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych.

6.16.2.1 AKTYWA FINANSOWE UJMOWANE WEDŁUG ZAMORTYZOWANEGO KOSZTU

Jeżeli istnieją obiektywne przesłanki na to, że została poniesiona strata z tytułu utraty wartości pożyczek udzielonych i należności wycenianych według zamortyzowanego kosztu, to kwota odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości równa się różnicy pomiędzy wartością bilansową składnika aktywów finansowych a wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych (z wyłączeniem przyszłych strat z tytułu nieściągnięcia należności, które nie zostały jeszcze poniesione), zdyskontowanych z zastosowaniem

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

pierwotnej efektywnej stopy procentowej (tj. ustalonej przy początkowym ujęciu). Kwotę straty ujmuje się w zysku lub stracie.

Grupa ocenia najpierw, czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości poszczególnych aktywów finansowych, które indywidualnie są znaczące, a także przesłanki utraty wartości aktywów finansowych, które indywidualnie nie są znaczące. Jeżeli z przeprowadzonej analizy wynika, że nie istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości indywidualnie ocenianego składnika aktywów finansowych, niezależnie od tego, czy jest on znaczący, czy też nie, to Grupa włącza ten składnik do grupy aktywów finansowych o podobnej charakterystyce ryzyka kredytowego i łącznie ocenia pod kątem utraty wartości. Aktywa, które indywidualnie są oceniane pod kątem utraty wartości i dla których ujęto odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości lub uznano, że dotychczasowy odpis nie ulegnie zmianie, nie są brane pod uwagę przy łącznej ocenie grupy aktywów pod kątem utraty wartości.

Jeżeli w następnym okresie odpis z tytułu utraty wartości zmniejszył się, a zmniejszenie to można w obiektywny sposób powiązać ze zdarzeniem następującym po ujęciu odpisu, to uprzednio ujęty odpis odwraca się. Późniejsze odwrócenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości ujmuje się w zysku lub stracie w zakresie, w jakim na dzień odwrócenia wartość bilansowa składnika aktywów nie przewyższa jego zamortyzowanego kosztu.

6.16.2.2 AKTYWA FINANSOWE WYKAZYWANE WEDŁUG KOSZTU

Jeżeli występują obiektywne przesłanki, że nastąpiła utrata wartości nienotowanego instrumentu kapitałowego, który nie jest wykazywany według wartości godziwej, gdyż jego wartości godziwej nie można wiarygodnie ustalić, albo instrumentu pochodnego, który jest powiązany i musi zostać rozliczony poprzez dostawę takiego nienotowanego instrumentu kapitałowego, to kwotę odpisu z tytułu utraty wartości ustala się jako różnicę pomiędzy wartością bilansową składnika aktywów finansowych oraz wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych przy zastosowaniu bieżącej rynkowej stopy zwrotu dla podobnych aktywów finansowych.

6.16.2.3 AKTYWA FINANSOWE DOSTĘPNE DO SPRZEDAŻY

Jeżeli występują obiektywne przesłanki, że nastąpiła utrata wartości składnika aktywów finansowych dostępnego do sprzedaży, to kwota stanowiąca różnicę pomiędzy ceną nabycia tego składnika aktywów (pomniejszona o wszelkie spłaty kapitału i amortyzację) i jego bieżącą wartością godziwą, pomniejszoną o wszelkie odpisy z tytułu utraty wartości tego składnika uprzednio ujęte w zysku lub stracie, zostaje wyksięgowana z kapitału własnego i przekwalifikowana do zysku lub straty. Nie można ujmować w zysku lub stracie odwrócenia odpisu z tytułu utraty wartości instrumentów kapitałowych kwalifikowanych jako dostępne do sprzedaży. Jeżeli w następnym okresie wartość godziwa instrumentu dłużnego dostępnego do sprzedaży wzrośnie, a wzrost ten może być obiektywnie łączy z zdarzeniem następującym po ujęciu odpisu z tytułu utraty wartości w zysku lub stracie, to kwotę odwracanego odpisu ujmuje się w zysku lub stracie.

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

6.16.3 POCHODNE INSTRUMENTY FINANSOWE I RACHUNKOWOŚĆ ZABEZPIECZEŃ

Zgodnie z przyjętą w Grupie Kapitałowej PBG korporacyjną „strategią zarządzania ryzykiem” wszystkie Spółki Grupy, które realizują długoterminowe kontrakty budowlane rozliczane w walutach obcych, mają obowiązek w celu maksymalnego ograniczenia wpływu ryzyka finansowego na wynik operacyjny, stosować rachunkowość zabezpieczeń. Strategia zabezpieczenia zakłada zabezpieczanie pojedynczego kontraktu, z którego przyszłe wpływy będą realizowane w walucie obcej lub będą denominowane w walucie obcej. Podstawą strategii jest dopasowanie instrumentów zabezpieczających do planowanych transakcji z kontraktu zabezpieczanego, zawsze jednak z uwzględnieniem faktycznej ekspozycji netto, biorąc pod uwagę wyznaczony zgodnie z definicją kurs budżetowy, ewentualne wydatki walutowe, horyzont czasowy i rozkład ilościowy przepływów waluty w kwartalach.

Do podstawowych narzędzi zarządzania ryzykiem finansowym (zgodnie z przyjętą strategią) zaliczane są transakcje terminowe typu forward oraz transakcje IRS (kontrakty na zmianę stóp procentowych). Strategia dopuszcza także możliwość nabywania opcji walutowych i na stopę procentową.

Grupa stosuje określone zasady rachunkowości dla instrumentów pochodnych stanowiących zabezpieczenie przepływów pieniężnych. Zastosowanie rachunkowości zabezpieczeń wymaga spełnienia przez Grupę warunków określonych w MSR 39 *Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena* dotyczących udokumentowania polityki zabezpieczeń, prawdopodobieństwa wystąpienia transakcji zabezpieczanej oraz efektywności zabezpieczenia. Zabezpieczenie przepływów pieniężnych to zabezpieczenie przed zagrożeniem zmiennością przepływów pieniężnych, które przypisać można konkretnemu rodzajowi ryzyka związanemu z ujętym składnikiem aktywów lub zobowiązaniem lub z wysoce prawdopodobną planowaną transakcją, i które mogłoby wpływać na zysk lub stratę. Dokumentacja rachunkowości zabezpieczeń zawiera identyfikację instrumentu zabezpieczającego, zabezpieczanej pozycji lub transakcji, charakter zabezpieczanego ryzyka, a także sposób oceny efektywności instrumentu zabezpieczającego w kompensowaniu zagrożenia zmianami przepływów pieniężnych związanych z zabezpieczanym ryzykiem. Oczekuje się, że zabezpieczenie będzie wysoce skuteczne w kompensowaniu zmian przepływów pieniężnych wynikających z zabezpieczanego ryzyka. Efektywność zabezpieczenia jest oceniana na bieżąco w celu sprawdzenia, czy jest wysoce efektywna we wszystkich okresach sprawozdawczych, na które zabezpieczenie zostało ustanowione.

W okresie objętym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym Grupa wyznaczyła określone kontrakty forward jako zabezpieczające przepływy pieniężne. Kontrakty forward zostały zawarte przez Grupę w celu zarządzania ryzykiem walutowym w związku z prawnie wiążącymi transakcjami sprzedaży oraz zakupu realizowanymi w walutach obcych.

Wszystkie pochodne instrumenty zabezpieczające wyceniane są w wartości godziwej. Instrumenty pochodne wykazuje się jako aktywa, gdy ich wartość jest dodatnia, i jako zobowiązania – gdy ich wartość jest ujemna. W części, w jakiej dany instrument zabezpieczający stanowi efektywne zabezpieczenie, zmiana wartości godziwej instrumentu ujmowana jest w innych całkowitych dochodach i kumulowana w kapitale z wyceny transakcji zabezpieczających przepływy. Nieefektywną część zabezpieczenia ujmuje się niezwłocznie w skonsolidowanym rachunku zysków i strat.

Jeśli zabezpieczana transakcja skutkuje ujęciem składnika aktywów finansowych lub zobowiązania finansowego, związane z nią zyski lub straty, które były ujęte w innych całkowitych dochodach i

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

zakumulowane w kapitale własnym przenosi się do skonsolidowanego rachunku zysków i strat w tym samym okresie, albo w okresach, w których nabyty składnik aktywów lub przyjęte zobowiązanie mają wpływ na zysk lub stratę. Reklasyfikacja prezentowana jest w skonsolidowanym sprawozdaniu z całkowitych dochodów w pozycji „instrumenty zabezpieczające przepływy środków pieniężnych - kwoty przeniesione do wyniku finansowego”.

Jeżeli transakcja zabezpieczana skutkuje ujęciem niefinansowych aktywów lub zobowiązań, zyski i straty z wyceny pochodnych instrumentów zabezpieczających, ujęte uprzednio w innych całkowitych dochodach, przenoszone są z kapitału własnego i uwzględniane w wycenie wartości początkowej (ceny nabycia) pozycji zabezpieczanej.

Grupa zaprzestaje stosowania zasad rachunkowości zabezpieczeń, gdy instrument zabezpieczający wygaś lub został sprzedany, jego wykorzystanie dobiegło końca lub nastąpiła jego realizacja, bądź gdy zabezpieczenie przestało spełniać warunki umożliwiające stosowanie wobec niego zasad rachunkowości zabezpieczeń. W takim przypadku, łączny zysk lub strata na instrumencie zabezpieczającym, które były ujęte w innych całkowitych dochodach i zakumulowane w kapitale własnym, są nadal wykazywane w kapitale własnym aż do momentu wystąpienia prognozowanej transakcji. Jeżeli Grupa przestała spodziewać się, że prognozowana transakcja nastąpi, wówczas zakumulowany w kapitale własnym łączny zysk lub strata netto są odnoszone do zysku lub straty netto za bieżący okres.

6.16.4 WBUDOWANE INSTRUMENTY POCHODNE

Wbudowane instrumenty pochodne są oddzielane od umów i traktowane jak instrumenty pochodne, jeżeli spełnione są następujące warunki:

- charakter ekonomiczny i ryzyko wbudowanego instrumentu nie są ściśle związane z ekonomicznym charakterem i ryzykiem umowy, w którą dany instrument jest wbudowany,
- samodzielny instrument z identycznymi warunkami realizacji jak instrument wbudowany spełniałby definicję instrumentu pochodnego,
- instrument hybrydowy (złożony) nie jest wykazywany w wartości godziwej, a zmiany jego wartości godziwej nie są ujmowane w zysku lub stracie.

Wbudowane instrumenty pochodne są wykazywane w podobny sposób jak samodzielne instrumenty pochodne, które nie są uznane za instrumenty zabezpieczające.

Zakres, w którym zgodnie z MSR 39 *Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena* cechy ekonomiczne i ryzyko właściwe dla wbudowanego instrumentu pochodnego w walucie obcej są ściśle powiązane z cechami ekonomicznymi i ryzykiem właściwym dla umowy zasadniczej (głównego kontraktu) obejmuje również sytuacje, gdy waluta umowy zasadniczej jest walutą zwyczajową dla kontraktów zakupu lub sprzedaży pozycji niefinansowych na rynku dla danej transakcji.

Oceny, czy dany wbudowany instrument pochodny podlega wydzieleniu Grupa dokonuje na moment jego początkowego ujęcia.

6.16.5 ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE

Zobowiązania finansowe inne niż instrumenty pochodne zabezpieczające, wykazywane są w następujących pozycjach skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej:

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

- kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne,
- leasing finansowy,
- zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania,
- pochodne instrumenty finansowe.

Po początkowym ujęciu zobowiązania finansowe wyceniane są według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej, za wyjątkiem zobowiązań finansowych przeznaczonych do obrotu lub wyznaczonych jako wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat. Do kategorii zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat Grupa zalicza instrumenty pochodne inne niż instrumenty zabezpieczające. Krótkoterminowe zobowiązania z tytułu dostaw i usług wyceniane są w wartości wymagającej zapłaty ze względu na nieznaczące efekty dyskonta.

Zyski i straty z wyceny zobowiązań finansowych ujmowane są w skonsolidowanym rachunku zysków i strat w działalności operacyjnej.

6.17 ZAPASY

Do zapasów zalicza się:

- materiały,
- półfabrykaty i produkcję w toku,
- wyroby gotowe,
- towary,
- zaliczki na zakup materiałów lub towarów zaliczanych do kategorii zapasów.

Zapasy są wyceniane według niższej z dwóch wartości: ceny nabycia lub kosztu wytworzenia oraz wartości sprzedaży netto możliwej do uzyskania. Na cenę nabycia lub koszt wytworzenia składają się koszty zakupu, koszty przetworzenia oraz inne koszty poniesione w trakcie doprowadzenia zapasów do ich aktualnego miejsca i stanu.

Koszt wytworzenia wyrobów gotowych i produkcji w toku obejmuje koszty bezpośrednie (głównie materiały i robociznę) powiększone o narzut pośrednich kosztów produkcji ustalony przy założeniu normalnego wykorzystania mocy produkcyjnych.

Rozchód wyrobów gotowych ujmowany jest z zastosowaniem metody średniej ważonej rzeczywistego kosztu wytworzenia. Rozchód materiałów i towarów ustala się z zastosowaniem metody „pierwsze weszło - pierwsze wyszło” (FIFO).

Wartość netto możliwa do uzyskania jest to szacowana cena sprzedaży ustalana w toku zwykłej działalności gospodarczej, pomniejszona o koszty wykończenia i koszty niezbędne do doprowadzenia sprzedaży do skutku.

W przypadku działalności deweloperskiej wszystkie nakłady związane z realizacją zadania aktywowane są w zapasach jako produkcja w toku.

Odpisy aktualizujące wartość rzeczowych składników aktywów obrotowych związane z utratą ich wartości lub wyceną do wartości sprzedaży netto na dzień bilansowy obciążają pozostałe koszty operacyjne. W przypadku ustania przyczyny dokonania odpisu aktualizującego wartość rzeczowych składników obrotowych odwrócenie odpisu jest odnoszone na dobro pozostałych przychodów operacyjnych.

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

Okoliczności wskazujące na konieczność dokonania odpisu aktualizującego wartość zapasów to w szczególności:

- utrata wartości użytkowej zapasów (zniszczenie, przeterminowanie zapasów),
- stan zapasów przekracza zapotrzebowanie i możliwości zbycia przez Grupę Kapitałową,
- niska rotacja zapasów,
- utrata wartości rynkowej na skutek stosowania przez konkurencję niższych cen sprzedaży.

W przypadku, gdy cena nabycia lub koszt wytworzenia zapasów nie są możliwe do odzyskania, Grupa dokonuje odpisów aktualizujących ich wartość do wartości netto możliwej do uzyskania. Kwotę odpisów wartości zapasów do poziomu ich wartości netto możliwej do uzyskania oraz wszystkie straty w zapasach są ujmowane jako koszt okresu, w którym odpis lub strata miały miejsce.

Zaliczki przekazane na zakup zapasów prezentowane są w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym w pozycji „zapasy” skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej.

6.18 NALEŻNOŚCI Z TYTUŁU DOSTAW I USŁUG ORAZ POZOSTAŁE NALEŻNOŚCI

Należności z tytułu dostaw i usług są ujmowane i wykazywane według kwot pierwotnie zafakturowanych, z uwzględnieniem odpisu na wątpliwe należności. Odpis na należności oszacowywany jest wtedy, gdy ściągnięcie pełnej kwoty należności przestało być prawdopodobne.

W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wartość należności jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie. Jeżeli zastosowana została metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie należności w związku z upływem czasu jest ujmowane jako pozostałe przychody operacyjne.

Pozostałe należności obejmują w szczególności kaucje zatrzymane, należności ze sprzedaży środków trwałych, należności budżetowe oraz przedpłaty i zaliczki. Należności z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych stanowią w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej odrębną pozycję.

Zaliczki są prezentowane zgodnie z charakterem aktywów, do jakich się odnoszą – odpowiednio jako aktywa trwałe lub obrotowe. Jako aktywa niepieniężne zaliczki nie podlegają dyskontowaniu.

6.19 ŚRODKI PIENIĘŻNE I ICH EKWIWALENTY

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty obejmują gotówkę w kasie i na rachunkach bankowych, depozyty płatne na żądanie oraz krótkoterminowe inwestycje o dużej płynności (do 3 miesięcy), łatwo wymienialne na gotówkę, dla których ryzyko zmiany wartości jest nieznaczne.

6.20 AKTYWA TRWAŁE I GRUPY AKTYWÓW NETTO PRZEZNACZONE DO SPRZEDAŻY

Aktywa trwałe (grupy aktywów trwałych) są klasyfikowane przez Grupę jako przeznaczone do sprzedaży, jeżeli ich wartość bilansowa zostanie odzyskana przede wszystkim w wyniku transakcji sprzedaży, a nie poprzez dalsze użytkowanie. Warunek ten uznaje się za spełniony wyłącznie wówczas, gdy składnik aktywów (grupa aktywów) jest dostępny w swoim obecnym stanie do natychmiastowej sprzedaży,

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

z zachowaniem normalnych i zwyczajowo przyjętych warunków sprzedaży, a wystąpienie transakcji sprzedaży jest wysoce prawdopodobne w ciągu roku od momentu zmiany klasyfikacji.

Aktywa trwałe zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży wyceniane są w niższej z dwóch wartości: wartości bilansowej lub wartości godziwej pomniejszonej o koszty zbycia. Niektóre aktywa trwałe zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży, takie jak aktywa finansowe, wyceniane są według tych samych zasad rachunkowości, jakie były stosowane przez Grupę przed zaklasyfikowaniem do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży. Aktywa trwałe zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży nie podlegają amortyzacji.

6.21 KAPITAŁ WŁASNY

Kapitał podstawowy wykazywany jest w wartości nominalnej wyemitowanych akcji, zgodnie ze statutem Spółki dominującej oraz wpisem do Krajowego Rejestru Sądowego.

Akcje Spółki dominującej nabyte i zatrzymane przez Spółkę dominującą lub konsolidowane spółki zależne pomniejszają kapitał własny. Akcje własne wyceniane są w cenie nabycia.

Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej powstaje z nadwyżki ceny emisyjnej ponad wartość nominalną akcji, pomniejszonej o koszty emisji.

Pozostałe kapitały obejmują:

- kapitał z tytułu ujęcia wyceny programów płatności akcjami,
- kapitał z kumulacji innych całkowitych dochodów obejmujących:
 - o przeszacowanie rzeczowych aktywów trwałych do wartości godziwej (patrz nota 6.10)
 - o wycenę aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży (patrz nota 6.16.2.3),
 - o wycenę instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne (patrz nota 6.16.3),
 - o różnice kursowe z przeliczenia zagranicznych jednostek zależnych (patrz nota 6.7),
 - o udział w dochodach całkowitych jednostek wycenianych metodą praw własności (patrz nota 6.4 i 6.5).

W zyskach (stratach) zatrzymanych wykazywane są wyniki z lat ubiegłych (również te przekazane na kapitał uchwałami akcjonariuszy) oraz wynik finansowy bieżącego roku.

Wszystkie transakcje z właścicielami Spółki dominującej prezentowane są osobno w skonsolidowanym zestawieniu zmian w kapitale własnym.

6.22 ŚWIADCZENIA PRACOWNICZE

Wykazywane w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej zobowiązania i rezerwy na świadczenia pracownicze obejmują następujące tytuły:

- rezerwy na niewykorzystane urlopy,
- rezerwy na krótkoterminowe świadczenia pracownicze,
- inne długoterminowe świadczenia pracownicze, do których Grupa zalicza nagrody jubileuszowe oraz odprawy emerytalne.

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

6.22.1 KRÓTKOTERMINOWE ŚWIADCZENIA PRACOWNICZE

Wartość zobowiązań z tytułu krótkoterminowych świadczeń pracowniczych ustala się bez dyskonta i wykazuje w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej w kwocie wymaganej zapłaty.

6.22.2 REZERWY NA NIETYKORZYSTANE URLOPY

Grupa tworzy rezerwę na koszty kumulowanych płatnych nieobecności, które będzie musiała ponieść w wyniku niewykorzystanego przez pracowników uprawnienia, a które to uprawnienie narosło na dzień bilansowy.

Rezerwy na koszty niewykorzystanych urlopów wyliczane są na podstawie faktycznej ilości dni niewykorzystanych urlopów w bieżącym okresie oraz powiększone o ilość dni niewykorzystanych urlopów z okresów poprzednich. Rezerwę na koszty kumulowanych płatnych nieobecności ujmuje się w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako krótkoterminowe świadczenia pracownicze po potrąceniu wszelkich kwot już zapłaconych. Rezerwa na koszty kumulowanych płatnych nieobecności stanowi rezerwę krótkoterminową i nie podlega dyskontowaniu.

6.22.3 ODPRawy EMERYTALNE I NAGRODY JUBILEUSZOWE

Zgodnie z systemami wynagradzania obowiązującymi w Grupie pracownicy Spółek Grupy mają prawo do nagród jubileuszowych oraz odpraw emerytalnych. Nagrody jubileuszowe są wypłacane pracownikom po przepracowaniu określonej liczby lat. Odprawy emerytalne są wypłacane jednorazowo, w momencie przejścia na emeryturę. Wysokość odpraw emerytalnych i nagród jubileuszowych zależy od stażu pracy oraz średniego wynagrodzenia pracownika.

Grupa tworzy rezerwę na przyszłe zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych i nagród jubileuszowych w celu przyporządkowania kosztów do okresów nabywania uprawnień przez pracowników.

Według MSR 19 Świadczenia pracownicze nagrody jubileuszowe są innymi długoterminowymi świadczeniami pracowniczymi, natomiast odprawy emerytalne są programami określonych świadczeń po okresie zatrudnienia.

Wartość bieżąca rezerw na każdy dzień bilansowy jest szacowana przez niezależnego aktuarusza lub wewnątrznie przez Spółkę. Naliczone rezerwy są równe zdyskontowanym płatnościom, które w przyszłości zostaną dokonane, z uwzględnieniem rotacji zatrudnienia, i dotyczą okresu do dnia bilansowego. Informacje demograficzne oraz informacje o rotacji zatrudnienia oparte są na danych historycznych.

Ponowna wycena zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych dotyczących programów określonych świadczeń obejmująca zyski i straty aktuarialne ujmowana jest w innych całkowitych dochodach i nie podlega późniejszej reklasyfikacji do zysku lub straty.

Grupa rozpoznaje następujące zmiany w zobowiązaniach netto z tytułu określonych świadczeń w ramach odpowiednio kosztu własnego sprzedaży, kosztów ogólnego zarządu oraz kosztów sprzedaży, na które składają się:

- koszty zatrudnienia (w tym między innymi koszty bieżącego zatrudnienia, kosztów przeszłego zatrudnienia),
- odsetki netto od zobowiązania netto z tytułu określonych świadczeń.

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

6.23 REZERWY, ZOBOWIĄZANIA I AKTYWA WARUNKOWE

Rezerwy tworzone są wówczas, gdy na Grupie ciąży istniejący obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych, i gdy prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu korzyści ekonomicznych oraz można dokonać wiarygodnego oszacowania kwoty tego zobowiązania. Termin poniesienia oraz kwota wymagająca uregulowania może być niepewna.

Rezerwy tworzy się m.in. na następujące tytuły:

- udzielone gwarancje obsługi posprzedażowej produktów i wykonanych usług,
- toczące się postępowania sądowe oraz sprawy sporne,
- straty z umów budowlanych ujmowane zgodnie z MSR 11 Umowy o usługę budowlaną,
- restrukturyzacja, tylko jeżeli na podstawie odrębnych przepisów Grupa jest zobowiązana do jej przeprowadzenia lub zawarto w tej sprawie wiążące umowy.

Rezerwy ujmuje się w wartości szacowanych nakładów niezbędnych do wypełnienia obecnego obowiązku, na podstawie najbardziej wiarygodnych dowodów dostępnych na dzień sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego, w tym dotyczących ryzyka oraz stopnia niepewności. W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wielkość rezerwy jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie oraz ewentualnego ryzyka związanego z danym zobowiązaniem. Jeżeli zastosowana została metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie rezerwy w związku z upływem czasu jest ujmowane jako pozostały koszt operacyjny.

Rezerwy na udzielone gwarancje powstają z obowiązku wykonania (związanych z bieżącą działalnością), przyszłych świadczeń wobec nieznanymi osobami, których kwotę można oszacować, mimo że data powstania zobowiązania nie jest jeszcze znana. Rezerwy szacuje się na podstawie określonego przez Zarząd stopnia prawdopodobieństwa wystąpienia zobowiązania w przyszłości na podstawie analizy kosztów napraw gwarancyjnych realizowanych umów o usługę budowlaną. Rezerwy na udzielone gwarancje są tworzone w ciężar kosztu własnego kontraktu długoterminowego na podstawie stopnia zaawansowania kosztów bezpośrednich. Koszty związane z naliczaniem rezerw na udzielone gwarancje nie zwiększają podstawy stopnia zaawansowania realizacji umowy. W Grupie Kapitałowej rezerwy na udzielone gwarancje tworzy się w podziale na poszczególne umowy o usługę budowlaną. Utrzymywane są w danym stopniu istnienia prawdopodobieństwa wystąpienia do dnia wygaśnięcia prawa do realizacji gwarancji lub roszczeń naprawczych. W przypadku niewykorzystania utworzonej wartości rezerwy (po okresie obowiązywania gwarancji) rozwiązuje się ją w pozostałe przychody operacyjne. W zależności od terminu do kiedy są utrzymywane, prezentuje się je jako rezerwy długoterminowe lub rezerwy krótkoterminowe w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej.

Rezerwy na straty z umów budowlanych tworzy się w przypadku kiedy istnieje prawdopodobieństwo, iż łączne koszty umowy przewyższają łączne przychody z tytułu umowy o usługę budowlaną. Przewidywaną

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

stratę ujmuje się bezzwłocznie jako koszt w skonsolidowanym rachunku zysków i strat. Wysokość straty ustala się niezależnie od faktu rozpoczęcia prac wynikających z umowy, stanu zaawansowania prac wynikających z umowy, wysokości przewidywanych zysków z tytułu umów, które nie są pojedynczymi umowami o usługę budowlaną. Wartość zmiany rezerw na planowane straty zwiększa lub zmniejsza koszty działalności operacyjnej.

Jeżeli Grupa spodziewa się, że koszty objęte rezerwą zostaną zwrócone, na przykład na mocy umowy ubezpieczenia, wówczas zwrot ten jest ujmowany jako odrębny składnik aktywów, ale tylko wówczas, gdy istnieje wystarczająca pewność, że zwrot ten rzeczywiście nastąpi. Jednakże wartość tego aktywa nie może przewyższyć kwoty rezerwy. Koszty dotyczące danej rezerwy są wykazane w skonsolidowanym rachunku zysków i strat po pomniejszeniu o wszelkie zwroty.

Rozwiązanie niewykorzystanych rezerw następuje na dzień, na który okazały się zbędne. Powstanie zobowiązania, na które uprzednio utworzono rezerwę powoduje wykorzystanie rezerwy.

W przypadku, gdy wydatkowanie środków w celu wypełnienia obecnego obowiązku nie jest prawdopodobne, kwoty zobowiązania warunkowego nie ujmuje się w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej, za wyjątkiem zobowiązań warunkowych identyfikowanych w procesie połączenia jednostek gospodarczych w ramach alokacji kosztu połączenia zgodnie z MSSF 3 *Połączenia jednostek gospodarczych* (patrz nota 6.3).

Informację o zobowiązaniach warunkowych ujawnia się w części opisowej skonsolidowanego sprawozdania finansowego w nocie 40. Grupa prezentuje również informację o warunkowych zobowiązaniach z tytułu opłat leasingowych wynikających z umów leasingu operacyjnego (nota 6.11).

Możliwe wpływy zawierające korzyści ekonomiczne dla Grupy, które nie spełniają jeszcze kryteriów ujęcia jako aktywa, stanowią aktywa warunkowe, których nie ujmuje się w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej.

6.24 OPROCENTOWANE KREDYTY BANKOWE, POŻYCZKI I PAPIERY DŁUŻNE

W momencie początkowego ujęcia, wszystkie kredyty bankowe, pożyczki i papiery dłużne są ujmowane według wartości godziwej, pomniejszonej o koszty związane z uzyskaniem kredytu lub pożyczki.

Po początkowym ujęciu oprocentowane kredyty, pożyczki i papiery dłużne są wyceniane według zamortyzowanego kosztu, przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej.

Przy ustalaniu zamortyzowanego kosztu uwzględnia się koszty związane z uzyskaniem kredytu lub pożyczki oraz dyskonta lub premie uzyskane w związku ze zobowiązaniem.

Przychody i koszty są ujmowane w zysku lub stracie z chwilą usunięcia zobowiązania z bilansu, a także w wyniku rozliczenia metodą efektywnej stopy procentowej.

6.25 ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU DOSTAW I USŁUG ORAZ POZOSTAŁE ZOBOWIĄZANIA

Zobowiązania krótkoterminowe z tytułu dostaw i usług wykazywane są w kwocie wymagającej zapłaty.

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

Pozostałe zobowiązania niefinansowe obejmują w szczególności zobowiązania wobec urzędu skarbowego z tytułu podatku od towarów i usług. Pozostałe zobowiązania niefinansowe ujmowane są w kwocie wymagającej zapłaty.

6.26 ROZLICZENIA MIĘDZYOKRESOWE

Grupa wykazuje w aktywach skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej w pozycji „rozliczenia międzyokresowe” opłacone z góry koszty dotyczące przyszłych okresów sprawozdawczych, w tym przede wszystkim: czynsz z tytułu najmu, czy też wydatki związane z pozyskaniem umów budowlanych (jeżeli prawdopodobieństwo pozyskania tej umowy jest wysokie).

W pozycji „rozliczenia międzyokresowe” prezentowanej w pasywach skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej ujmowane są przychody przyszłych okresów, w tym również środki pieniężne otrzymane na sfinansowanie środków trwałych, które rozliczane są zgodnie z MSR 20 *Dotacje rządowe*. Rozliczenia międzyokresowe kosztów wykazywane są w ramach rozliczeń międzyokresowych długoterminowych i krótkoterminowych w zależności od przewidywanego terminu ich realizacji.

Dotacje ujmowane są wyłącznie wówczas, gdy istnieje wystarczająca pewność, że Grupa spełni warunki związane z daną dotacją oraz że dana dotacja zostanie faktycznie otrzymana. Dotacje są wówczas ujmowane według ich wartości godziwej.

Dotacja dotycząca danej pozycji kosztowej jest ujmowana jako przychód w sposób współmierny do kosztów, które dotacja ta ma w zamierzeniu kompensować.

Dotacja finansująca składnik aktywów jest stopniowo ujmowana w skonsolidowanym rachunku zysków i strat jako przychód na przestrzeni okresów proporcjonalnie do odpisów amortyzacyjnych dokonywanych od tego składnika aktywów. Grupa Kapitałowa dla celów prezentacji w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej nie odejmuje dotacji od wartości bilansowej aktywów, lecz wykazuje dotacje jako przychody przyszłych okresów w pozycji „rozliczenia międzyokresowe”.

6.27 PRZYCHODY ZE SPRZEDAŻY

Przychody ze sprzedaży ujmowane są w wartości godziwej zapłat otrzymanych lub należnych i reprezentują należności za produkty, towary i usługi dostarczone w ramach normalnej działalności gospodarczej, po pomniejszeniu o rabaty, podatek od towarów i usług oraz inne podatki związane ze sprzedażą (podatek akcyzowy). Przychody są ujmowane w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że Grupa uzyska korzyści ekonomiczne związane z daną transakcją oraz gdy kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób.

6.27.1 SPRZEDAŻ TOWARÓW I PRODUKTÓW

Przychody ze sprzedaży towarów i produktów ujmowane są, jeżeli spełnione zostały następujące warunki:

- Grupa przekazała nabywcy znaczące ryzyko i korzyści wynikające z praw własności do dóbr. Warunek uznaje się za spełniony z chwilą bezspornego dostarczenia towarów lub produktów do odbiorcy,
- kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób,

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

- istnieje prawdopodobieństwo, że Grupa uzyska korzyści ekonomiczne z tytułu transakcji,
- koszty poniesione oraz te, które zostaną poniesione w związku z transakcją, można wycenić w wiarygodny sposób.

6.27.2 SPRZEDAŻ USŁUG

Przychody z tytułu najmu nieruchomości

Przychody z tytułu wynajmu nieruchomości inwestycyjnych ujmowane są metodą liniową przez okres wynajmu wynikający z zawartych umów.

Przychody z tytułu umów o usługę budowlaną

Grupa zawiera umowy o usługę budowlaną w cenach stałych, które wchodzą w zakres MSR 11 Umowy o usługę budowlaną.

Jeżeli wynik z wykonania kontraktów budowlanych można oszacować w wiarygodny sposób, przychody z tytułu świadczenia usług budowlanych są ujmowane na podstawie stopnia zaawansowania ich realizacji. Procentowy stan zaawansowania realizacji usługi ustalany jest jako stosunek kosztów poniesionych do dnia bilansowego do ogółu szacowanych kosztów wykonania danego kontraktu. Na koniec każdego miesiąca, nie rzadziej jednak niż na koniec kwartału, ustala się przychody z wykonania każdej niezakończonyj umowy budowlanej i koszty osiągnięcia tych przychodów. Zarówno przychody, jak i koszty ich osiągnięcia ustala się za okres od rozpoczęcia danej umowy do dnia bilansowego.

Jeżeli wyniku świadczonej usługi nie można wiarygodnie oszacować, wówczas przychody uzyskane z tytułu tego kontraktu są ujmowane do wysokości poniesionych kosztów, które Grupa spodziewa się uzyskać.

Metodę stopnia zaawansowania stosuje się narastająco w każdym okresie w stosunku do bieżących szacunków przychodów i kosztów umowy. Dlatego skutki zmian szacunków przychodów lub kosztów umowy oraz skutki zmian szacunków wyników umowy ujmuje się jako zmianę wartości szacunkowej (MSR 8 Zasady (polityka) rachunkowości, zmiany wartości szacunkowych i korygowanie błędów). Zmienione szacunki stosuje się do określenia wysokości przychodów i kosztów ujętych w skonsolidowanym rachunku zysków i strat w okresie sprawozdawczym, w którym nastąpiły zmiany oraz w okresach następnym.

Przy ustalaniu łącznego przychodu na koniec okresu (na dzień bilansowy) uwzględnia się tylko takie składniki przychodu, których wartość można wiarygodnie ustalić oraz istnieje prawdopodobieństwo, że przychód ten zostanie opłacony przez zamawiającego.

Przy ustalaniu przychodu nie uwzględnia się sum zatrzymanych.

Wartość należnych przychodów z umów budowlanych zawartych w dewizach dotycząca części niezafakturowanej na dzień bilansowy wyceniana jest według kursu średniego NBP. W przypadku otrzymania zaliczki związanej z umową o roboty budowlane wyrażonej w walucie obcej, należne przychody z tytułu umowy o usługę budowlaną na dzień bilansowy wycenia się z uwzględnieniem wartości otrzymanej zaliczki.

Niezafakturowana część przychodów jaka wystąpi z tytułu oszacowania wartości przychodu ujętego w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym zostaje zaprezentowana jako osobna pozycja w aktywach skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej pod nazwą „należności z tytułu umów o usługę budowlaną”.

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

Wartość przychodów z umów budowlanych dotycząca części nadfakturowanej (wykazywanej w zobowiązaniach) na dzień bilansowy wyceniana jest według kursu z dnia fakturowania stosując metodę FIFO.

Nadfakturowana część przychodów, jaka wystąpi z tytułu oszacowania wartości przychodu ujętego w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym jest prezentowana jako osobna pozycja w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej pod nazwą „zobowiązania z tytułu umowy o usługę budowlaną”.

W przypadku umów budowlanych zawieranych w walucie obcej Grupa PBG zobowiązana jest do stosowania „Polityki zabezpieczeń”, w celu zapewnienia przyszłego poziomu przepływów pieniężnych oraz ograniczenia negatywnego wpływu zmian kursów walut na prowadzoną przez Spółki działalność operacyjną, tj. zabezpieczenie marży operacyjnej skalkulowanej w budżecie kontraktu. Podstawą strategii jest dopasowanie instrumentów zabezpieczających do planowanych transakcji zabezpieczanego kontraktu z uwzględnieniem ekspozycji netto, kursu ofertowego, horyzontu czasowego, rozkładu ilościowego przychodów walutowych w kwartałach. Przyjmując podejście maksymalnego ograniczenia wpływu ryzyka kursowego na wynik operacyjny Spółek przyjęto, iż stosować się będzie transakcje terminowe typu forward. Jeżeli istnieje prawdopodobieństwo, że łączne koszty umowy przekroczą łączne przychody z danego kontraktu, przewidywaną stratę ujmuje się bezzwłocznie jako koszt.

Jeżeli Grupa realizuje umowę o usługę budowlaną i zgodnie z zapisami MSSF 11, kwalifikuje ją jako wspólne ustalenia umowne i prezentuje zgodnie z zasadami opisanymi szczegółowo w nocie 6.5.

6.28 DYWIDENDY, POZOSTAŁE PRZYCHODY OPERACYJNE I PRZYCHODY FINANSOWE

Dywidendy są ujmowane w momencie ustalenia praw akcjonariuszy lub udziałowców do ich otrzymania.

Przychodami okresu sprawozdawczego, wpływającymi na wynik finansowy okresu są:

- **pozostałe przychody operacyjne**, pośrednio związane z prowadzoną działalnością, w tym w szczególności:
 - o przychody oraz zyski z inwestycji finansowych,
 - o przychody z wyceny i realizacji instrumentów pochodnych,
 - o zyski z tytułu różnic kursowych, za wyjątkiem różnic kursowych powstających na zobowiązaniach stanowiących źródła finansowania działalności Grupy Kapitałowej,
 - o odwrócenie odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych utrzymywanych do terminu wymagalności, aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, pożyczek,
 - o odwrócenie odpisów z tytułu utraty wartości niematerialnych, rzeczowych aktywów trwałych, zapasów, należności, udzielonych pożyczek,
 - o rozwiązanie niewykorzystanych rezerw, utworzonych uprzednio w ciężar pozostałych kosztów operacyjnych,
 - o zysk ze zbycia rzeczowych aktywów trwałych, wartości niematerialnych i nieruchomości inwestycyjnych,
 - o przychody netto z tytułu wyceny nieruchomości inwestycyjnych do wartości godziwej;
- **przychody finansowe**, stanowiące przede wszystkim przychody związane z finansowaniem działalności Grupy Kapitałowej, w tym:

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

- o zyski z tytułu różnic kursowych netto powstające wyłącznie na zobowiązaniach pochodzących ze źródeł finansowania działalności Grupy Kapitałowej (pożyczki, kredyty, obligacje, leasing finansowy itp.),
- o zyski z realizacji oraz wyceny do wartości godziwej instrumentów pochodnych zabezpieczających zobowiązania finansujące działalność Grupy Kapitałowej.

Przychody oraz koszty finansowe związane z pozyskaniem finansowania prezentowane są w działalności finansowej po dokonaniu wzajemnego nettowania.

Przychody z tytułu odsetek są ujmowane sukcesywnie w miarę ich naliczania (z uwzględnieniem metody efektywnej stopy procentowej, stanowiącej stopę dyskontującą przyszłe wpływy pieniężne przez szacowany okres życia instrumentów finansowych) w stosunku do wartości bilansowej netto danego składnika aktywów finansowych.

6.29 KOSZTY

Koszt własny sprzedaży na dzień bilansowy koryguje się o zmianę wartości godziwej instrumentów finansowych zabezpieczających przepływy pieniężne, w przypadku gdy transakcja przestaje być efektywna oraz w przypadku zrealizowania się pozycji zabezpieczanej.

Rachunek kosztów prowadzony jest w układzie miejsc powstawania kosztów oraz w układzie rodzajowym, przy czym za podstawowy układ sprawozdawczy kosztów w skonsolidowanym rachunku zysków i strat przyjmuje się wariant kalkulacyjny.

Całkowity koszt sprzedanych produktów, towarów i materiałów stanowi:

- koszt wytworzenia sprzedanych produktów,
- koszt wytworzenia sprzedanych usług,
- wartość sprzedanych towarów i materiałów,
- koszty ogólnego zarządu.

Ponadto, kosztami okresu sprawozdawczego, wpływającymi na wynik finansowy są:

- **pozostałe koszty operacyjne**, związane pośrednio z działalnością operacyjną, w tym w szczególności:
 - o strata ze zbycia rzeczowych aktywów trwałych, wartości niematerialnych i nieruchomości inwestycyjnych,
 - o przekazane darowizny,
 - o utworzone rezerwy na sprawy sporne, kary i odszkodowania i inne koszty pośrednio związane z działalnością operacyjną,
 - o odsetki od środków na rachunku bankowym zastrzeżonym dla działalności operacyjnej związanej z utrzymywaniem zaliczek otrzymanych na realizację kontraktów,
 - o wynik netto z inwestycji finansowych,
 - o wynik na instrumentach pochodnych dotyczących działalności operacyjnej,
 - o różnice kursowe netto na działalności operacyjnej, z wyjątkiem różnic kursowych powstających na zobowiązaniach stanowiących źródła finansowania działalności GK,
 - o odpisy z tytułu utraty wartości aktywów finansowych utrzymywanych do terminu wymagalności, aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, pożyczek i innych inwestycji,

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

- o odpisy z tytułu utraty wartości niematerialnych, wartości firmy, rzeczowych aktywów trwałych, zapasów, należności, udzielonych pożyczek,
- o koszty netto z tytułu wyceny nieruchomości inwestycyjnych do wartości godziwej;
- **koszty finansowe** związane z finansowaniem działalności Grupy Kapitałowej, w tym w szczególności:
 - o odsetki od kredytu bankowego w rachunku bieżącym,
 - o odsetki od krótkoterminowych i długoterminowych kredytów, pożyczek i innych źródeł finansowania, w tym dyskonto zobowiązań,
 - o odsetki od środków na rachunku bankowym bieżącym
 - o straty z tytułu różnic kursowych netto powstające na zobowiązaniach będących źródłem finansowania GK.
 - o wycena instrumentów zabezpieczających związana z zabezpieczeniem kosztów finansowania.

6.30 PODATEK DOCHODOWY (BIEŻĄCY I ODROZCZONY)

Na podatek dochodowy w skonsolidowanym rachunku zysków i strat składają się: podatek dochodowy bieżący oraz odroczony, który nie został ujęty w innych dochodach całkowitych lub bezpośrednio w kapitale.

Bieżące obciążenie podatkowe jest obliczane na podstawie wyniku podatkowego (podstawy opodatkowania) danego roku obrotowego. Zysk (strata) podatkowa jest różna niż księgowy zysk (strata) brutto w wyniku czasowego przesunięcia przychodów podlegających opodatkowaniu i kosztów stanowiących koszty uzyskania przychodów do innych okresów oraz wyłączeniem pozycji kosztów i przychodów, które nigdy nie będą podlegały opodatkowaniu. Zobowiązania i należności z tytułu bieżącego podatku za okres bieżący i okresy poprzednie wycenia się w wysokości kwot przewidywanej zapłaty na rzecz organów podatkowych (podlegających zwrotowi od organów podatkowych) z zastosowaniem stawek podatkowych i przepisów podatkowych, które prawnie lub faktycznie już obowiązywały na dzień bilansowy.

Podatek odroczony jest wyliczany metodą bilansową jako podatek podlegający zapłaceniu lub zwrotowi w przyszłości na różnicach pomiędzy wartościami bilansowymi aktywów i pasywów, a odpowiadającymi im wartościami podatkowymi wykorzystywanymi do wyliczenia podstawy opodatkowania (metoda zobowiązań bilansowych).

Rezerwa na podatek odroczony ujmowana jest w odniesieniu do wszystkich dodatnich różnic przejściowych:

- z wyjątkiem sytuacji, gdy rezerwa na podatek odroczony powstaje w wyniku początkowego ujęcia wartości firmy lub początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania przy transakcji nie stanowiącej połączenia jednostek i w chwili jej zawierania nie mającej wpływu ani na zysk lub stratę brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową; oraz
- w przypadku dodatnich różnic przejściowych wynikających z inwestycji w jednostkach zależnych lub stowarzyszonych i udziałów we wspólnych przedsięwzięciach – z wyjątkiem sytuacji, gdy

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

terminy odwracania się różnic przejściowych podlegają kontroli inwestora i gdy prawdopodobne jest, iż w dającej się przewidzieć przyszłości różnice przejściowe nie ulegną odwróceniu.

Aktywa z tytułu podatku odroczonego ujmowane są w odniesieniu do wszystkich ujemnych różnic przejściowych, jak również niewykorzystanych ulg podatkowych i niewykorzystanych strat podatkowych przeniesionych na następne lata, w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że zostanie osiągnięty dochód do opodatkowania, który pozwoli wykorzystać ww. różnice, aktywa i straty:

- z wyjątkiem sytuacji, gdy aktywa z tytułu odroczonego podatku dotyczące ujemnych różnic przejściowych powstają w wyniku początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania przy transakcji nie stanowiącej połączenia jednostek i w chwili jej zawierania nie mają wpływu ani na zysk lub stratę brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową; oraz
- w przypadku ujemnych różnic przejściowych z tytułu inwestycji w jednostkach zależnych lub stowarzyszonych oraz udziałów we wspólnych przedsięwzięciach, składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku jest ujmowany w bilansie jedynie w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, iż w dającej się przewidzieć przyszłości ww. różnice przejściowe ulegną odwróceniu i osiągnięty zostanie dochód do opodatkowania, który pozwoli na potrącenie ujemnych różnic przejściowych.

Podatek odroczonego jest wyliczany przy użyciu stawek podatkowych (i przepisów podatkowych), które będą obowiązywać w momencie, gdy pozycja aktywów zostanie zrealizowana lub rezerwa rozliczona, przyjmując za podstawę stawki podatkowe (i przepisy podatkowe) obowiązujące na dzień bilansowy lub takie, których obowiązywanie w przyszłości jest pewne na dzień bilansowy.

Wartość bilansowa składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku jest weryfikowana na każdy dzień bilansowy i ulega stosownemu obniżeniu o tyle, o ile przestało być prawdopodobne osiągnięcie dochodu do opodatkowania wystarczającego do częściowego lub całkowitego zrealizowania składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego. Nieujęty składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego podlega ponownej ocenie na każdy dzień bilansowy i jest ujmowany do wysokości odzwierciedlającej prawdopodobieństwo osiągnięcia w przyszłości dochodów do opodatkowania, które pozwolą na odzyskanie tego składnika aktywów.

Podatek dochodowy dotyczący pozycji ujmowanych poza zyskiem lub stratą jest ujmowany poza zyskiem lub stratą; w innych całkowitych dochodach dotyczący pozycji ujętych w innych całkowitych dochodach lub bezpośrednio w kapitale własnym dotyczący pozycji ujętych bezpośrednio w kapitale własnym.

Grupa kompensuje ze sobą aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego z rezerwami z tytułu odroczonego podatku dochodowego wtedy i tylko wtedy, gdy posiada możliwy do wyegzekwowania tytuł prawny do przeprowadzenia kompensat należności ze zobowiązaniami z tytułu bieżącego podatku dochodowego i odroczonego podatku dochodowego ma związek z tym samym podatnikiem i tym samym organem podatkowym.

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

6.31 PODATEK OD TOWARÓW I USŁUG

Przychody, koszty, aktywa i zobowiązania są ujmowane po pomniejszeniu o wartość podatku od towarów i usług, z wyjątkiem:

- gdy podatek od towarów i usług zapłacony przy zakupie aktywów lub usług nie jest możliwy do odzyskania od organów podatkowych; wtedy jest on ujmowany odpowiednio jako część ceny nabycia składnika aktywów lub jako część pozycji kosztowej; oraz
- należności i zobowiązań, które są wykazywane z uwzględnieniem kwoty podatku od towarów i usług.

Kwota netto podatku od towarów i usług możliwa do odzyskania lub należna do zapłaty na rzecz organów podatkowych jest ujęta w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako część należności lub zobowiązań.

6.32 OCENA NIEPEWNOŚCI CO DO ROZLICZEŃ PODATKOWYCH

Jeżeli w ocenie Grupy jest prawdopodobne, że podejście do kwestii podatkowej lub grupy kwestii podatkowych będzie zaakceptowane przez organ podatkowy, Grupa określa dochód do opodatkowania (stratę podatkową), podstawę opodatkowania, niewykorzystane straty podatkowe, niewykorzystane ulgi podatkowe i stawki podatkowe z uwzględnieniem podejścia do opodatkowania planowanego lub zastosowanego w swoim zeznaniu podatkowym.

Jeżeli Grupa stwierdzi, że nie jest prawdopodobne, że organ podatkowy zaakceptuje podejście Grupy do kwestii podatkowej lub grupy kwestii podatkowych, wówczas Grupa odzwierciedla wpływ niepewności przy ustalaniu dochodu do opodatkowania (straty podatkowej), niewykorzystanych strat podatkowych, niewykorzystanych ulg podatkowych lub stawek podatkowych. Grupa odzwierciedla ten efekt za pomocą następującej metody:

- Grupa określa najbardziej prawdopodobny scenariusz – jest to pojedyncza kwota spośród możliwych wyników,
- Grupa ujmuje wartość oczekiwaną - jest to suma kwot ważonych prawdopodobieństwem spośród możliwych wyników,
- Grupa stosuje podejście „all-or-nothing”.

6.33 ZYSK NA JEDNĄ AKCJĘ

Zysk na jedną akcję obliczany jest poprzez podzielenie zysku netto za dany okres przysługujący akcjonariuszom Jednostki dominującej akcji zwykłych przez średnią ważoną ilość akcji występujących w danym okresie.

Rozwodniony zysk na jedną akcję dla każdego okresu jest obliczany poprzez podzielenie zysku netto za dany okres skorygowanego o ewentualne zmiany zysku wynikające ze zmiany potencjalnych akcji zwykłych na akcje zwykłe przez skorygowaną średnią ważoną liczbę akcji zwykłych. Grupa nie prezentuje rozwodnionego zysku/ straty na akcję, ponieważ nie występują rozwadniające potencjalne akcje zwykłe.

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

7. ZARZĄDZANIE KAPITAŁEM

Zarządzanie kapitałem w Grupie Kapitałowej ma na celu zachowanie zdolności do kontynuowania działalności z uwzględnieniem planowanych inwestycji tak, aby Grupa mogła generować zwrot dla akcjonariuszy oraz przyrost korzyści pozostałym inwestorom.

Zgodnie z praktyką rynkową efektywne wykorzystanie kapitału monitorowane jest między innymi na podstawie:

- wskaźnika kapitału własnego (kapitalizacja) obliczanego jako stosunek wartości kapitału własnego do sumy bilansowej,
- wskaźnika debt/EBITDA stanowiącego stosunek zadłużenia oprocentowanego pomniejszonego o środki pieniężne w stosunku do EBITDA (EBITDA liczona za ostatnie 12 miesięcy jako zysk netto powiększony o podatek i odsetki (z kosztów finansowych) oraz amortyzację).

8. SEGMENTY OPERACYJNE

Grupa wyróżnia następujące segmenty operacyjne, w ramach których prowadzi swoją działalność:

- **Gaz ziemny, ropa naftowa i paliwa** (strategiczny segment działalności),
- **Budownictwo energetyczne** (strategiczny segment działalności),

W ramach poszczególnych segmentów wyróżnia się następujące zakresy usług:

- **Gaz ziemny, ropa naftowa i paliwa to:**
 - instalacje naziemne do wydobycia ropy naftowej i gazu ziemnego,
 - instalacje do skraplania gazu ziemnego, magazynowania i regazyfikacji LNG,
 - stacje separacji i magazynowania LPG, C5+,
 - stacje magazynowania i odparowania LNG,
 - podziemne magazyny gazu,
 - instalacje odsiarczania,
 - instalacje naziemne podziemnych magazynów gazu ziemnego,
 - zbiorniki ropy naftowej,
 - systemy przesyłu gazu ziemnego i ropy naftowej, w tym: stacje redukcyjno-pomiarowe i pomiarowo-rozliczeniowe, mieszalnie, węzły rozdzielcze, tłocznie itp.,
 - magazyny paliw.
- **Budownictwo energetyczne to:**
 - montaż, modernizacja, remonty urządzeń oraz instalacji energetycznych i przemysłowych.

Przychody stanowią przychody od klientów zewnętrznych. W bieżącym roku nie miały miejsca żadne transakcje sprzedaży między segmentami (podobnie jak w roku 2016).

Przychody i koszty, które nie kwalifikują się do usług rozróżnianych w ramach głównych segmentów Grupa Kapitałowa PBG ujmuje w pozycji „Inne”.

Zysk (strata) segmentów to zysk (strata) wygenerowana przez poszczególne segmenty bez alokacji kosztów sprzedaży i ogólnego zarządu, pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych, kosztów restrukturyzacji, zysku na zawarciu Układu z wierzycielami, przychodów i kosztów finansowych, udziału w zyskach jednostek

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

rozliczanych metodą praw własności oraz podatku dochodowego. Szczegółowe zasady prezentacji omówiono w nocie 6.1 niniejszego sprawozdania.

Informacje o poszczególnych segmentach operacyjnych zostały zaprezentowane w tabeli poniżej.

SEGMENTY OPERACYJNE - DANE ZA OKRES OD 01.01. DO 31.12.2017 ROKU

Wyszczególnienie	Segmenty		Inne	Wartość skonsolidowana
	gaz ziemny, ropa naftowa i paliwa	budownictwo energetyczne		
<i>Wyniki finansowe segmentów operacyjnych za okres od 01.01 do 31.12.2017 roku</i>				
Przychody ogółem	38 093	1 811 392	19 608	1 869 093
Sprzedaż na zewnątrz	38 093	1 811 392	19 608	1 869 093
Koszty ogółem	(32 951)	(1 653 894)	(9 414)	(1 696 259)
Wynik segmentu	5 142	157 498	10 194	172 834
Koszty sprzedaży/koszty ogólnego zarządu	x	x	x	(118 895)
Pozostałe przychody/koszty operacyjne	x	x	x	(78 852)
Wynik na zawarciu układu z wierzycielami oraz aktualizacja zobowiązań z tytułu dyskonta	x	x	x	(17 993)
Zysk (strata) z działalności operacyjnej	x	x	x	(42 906)
Koszty finansowe	x	x	x	(8 446)
Udział w zyskach jednostek rozliczanych metodą praw własności	x	x	x	(3 932)
Zysk (strata) przed opodatkowaniem	x	x	x	(55 284)
Podatek dochodowy	x	x	x	(35 849)
Zysk (strata) netto z działalności kontynuowanej	x	x	x	(91 133)

SEGMENTY OPERACYJNE - DANE ZA OKRES OD 01.01. DO 31.12.2016 ROKU

Wyszczególnienie	Segmenty		Inne	Wartość skonsolidowana
	gaz ziemny, ropa naftowa i paliwa	budownictwo energetyczne		
<i>Wyniki finansowe segmentów operacyjnych za okres od 01.01 do 31.12.2016 roku</i>				
Przychody ogółem	62 310	1 873 387	51 317	1 987 014
Sprzedaż na zewnątrz	62 310	1 873 387	51 317	1 987 014
Koszty ogółem	(62 223)	(1 746 045)	(57 590)	(1 865 858)
Wynik segmentu	87	127 342	(6 273)	121 156
Zysk na utracie współkontroli nad wspólnym działaniem	24 239	-	-	24 239
Koszty sprzedaży/koszty ogólnego zarządu	x	x	x	(113 452)
Pozostałe przychody/koszty operacyjne	x	x	x	(133 447)
Koszty restrukturyzacji	x	x	x	(3 852)
Zysk na zawarciu Układu z wierzycielami	x	x	x	925 747
Zysk (strata) z działalności operacyjnej	x	x	x	820 391
Koszty finansowe	x	x	x	(9 377)

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

Udział w zyskach jednostek rozliczanych metodą praw własności	x	x	x	(7 767)
Zysk (strata) przed opodatkowaniem	x	x	x	803 247
Podatek dochodowy	x	x	x	(14 499)
Zysk (strata) netto z działalności kontynuowanej	x	x	x	788 747

Informacje geograficzne

Głównym obszarem działalności Grupy Kapitałowej jest Polska, będąca krajem siedziby Spółki dominującej.

Poniżej przedstawiono przychody Grupy Kapitałowej od klientów zewnętrznych w rozbiu na obszary geograficzne. Grupa klasyfikuje przychody pochodzące od klientów zagranicznych do danego kraju stosując kryterium siedziby klienta. W roku 2017, podobnie jak w 2016, przychody ze sprzedaży osiągnięte od klientów mających siedzibę w jednym kraju, innym niż Polska, nie przekroczyły wartości 10% przychodów ze sprzedaży ogółem.

Wyszczególnienie	za okres 31.12.2017	za okres 31.12.2016
- odbiorcy krajowi	1 710 019	1 808 245
- odbiorcy zagraniczni	159 074	178 769
Przychody ze sprzedaży ogółem	1 869 093	1 987 014

Informacje o wiodących klientach

Za klientów wiodących Grupa Kapitałowa uznaje podmioty, od których osiągnęła przychody ze sprzedaży przekraczające 10% przychodów ze sprzedaży ogółem. W roku 2017 przychody ze sprzedaży uzyskane od kluczowych klientów Grupy wyniosły 1.232.833 tys. PLN i w całości dotyczyły segmentu budownictwa energetycznego (2016 rok: 1.274.246 tys. PLN w segmencie budownictwa energetycznego).

9. PRZEJĘCIA ORAZ ZBYCIA JEDNOSTEK ZALEŻNYCH

9.1 PRZEJĘCIA JEDNOSTEK ZALEŻNYCH

W roku zakończonym dnia 31 grudnia 2017 roku, nie zostały przeprowadzone transakcje przejęć, w efekcie których Grupa Kapitałowa nabyła kontrolę nad jednostkami gospodarczymi.

9.2 ZBYCIA JEDNOSTEK ZALEŻNYCH

W okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2017 roku Grupa Kapitałowa utraciła kontrolę nad spółkami zależnymi Brokam Sp. z o.o. i Bathinex Sp. z o.o. Wpływ zbycia tych jednostek na skonsolidowane sprawozdanie finansowe został opisany w nocie 1.4.3.

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

Poniższa tabela prezentuje ujmowane w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej aktywa netto Brokam Sp. z o.o. i Bathinex Sp. z .o.o na moment utraty kontroli.

Wyszczególnienie	Aktywa netto na moment sprzedaży (niebadane)
Aktywa	
Wartość firmy	283
Rzeczowe aktywa trwałe	1 671
Nieodnawialne zasoby naturalne	6 000
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	757
Należności i pożyczki	901
Pozostałe aktywa	909
Środki pieniężne	5
Aktywa razem	10 526
Zobowiązania	
Kredyty, pożyczki	319
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	19
Pozostałe zobowiązania	45
Zobowiązania razem	383
Wartość aktywów netto	10 143
Całkowite wynagrodzenie ze zbycia	6 000
Zysk/strata ze zbycia ujęte w Pozostałych przychodach/kosztach operacyjnych	(4 143)
Część wynagrodzenia z tytułu zbycia otrzymaną w postaci środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	5 000
Środki pieniężne zbyte wraz z jednostką zależną	5
Wpływy netto ze sprzedaży jednostek zależnych	4 995

10. INWESTYCJE W JEDNOSTKACH ZALEŻNYCH

Informacje dotyczące jednostek zależnych zawarte zostały w nocie 1.4 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego. Nota ta, zawiera również opis zmian w strukturze Grupy w okresie sprawozdawczym.

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

Informacje na temat jednostek zależnych posiadających istotne udziały niekontrolujące zawiera poniższa tabela.

Jednostka zależna	Miejsce siedziby i prowadzenia działalności	Procentowa wielkość udziałów oraz praw do głosów posiadanych przez udziałowców niekontrolujących		Strata zalokowane na udziały niekontrolujące		Skumulowana wartość udziałów niekontrolujących	
		31.12.2017	31.12.2016	od 01.01. do 31.12.2017	od 01.01. do 31.12.2016	31.12.2017	31.12.2016
GK RAFAKO	Polska	66,68%	49,9999988%	(35 784)	(48 863)	450 119	294 276

Poniżej przedstawiono wybrane informacje finansowe w odniesieniu do wszystkich jednostek zależnych, w których istnieją istotne udziały niekontrolujące. Zawarte poniżej kwoty nie zostały skorygowane o efekty transakcji między jednostkami w Grupie.

Wyszczególnienie	31.12.2017 GK RAFAKO	31.12.2016 GK RAFAKO
Aktywa obrotowe	990 298	1 116 760
Aktywa trwałe	333 259	373 156
Zobowiązania krótkoterminowe	603 103	830 409
Zobowiązania długoterminowe	66 518	215 269
Kapitał przypisany akcjonariuszom jednostki dominującej	601 625	149 961
Kapitał akcjonariuszy niekontrolujących	450 118	294 276

Wyszczególnienie	od 01.01. do 31.12.2017 GK RAFAKO	od 01.01. do 31.12.2016 GK RAFAKO
Przychody ze sprzedaży	1 784 692	1 875 312
Koszty własny sprzedaży (-)	(1 633 229)	(1 752 782)
Zysk przypisany akcjonariuszom jednostki dominującej	2 220	5 256
Zysk przypisany akcjonariuszom niekontrolującym	977	5 684
Zysk za rok obrotowy	3 197	10 940
Pozostałe całkowite dochody przypisane akcjonariuszom jednostki dominującej	(54)	(346)
Pozostałe całkowite dochody przypisane akcjonariuszom niekontrolującym	(24)	(346)
Pozostałe całkowite dochody za rok obrotowy	(78)	(692)
Całkowite dochody razem przypisane akcjonariuszom jednostki dominującej	2 142	4 910
Całkowite dochody razem przypisane akcjonariuszom niekontrolującym	977	5 337
Całkowite dochody razem za rok obrotowy	3 119	10 248

11. UDZIAŁ WE WSPÓLNYM PRZEDSIĘWZIĘCIU

Grupa posiada udział we wspólnym przedsięwzięciu wykazywanym metodą praw własności - Energopol Ukraina SA. Energopol Ukraina SA jest spółką prawa ukraińskiego z siedzibą w Kijowie. Przedmiotem jej

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

działalności jest prowadzenie robót budowlano-montażowych. Spółka realizuje projekt deweloperski zlokalizowany w Kijowie, częściowo finansowany pożyczkami pozyskanymi od Spółki dominującej. Akcje spółki nie są notowane na aktywnym rynku. Obecnie Grupa posiada 49% udziału w kapitale oraz w prawach do głosu. Inwestycja w Energopol Ukraina jest jedynym wspólnym przedsięwzięciem współkontrolowanym przez Grupę i nie ma charakteru strategicznego. Poniższe tabele zawierają wybrane dane finansowe zaprezentowane w jednostkowym sprawozdaniu finansowym Energopol Ukraina SA, przygotowanym według MSSF, doprowadzonym do zgodności z polityką rachunkowości Grupy.

Wyszczególnienie	31.12.2017	31.12.2016
Wartość inwestycji we wspólne przedsięwzięcie ustalona metodą praw własności	19 312	28 474
Aktywa obrotowe (krótkoterminowe)	158 029	187 294
Aktywa trwałe (długoterminowe)	4 366	5 643
Zobowiązania krótkoterminowe	196 996	133 256
- w tym zobowiązania finansowe bez zobowiązań z tytułu dostaw i usług, pozostałych zobowiązań i rezerw	74 216	32 157
Zobowiązania długoterminowe	-	93 850
- w tym zobowiązania finansowe bez zobowiązań z tytułu dostaw i usług, pozostałych zobowiązań i rezerw	-	64 865

Wyszczególnienie	od 01.01. do 31.12.2017	od 01.01. do 31.12.2016
Przychody ze sprzedaży	14 822	3 279
Koszt amortyzacji (-)	(185)	(286)
Przychody finansowe	-	19
Koszty finansowe (-)	(447)	(1 145)
Obciążenie z tytułu podatku dochodowego (-)	(79)	(1 949)
Strata netto z działalności kontynuowanej	(3 962)	(14 741)
Strata netto z działalności zaniechanej	-	-
Strata za rok obrotowy	(3 962)	(14 741)
Pozostałe całkowite dochody za rok obrotowy	-	-
Całkowite dochody razem za rok obrotowy	(3 962)	(14 741)
Otrzymane dywidendy od wspólnego przedsięwzięcia	-	-

12. UDZIAŁ WE WSPÓLNYM DZIAŁANIU

W okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2017 roku spółki wchodzące w skład Grupy nie brały udziału we wspólnych działaniach zgodnie z MSSF 11. W latach poprzednich, tj. 2010-2016 Spółka dominująca realizowała kontrakt pod nazwą: opracowanie projektu wykonawczego oraz wybudowanie i przekazanie do użytkowania terminalu regazyfikacji skroplonego gazu ziemnego w Świnoujściu. Kontrakt

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

ten grupa w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym ujmowała i prezentowała jako wspólne działalnie podlegające MSSF 11.

13. WARTOŚĆ FIRMY

Sposób ustalenia wartości firmy został szczegółowo przedstawiony w nocie 6.3 dotyczącym przejęć jednostek gospodarczych. Zmiany wartości bilansowej wartości firmy w okresach objętych skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym prezentuje tabela:

Wyszczególnienie	za okres 31.12.2017	za okres 31.12.2016
Wartość brutto		
Saldo na początek okresu	399 441	399 441
Sprzedaż jednostek zależnych (wyjście spółek z Grupy)	(283)	-
Wartość brutto na koniec okresu	399 158	399 441
Odpisy z tytułu utraty wartości		
Saldo na początek okresu	212 861	108 704
Odpisy ujęte jako koszt w okresie	83 761	104 157
Odpisy z tytułu utraty wartości na koniec okresu	296 622	212 861
Wartość firmy - wartość bilansowa na koniec okresu	102 536	186 580

Wartość firmy zaprezentowana w aktywach skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej Grupy Kapitałowej dotyczy przejęć następujących Spółek zależnych:

Wyszczególnienie	na dzień 31.12.2017	na dzień 31.12.2016
Brokam Sp. z o.o.	-	283
GK RAFAKO	102 160	185 921
Spółki należące do GK RAFAKO:		
Wyrskie Zakłady Urządzeń Przemysłowych „NOMA INDUSTRY” Sp. z o.o. w upadłości	376	376
Wartość firmy (netto)	102 536	186 580

Przyporządkowanie wartości firmy do poszczególnych segmentów operacyjnych przedstawia się następująco:

Wyszczególnienie	na dzień 31.12.2017	na dzień 31.12.2016
Budownictwo energetyczne	102 536	186 297
Inne	-	283
Razem wartość firmy (netto)	102 536	186 580

Zgodnie z MSR 36 *Utrata wartości aktywów* oraz polityką rachunkowości Grupy Kapitałowej na dzień 31 grudnia 2017 roku zostały przeprowadzone testy na utratę wartości dla wyżej wskazanych wartości firmy. W celu przeprowadzenia corocznego testu na utratę wartości, wartość firmy jest alokowana do ośrodków generujących środki pieniężne, będących jednocześnie odrębnymi segmentami operacyjnymi.

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

Wartość odzyskiwalna ośrodków wypracowujących środki pieniężne, do których przypisana jest wartość firmy została ustalona na podstawie ich wartości użytkowej, przy wykorzystaniu modelu zdyskontowanych przepływów pieniężnych.

W wyliczeniach dotyczących testu na utratę wartości wartości firmy GK RAFAKO przyjęto następujące założenia:

- Model zdyskontowanych przepływów pieniężnych przygotowano w oparciu o 5 – letni horyzont prognozy.
- Szczegółową prognozą objęte zostały lata 2018 - 2022. Projekcja przygotowana została przez Zarząd spółki zależnej RAFAKO S.A. i uwzględnia rachunek zysków i strat, bilans oraz sporządzony na ich podstawie rachunek przepływów pieniężnych.
- Wyniki możliwe do wygenerowania po okresie szczegółowej prognozy oszacowano na podstawie średniego poziomu zysku operacyjnego zaplanowanego do zrealizowania w okresie 2018 – 2022. Uznano, że zyski generowane we wskazanym okresie, najlepiej odzwierciedlają długoterminową zdolność spółki zależnej do generowania wolnych przepływów pieniężnych i na tej podstawie oszacowano wartość rezydualną spółki zależnej RAFAKO S.A. Założono przy tym 1 % stopę wzrostu po okresie szczegółowej prognozy.
- W poszczególnych okresach oszacowano prognozy wolnych przepływów pieniężnych FCF (Free Cash Flow), które zdyskontowano odpowiednią stopą dyskontową skorygowaną („oczyszczoną”) o inflację.
- Stopa dyskontowa została oszacowana na podstawie średnioważonego kosztu kapitału i jest zgodna z modelem WACC (Weighted Average Cost of Capital).
- Koszt kapitału własnego został wyznaczony na podstawie oczekiwanej stopy zwrotu portfela zgodnie z modelem CAPM (Capital Assets Pricing Model), według następującej formuły:

$$k_w = ((1+r_w)/(1+CPI)-1) + \beta*r + r_s, \text{ gdzie:}$$

- k_w – koszt kapitału własnego firmy
- r_w – stopa zwrotu z aktywów wolnych od ryzyka (10 - letnich obligacji Skarbu Państwa)
- CPI – stopa inflacji (cel inflacyjny NBP)
- r – premia za ryzyko inwestowania w danym kraju
- β – miara reakcji stopy zwrotu z danej akcji na zmiany zachodzące na rynku papierów wartościowych zalewarowana długiem jednostki
- r_s – stopa ryzyka specyficznego

przy zastosowaniu następujących założeń:

- o Do wyliczenia stopy zwrotu wolnej od ryzyka przyjęto wartość rentowności 10-letnich obligacji skarbowych, która na dzień sporządzania testu wynosiła 3,35 % w stosunku rocznym (zgodnie ze średnią ceną na ostatniej aukcji z dnia 04.01.2018r.).
- o Rentowność 10-letnich obligacji skarbowych skorygowana została o poziom celu inflacyjnego NBP, którego wartość w całym okresie prognozy przyjęto na poziomie 2,5 %.
- o Po skorygowaniu rentowności 10- letnich obligacji o poziom wskaźnika inflacji otrzymano wartość stopy wolnej od ryzyka w ujęciu realnym w wysokości 0,83%.

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrągleń:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

- o Premię za ryzyko, w całym okresie prognozy przyjęto na poziomie 6,06%¹. Wartość premii przyjęto na podstawie wyników badań opublikowanych przez Aswath'a Damodarana w styczniu 2018 r., jako premia za ryzyko inwestowania w Polsce (Total Equity Risk Premium),
- o Współczynnik ryzyka β na poziomie 1,07 przyjęto na podstawie aktualnych tablic opracowanych przez A. Damodarana dla spółek działających w branży „machinery” na rynku europejskim (Europe)².
- o koszt kapitału własnego został skorygowany o stopę ryzyka specyficznego, określającego ryzyko nierealizowania założonych szacunków finansowych, w wysokości 3%.
- Koszt kapitału obcego przyjęto na poziomie stopy wolnej od ryzyka tj. rentowności obligacji 10-letnich powiększonych o marżę 2%.
- Przyjęto założenie, że w perspektywie długoterminowej struktura finansowania działalności operacyjnej oparta będzie w blisko 81% na kapitale własnym i 19% na kapitale obcym.
- Na podstawie powyższych założeń ustalono, że średni ważony koszt kapitału WACC wynosi 9,15%.

Tabela: Analiza wrażliwości wartości wartości firmy spółki zależnej RAFAKO S.A. (tys. PLN).

Zmiana WACC	Zmiana stopy wzrostu FCF po okresie szczegółowej prognozy				
	-1,00%	-0,50%	0,00%	0,50%	1,00%
-1,00%	125 759	158 239	195 260	237 846	287 352
-0,50%	85 629	113 830	145 717	182 061	223 868
0,00%	49 809	74 472	102 160	133 466	169 149
0,50%	17 631	39 339	63 555	90 741	121 480
1,00%	0	7 776	29 092	52 871	79 568

Na podstawie uzyskanych wyników, Grupa oszacowała, że na dzień bilansowy 31 grudnia 2017 roku wartość użytkowa aktywów GK RAFAKO wynosi 642.362 tys. PLN. Ujęta w niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym wartość bilansowa aktywów GK RAFAKO wynosi 726.123 tys. PLN, co skutkuje utworzeniem dodatkowego odpisu w 2017 roku w kwocie 83.761 tys. PLN, alokowanego do wartości firmy, obciążającego pozostałe koszty operacyjne (na dzień 31 grudnia 2016 roku wartość wartości firmy GK RAFAKO wynosiła 185.921 tys. PLN w tym 195.106 tys. PLN skumulowanego odpisu aktualizującego). Na dzień 31 grudnia 2017 roku skumulowany odpis aktualizujący wartość wartości firmy GK RAFAKO wynosi 278.866 tys. PLN.

¹ źródło: <http://people.stern.nyu.edu/adamodar/> [Stan na: 01. 2018 r.]

² źródło: <http://people.stern.nyu.edu/adamodar/> [Stan na: 01. 2018 r.]

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrągleń:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

14. WARTOŚCI NIEMATERIALNE

Wyszczególnienie	na dzień 31.12.2017	na dzień 31.12.2016
Patenty i licencje	3 273	3 790
Oprogramowanie komputerowe	4 110	4 605
Koszty prac rozwojowych	144	192
Pozostałe wartości niematerialne	73	11
Wartość bilansowa netto	7 600	8 598
Wartości niematerialne w toku wytwarzania	700	370
Wartości niematerialne ogółem	8 300	8 968
Wartości niematerialne	8 300	8 968

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrągleń:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

ZMIANY WARTOŚCI NIEMATERIALNYCH W 2017 ROKU

Wyszczególnienie	Znaki towarowe	Patenty i licencje	Oprogramowanie komputerowe	Koszty prac rozwojowych	Pozostałe wartości niematerialne	Wartości niematerialne w trakcie wytwarzania	Zaliczki na wartości niematerialne	RAZEM
za okres od 01.01. do 31.12.2017 roku								
Wartość bilansowa netto na dzień 01.01.2017	-	3 790	4 605	192	11	370	-	8 968
Zwiększenia stanu z tytułu nabycia	5	-	323	-	296	760	-	1 384
Zmiany stanu z tytułu reklasyfikacji do innej kategorii aktywa z wyłączeniem reklasyfikacji do aktywów przeznaczonych do sprzedaży (-)	-	-	436	-	-	(436)	-	-
Amortyzacja (-)	(5)	(517)	(1 137)	(48)	(5)	-	-	(1 712)
Różnice kursowe netto z przeliczenia sprawozdania finansowego na walutę prezentacji	-	-	-	-	(138)	-	-	(138)
Pozostałe zmiany	-	-	(117)	-	(91)	6	-	(202)
Wartość bilansowa netto na dzień 31.12.2017	-	3 273	4 110	144	73	700	-	8 300

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrągleń:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

ZMIANY WARTOŚCI NIEMATERIALNYCH W 2016 ROKU

Wyszczególnienie	Znaki towarowe	Patenty i licencje	Oprogramowanie komputerowe	Koszty prac rozwojowych	Pozostałe wartości niematerialne	Wartości niematerialne w trakcie wytwarzania	Zaliczki na wartości niematerialne	RAZEM
za okres od 01.01. do 31.12.2016 roku								
Wartość bilansowa netto na dzień 01.01.2016	-	4 366	5 578	240	17	-	-	10 201
Zwiększenia stanu z tytułu nabycia	-	-	987	-	-	370	-	1 357
Zmniejszenia stanu z tytułu zbycia (-)	-	(2)	-	-	-	-	-	(2)
Amortyzacja (-)	-	(573)	(1 961)	(48)	(8)	-	-	(2 591)
Pozostałe zmiany	-	-	1	-	2	-	-	3
Wartość bilansowa netto na dzień 31.12.2016	-	3 790	4 605	192	11	370	-	8 968

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

W skład wartości niematerialnych wchodzi patenty, licencje i oprogramowanie. Największe pozycje w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy stanowią:

- licencja na kotły nadkrytyczne typu BENSON, której wartość bilansowa na dzień 31 grudnia 2017 roku wynosi 2.953 tys. PLN (31 grudnia 2016 roku: 3.222 tys. PLN); pozostały od dnia 31 grudnia 2017 roku okres amortyzacji licencji wynosi 11 lat;
- licencja na katalityczne odazotowanie spalin, której wartość bilansowa na dzień 31 grudnia 2017 roku wynosi 365 tys. PLN (31 grudnia 2016 roku: 540 tys. PLN); pozostały od dnia 31 grudnia 2017 roku okres amortyzacji licencji wynosi 2 lata.

Amortyzacja wartości niematerialnych została ujęta w skonsolidowanym rachunku zysków i strat w następujących pozycjach:

Wyszczególnienie	na dzień 31.12.2017	na dzień 31.12.2016
Koszt własny sprzedaży	1 227	1 576
Koszty ogólnego zarządu	413	928
Koszty sprzedaży	72	87
Amortyzacja wartości niematerialnych razem	1 712	2 591

W roku obrotowym 2017 Grupa Kapitałowa nie rozpoznała utraty wartości w odniesieniu do wartości niematerialnych. W związku z tym na dzień bilansowy nie dokonano odpisów aktualizujących wartość wartości niematerialnych podobnie jak w roku 2016.

Grupa Kapitałowa nie wykorzystuje w działalności składników wartości niematerialnych, których okres użytkowania jest nieokreślony (patrz nota 6.9).

Na dzień bilansowy Grupa Kapitałowa nie zawarła istotnych umów inwestycyjnych, na mocy których zobowiązała się nabyć w przyszłości składniki wartości niematerialnych.

W 2017 roku, podobnie jak w 2016 roku, Grupa nie ujmowała w wartości wartości niematerialnych kosztów finansowania zewnętrznego.

Grupa posiada wartości niematerialne stanowiące zabezpieczenie zobowiązań (patrz nota 21.6).

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrągleń:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

15. RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE

Wyszczególnienie	na dzień 31.12.2017	na dzień 31.12.2016
Grunty	25 335	28 334
Budynki i budowle	111 490	122 988
Maszyny i urządzenia	50 788	55 053
Środki transportu	8 779	9 484
Pozostałe środki trwałe	3 302	4 719
Wartość bilansowa netto	199 694	220 578
Rzeczowe aktywa trwałe w toku wytwarzania	259	2 398
Rzeczowe aktywa trwałe ogółem	199 953	222 976

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrągleń:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

ZMIANY RZECZOWYCH AKTYWÓW TRWAŁYCH W 2017 ROKU

Wyszczególnienie	Grunty	Budynki i budowle	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Pozostałe środki trwałe	Rzeczowe aktywa trwałe w toku wytwarzania	Zaliczki na środki trwałe	Razem
za okres od 01.01. do 31.12.2017 roku								
Wartość bilansowa netto na dzień 01.01.2017	28 334	122 988	55 053	9 484	4 719	2 398	-	222 976
Zwiększenia stanu z tytułu nabycia	-	5	872	919	128	2 103	-	4 027
Zwiększenia z tytułu zawartych umów leasingu	1 548**	29 420**	-	1 360	431	-	-	32 759
Zwiększenie stanu z tytułu reklasyfikacji z innej kategorii aktywa	58	1 483	2 448	-	7	-	-	3 996
Zmniejszenie z tytułu wyjścia spółek z Grupy	-	(697)	-	-	-	(974)	-	(1 671)
Zmniejszenia stanu z tytułu zbycia (-)	(1 632)	(30 145)	(46)	(243)	(2 614)	(6)	-	(34 686)
Zmniejszenia stanu z tytułu likwidacji (-)	-	-	(134)	-	-	-	-	(134)
Zmniejszenia stanu z tytułu reklasyfikacji do innej kategorii aktywa z wyłączeniem reklasyfikacji do aktywów przeznaczonych do sprzedaży (-)	-	(2 038)	-	-	-	(3 250)	-	(5 288)
Zmniejszenie stanu z tytułu reklasyfikacji do aktywów przeznaczonych do sprzedaży (-)	(2 992)	(4 916)	-	-	-	-	-	(7 908)
Zmniejszenia stanu z tytułu wypowiedzenia umów leasingu (-)	-	-	-	(321)	-	-	-	(321)
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości (-)	-	(493)	(53)	-	-	-	-	(546)
Odwrócenie odpisów aktualizujących	20	12	6	46	1 434*	-	-	1 518
Amortyzacja (-)	-	(4 149)	(7 350)	(2 558)	(777)	-	-	(14 834)
Różnice kursowe netto z przeliczenia sprawozdania finansowego na walutę prezentacji	-	-	(4)	(1)	(8)	-	-	(13)
Pozostałe zmiany	(1)	20	(4)	93	(18)	(12)	-	78
Wartość bilansowa netto na dzień 31.12.2017	25 335	111 490	50 788	8 779	3 302	259	-	199 953

* dotyczy umniejszenia stanu odpisów aktualizujących z tytułu sprzedaży środków trwałych

** dotyczy sprzedaży i przyjęcia na podstawie umowy leasingu nieruchomości w postaci budynku i gruntu

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrągleń:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

ZMIANY RZECZOWYCH AKTYWÓW TRWAŁYCH W 2016 ROKU

Wyszczególnienie	Grunty	Budynki i budowle	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Pozostałe środki trwałe	Rzeczowe aktywa trwałe w toku wytwarzania	Zaliczki na środki trwałe	Razem
za okres od 01.01. do 31.12.2016 roku								
Wartość bilansowa netto na dzień 01.01.2016	28 375	128 825	60 337	9 029	7 136	3 142	-	236 844
Zwiększenia stanu z tytułu nabycia	-	18	2 085	385	255	4 789	-	7 532
Zwiększenia z tytułu zawartych umów leasingu	-	-	-	1 909	-	-	-	1 909
Zwiększenie stanu z tytułu reklasyfikacji z innej kategorii aktywa	-	471	3 244	1 933	-	(5 499)	-	149
Zmniejszenia stanu z tytułu utraty współkontroli – wspólne działanie (-)	-	(1 417)	(57)	-	(57)	-	-	(1 531)
Zmniejszenia stanu z tytułu zbycia (-)	(38)	(805)	(146)	(591)	(13)	-	-	(1 593)
Zmniejszenia stanu z tytułu likwidacji (-)	-	-	(251)	(792)	(40)	-	-	(1 083)
Zmniejszenia stanu z tytułu reklasyfikacji do innej kategorii aktywa z wyłączeniem reklasyfikacji do aktywów przeznaczonych do sprzedaży (-)	-	-	-	-	-	(23)	-	(23)
Zmniejszenie stanu z tytułu reklasyfikacji do aktywów przeznaczonych do sprzedaży (-)	(3)	(67)	-	-	-	-	-	(70)
Zmniejszenia stanu z tytułu wypowiedzenia umów leasingu (-)	-	-	-	(2)	-	-	-	(2)
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości (-)	-	-	(2 568)	-	(1 639)	-	-	(4 207)
Odwrócenie odpisów aktualizujących	-	-	26	12	1	-	-	39
Amortyzacja (-)	-	(4 037)	(7 692)	(2 461)	(914)	-	-	(15 104)
Różnice kursowe netto z przeliczenia sprawozdania finansowego na walutę prezentacji	-	-	-	-	35	-	-	35
Pozostałe zmiany	-	-	75	62	(45)	(11)	-	81
Wartość bilansowa netto na dzień 31.12.2016	28 334	122 988	55 053	9 484	4 719	2 398	-	222 976

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

Na dzień 31 grudnia 2017 roku, Zarząd Spółki dominującej kierując się generowanymi przez Grupę ujemnymi przepływami pieniężnymi na poziomie działalności operacyjnej, podjął decyzję o przeprowadzeniu oceny posiadanych składników rzeczowych aktywów trwałych pod kątem utraty ich wartości:

- posiadane przez Spółkę dominującą nieruchomości ocenione zostały na podstawie wycen niezależnych rzeczoznawców majątkowych oraz własnego osądu Spółki dominującej, na tej podstawie podjęto decyzję o niedokonywaniu odpisów aktualizujących;
- ponadto Grupa rozpoznała odpis aktualizujący wartość budowli (stacja LNG) znajdującej się w posiadaniu Spółki dominującej w kwocie 493 tys. PLN z uwagi na jej likwidację dokonaną w roku 2018, przed zatwierdzeniem niniejszego sprawozdania skonsolidowanego do publikacji.

W porównywalnym okresie zakończonym 31 grudnia 2016 roku Grupa rozpoznała odpisy aktualizujące wartość rzeczowych aktywów trwałych na łączną kwotę 4.207 tys. PLN.

Wartość brutto wszystkich w pełni zamortyzowanych rzeczowych aktywów trwałych będących nadal w użytkowaniu Spółek z Grupy Kapitałowej PBG wynosiła:

Wyszczególnienie	na dzień 31.12.2017	na dzień 31.12.2016
Wartość brutto wszystkich w pełni zamortyzowanych środków trwałych będących nadal w użytkowaniu	62 909	28 585
Środki trwale w pełni zamortyzowane razem	62 909	28 585

Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych została ujęta w następujących pozycjach skonsolidowanego rachunku zysków i strat:

Wyszczególnienie	za okres 31.12.2017	za okres 31.12.2016
Koszt własny sprzedaży	11 732	11 545
Koszty ogólnego zarządu	2 641	2 978
Koszty sprzedaży	461	581
Razem amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych	14 834	15 104

W 2017 roku, podobnie jak w 2016 roku Spółki z Grupy Kapitałowej nie zawarły istotnych umów inwestycyjnych, na mocy których zobowiązałyby się do nabycia w przyszłości rzeczowych aktywów trwałych.

Ponadto Grupa wynajmuje oraz dzierżawi środki trwałe, głównie nieruchomości wykorzystywane w działalności operacyjnej, takie jak: zaplecza budów, lokale biurowe, lokale mieszkalne dla pracowników realizujących kontrakty budowlane w miejscach odległych od miejsca zamieszkania, nieruchomości gruntowe do składowania sprzętu, materiałów itp. Koszty korzystania z tych aktywów są ujmowane w skonsolidowanym rachunku zysków i strat.

Grupa posiada rzeczowe aktywa trwałe stanowiące zabezpieczenie zobowiązań (patrz nota 21.6).

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

16. AKTYWA W LEASINGU

Grupa Kapitałowa jako leasingobiorca użytkuje rzeczowe aktywa trwałe na podstawie umów leasingu finansowego.

Pozostające do spłaty przyszłe minimalne opłaty leasingowe według stanu na dzień bilansowy wynoszą:

Wyszczególnienie	Opłaty z tytułu umów leasingu finansowego płatne w okresie:			
	do 1 roku	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	razem
Stan na 31.12.2017				
Przyszłe minimalne opłaty leasingowe	4 020	25 168	-	29 188
Koszty finansowe (-)	(414)	(384)	-	(798)
Wartość bieżąca przyszłych minimalnych opłat leasingowych	3 606	24 784	-	28 390
Stan na 31.12.2016				
Przyszłe minimalne opłaty leasingowe	3 375	7 981	-	11 356
Koszty finansowe (-)	(291)	(346)	-	(637)
Wartość bieżąca przyszłych minimalnych opłat leasingowych	3 084	7 635	-	10 719

Najistotniejszą umową leasingu finansowego jest leasing nieruchomości (grunt wraz z budynkiem hotelowym) położonej w Świnoujściu o wartości początkowej przedmiotu leasingu 30.974 tys. PLN. Umowa została zawarta w kwietniu 2017 roku na okres 12 lat. Raty leasingu oprocentowane są zmienną stopą procentową kalkulowaną w oparciu o WIBOR 1M.

Do istotnych umów leasingu finansowego należy również leasing wiertnicy o wartości początkowej przedmiotu leasingu 7.058 tys. PLN. Umowa leasingu została zawarta we wrześniu 2011 roku na okres 10 lat, po upływie których Grupa ma prawo nabyć przedmiot leasingu na własność. Raty leasingu oprocentowane są zmienną stopą procentową kalkulowaną w oparciu o WIBOR 1M. Zabezpieczeniem spłaty rat leasingu jest weksel in blanco.

Spółki z Grupy są również stronami umów leasingowych, na mocy których Grupa ujmuje w niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym, w pozycji aktywa zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży, lokale mieszkalne o łącznej wycenie wg wartości godziwej 764 tys. PLN (2016 rok: 4.423 tys. PLN). Wartość bieżąca przyszłych minimalnych opłaty z tytułu ww. umów wynosi 214 tys. PLN (2016 rok: 1.316 tys. PLN) i zaprezentowana została w pozycji zobowiązania związane z aktywami przeznaczonymi do sprzedaży.

W okresie objętym niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym nie ujęto żadnych kosztów z tytułu warunkowych opłat leasingowych.

Grupa Kapitałowa jako leasingobiorca użytkuje również rzeczowe aktywa trwałe na podstawie umów leasingu operacyjnego. Są to samochody osobowe wykorzystywane w działalności operacyjnej Spółek Grupy. Umowy leasingu operacyjnego dotyczą podobnych pod względem wartości jednostkowej aktywów, dlatego nie można wyróżnić tych najbardziej znaczących.

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

17. GRUPA JAKO LEASINGODAWCA

W niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym, Grupa Kapitałowa nie występuje jako leasingodawca.

18. NIEODNAWIALNE ZASOBY NATURALNE

Wyszczególnienie	za okres 31.12.2017	za okres 31.12.2016
Wartość na początek okresu	-	6 000
Reklasyfikacja do aktywów zakwalifikowanych jako przeznaczone do sprzedaży	-	(6 000)
Wartość na koniec okresu	-	-

19. NIERUCHOMOŚCI INWESTYCYJNE

Zmiany wartości bilansowej w okresie sprawozdawczym przedstawiały się następująco:

Wyszczególnienie	za okres 31.12.2017	za okres 31.12.2016
Wartość na początek okresu	131 343	189 439
Zwiększenia wynikające z aktywowanych późniejszych nakładów	-	3
Zwiększenia stanu z tytułu reklasyfikacji z innej kategorii aktywa :	322	997
- z rzeczowych aktywów trwałych	322	-
- z aktywów obrotowych (towary)	-	997
Zmniejszenia stanu z tytułu zbycia nieruchomości (-)	(3 702)	(10 749)
Zmniejszenia stanu z tytułu reklasyfikacji do innej kategorii aktywa :	(126 644)	(54 255)
- do aktywów zaklasyfikowanych jako przeznaczone do sprzedaży	(126 644)	(54 255)
Kwota netto zysków lub strat wynikających z korekt wyceny wartości godziwej	-	4 273
Inne zmiany	-	1 635
Wartość na koniec okresu	1 319	131 343

W okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2017 roku pozycja nieruchomości inwestycyjne zaprezentowana w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej zmniejszyła się istotnie w stosunku do danych zaprezentowanych na dzień 31 grudnia 2016 roku. Grupa dokonała reklasyfikacji nieruchomości inwestycyjnych do pozycji aktywa trwałe zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży w kwocie 126.644 tys. PLN (patrz nota 26).

W pozycji bilansowej nieruchomości inwestycyjne Grupa prezentuje obecnie wyłącznie budynki i budowle oraz nieruchomości gruntowe nabyte w celu osiągnięcia korzyści ekonomicznych z tytułu przyrostu wartości.

Do nieruchomości inwestycyjnych Grupa zalicza nieruchomość zabudowaną zlokalizowaną w Poznaniu przy ul. Ochotna (wartość godziwą nieruchomości w kwocie 322 tys. PLN oszacowano na podstawie

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

opracowania własnego) oraz nieruchomości gruntową zlokalizowaną w Radzewicach (wartość godziwa nieruchomości w kwocie 997 tys. PLN oszacowano na podstawie operatu szacunkowego przygotowanego przez niezależnego rzeczoznawcę majątkowego w poprzednim okresie sprawozdawczym, na dzień 31 grudnia 2017 roku nie zidentyfikowano przesłanek mogących spowodować dezaktualizację założeń przyjętych przez rzeczoznawcę majątkowego).

Wartość godziwa nieruchomości inwestycyjnych w całości została oszacowana na podstawie nieobserwowalnych danych wejściowych (poziom 3 hierarchii wartości godziwej wg MSSF 13 Wycena według wartości godziwej).

W 2017 roku, podobnie jak w 2016 roku, Grupa Kapitałowa nie zawarła umów inwestycyjnych, na mocy których zobowiązała się nabyć w przyszłości nieruchomości inwestycyjne.

Grupa posiada nieruchomości inwestycyjne stanowiące zabezpieczenie zobowiązań (patrz nota 21.6 oraz 36.3).

20. INWESTYCJE DŁUGOTERMINOWE

W pozycji tej Grupa prezentuje dzieła sztuki i antyki, o wartości 1.790 tys. PLN (rok 2016: 4.577 tys. PLN).

W okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2017 roku Grupa dokonała sprzedaży części dzieł sztuki zaklasyfikowanych jako inwestycje długoterminowe o wartości 2.787 tys. PLN, realizując zysk netto w wysokości 650 tys. PLN. Zysk netto na sprzedaży skalkulowany został z uwzględnieniem dokonanych wcześniej odpisów aktualizujących.

21. AKTYWA ORAZ ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE

21.1 KATEGORIE AKTYWÓW ORAZ ZOBOWIĄZAŃ

Wartość aktywów finansowych prezentowana w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej odnosi się do następujących kategorii instrumentów finansowych określonych w MSR 39:

- 1 – pożyczki i należności (PIN)
- 2 - aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat - przeznaczone do obrotu (AWG-O)
- 3 - aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat - wyznaczone przy początkowym ujęciu do wyceny w wartości godziwej (AWG-W)
- 4 - inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności (IUTW)
- 5 - aktywa finansowe dostępne do sprzedaży (ADS)
- 6 - instrumenty pochodne zabezpieczające (IPZ)
- 7 - aktywa poza zakresem MSR 39 (Poza MSR39)

Wartość zobowiązań finansowych prezentowana w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej odnosi się do następujących kategorii instrumentów finansowych określonych w MSR 39:

Nazwa grupy kapitałowej:	<i>Grupa Kapitałowa PBG</i>		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	<i>01.01-31.12.2017</i>	Waluta sprawozdawcza:	<i>złoty polski (PLN)</i>
Poziom zaokrągleń:	<i>wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)</i>		

1 - zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat - przeznaczone do obrotu (ZWG-O)

2 - zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat - wyznaczone przy początkowym ujęciu do wyceny w wartości godziwej (ZWG-W)

3 - zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu (ZZK)

4 - instrumenty pochodne zabezpieczające (IPZ)

5 - zobowiązania poza zakresem MSR 39 (Poza MSR39) – w jej pozycji ujęto m. in. zobowiązania, które powstały do dnia postanowienia Sądu o ogłoszeniu upadłości jednostki dominującej (13 czerwca 2012 rok). Nie są one wyceniane według zamortyzowanego kosztu lecz w wartości z uwzględnieniem odsetek naliczonych wyłącznie do dnia poprzedzającego dzień ogłoszenia upadłości.

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

AKTYWA FINANSOWE W PODZIALE NA KATEGORIE INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH WG MSR 39

Wyszczególnienie	*Kategorie instrumentów finansowych wg MSR 39							Razem
	PiN	AWG-O	AWG-W	IUTW	ADS	IPZ	Poza MSR39	
Stan na 31.12.2017								
Aktywa trwałe:								
Należności długoterminowe	83 501	-	-	-	-	-	-	83 501
Pozostałe długoterminowe aktywa finansowe	-	-	-	-	1 497	-	-	1 497
Aktywa obrotowe:								
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	448 349	-	-	-	-	-	-	448 349
Pożyczki krótkoterminowe	6	-	-	-	-	-	-	6
Pochodne instrumenty finansowe	-	-	-	-	-	479	-	479
Pozostałe krótkoterminowe aktywa finansowe	-	-	-	-	3 010	-	-	3 010
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	192 175	-	-	-	-	-	-	192 175
Kategoria aktywów finansowych razem	724 031	-	-	-	4 507	479	-	729 017
Stan na 31.12.2016								
Aktywa trwałe:								
Należności długoterminowe	78 828	-	-	-	-	-	-	78 828
Pozostałe długoterminowe aktywa finansowe	-	-	-	-	1 482	-	-	1 482
Aktywa obrotowe:								
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	695 918	-	-	-	-	-	-	695 918
Pożyczki krótkoterminowe	363	-	-	-	-	-	-	363
Pozostałe krótkoterminowe aktywa finansowe	-	-	-	-	74	-	-	74
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	121 109	-	-	-	-	-	-	121 109
Kategoria aktywów finansowych razem	896 218	-	-	-	1 556	-	-	897 774

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE W PODZIALE NA KATEGORIE INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH WG MSR 39

Wyszczególnienie	*Kategorie instrumentów finansowych wg MSR 39					Razem
	ZWG-O	ZWG-W	ZZK	IPZ	Poza MSR39	
Stan na 31.12.2017						
Zobowiązania długoterminowe:						
Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne	-	-	302 721	-	-	302 721
Leasing finansowy	-	-	-	-	24 784	24 784
Pochodne instrumenty finansowe	-	-	-	796	-	796
Pozostałe zobowiązania	-	-	143 079	-	-	143 079
Zobowiązania krótkoterminowe:						
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	-	-	366 425	-	-	366 425
Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne	-	-	165 956	-	-	165 956
Pochodne instrumenty finansowe	-	-	-	237	-	237
Leasing finansowy	-	-	-	-	3 606	3 606
Kategoria zobowiązań finansowych razem	-	-	978 181	1 033	28 390	1 007 604
Stan na 31.12.2016						
Zobowiązania długoterminowe:						
Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne	-	-	356 886	-	-	356 886
Leasing finansowy	-	-	-	-	7 635	7 635
Pochodne instrumenty finansowe	-	-	-	1 218	-	1 218
Pozostałe zobowiązania	-	-	200 532	-	-	200 532
Zobowiązania krótkoterminowe:						
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	-	-	530 938	-	-	530 938
Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne	-	-	208 177	-	-	208 177
Leasing finansowy	-	-	-	-	3 084	3 084
Kategoria zobowiązań finansowych razem	-	-	1 296 533	1 218	10 719	1 308 470

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

POZYCJE PRZYCHODÓW, KOSZTÓW, ZYSKÓW I STRAT UJĘTE W RACHUNKU ZYSKÓW I STRAT W PODZIALE NA KATEGORIE INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH

Wyszczególnienie	Kategorie zgodnie z MSR 39	Przychody (+) i koszty (-) z tytułu odsetek	Zyski (+) i straty (-) z tytułu różnic kursowych	Rozwiązanie (+) i utworzenie (-) odpisów aktualizujących	Zyski (+) i straty (-) z tytułu wyceny	Zyski (+) i straty (-) ze sprzedaży instrumentów finansowych	Pozostałe	Razem
od 01.01 do 31.12.2017 roku								
Aktywa trwałe:								
Należności	PiN	-	-	-	(242)	-	-	(242)
Pozostałe długoterminowe aktywa finansowe	DDS	-	-	-	15	-	-	15
Aktywa obrotowe:								
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	PiN	-	190	(5 297)	-	-	-	(5 107)
Pożyczki udzielone	PiN	108	-	9 190	-	-	-	9 298
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	PiN	1 531	(6 055)	-	-	-	-	(4 524)
Razem		1 639	(5 865)	3 893	(227)	-	-	(560)
od 01.01 do 31.12.2016 roku								
Aktywa trwałe:								
Należności	PiN	-	-	2 631	155	-	469	3 255
Pożyczki udzielone	PiN	-	-	(2 707)	-	-	-	(2 707)
Pozostałe długoterminowe aktywa finansowe	DDS	-	-	-	(877)	-	-	(877)
Aktywa obrotowe:								
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	PiN	2 278	(79)	(20 323)	194	-	-	(17 930)
Pożyczki udzielone	PiN	229	-	-	-	-	-	229
Pozostałe krótkoterminowe aktywa finansowe	DDS	-	-	-	-	-	-	-
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	PiN	1 868	(370)	-	3	-	-	1 501
Razem		4 375	(449)	(20 399)	(525)	-	469	(16 529)

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

POZYCJE PRZYCHODÓW, KOSZTÓW, ZYSKÓW I STRAT UJĘTE W RACHUNKU ZYSKÓW I STRAT W PODZIALE NA KATEGORIE INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH C.D.

Wyszczególnienie	Kategorie zgodnie z MSR 39	Przychody (+) i koszty (-) z tytułu odsetek	Zyski (+) i straty (-) z tytułu różnic kursowych	Rozwiązanie (+) i utworzenie (-) odpisów aktualizujących	Zyski (+) i straty (-) z tytułu wyceny	Zyski (+) i straty (-) ze sprzedaży instrumentów finansowych	Pozostałe	Razem
od 01.01 do 31.12.2017 roku								
Zobowiązania długoterminowe:								
Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne	PZFwgZK	(1 740)	2 860	-	-	-	-	1 120
Pochodne instrumenty finansowe	WwWGp WF	-	-	-	(898)	-	-	(898)
Zobowiązania krótkoterminowe:								
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	PZFwgZK	(1 631)	(56)	-	-	-	-	(1 687)
Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne	PZFwgZK	(4 966)	-	-	-	-	-	(4 966)
Leasing finansowy	PZFwgZK	(1 151)	-	-	-	-	-	(1 151)
Razem		(9 488)	2 804	-	(898)	-	-	(7 582)
od 01.01 do 31.12.2016 roku								
Zobowiązania długoterminowe:								
Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne	PZFwgZK	(2 365)	-	-	-	-	-	(2 365)
Leasing finansowy	PZFwgZK	(7)	-	-	-	-	-	(7)
Pochodne instrumenty finansowe	WwWGp WF	(450)	-	-	-	-	-	(450)
Pozostałe zobowiązania	PZFwgZK	5	-	-	(3)	-	1 010	1 012
Zobowiązania krótkoterminowe:								
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	PZFwgZK	752	(234)	-	(854)	-	-	(336)
Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne	PZFwgZK	(4 021)	-	-	-	-	(876)	(4 897)
Leasing finansowy	PZFwgZK	(593)	-	-	-	-	-	(593)
Razem		(6 679)	(234)	-	(857)	-	134	(7 636)

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

21.2 POŻYCZKI UDZIELONE

NALEŻNOŚCI I POŻYCZKI

Wyszczególnienie	na dzień 31.12.2017	na dzień 31.12.2016
Pożyczki długoterminowe	-	-
Pożyczki krótkoterminowe	6	363
Udzielone pożyczki razem:	6	363

Udzielone pożyczki wyceniane są według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej. Wartość bilansowa pożyczek oprocentowanych zmienną stopą uważana jest za rozsądne przybliżenie wartości godziwej.

21.3 POCHODNE INSTRUMENTY FINANSOWE

Wszystkie instrumenty pochodne wyceniane są w wartości godziwej ustalonej na podstawie danych pochodzących z rynku (kursy walut, stopy procentowe).

Wyszczególnienie	na dzień 31.12.2017	na dzień 31.12.2016
Aktywa obrotowe		
Instrumenty pochodne handlowe, w tym:	479	-
- kontrakty forward USD – zabezpieczenie sprzedaży	479	-
Instrumenty pochodne krótkoterminowe	479	-
Zobowiązania długoterminowe:		
Instrumenty pochodne zabezpieczające, w tym:	796	1 218
- zabezpieczające przepływy pieniężne	796	1 218
Instrumenty pochodne długoterminowe	796	1 218
Zobowiązania krótkoterminowe:		
Instrumenty pochodne zabezpieczające, w tym:	237	-
- zabezpieczające przepływy pieniężne	237	-
Instrumenty pochodne długoterminowe	237	-

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

INSTRUMENTY POCHODNE

CHARAKTERYSTYKA INSTRUMENTÓW POCHODNYCH ZABEZPIECZAJĄCYCH PRZEPŁYWY PIENIĘŻNE (RYZYKA)

	Nominał transakcji w walucie (w tys.)	Wartość bilansowa instrumentów*		Termin realizacji		Wpływ na wynik w okresie	
		Aktywa finansowe	Zobowiązania finansowe	od	do	od	do
Stan na 31.12.2017							
Instrumenty finansowe typu IRS	13 850 EUR	-	796	2014-11-27	2019-11-05	2014-11-27	2019-11-05
Instrumenty finansowe typu IRS	20 649 PLN	-	237	2017-04-13	2020-03-20	2017-04-13	2020-03-20
Instrumenty finansowe typu IRS	4 000 USD	-	479	2017-09-20	2018-04-19	2017-09-20	2018-04-19
Instrumenty pochodne zabezpieczające razem		-	1 512	-	-	-	-
Stan na 31.12.2016							
Instrumenty finansowe typu IRS	13 850 EUR	-	1 218	2014-11-27	2019-11-05	2014-11-27	2019-11-05
Instrumenty pochodne zabezpieczające razem		-	1 218	-	-	-	-

* wartość godziwa

WPLYW INSTRUMENTÓW POCHODNYCH ZABEZPIECZAJĄCYCH RYZYKO WALUTOWE NA WYNIKI OSIĄGANE PRZEZ GRUPĘ KAPITAŁOWĄ PBG

Na dzień 31 grudnia 2017 roku Grupa Kapitałowa PBG nie posiadała instrumentów pochodnych zabezpieczających ryzyko walutowe.

WPLYW INSTRUMENTÓW POCHODNYCH ZABEZPIECZAJĄCYCH STOPĘ PROCENTOWĄ NA WYNIKI OSIĄGANE PRZEZ GRUPĘ KAPITAŁOWĄ PBG

W celu zabezpieczenia ryzyka związanego ze zmienną stopą procentową, Spółka zależna od Spółki dominującej stosuje instrumenty zabezpieczające typu IRS.

Zgodnie z wymogami umowy kredytowej i umowy leasingu Spółki zależne były zobowiązane do ograniczenia ryzyka stopy procentowej. Spełniając wymogi Banku Spółki zależne zawarły następujące transakcje IRS: w dniu 27 listopada 2014 roku Spółka zależna zawarła z Bankiem transakcję swapa odsetkowego (IRS) na kwotę kapitału 13.850 tys. EUR podlegającą amortyzacji z terminem zapadalności do 05 listopada 2019r.; w dniu 13 kwietnia 2017 roku Spółka zależna zawarła z Bankiem transakcję swapa odsetkowego (IRS) na kwotę kapitału 20.649 tys. PLN podlegającą amortyzacji z terminem zapadalności do 20 marca 2020 roku.

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

Za rok 2017 wynik na instrumentach pochodnych zabezpieczających stopę procentową ujęty w skonsolidowanym rachunku zysków i strat na dzień 31 grudnia 2017 roku ukształtował się na poziomie następującym:

Wpływ na wynik instrumentów pochodnych związanych z ryzykiem stopy procentowej		
Wyszczególnienie	31.12.2017	31.12.2016
	w tys. PLN	w tys. PLN
Koszty finansowe	606	261
Razem koszty	606	261
Wpływ na wynik	(606)	(261)

Na dzień 31 grudnia 2017 r. wartość godziwa otwartych pozycji zabezpieczających stopę procentową wyniosła minus 1.033 tys. PLN i dotyczyła instrumentów pochodnych zabezpieczających przepływy pieniężne.

21.4 POZOSTAŁE AKTYWA FINANSOWE

AKTYWA DOSTĘPNE DO SPRZEDAŻY

Wyszczególnienie	na dzień 31.12.2017	na dzień 31.12.2016
Akcje i udziały	1 497	1 482
Razem aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	1 497	1 482
- długoterminowe	1 497	1 482
- krótkoterminowe	-	-

Wśród aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży Grupa Kapitałowa PBG posiada akcje spółek publicznych oraz akcje i udziały spółek niepublicznych.

Do najistotniejszych pozycji aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży w portfelu Grupy należy m.in.:

- udział 7,5% w kapitale Spółki Al Watanyiah United Engineering & Contracting Co. LLC o wartości bilansowej 1.254 tys. PLN (2016 rok: 1.254 tys. PLN).

21.5 KREDYTY, POŻYCZKI I INNE INSTRUMENTY DŁUŻNE

Wartość kredytów, pożyczek i innych instrumentów dłużnych ujętych w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym prezentują poniższe tabele:

Wyszczególnienie	na dzień 31.12.2017	na dzień 31.12.2016
Kredyty	98 728	199 429
Pożyczki	29 758	23 430
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	340 191	342 204
Razem zobowiązania finansowe	468 677	565 063
- długoterminowe	302 721	356 886
- krótkoterminowe	165 956	208 177

Nazwa grupy kapitałowej:	<i>Grupa Kapitałowa PBG</i>		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	<i>01.01-31.12.2017</i>	Waluta sprawozdawcza:	<i>złoty polski (PLN)</i>
Poziom zaokrągleń:	<i>wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)</i>		

Grupa Kapitałowa nie zalicza żadnych instrumentów z klasy kredytów i pożyczek do zobowiązań finansowych wyznaczonych do wyceny w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat. Kredyty, pożyczki i inne instrumenty dłużne wyceniane są według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej, za wyjątkiem dyskontowanych zerokuponowych obligacji wyemitowanych przez Spółkę dominującą celem spłaty zobowiązań układowych (patrz nota 5.1).

Kredyty zaciągnięte przez Spółki Grupy były oprocentowane na bazie zmiennych stóp procentowych. Przeważało oprocentowanie oparte na stopie referencyjnej WIBOR 1M lub EURIBOR 3M powiększonej o marżę banku.

Według zawartych umów całkowita wartość przyznanych linii kredytowych w rachunku bieżącym na dzień 31 grudnia 2017 roku osiągnęła poziom 150.000 tys. PLN, wg stanu na dzień 31 grudnia 2016 roku 100.000 tys. PLN. Z tego na dzień 31 grudnia 2017 roku wykorzystano 55.309 tys. PLN, wg stanu na dzień 31 grudnia 2016 roku – wykorzystano: 99.394 tys. PLN.

Kredyty w rachunkach bieżących w ramach przyznanych limitów bankowych są odnawiane w okresach rocznych.

Emisję obligacji wyemitowanych przez Spółkę dominującą celem spłaty części zobowiązań układowych omówiono w nocie 36.3.

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrągleń:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU POŻYCZEK NA DZIEŃ 31.12.2017 ROKU

Nazwa oraz siedziba jednostki	Kwota pożyczki wg umowy		Termin spłaty	Oprocentowanie	Kwota pożyczki pozostała do spłaty					
	Waluta	PLN			część długoterminowa			część krótkoterminowa		
					Waluta	Kurs waluty	PLN	Waluta	Kurs waluty	PLN
Pożyczka otrzymana od osoby fizycznej	PLN	10 500	2021-03-31	WIBOR 3M+marża	PLN	x	11 105	PLN	x	-
Pożyczka otrzymana od: Słowian Invest Sp. z o.o.	PLN	13	2015-12-31	WIBOR 3M+marża	PLN	x	-	PLN	x	15
Pożyczka otrzymana od osoby fizycznej	PLN	42	2016-12-31	stałe - 10%	PLN	x	-	PLN	x	54
Pożyczka otrzymana od Uniserve-Piecbud S.A.	PLN	2 337	2018-02-28	Stałe - 7,25%	PLN	x	-	PLN	x	2 342
Pożyczka otrzymana od Galantfine Sp. z o.o.	PLN	3 000	2018-06-30	WIBOR 3M+marża	PLN	x	-	PLN	x	3 005
Pożyczka otrzymana od osoby fizycznej	PLN	10 549	2020-06-30	WIBOR 3M+marża	PLN	x	11 336	PLN	x	-
Pożyczka otrzymana od: Zameł Indrusty SA	PLN	1 800	2017-09-30	WIBOR 3M+marża	PLN	x	-	PLN	x	1 894
Razem	x	x	x	x	x	x	22 441	x	x	7 310

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrągleń:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU POŻYCZEK NA DZIEŃ 31.12.2016 ROKU

Nazwa oraz siedziba jednostki	Kwota pożyczki wg umowy		Termin spłaty	Oprocentowanie	Kwota pożyczki pozostała do spłaty					
	Waluta	PLN			część długoterminowa			część krótkoterminowa		
					Waluta	Kurs waluty	PLN	Waluta	Kurs waluty	PLN
Pożyczka otrzymana od osoby fizycznej	PLN	10 500	2021-03-31	WIBOR 3M+marża	PLN	x	10 717	PLN	x	-
Pożyczka otrzymana od: S-SERVICE ARGO	PLN	302	2016-12-31	WIBOR 3M+marża	PLN	x	-	PLN	x	65
Pożyczka otrzymana od: SŁOWIAN SP. Z O.O.	PLN	50	2017-06-30	WIBOR 3M+marża	PLN	x	-	PLN	x	51
Pożyczka otrzymana od: Słowian Invest Sp. z o.o.	PLN	13	2015-12-31	WIBOR 3M+marża	PLN	x	-	PLN	x	14
Pożyczka otrzymana od osoby fizycznej	PLN	42	2016-12-31	stałe - 10%	PLN	x	-	PLN	x	67
Pożyczka otrzymana od osoby fizycznej	PLN	8	2016-12-31	WIBOR 3M+marża	PLN	x	-	PLN	x	8
Pożyczka otrzymana od osoby fizycznej	PLN	10 549	2020-06-30	WIBOR 3M+marża	PLN	x	10 707	PLN	x	-
Pożyczka otrzymana od: Zameł Industry SA	PLN	1 800	2017-03-31	WIBOR 3M+marża	PLN	x	-	PLN	x	1 801
Razem	x	x	x	x	x	x	21 424	x	x	2 006

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrągleń:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

KREDYTY NA DZIEŃ 31.12.2017 ROKU

Waluta kredytu	Stopa referencyjna	Wartość kredytu na dzień bilansowy					
		część długoterminowa			część krótkoterminowa		
		Waluta	Kurs waluty*	PLN	Waluta	Kurs waluty*	PLN
EUR	zmienna*	11 305 €	4,1709	45 252**	500 €	4,1709	2 085**
PLN	zmienna*	x	x	-	x	x	98 556
Kredyty w rachunku kredytowym		x	x	-	x	x	-
Karty kredytowe		x	x	-	x	x	-
Odsetki naliczone		x	x	-	x	x	-
Debet w rachunku bieżącym		x	x	-	x	x	171
Korekta wg efektywnej stopy procentowej		x	x	-	x	x	-
Razem		x	x	45 252	x	x	100 812

KREDYTY NA DZIEŃ 31.12.2016 ROKU

Waluta kredytu	Stopa referencyjna	Wartość kredytu na dzień bilansowy					
		część długoterminowa			część krótkoterminowa		
		Waluta	Kurs waluty*	PLN	Waluta	Kurs waluty*	PLN
EUR	zmienna*	9 627 €	4,4240	49 647	605 €	4,4240	2 675
PLN	zmienna*	x	x	-	x	x	147 107
Kredyty w rachunku kredytowym		x	x	-	x	x	-
Karty kredytowe		x	x	-	x	x	-
Odsetki naliczone		x	x	-	x	x	-
Debet w rachunku bieżącym		x	x	-	x	x	-
Korekta wg efektywnej stopy procentowej		x	x	-	x	x	-
Razem		x	x	49 647	x	x	149 782

* Większość kredytów zaciągniętych przez Spółki z Grupy Kapitałowej oprocentowana jest na bazie zmiennych stóp procentowych. W przypadku kredytów w złotych przeważa oprocentowanie oparte na stopie referencyjnej WIBOR 1M powiększone o marżę kredytową Banku, uzależnioną od wiarygodności kredytowej jednostki uzyskującej finansowanie. Oprocentowanie kredytów wyrażonych w EUR przeważnie oparte jest na stopie referencyjnej EURIBOR powiększonej o marżę kredytową Banku.

** Saldo kredytu w wysokości 47 336 tys. PLN prezentowane jest w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycji Zobowiązania związane z aktywami przeznaczonymi do sprzedaży

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

21.6 ZABEZPIECZENIE SPŁATY ZOBOWIĄZAŃ

Następujące aktywa Grupy Kapitałowej (w wartości bilansowej) stanowiły zabezpieczenie spłaty zobowiązań:

Wyszczególnienie	Tytuł zobowiązania / ograniczenia w dysponowaniu	Typ obciążenia	Przedmiot obciążenia	Wartość bilansowa	
				na dzień 31.12.2017	na dzień 31.12.2016
Wartości niematerialne	- z tytułu zawartej z PKO BP Umowy Limitu Kredytowego Wielocelowego -w celu zabezpieczenia wierzytelności BGK, PKO BP i	zastaw rejestrowy	patenty i licencje i oprogramowanie komputerowe i wartość firmy	5 905	6 779
Rzeczowe aktywa trwałe, w tym w leasingu	PZU wobec RAFAKO na podstawie Umowy Poręczenia zawartej w celu zabezpieczenia zobowiązań E003B7 powstałych w związku z Umową o Udzielenie Gwarancji wystawionych na rzecz TAURON Wytwarzanie S.A. w związku z realizacją Projektu Jaworzno III 910 MW	hipoteka	Grunty	9 208	9 258
		hipoteka	Budynki i budowle	79 176	80 924
		zastaw rejestrowy	maszyny, urządzenia, środki transportu	47 035	48 935
Zapasy		zastaw rejestrowy	materiały	12 057	13 039
Należności	Gwarancje i poręczenia	Cesja	należności	96 482	-
Rzeczowe aktywa trwałe	Bank Gospodarstwa Krajowego	zastaw rejestrowy	Sprzęt IT	2 705	-
Rzeczowe aktywa trwałe	Kredyt kupiecki - Górnośląska Agencja Przedsiębiorczości i Rozwoju	hipoteka	Lokale	411	-
Rzeczowe aktywa trwałe	Kredyt w Podkarpackim Banku Spółdzielczym	hipoteka	Lokale	1 256	-
Aktywa zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży	Obligatariusze firmy Piecobiogaz	hipoteka	grunt	-	14 000
Nieruchomości inwestycyjne i inne inwestycje długoterminowe	Kredyt w m Banku SA	hipoteka	budynek	-	106 304
Aktywa zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży	Kredyt w m Banku SA	hipoteka	budynek	109 736	-
Wartość bilansowa aktywów stanowiących zabezpieczenie razem				363 971	279 239

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

Poza wartościami przedstawionymi w powyższej tabeli opisany poniżej majątek Grupy zabezpiecza obligacje wyemitowane przez Spółkę dominującą celem spłaty zobowiązań układowych.

Zgodnie z zapisami Umowy Agencyjnej i Emisyjnej, o której mowa w nocie 36.3, Obligacje emitowane przez Spółkę dominującą stanowią obligacje zabezpieczone oraz nieoprocentowane. Emisja obligacji jest zabezpieczona do maksymalnej kwoty wynoszącej 1.065.000 tys. PLN (tj. 150% maksymalnej wartości programu emisji obligacji). Zabezpieczenia obejmują majątek Spółki dominującej oraz wybranych spółek zobowiązanych. Zabezpieczenie, przede wszystkim stanowią:

- poręczenia cywilne udzielone przez wybrane spółki zależne do kwoty 1.065.000 tys. PLN (tj. 150% maksymalnej wartości programu emisji obligacji); na dzień 31 grudnia 2017 roku wartość nominalna zobowiązań PBG z tytułu emisji obligacji wynosiła 403.635 tys. PLN (po uwzględnieniu wykupu Obligacji serii D oraz D1, którego dokonała PBG S.A. w dniu 29.12.2017 roku na łączną kwotę 23.997 tys. PLN);
- zastawy rejestrowe na akcjach i udziałach Spółki dominującej w wybranych spółkach zależnych;
- zastawy na majątku przedsiębiorstwa Spółki dominującej i majątku przedsiębiorstw wybranych spółek zależnych;
- hipoteki na większości nieruchomości należących do Spółki dominującej i do wybranych spółek zależnych;
- przelewy na zabezpieczenie wierzytelności przysługujących Spółce dominującej oraz wybranym spółkom zależnym a wynikających z: (a) umów ubezpieczenia nieruchomości obciążanych hipotekami, (b) umów pożyczek udzielonych przez Spółkę dominującą lub spółki zobowiązane spółkom zależnym, (c) umów pożyczek udzielonych przez Spółkę dominującą spółce zależnej PBG oil and gas Sp. z o.o. (POG); (d) wewnątrzgrupowych umów o świadczenie usług oraz o podwykonawstwo w zakresie kontraktów budowlanych zawartych przez POG i Spółkę dominującą oraz umów o podwykonawstwo w zakresie kontraktów budowlanych;
- zastawy rejestrowe na wierzytelnościach z umowy o prowadzenie Rachunku Dezinwestycji Spółki dominującej oraz z rachunków bankowych wybranych spółek zależnych Spółki dominującej;
- oświadczenia o poddaniu się egzekucji wystawione przez Spółkę dominującą oraz wybrane spółki zależne.

Ponadto PBG oil and gas Sp. z o.o. poręczyła na rzecz Agenta Zabezpieczeń wykorzystane przez Spółkę dominującą na „Nowe Finansowanie” środki z Rachunku Dezinwestycji do kwoty stanowiącej w każdym czasie nie więcej niż 150% wartości tych środków, ale łącznie nie wyższej niż 120.000 tys. PLN, w zależności od tego, która z tych wartości będzie niższa. Poręczenie wygaśnie najpóźniej w dniu 30 czerwca 2023 roku. Na dzień 31 grudnia 2017 roku wykorzystanie środków z Rachunku Dezinwestycji na „Nowe Finansowanie” wynosiło 0 PLN.

21.7 POZOSTAŁE INFORMACJE DOTYCZĄCE INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH

Wartość godziwa i bilansowa aktywów i zobowiązań finansowych nie jest istotnie różna. Wartość godziwa definiowana jest jako kwota, za jaką na warunkach rynkowych dany składnik aktywów mógłby zostać wymieniony, a zobowiązanie wykonane, pomiędzy dobrze poinformowanymi, zainteresowanymi i niepowiązаныmi stronami. W przypadku instrumentów finansowych, dla których istnieje aktywny rynek, ich wartość godziwą ustala się na podstawie parametrów pochodzących z aktywnego rynku (ceny sprzedaży i

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

zakupu). W przypadku instrumentów finansowych, dla których nie istnieje aktywny rynek, wartość godziwa ustalana jest na podstawie technik wyceny, przy czym jako dane wejściowe modelu w maksymalnym stopniu wykorzystywane są zmienne pochodzące z aktywnych rynków (kursy walutowe, stopy procentowe itd.).

Wartość godziwą aktywów oraz zobowiązań finansowych, które zgodnie z polityką rachunkowości Grupa ujmuje w bilansie według zamortyzowanego kosztu, a dla których nie istnieje aktywny rynek, ustalono na potrzeby sporządzenia noty jako wartość bieżącą przyszłych przepływów pieniężnych, zdyskontowanych rynkową stopą procentową. Wartość godziwa w całości została oszacowana na podstawie nieobserwowalnych danych wejściowych (poziom 3 hierarchii wartości godziwej wg MSSF 13 Wycena według wartości godziwej).

W związku z uprawomocnieniem się w dniu 13 czerwca 2016 roku Postanowienia Sądu Upadłościowego z dnia 8 października 2015 roku w przedmiocie zatwierdzenia Układu zawartego przez Spółkę dominującą z Wierzycielami pierwotne układowe zobowiązania finansowe zostały wyłączone ze sprawozdania z sytuacji finansowej Spółki oraz zastąpione nowym zobowiązaniem finansowym uwzględniającym efekt restrukturyzacji długu Spółki wobec jej wierzycieli układowych (patrz nota 2.4).

21.8 UJAWNIEŃ DOTYCZĄCE METOD WYCENY INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH W WARTOŚCI GODZIWEJ

Tabela poniżej przedstawia aktywa oraz zobowiązania finansowe wyceniane przez Grupę w wartości godziwej zakwalifikowane do określonego poziomu w hierarchii wartości godziwej:

- poziom 1 – notowane ceny (bez dokonywania korekt) z aktywnych rynków dla identycznych aktywów oraz zobowiązań,
- poziom 2 – dane wejściowe do wyceny aktywów i zobowiązań, inne niż notowane ceny ujęte w ramach poziomu 1, obserwowalne na podstawie zmiennych pochodzących z aktywnych rynków,
- poziom 3 – dane wejściowe do wyceny aktywów i zobowiązań, nieustalone w oparciu o zmienne pochodzące z aktywnych rynków.

Klasa instrumentu finansowego	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3	Razem wartość godziwa
Stan na 31.12.2017				
Aktywa:				
Akcje spółek notowanych	242	-	-	242
Instrumenty pochodne zabezpieczające	-	479	-	479
Aktywa razem	242	479	-	721
Zobowiązania:				
Instrumenty pochodne zabezpieczające (-)	-	(1 033)	-	(1 033)
Zobowiązania razem (-)	-	(1 033)	-	(1 033)
Wartość godziwa netto	242	(554)	-	(312)
Stan na 31.12.2016				
Aktywa:				
Akcje spółek notowanych	227	-	-	227
Aktywa razem	227	-	-	227

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

Zobowiązania:				
Instrumenty pochodne zabezpieczające (-)	-	(1 218)	-	(1 218)
Zobowiązania razem (-)	-	(1 218)	-	(1 218)
Wartość godziwa netto	227	(1 218)	-	(991)

W okresie sprawozdawczym nie wystąpiły przeniesienia pomiędzy poziomem 1 oraz poziomem 2 wartości godziwej instrumentów, ani też żaden z instrumentów nie został przesunięty do/z poziomu 3 hierarchii wartości godziwej.

Na dzień bilansowy Grupa Kapitałowa nie dokonała przekwalifikowania składników aktywów finansowych, które spowodowałyby zmianę zasad wyceny tych aktywów pomiędzy wartością godziwą a ceną nabycia lub metodą zamortyzowanego kosztu.

Na dzień bilansowy Grupa Kapitałowa nie posiadała aktywów finansowych, których przeniesienia kwalifikują się do wyłączenia ze sprawozdania z sytuacji finansowej.

22. ZAPASY

W skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej ujęte są następujące pozycje zapasów:

Wyszczególnienie	na dzień 31.12.2017	na dzień 31.12.2016
Materiały	16 663	14 731
Półprodukty i produkcja w toku	291	239
Towary	-	525
Zaliczki na dostawy	-	1 585
Wartość bilansowa zapasów razem	16 954	17 080

W okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2017 roku Grupa Kapitałowa nie odnotowała istotnych zmian stanu na pozycji „zapasy”.

Na każdy dzień bilansowy Grupa Kapitałowa dokonuje analizy przestanków mogących spowodować utratę wartości zapasów.

ODPISY AKTUALIZUJĄCE ZAPASY

Wyszczególnienie	za okres 31.12.2017	za okres 31.12.2016
Stan na początek okresu	26 365	23 409
Odpisy ujęte jako koszt w okresie, w pozycji:	796	6 437
<i>Pozostałe koszty operacyjne</i>	796	6 437
Odpisy odwrócone ujęte jako przychód w okresie (-), w pozycji:	(162)	(3 481)
<i>Pozostałe przychody operacyjne(-)</i>	(162)	(3 481)
Stan na koniec okresu	26 999	26 365

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

W trakcie 2017 roku Grupa dokonała odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości na kwotę 796 tys. PLN (2016 rok: 6.437 tys. PLN). Odpisy aktualizujące zostały ujęte w skonsolidowanym rachunku zysków i strat w pozycji „pozostałe koszty operacyjne” (patrz nota 34.4).

W trakcie roku 2017 Grupa rozwiązała odpisy aktualizujące wartość posiadanych zapasów na kwotę 162 tys. PLN z uwagi na upłynienie części materiałów objętych wcześniej odpisem.

W trakcie 2017 roku, podobnie jak w roku 2016, Grupa nie ujmowała w wartości zapasów kosztów finansowania zewnętrznego.

Grupa posiada składniki zapasów stanowiące zabezpieczenie zobowiązań (patrz nota 21.6).

23. DŁUGOTERMINOWE KONTRAKTOWE NALEŻNOŚCI, ZOBOWIĄZANIA I REZERWY

W niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupa prezentuje w osobnej pozycji w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej aktywa i pasywa Spółki dominującej, które dotyczą rozliczeń związanych z kontraktem na budowę Podziemnego Magazynu Gazu Wierzchowice (dalej PMGW) oraz z kontraktem Projekt LMG – ośrodek centralny, strefy przyodwiertowe, rurociągi i inne (dalej LMG).

W aktywach, w pozycji „Długoterminowe kontraktowe należności oraz należności długoterminowe z tytułu umowy o usługę budowlaną” w kwocie 39.150 tys. PLN Grupa prezentuje poniższe tytuły:

- należności wynikające z wykonanych a nierozliczonych prac na kontrakcie PMGW – kwota 11.637 tys. PLN (w związku z powyższym zmniejszeniu uległa pozycja aktywów „należności z tytułu umów o usługi budowlane” gdzie dotychczas kwota 11.637 tys. PLN była prezentowana);
- wymagalna kwota kaucji, która stanowiła zabezpieczenie roszczeń gwarancyjnych w ramach kontraktu LMG- kwota 20.051 tys. PLN;
- pozostałe należności od współkonsorcjantów na kontrakcie PMGW – kwota 7.461 tys. PLN.

Z kolei wartość prezentowana w pasywach z tytułu zobowiązań wobec współkonsorcjantów oraz rezerw związanych z kontraktem na budowę PMGW w łącznej kwocie 38.240 tys. PLN (patrz nota 29) (Długoterminowe kontraktowe zobowiązania i rezerwy), to pozycje które, podobnie jak należności od współkonsorcjantów w kwocie 7.461 tys. PLN, zgodnie z ustaleniami Zarządu Spółki dominującej z konsorcjantami nie będą rozliczane do momentu zakończenia sporu z PGNiG.

Spółka dominująca nie utworzyła odpisu aktualizującego na powyższe aktywa ponieważ uważa za bezzasadne roszczenia PGNiG zgłaszane w ramach kontraktu PMGW a tym samym uznaje za bezskuteczne rozliczenie dotyczące braku zwrotu przez PGNiG wymagalnej kwoty kaucji w kwocie 20.051 tys. PLN stanowiącej zabezpieczenie roszczeń gwarancyjnych w ramach kontraktu LMG oraz działania PGNiG prowadzące do rozliczenia kwoty należnej Spółce dominującej ze spornymi wierzytelnościami PGNiG dotyczącymi kontraktu PMGW.

W dniu 2 kwietnia 2014 roku wpłynęło do Spółki dominującej oświadczenie spółki PGNiG o odstąpieniu od Kontraktu PMGW oraz naliczeniu wobec Konsorcjum związanej z tym kary umownej w wysokości 133,4 mln PLN, tj. 10% wynagrodzenia brutto należnego Wykonawcy, wobec przyjęcia przez Zamawiającego, że odstąpienie od Umowy nastąpiło z przyczyn, za jakie odpowiedzialność ponosi Wykonawca.

Konsorcjum, w tym Spółka dominująca jako jego lider, uznaje za bezskuteczne oświadczenie Inwestora o odstąpieniu od Kontraktu, a tym samym za bezskuteczne uważa naliczoną przez Zamawiającego karę

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrągleń:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

umowną. Stanowisko Konsorcjum zostało przedstawione Zamawiającemu w piśmie z dnia 7 kwietnia 2014 roku oraz w dniu 18 kwietnia 2014 roku. Zdaniem Konsorcjum, w tym Spółki dominującej do dnia 2 kwietnia 2014 roku Inwestycja została wykonana niemal w 100%, co przyznał sam Inwestor w raporcie bieżącym oraz co wykazuje również raport ze stanu zaawansowania prac objętych Kontraktem na koniec marca 2014 roku. Poza tym do dnia 2 kwietnia 2014 roku Inwestor potwierdził w toku przeprowadzonych czynności pełną sprawność instalacji magazynu PMG Wierzchowice, jak również jego zakładaną funkcjonalność. Z kolei wymagane pozwolenia na użytkowanie obiektu PMG Wierzchowice zostały uzyskane do grudnia 2013 roku, natomiast stosowne dopuszczenia poszczególnych urządzeń do eksploatacji do marca 2014 roku.

Wobec powyższego stanowiska, kwestionując zasadność naliczenia kary umownej, Spółka dominująca nie uznaje również żadnych odsetek naliczanych przez Zamawiającego, a noty je obejmujące nie są ujmowane w księgach Spółki dominującej i odsyłane Zamawiającemu jako bezzasadne.

Od daty otrzymania oświadczenia, Konsorcjum podejmowało szereg prób związanych z uzgodnieniem wspólnego stanowiska z Zamawiającym w sprawie uzgodnień dotyczących rozliczenia kontraktu, przy czym do dnia sporządzania niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, żadne uzgodnienia nie zakończyły się rozstrzygnięciem sporu (w tym m.in. postępowanie sądowe o zawezwanie do próby ugodowej z wniosku Zamawiającego, zostało zakończone bez rozstrzygnięcia w postaci zawarcia ugody). Nadto, w dniu 9 maja 2016 roku Spółka złożyła również wniosek o zawezwanie do próby ugodowej wobec PGNiG, w sprawie rozstrzygnięcia sporu dotyczącego zakończenia i rozliczenia Kontraktu LMG oraz Kontraktu PMGW, w którym to wniosku wartość przedmiotu sporu określono na kwotę 288.235 tys. PLN (nie doszło do zawarcia ugody). Ponadto w nawiązaniu do RB 32/2016 Spółka informuje, że do dnia zatwierdzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego nie otrzymała formalnie doręczenia pozwu.

Tym samym Spółka dominująca podtrzymuje swoje stanowisko w sprawie naliczenia kary umownej oraz rozliczenia Kontraktu PMGW, wyrażone w raportach bieżących RB PBG 7/2014 z dnia 2 kwietnia 2014 roku oraz RB PBG 8/2014 z dnia 8 kwietnia 2014 roku oraz RB PBG 6/2016 z 10 maja 2016 roku i utrzymuje takie stanowisko w rozmowach w przedmiocie zawarcia porozumienia z Zamawiającym.

24. NALEŻNOŚCI Z TYTUŁU DOSTAW I USŁUG ORAZ POZOSTAŁE NALEŻNOŚCI

Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności ujmowane przez Grupę Kapitałową przedstawiają się następująco:

NALEŻNOŚCI DŁUGOTERMINOWE

Wyszczególnienie	na dzień 31.12.2017	na dzień 31.12.2016
Aktywa finansowe		
Należności finansowe	44 351	39 678
Należności z tytułu dostaw i usług	38 676	696
Odpisy aktualizujące wartość należności z tytułu dostaw i usług (-)	-	-
Należności z tytułu dostaw i usług (netto)	38 676	696
Należności ze sprzedaży środków trwałych	630	636

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

Kwoty zatrzymane (kaucje)	4 992	38 373
Inne należności finansowe	102	22
Odpisy aktualizujące wartość pozostałych należności (-)	(49)	(49)
Pozostałe należności finansowe (netto)	5 675	38 982
Aktywa niefinansowe		
Należności niefinansowe	5 881	294
Inne należności niefinansowe*	5 881	294
Razem należności długoterminowe	50 232	39 972

*Pozycja zawiera należności z tytułu pozostałych kaucji od kontrahenta Spółki dominującej (3 431 tys. PLN)

NALEŻNOŚCI KRÓTKOTERMINOWE

Wyszczególnienie	na dzień 31.12.2017	na dzień 31.12.2016
Aktywa finansowe		
Należności finansowe	448 349	695 918
Należności z tytułu dostaw i usług	447 107	718 538
Odpisy aktualizujące wartość należności z tytułu dostaw i usług (-)	(91 922)	(107 510)
Należności z tytułu dostaw i usług netto	355 185	611 028
Należności ze sprzedaży środków trwałych	8 486	751
Kwoty zatrzymane (kaucje)	66 915	73 531
Należności dochodzone na drodze sądowej	20 178	13 944
Należności z tytułu sprzedaży udziałów	-	1 557
Inne należności finansowe*	29 353	23 556
Odpisy aktualizujące wartość pozostałych należności (-)	(31 950)	(28 449)
Pozostałe należności finansowe netto	93 164	84 890
Należności niefinansowe	88 428	173 201
Należności z tytułu podatku od towarów i usług	31 363	32 701
Należności z tytułu podatków, ceł i dotacji	116	106
Przedpłaty i zaliczki	53 923	128 538
Rozrachunki z pracownikami	213	324
Pozostałe należności niefinansowe**	41 477	53 375
Odpisy aktualizujące wartość pozostałych należności (-)	(38 664)	(41 843)
Razem należności	536 777	869 119

* pozycja dotyczy należności z tytułu kar umownych, sprzedaży wierzytelności, poręczeń, realizacji układu

** pozycja dotyczy pozostałych kaucji, wadium, Funduszu Socjalnego

Na dzień bilansowy 31 grudnia 2017 roku Grupa odnotowała spadek wartości na pozycji należności krótkoterminowe, szczególnie na poniższych tytułach:

- należności z tytułu dostaw i usług – spadek wartości na poziomie 41,9%;
- przedpłaty i zaliczki – spadek wartości na poziomie 58%.

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

Należności z tytułu dostaw i usług nie są oprocentowane. Grupa Kapitałowa posiada odpowiednią politykę w zakresie dokonywania sprzedaży tylko zweryfikowanym klientom. Dzięki temu, zdaniem Zarządu jednostki dominującej, nie istnieje dodatkowe ryzyko kredytowe, ponad poziom określony odpisem aktualizującym. Na każdy dzień bilansowy należności podlegają weryfikacji. Znaczące salda należności podlegają indywidualnej ocenie w przypadku dłużników zalegających z zapłatą lub gdy uzyskano obiektywne dowody, że dłużnik może nie uiścić należności (np. trudna sytuacja finansowa dłużnika, proces sądowy przeciwko dłużnikowi, niekorzystne dla dłużnika zmiany otoczenia gospodarczego).

Istotny tytuł w pozycji sprawozdania z sytuacji finansowej stanowią kwoty zatrzymane. Kaucje krótkoterminowe wykazane w niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu to kwota 66.915 tys. PLN i dotyczą głównie projektów realizowanych w obszarach segmentu budownictwa energetycznego, w tym :

- budowa bloków parowych opalanych węglem - kwota 21 101 tys. PLN,
- wykonanie części ciśnieniowych dla dwóch kotłów spalarni odpadów – kwota 5 601 tys. PLN,
- budowa zbiornika biomasy dla kotła – kwota 2 732 tys. PLN,
- dostawa części ciśnieniowych kotła – kwota 2 155 tys. PLN.

Zmiany odpisów aktualizujących wartość należności w okresie objętym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym prezentują poniższe tabele:

ODPISY AKTUALIZUJĄCE WARTOŚĆ NALEŻNOŚCI DŁUGOTERMINOWYCH

Wyszczególnienie	za okres 31.12.2017	za okres 31.12.2016
Stan na początek okresu	49	2 680
Odpisy aktualizujące ujęte jako koszt w okresie sprawozdawczym	11	18
Odpisy aktualizujące odwrócone jako przychód w okresie sprawozdawczym (-)	(11)	(2 649)
Stan na koniec okresu	49	49

ODPISY AKTUALIZUJĄCE WARTOŚĆ NALEŻNOŚCI KRÓTKOTERMINOWYCH

Wyszczególnienie	za okres 31.12.2017	za okres 31.12.2016
Stan na początek okresu	177 802	156 288
Odpisy aktualizujące ujęte jako koszt w okresie sprawozdawczym	8 006	25 913
Odpisy aktualizujące odwrócone jako przychód w okresie sprawozdawczym (-)	(2 709)	(5 590)
Odpisy aktualizujące wykorzystane w okresie sprawozdawczym (-)	(19 830)	(495)
Inne zmiany (różnice kursowe netto z przeliczenia)	(733)	1 686
Stan na koniec okresu	162 536	177 802

W okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2017 roku stan odpisów aktualizujących wartość należności uległ zmniejszeniu o kwotę 15.266 tys. PLN głównie z powodu zakończenia procesu upadłości likwidacyjnej spółki Strateg Capital (kwota -11.835 tys. PLN). W pozycji pozostałych przychodów operacyjnych Grupa ujęła ponadto przychód w kwocie 2 709 tys. PLN głównie z tytułu odwrócenia odpisów aktualizujących

Nazwa grupy kapitałowej:	<i>Grupa Kapitałowa PBG</i>		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	<i>01.01-31.12.2017</i>	Waluta sprawozdawcza:	<i>złoty polski (PLN)</i>
Poziom zaokrąglenia:	<i>wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)</i>		

wartość należności, które w okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2017 roku zostały skompensowane ze zobowiązaniami Grupy w kwocie 780 tys. PLN, oraz w wyniku zakończenia postępowań upadłościowych prowadzonych wobec kontrahentów Grupy.

W okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2017 roku Grupa utworzyła odpisy aktualizujące wartości należności krótkoterminowych w kwocie 8.006 tys. PLN (w roku 2016: 25.913 tys. PLN). Do najistotniejszych z nich należały pozycje:

- odpis aktualizujący wartość należności handlowych w kwocie 4.021 tys. PLN od jednego z kontrahentów krajowych, z którym spółka zależna prowadzi postępowanie sporne,
- odpis aktualizujący wartość należności handlowych w kwocie 2.938 tys. PLN utworzony przez jednostkę zależną w związku z niepewnością realizacji należności od jednego z kontrahentów krajowych.

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

Informację o bieżących i zaległych należnościach finansowych Grupy, a także wysokości utworzonych odpisów aktualizujących te należności zaprezentowano w poniższej tabeli.

NALEŻNOŚCI KRÓTKOTERMINOWE - STRUKTURA PRZETERMINOWANIA

Wyszczególnienie	31.12.2017		31.12.2016	
	Bieżące	Zaległe	Bieżące	Zaległe
Należności krótkoterminowe:				
Należności z tytułu dostaw i usług	297 739	149 368	582 003	136 535
Odpisy aktualizujące wartość należności z tytułu dostaw i usług (-)	(10 170)	(81 752)	221	(107 731)
Należności z tytułu dostaw i usług netto	287 569	67 616	582 224	28 804
Pozostałe należności finansowe	108 785	16 329	83 582	29 757
Odpisy aktualizujące wartość pozostałych należności (-)	(15 803)	(16 147)	(19 571)	(8 878)
Pozostałe należności finansowe netto	92 982	182	64 011	20 879
Należności finansowe	380 551	67 798	646 235	49 683

ANALIZA WIEKOWA ZALEGŁYCH KRÓTKOTERMINOWYCH NALEŻNOŚCI FINANSOWYCH

Wyszczególnienie	Należności z tytułu dostaw i usług		Pozostałe należności finansowe	
	na dzień 31.12.2017	na dzień 31.12.2016	na dzień 31.12.2017	na dzień 31.12.2016
Należności krótkoterminowe zaległe:				
do 1 miesiąca	54 674	19 943	-	31
od 1 do 6 miesięcy	12 608	7 198	182	20 488
od 6 do 12 miesięcy	334	1 017	-	360
powyżej roku	-	645	-	-
Zaległe należności finansowe	67 616	28 804	182	20 879

Grupa posiada składniki należności stanowiące zabezpieczenie spłaty zobowiązań (patrz nota 21.6).

25. ŚRODKI PIENIĘŻNE I ICH EKWIWALENTY

Wyszczególnienie	na dzień 31.12.2017	na dzień 31.12.2016
Środki pieniężne na rachunkach bankowych prowadzonych w PLN	183 687	88 080
Środki pieniężne na rachunkach bankowych walutowych	5 933	26 298
Środki pieniężne w kasie w PLN	117	317
Środki pieniężne w kasie w walutach obcych	48	41
Depozyty krótkoterminowe w PLN	2 390	5 508
Inne w PLN	-	865
Razem	192 175	121 109

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

Środki pieniężne w kasie oraz depozyty krótkoterminowe występujące zarówno w PLN, jak i w walutach obcych, na dzień bilansowy prezentowane są łącznie po przeliczeniu zgodnie z kursem wyceny.

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty są to środki pieniężne w banku i w kasie oraz krótkoterminowe aktywa finansowe o terminie zapadalności do 3 miesięcy. Wartość księgowa tych aktywów odpowiada ich wartości godziwej.

Na dzień 31 grudnia 2017 roku środki pieniężne o wartości bilansowej 18,2 mln PLN (2016 rok: 36,5 mln PLN) podlegały ograniczeniom w dysponowaniu. Są to w środki pieniężne jednostki zależnej E003B7 Sp. z o.o. przeznaczone na realizację kontraktu Jaworzno, które z punktu widzenia Grupy mają ograniczoną możliwość dysponowania ze względu na formalne uzgodnienia w tym zakresie z instytucjami finansującymi kontrakt.

26. AKTYWA ZAKLASYFIKOWANE JAKO PRZEZNACZONE DO SPRZEDAŻY ORAZ DZIAŁALNOŚĆ ZANIECHANA

W okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2017 roku Grupa nie prowadziła działalności zakwalifikowanej jako zaniechana.

Grupa posiada aktywa zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży o wartości godziwej 163.672 tys. PLN (2016 rok: 60.986 tys. PLN). Grupa prezentuje w tej pozycji sprawozdania aktywa, które zgodnie z zapisami MSSF 5 „Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży oraz działalność zaniechana”, planuje sprzedać w okresie 12 najbliższych miesięcy. Na pozycję składają się:

- ✓ nieruchomości zabudowana, zlokalizowana w Modzerowie o wartości bilansowej 895 tys. PLN określonej na podstawie operatu szacunkowego sporządzonego w roku 2016. W ocenie Zarządu Spółki dominującej nie zachodzą przesłanki, które mogłyby skutkować koniecznością aktualizacji wartości wskazanej przez niezależnego rzeczoznawcę majątkowego,
- ✓ budynki biurowe zlokalizowane w Wysogotowie k. Poznania (budynek „H” oraz „J”) o łącznej wartości bilansowej 13.000 tys. PLN określonej na podstawie zawartej przedwstępnej umowy ich sprzedaży,
- ✓ zlokalizowany w Wysogotowie k. Poznania budynek A o wartości 4.693 tys. PLN, wartość godziwa oszacowana została na podstawie złożonej Spółce dominującej oferty zakupu,
- ✓ parking oraz grunty zlokalizowane w Wysogotowie k. Poznania o łącznej wartości 2.907 tys. PLN,
- ✓ lokale mieszkalnych zlokalizowane w Świnoujściu o wartości godziwej 2.864 tys. PLN,
- ✓ nieruchomości gruntowej położonej we Włocławku o wartości godziwej 426 tys. PLN,
- ✓ nieruchomości gruntowej zlokalizowanej w Gdańsku o wartości godziwej 830 tys. PLN,
- ✓ biurowiec Skalar Office Center, zlokalizowany w Poznaniu, którego godziwą 109.736 tys. PLN określono na podstawie aktualnej wyceny przygotowanej przez niezależnego rzeczoznawcę majątkowego. Efekt wyceny ujęto w pozycji pozostałych przychodów operacyjnych w kwocie 3.833 tys. PLN (patrz nota 34.3). Wartość godziwą biurowca oszacowano stosując metodę dochodową, z uwzględnieniem powierzchni wynajmu zgodnych z zawartymi umowami najmu (tj. 89% łącznej powierzchni przeznaczonej pod wynajem). Dla potrzeb wyceny czynsz rynkowy oszacowano na bazie informacji o czynszach w umów zawartych w wycenianej nieruchomości.

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

Dla potrzeb niniejszej wyceny przyjęto stopę kapitalizacji na poziomie 8%. Niewielki wzrost zastosowanej stopy kapitalizacji spowodowałby znaczny spadek wartości godziwej nieruchomości,

- ✓ biurowiec zlokalizowany w Katowicach przy ul. Wolnego o wartości godziwej 3.240 tys. PLN,
- ✓ grunt niezabudowany zlokalizowany w Poznaniu przy ul. Termalnej o wartości godziwej 24.890 tys. PLN, wartość godziwą oszacowano stosując metodę porównawczą w oparciu o transakcje kupna sprzedaży porównywalnych nieruchomości gruntowych. Metoda porównawcza polega na określeniu wartości nieruchomości przy założeniu, że wartość ta odpowiada cenom jakie uzyskano, za nieruchomości podobne, które były przedmiotem obrotu rynkowego. Ceny te koryguje się ze względu na cechy różnica nieruchomości podobne od nieruchomości wycenianej oraz uwzględnia się zmiany poziomu cen wskutek upływu czasu.
- ✓ pozostałe aktywa o łącznej wartości 190 tys. PLN.

W okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2017 roku Grupa dokonała zbycia aktywów zakwalifikowanych jako przeznaczone do sprzedaży o łącznej wartości 37.523 tys. PLN (2016 rok: 992 tys. PLN) realizując zysk w kwocie 142 tys. PLN (2016 rok: strata 569 tys. PLN).

27. KAPITAŁ WŁASNY

27.1 KAPITAŁ PODSTAWOWY

Na dzień 31 grudnia 2017 roku kapitał podstawowy Spółki dominującej wynosił 16.081 tys. PLN (2016 rok: 15.414 tys. PLN) i dzielił się na 804.050.591 akcji (2016 rok: 770.705.820 akcji) o wartości nominalnej 0,02 PLN każda (2016 rok: 0,02 PLN każda). Wszystkie akcje zostały w pełni opłacone.

Struktura kapitału podstawowego na dzień 31 grudnia 2017 roku przedstawiała się następująco:

Seria / emisja	Rodzaj uprzywilejowania akcji	Rodzaj ograniczenia praw do akcji	Liczba akcji	Wartość serii/emisji wg wartości nominalnej	Sposób pokrycia kapitału
seria A	brak	brak	3 740 000	75	aport rzeczowy
seria A	brak	brak	1 960 000	39	gotówka
seria B	brak	brak	1 500 000	30	gotówka
seria C	brak	brak	3 000 000	60	gotówka
seria D	brak	brak	330 000	7	gotówka
seria E	brak	brak	1 500 000	30	gotówka
seria F	brak	brak	1 400 000	28	gotówka
seria G	brak	brak	865 000	17	gotówka
seria H	brak	brak	776 948 780	15 539	konwersja zobowiązań
seria I	brak	brak	12 806 811	256	konwersja zobowiązań
				16 081	

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

Struktura kapitału podstawowego na dzień 31 grudnia 2016 roku przedstawiała się następująco:

Seria / emisja	Rodzaj uprzywilejowania akcji	Rodzaj ograniczenia praw do akcji	Liczba akcji	Wartość serii/emisji wg wartości nominalnej	Sposób pokrycia kapitału
seria A	brak	brak	3 740 000	75	aport rzeczowy
seria A	brak	brak	1 960 000	39	gotówka
seria B	brak	brak	1 500 000	30	gotówka
seria C	brak	brak	3 000 000	60	gotówka
seria D	brak	brak	330 000	7	gotówka
seria E	brak	brak	1 500 000	30	gotówka
seria F	brak	brak	1 400 000	28	gotówka
seria G	brak	brak	865 000	17	gotówka
Seria H	brak	brak	756 410 820	15 128	konwersja zobowiązań
				15 414	

WYKAZ AKCJONARIUSZY POSIADAJĄCYCH CO NAJMNIEJ 5% OGÓLNEJ LICZBY GŁOSÓW NA WALNYM ZGROMADZENIU AKCJONARIUSZY SPÓŁKI DOMINUJĄCEJ NA DZIEŃ ZATWIERDZENIA SPRAWOZDANIA SKONSOLIDOWANEGO DO PUBLIKACJI

Akcjonariusz	Ilość akcji	Udział w kapitale i w głosach
Jerzy Wiśniewski	189 836 345	23,6100%
Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski SA	53 060 500	6,5991%
Bank Polska Kasa Opieki SA	62 848 380	7,8165%

ZMIANY W STRUKTURZE PAKIETÓW AKCJI W OKRESIE OBJĘTYM SPRAWOZDANIEM FINANSOWYM

Dnia 25 stycznia 2017 roku w wykonaniu uchwały nr 2 Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia z dnia 31 lipca 2015 roku główny akcjonariusz Jerzy Wiśniewski objął 45 mln Warrantów Subskrypcyjnych i w oparciu o postanowienia Uchwały nr 2 i Uchwały Zmieniającej (tj. Uchwały nr 2 Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia z dnia 16 stycznia 2017 roku w sprawie zmiany Uchwały nr 2 Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia z dnia 31 lipca 2015 roku), wykonał prawo z 6.459.105 Warrantów Subskrypcyjnych obejmując w dniu 25 stycznia 2017 roku 6.459.105 Akcji serii I (patrz RB PBG 3/2017). Tym samym kapitał podstawowy wzrósł do 15.954.057,70 PLN i dzielił się na 777.164.925 akcji, każda o wartości nominalnej 0,02 PLN. Z uwagi na podwyższenie kapitału zakładowego Spółki następujące w przypadku akcji serii I w trybie art. 452 § 1 Ksh (tj. wraz z wydaniem dokumentów akcji, w związku z warunkową rejestracją podwyższenia kapitału zakładowego o akcje serii I w Krajowym Rejestrze Sądowym w listopadzie 2016 roku), jej efekt zaprezentowano w pozycjach kapitału podstawowego oraz kapitału z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej.

Dnia 13 lutego 2017 roku Zarząd Spółki złożył oświadczenie, że w wyniku konwersji wierzytelności Spółki na akcje serii H, w wykonaniu postanowień Układu, objęte zostało kolejne 20.537.960 akcji zwykłych imiennych serii H, o wartości nominalnej 0,02 PLN każda, a więc objęty i należycie pokryty został kapitał podstawowy

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

w wysokości 410.759,20 PLN. Objęcie akcji nastąpiło w związku ze ziszczeniem się warunku odnośnie wiarytelności warunkowej, zaspakajanej na zasadach określonych dla Grupy 6 przez Układ (tj. konwersja wiarytelności na akcje serii H) (patrz RB PBG 8/2017). Podwyższenie kapitału nastąpiło w Krajowym Rejestrze Sądowym w dniu 13 czerwca 2017 roku, z chwilą rejestracji. Tym samym kapitał zakładowy wzrósł do 15.954.057,70 PLN i dzielił się na 797.702.885 akcji, każda o wartości nominalnej 0,02 PLN (patrz RB 23/2017). Ponadto dnia 13 czerwca 2017 roku główny akcjonariusz Jerzy Wiśniewski, w oparciu o postanowienia Uchwały nr 2 i Uchwały Zmieniającej, wykonał prawo z 6.347.706 Warrantów Subskrypcyjnych obejmując w dniu 25 stycznia 2017 roku 6.347.706 Akcji serii I (patrz RB PBG 3/2017). W związku z tym, kapitał podstawowy Spółki wzrósł do 16.081.011,82 PLN i dzieli się na 804.050.591 akcji, każda o wartości nominalnej 0,02 PLN. Z uwagi na podwyższenie kapitału zakładowego Spółki następujące w przypadku akcji serii I w trybie art. 452 § 1 Ksh (tj. wraz z wydaniem dokumentów akcji, w związku z warunkową rejestracją podwyższenia kapitału zakładowego o akcje serii I w Krajowym Rejestrze Sądowym w listopadzie 2016 roku), jej efekt zaprezentowano w pozycjach kapitału podstawowego oraz kapitału z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej.

Dnia 19 czerwca 2017 roku Zarząd Spółki złożył oświadczenie, że w wyniku konwersji wiarytelności Spółki na akcje serii H, w wykonaniu postanowień Układu, objęte zostało kolejne 213.610 akcji zwykłych imiennych serii H, o wartości nominalnej 0,02 PLN każda, a więc objęty i należycie pokryty został kapitał podstawowy w wysokości 4.272,20 PLN. Objęcie akcji nastąpiło w związku ze ziszczeniem się warunku odnośnie wiarytelności warunkowej, zaspakajanej na warunkach określonych dla Grupy 6 przez Układ (tj. konwersja wiarytelności na akcje serii H) (patrz RB PBG 27/2017). W związku z powyższym, po dokonaniu wpisu przez Krajowy Rejestr Sądowy, kapitał zakładowy Spółki wynosić będzie 16.085.284,02 PLN.

Z uwagi na brak rejestracji akcji serii H w Krajowym Rejestrze Sądowym do końca roku 2017, jej efekt zaprezentowano w pozycji pozostałe kapitały, gdzie ujęto również efekt wydania przez Spółkę akcji serii I, które będzie następstwem zarejestrowania przez KRS podwyższenia kapitału zakładowego Spółki o akcje serii H, na podstawie Oświadczenia Zarządu z dnia 19 czerwca 2017 roku, w oparciu o zobowiązanie głównego akcjonariusza Jerzego Wiśniewskiego do utrzymania zaangażowania w kapitał zakładowy Spółki na poziomie 23,61%.

ZMIANY W STRUKTURZE WŁASNOŚCI PAKIETÓW AKCJI PO 31 GRUDNIA 2017 ROKU

Dnia 19 stycznia 2018 roku Zarząd Spółki powziął informację o zarejestrowaniu podwyższenia kapitału do 804.264.201 akcji o 213.610 akcji zwykłych imiennych serii H, o wartości nominalnej 0,02 PLN każda. Tym samym kapitał zakładowy Spółki wzrósł do kwoty 16.085.284,02 zł (patrz RB PBG 3/2018).

W konsekwencji, w oparciu o postanowienia Uchwały nr 2 i Uchwały Zmieniającej, dnia 22 stycznia 2018 roku główny akcjonariusz Jerzy Wiśniewski, wykonał prawo z 66.021 Warrantów Subskrypcyjnych obejmując w dniu 22 stycznia 2018 roku 66.021 Akcji serii I (patrz RB PBG 4/2018). W związku z tym, kapitał podstawowy Spółki wzrósł do 16.086.604,44 PLN i dzieli się na 804.330.222 akcji, każda o wartości nominalnej 0,02 PLN.

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

Struktura kapitału podstawowego na dzień zatwierdzenia do publikacji skonsolidowanego sprawozdania finansowego przedstawia się następująco:

Seria / emisja	Rodzaj uprzywilejowania akcji	Rodzaj ograniczenia praw do akcji	Liczba akcji	Wartość serii/ emisji wg wartości nominalnej	Sposób pokrycia kapitału
seria A	brak	brak	3 740 000	75	aport rzeczowy
seria A	brak	brak	1 960 000	39	gotówka
seria B	brak	brak	1 500 000	30	gotówka
seria C	brak	brak	3 000 000	60	gotówka
seria D	brak	brak	330 000	7	gotówka
seria E	brak	brak	1 500 000	30	gotówka
seria F	brak	brak	1 400 000	28	gotówka
seria G	brak	brak	865 000	17	gotówka
seria H*	brak	brak	777 162 390	15 543	konwersja zobowiązań
seria I**	brak	brak	12 872 832	257	konwersja zobowiązań
				16 086	

*213.160 akcji serii H to akcje zwykłe, imienne, nie wprowadzone do obrotu

**66.021 akcji serii I to akcje zwykłe, na okaziciela, nie wprowadzone do obrotu

27.2 KAPITAŁ Z EMISJI AKCJI POWYŻEJ ICH WARTOŚCI NOMINALNEJ

Kapitał z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej wynika z nadwyżki ceny emisyjnej akcji nad ich wartością nominalną przy emisji akcji serii B, C, D, E, F, G, H i I, która została pomniejszona o koszty emisji akcji ujęte jako zmniejszenie kapitału i wynosi na dzień 31 grudnia 2017 roku 1.021.844 tys. PLN (2016 rok: 1.009.665 tys. PLN).

27.3 KAPITAŁ Z WYCENY TRANSAKCJI ZABEZPIECZAJĄCYCH ORAZ RÓŻNICE KURSOWE Z PRZELICZENIA JEDNOSTEK ZAGRANICZNYCH

Kapitał z wyceny transakcji zabezpieczających oraz różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych przedstawiały się następująco:

- salda z wyceny instrumentów pochodnych spełniających wymogi rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych, czyli skuteczna część zabezpieczenia na dzień 31 grudnia 2017 roku - kwota minus 645 tys. PLN (2016 rok: minus 986 tys. PLN);
- różnic kursowych z przeliczenia jednostek zagranicznych na dzień 31 grudnia 2017 roku – kwota minus 23.749 tys. PLN (2016 rok: minus 10.862 tys. PLN). Na dzień 31 grudnia 2017 roku pozycja kapitałowa powstała z przeliczenia następujących jednostek zagranicznych:
 - PBG Ukraina SA,
 - Energopol Ukraina SA
 - PBG Dom Invest Ltd,
 - RAFAKO Hungary KFT,
 - RAFAKO Engineering Solution.

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

27.4 POZOSTAŁE KAPITAŁY

W niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupa dokonała oszacowania i ujęła w pozycji "Pozostałe kapitały" konwersję warunkowych zobowiązań układowych na akcje Spółki dominującej (patrz noty 2.4. i 27.1).

27.5 ZYSKI / STRATY ZATRZYMANE ORAZ OGRANICZENIA W WYPŁACIE DYWIDENDY

Zysk niepodzielony obejmuje również kwoty, które nie podlegają podziałowi, to znaczy nie mogą zostać wypłacone w formie dywidendy.

Dywidenda może być wypłacona w oparciu o zysk ustalony w jednostkowym rocznym sprawozdaniu finansowym przygotowanym dla celów statutowych.

Zgodnie z wymogami Kodeksu Spółek Handlowych, Spółka dominująca jest obowiązana utworzyć kapitał zapasowy na pokrycie straty. Do tej kategorii kapitału przelewa się co najmniej 8% zysku za dany rok obrotowy wykazanego w jednostkowym sprawozdaniu Spółki dominującej, dopóki kapitał ten nie osiągnie co najmniej jednej trzeciej kapitału podstawowego Spółki dominującej. O użyciu kapitału zapasowego i rezerwowego rozstrzyga Walne Zgromadzenie; jednakże części kapitału zapasowego w wysokości jednej trzeciej kapitału zakładowego można użyć jedynie na pokrycie straty wykazanej w jednostkowym sprawozdaniu finansowym Spółki dominującej i nie podlega ona podziałowi na inne cele.

Na dzień 31 grudnia 2017 roku nie istnieją inne ograniczenia dotyczące wypłaty dywidendy.

27.6 PROGRAMY PŁATNOŚCI OPARTE O AKCJE

Na dzień bilansowy w Grupie Kapitałowej nie występują programy płatności oparte o opcje na akcje i inne instrumenty kapitałowe.

27.7 UDZIAŁY NIEKONTROLUJĄCE

Kapitał akcjonariuszy niekontrolujących obejmuje część aktywów netto podmiotów zależnych, która nie jest w sposób bezpośredni lub pośredni własnością akcjonariuszy Spółki dominującej.

Prezentowane w kapitale własnym Grupy udziały niekontrolujące odnoszą się do następujących jednostek zależnych:

Wyszczególnienie	na dzień 31.12.2017	na dzień 31.12.2016
Grupa Kapitałowa RAFAKO	450 119	294 276
Udziały niekontrolujące razem	450 119	294 276

W okresie objętym niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym wartość udziałów niekontrolujących uległa zmianie z tytułu transakcji wpływających na strukturę Grupy oraz z tytułu rozliczenia dochodów całkowitych w części przypadającej na udziały niekontrolujące, co prezentuje poniższa tabela:

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

Wyszczególnienie	za okres 31.12.2017	za okres 31.12.2016
Saldo na początek okresu	294 276	351 054
Zmiana struktury Grupy (transakcje z podmiotami niekontrolującymi):		
Połączenie jednostek gospodarczych - początkowe ustalenie udziałów niedających kontroli (+)	-	400
Nabycie przez Grupę udziałów niedających kontroli (-)	(1 741)	(6 766)
Sprzedaż przez Grupę kapitałów jednostek zależnych na rzecz podmiotów niekontrolujących, bez utraty kontroli (+)	-	-
Objęcie udziałów przez podmioty niekontrolujące w podwyższonym kapitale jednostki zależnej (+)	218 196	-
Dochody całkowite:		
Zysk (strata) netto za okres (+/-)	(60 721)	(49 984)
Inne całkowite dochody za okres (po opodatkowaniu) (+/-)	100	(374)
Inne zmiany	9	(54)
Saldo udziałów niekontrolujących na koniec okresu	450 119	294 276

Informacje na temat znaczących udziałów niekontrolujących zawarte są w nocie 10.

28. ŚWIADCZENIA PRACOWNICZE

Szczegółowe zasady naliczania rezerw na świadczenia pracownicze opisane zostały w nocie 5.2.1.

ZMIANY REZERW NA ŚWIADCZENIA PRACOWNICZE

Wyszczególnienie	Rezerwa na odprawy emerytalne	Rezerwa na nagrody jubileuszowe	Rezerwa na niewykorzystane urlopy	Rezerwa na pozostałe świadczenia pracownicze*	Razem
za okres od 01.01 do 31.12.2017 roku					
Stan rezerw na dzień 01.01.2017 roku	6 677	13 576	5 278	22 904	48 435
Zwiększenia rezerw ujęte jako koszt w okresie (rezerwy nowoutworzone)	-	-	1 494	6 887	8 381
Rozwiązanie rezerw ujęte jako przychód w okresie (-)	-	-	(1 108)	(10 448)	(11 556)
Koszty odsetek	209	439	-	121	769
Koszty bieżącego zatrudnienia	160	259	-	40	459
Zyski/straty aktuarialne	14	(404)	-	452	62
Koszty wypłaconych świadczeń	(87)	(1 687)	(2)	(6 135)	(7 911)
Inne zmiany	(5)	-	(2)	-	(7)
Stan rezerw na dzień 31.12.2017 roku, w tym:	6 968	12 183	5 660	13 821	38 632
- rezerwy długoterminowe	6 175	10 601	-	4 595	21 371
- rezerwy krótkoterminowe	793	1 582	5 660	9 226	17 261

* Zarząd jednostki zależnej RAFAKO S.A. w dniu 15 listopada 2016 roku podjął decyzję o uruchomieniu Programu Dobrowolnych Odejść (PDO) dla swoich pracowników. Czas trwania programu ustalono na okres od 1 grudnia 2016 roku do 31 stycznia 2017 roku.

Celem Programu Dobrowolnych Odejść było dostosowanie poziomu, struktury i kosztów zatrudnienia w spółce zależnej do sytuacji rynkowej w obszarze działania jednostki bez konieczności uruchamiania procedury zwolnień grupowych. Docelowo, programem mogło być objętych do 200 pracowników. Program adresowany był w szczególności do:

Nazwa grupy kapitałowej:	<i>Grupa Kapitałowa PBG</i>		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	<i>01.01-31.12.2017</i>	Waluta sprawozdawcza:	<i>złoty polski (PLN)</i>
Poziom zaokrąglenie:	<i>wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)</i>		

- pracowników w wieku emerytalnym,
- pracowników korzystających z uprawnień ochrony przedemerytalnej,
- pozostałych pracowników, spełniających określone w regulaminie programu warunki

Założenia przyjęte do szacowania rezerw pracowniczych zostały przedstawione w nocie 5.2.1

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

Wyszczególnienie	Rezerwa na odprawy emerytalne	Rezerwa na nagrody jubileuszowe	Rezerwa na niewykorzystane urlopy	Rezerwa na pozostałe świadczenia pracownicze	Razem
za okres od 01.01 do 31.12.2016 roku					
Stan rezerw na dzień 01.01.2016 roku	6 643	15 495	4 308	14 404	40 850
Zwiększenia rezerw ujęte jako koszt w okresie (rezerwy nowoutworzone)	-	-	1 661	18 717	20 378
Rozwiązanie rezerw ujęte jako przychód w okresie (-)	-	-	(685)	(10 400)	(11 085)
Koszty odsetek	178	434	-	102	714
Koszty bieżącego zatrudnienia	179	306	-	41	526
Zyski/straty aktuarialne	40	113	-	311	464
Koszty wypłaconych świadczeń	(363)	(2 772)	(6)	(271)	(3 412)
Stan rezerw na dzień 31.12.2016 roku, w tym:	6 677	13 576	5 278	22 904	48 435
- rezerwy długoterminowe	6 447	11 972	-	5 617	24 036
- rezerwy krótkoterminowe	230	1 604	5 278	17 287	24 399

ZOBOWIĄZANIA I REZERWY NA ŚWIADCZENIA PRACOWNICZE

Wyszczególnienie	Zobowiązania i rezerwy długoterminowe		Zobowiązania i rezerwy krótkoterminowe	
	na dzień 31.12.2017	na dzień 31.12.2016	na dzień 31.12.2017	na dzień 31.12.2016
Zobowiązania z tytułu wynagrodzeń	-	-	9 904	10 602
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń społecznych	-	-	10 027	10 546
Pozostałe zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	-	-	-	47
Razem zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	-	-	19 931	21 195
Rezerwy na odprawy emerytalne	6 175	6 447	793	230
Rezerwy na nagrody jubileuszowe	10 601	11 972	1 582	1 604
Rezerwy na niewykorzystane urlopy	-	-	5 660	5 278
Rezerwa na pozostałe świadczenia pracownicze	4 595	5 617	9 226	17 287
Razem rezerwy z tytułu świadczeń pracowniczych	21 371	24 036	17 261	24 399
Zobowiązania i rezerwy w tytule świadczeń pracowniczych razem	21 371	24 036	37 192	45 594

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

KOSZTY ŚWIADCZEN PRACOWNICZYCH

Wyszczególnienie	za okres od 01.01 do 31.12.2017	za okres od 01.01 do 31.12.2016
Koszty wynagrodzeń	167 632	188 916
Koszty ubezpieczeń społecznych	34 916	39 366
Rezerwa na niewykorzystane urlopy	1 413	1 571
Rezerwa na PDO	-	7 109
Inne koszty dotyczące świadczeń pracowniczych	(11 888)	(1 171)
Koszty świadczeń pracowniczych razem, w tym:	189 977	235 791
- ujęte w koszcie własnym sprzedaży	141 972	179 749
- ujęte w kosztach sprzedaży	11 264	10 628
- ujęte w kosztach ogólnego zarządu	36 741	45 414

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrągleń:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

29. POZOSTAŁE REZERWY

Wartość rezerw ujętych w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym oraz ich zmiany w poszczególnych okresach przedstawiały się następująco:

ZMIANY POZOSTAŁYCH REZERW NA ZOBOWIĄZANIA

Wyszczególnienie	Rezerwa na udzielone gwarancje	Rezerwy na straty z tytułu umów o usługę budowlaną	Pozostałe rezerwy na zobowiązania	Rezerwa na restrukturyzację	Rezerwa na zobowiązania wynikające z poręczeń i gwarancji	Razem
za okres od 01.01 do 31.12.2017						
Stan rezerw na dzień 01.01.2017 roku	36 838	19 116	15 685	13 468	34 913	120 020
Zwiększenia rezerw ujęte jako koszt w okresie (rezerwy nowoutworzone)	17 798	22 008	5 944	8 368	-	54 118
Zwiększenia rezerw z tytułu aktualizacji szacunków	117	-	3 347	-	-	3 464
Rozwiązanie rezerw ujęte jako przychód w okresie (-)	(4)	-	(1 695)	-	-	(1 699)
Wykorzystanie rezerw (-)	(21 964)	(25 699)*	(9 231)	(9 245)	-	(66 139)
Zmniejszenia rezerw z tytułu aktualizacji szacunków	(1 764)	-	-	(2)	(6 231)	(7 997)
Stan rezerw na dzień 31.12.2017 roku, w tym:	31 021	15 425	14 050	12 589	28 682	101 767
- rezerwy długoterminowe	4 922	-	4 176	1 605	28 682	39 385
- rezerwy krótkoterminowe	26 099	15 425	9 874	10 984	-	62 382

* w wyniku zakończenia realizacji jednego z kontraktów długoterminowych utworzona wcześniej rezerwa na przewidywane na nim straty została wykorzystana.

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

Wyszczególnienie	Rezerwa na udzielone gwarancje	Rezerwy na straty z tytułu umów o usługę budowlaną	Pozostałe rezerwy na zobowiązania	Rezerwa na restrukturyzację	Rezerwa na zobowiązania wynikające z poręczeń i gwarancji	Razem
za okres od 01.01 do 31.12.2016						
Stan rezerw na dzień 01.01.2016 roku	40 071	31 276	8 693	17 300	337 282	434 622
Zwiększenia rezerw ujęte jako koszt w okresie (rezerwy nowoutworzone)	16 569	10 820	13 331	-	-	40 720
Zwiększenia rezerw z tytułu aktualizacji szacunków	12 155	-	10 606	3 852	-	26 613
Rozwiązanie rezerw ujęte jako przychód w okresie (-)	(10 597)	(21 403)	(10 391)	-	(30 203)	(72 594)
Wykorzystanie rezerw (-)	(6 070)	-	(3 243)	(7 684)	(280 497)	(297 494)
Zmniejszenia rezerw z tytułu aktualizacji szacunków	-	(433)	-	-	-	(433)
Pozostałe zmiany stanu rezerw	(15 290)*	(1 144)	(3 311)*	-	8 331**	(11 414)
Stan rezerw na dzień 31.12.2016 roku, w tym:	36 838	19 116	15 685	13 468	34 913	120 020
- rezerwy długoterminowe	12 708	-	5 083	6 155	34 913	58 859
- rezerwy krótkoterminowe	24 130	19 116	10 602	7 313	-	61 161

* Zmniejszenie rezerwy na:

- udzielone gwarancje w kwocie 13.657 tys. PLN,
- pozostałe zobowiązania w kwocie 3.311 tys. PLN

wynika z faktu zaprezentowania ich w pozycji Długoterminowe kontraktowe zobowiązania i rezerwy.

** Zwiększenie wynika z oszacowanego przez Spółkę dominującą efektu kolejnych emisji akcji serii H i I, będących następstwem ziszczenia się warunków odnośnie wierzytelności warunkowych określonych dla wierzycieli układowych Grupy 6.

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

POZOSTAŁE REZERWY NA ZOBOWIĄZANIA

Wyszczególnienie	Rezerwy długoterminowe		Rezerwy krótkoterminowe	
	na dzień 31.12.2017	na dzień 31.12.2016	na dzień 31.12.2017	na dzień 31.12.2016
Rezerwy na udzielone gwarancje	4 922	12 708	26 099	24 130
Rezerwy na straty z tytułu umów o usługę budowlaną	-	-	15 425	19 116
Pozostałe rezerwy na zobowiązania	4 176	5 083	9 874	10 602
Rezerwa na restrukturyzację	1 605	6 155	10 984	7 313
Rezerwa na zobowiązania wynikające z poręczeń i gwarancji	28 682	34 913	-	-
Pozostałe rezerwy na zobowiązania razem, w tym:	39 385	58 859	62 382	61 162

W okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2017 obniżył się poziom rezerw. Istotne zmniejszenie Grupa odnotowała na pozycji – rezerwy na zobowiązania związane z ciężącą na Spółce dominującej odpowiedzialnością z tytułu udzielonych poręczeń, gwarancji czy też odpowiedzialności solidarnej wobec podwykonawców na kontraktach realizowanych w ramach umów konsorcjum (patrz nota 5.2.3.4.).

Istotny tytuł w pozycji „rezerwy” stanowią w niniejszym sprawozdaniu Grupy rezerwy na przyszłe wydatki z tytułu odpowiedzialności gwarancyjnej (patrz nota 5.2.1). W ramach realizacji umów o usługę budowlaną Spółki Grupy ponoszą odpowiedzialność za wady i usterki zgłoszone przez zleceniodawcę po zakończeniu realizacji inwestycji z tytułu rękojmi i gwarancji. Grupa tworzy rezerwę na serwis gwarancyjny w ciężar kosztów kontraktu proporcjonalnie do stopnia zaawansowania kontraktu. Kalkulując poziomy rezerw dla każdego kontraktu Grupa posługuje się szacunkami uwzględniając dane historyczne o poziomie kosztów robót poprawkowych, wielkość kontraktu, specyfikę kontraktu i poziom ryzyka wystąpienia wad i usterek. Kalkulacja rezerwy polega na pomnożeniu poniesionych kosztów zmiennych na kontrakcie i wskaźnika procentowego rezerwy. Zastosowane wskaźniki rezerwy zawierają się w przedziale od 0,1% do 1,2%. Wartość rezerwy na naprawy gwarancyjne na dzień 31 grudnia 2017 roku wyniosła 31.021 tys. PLN (206 rok: 36.838 tys. PLN).

Grupa posiada także rezerwę na koszty restrukturyzacji Spółki dominującej oraz jednej z jednostek zależnych (patrz nota 5.2.1). Wartość rezerwy do wykorzystania na dzień 31 grudnia 2017 roku to kwota 12 589 tys. PLN (2016 rok: 13 468 tys. PLN).

Grupa tworzy rezerwy na przewidywane przyszłe straty na kontraktach budowlanych w przypadkach, gdy łączne koszty umowy przewyższają łączne przychody umowy. Rezerwy te są ujmowane w skonsolidowanym rachunku zysków i strat w momencie ich ujawnienia (patrz nota 5.2.1).

30. ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU DOSTAW I USŁUG ORAZ POZOSTAŁE ZOBOWIĄZANIA

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania przedstawiają się następująco:

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

ZOBOWIĄZANIA DŁUGOTERMINOWE

Wyszczególnienie	na dzień 31.12.2017	na dzień 31.12.2016
Zobowiązania finansowe	104 839	161 846
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	14 891	11 783
Zobowiązania z tytułu zakupu środków trwałych	50	149
Kwoty zatrzymane (kaucje)	24 848	28 928
Inne zobowiązania finansowe*	65 050	120 986
Zobowiązania niefinansowe	611	78 411
Zobowiązania z tytułu podatków i innych świadczeń	36	-
Przedpłaty i zaliczki otrzymane na dostawy	471	-
Zaliczki otrzymane na usługi budowlane	-	78 376
Inne zobowiązania niefinansowe	104	35
Razem zobowiązania	105 450	240 257

*Inne zobowiązania finansowe (długo- i krótkoterminowe) stanowią głównie zobowiązania układowe

W roku 2017 miało miejsce istotne zmniejszenie wartości zaliczek na usługi budowlane, co wynikało głównie z rozpoznania zaliczek w przychodach zgodnie z metodologią rozliczania umów o usługę budowlaną. Ze względu na odległe terminy płatności przekraczające w niektórych wypadkach 5 lat, zobowiązania długoterminowe zostały zdyskontowane. Zobowiązania długoterminowe są dyskontowane w oparciu o stopę WIBOR 1M + 1 punkt procentowy, za wyjątkiem zobowiązań układowych Spółki dominującej zaprezentowanych w pozycji Inne zobowiązania finansowe, które zostały zdyskontowane z zastosowaniem stopy 4,81% (patrz nota 5.1).

ZOBOWIĄZANIA KRÓTKOTERMINOWE

Wyszczególnienie	na dzień 31.12.2017	na dzień 31.12.2016
Zobowiązania finansowe	366 425	530 938
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	314 701	492 934
Zobowiązania z tytułu zakupu środków trwałych	1 095	1 609
Zobowiązania z tytułu zakupów inwestycyjnych	636	26
Kwoty zatrzymane (kaucje)	23 715	10 570
Inne zobowiązania finansowe	26 278	25 799
Zobowiązania niefinansowe	84 807	50 997
Zobowiązania z tytułu podatku od towarów i usług	35 763	25 114
Zobowiązania z tytułu podatków, ceł i dotacji	3 505	3 319
Przedpłaty i zaliczki otrzymane na dostawy	10 908	12 272
Zaliczki otrzymane na usługi budowlane	12 071	1 828
Inne zobowiązania niefinansowe	22 560	8 464
Razem zobowiązania	451 232	581 935

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

ANALIZA WIEKOWA ZALEGŁYCH KRÓTKOTERMINOWYCH ZOBOWIĄZAŃ FINANSOWYCH

Wyszczególnienie	na dzień 31.12.2017		na dzień 31.12.2016	
	Bieżące	Zaległe	Bieżące	Zaległe
Zobowiązania krótkoterminowe:				
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	163 268	151 433	395 503	97 431
Pozostałe zobowiązania finansowe	46 019	5 705	35 096	2 908
Zobowiązania finansowe	209 287	157 138	430 599	100 339

31. ROZLICZENIA MIĘDZYOKRESOWE

ROZLICZENIA MIĘDZYOKRESOWE – AKTYWA I PASYWA

Wyszczególnienie	Rozliczenia długoterminowe		Rozliczenia krótkoterminowe	
	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2016
Aktywa - rozliczenia międzyokresowe				
- polisy ubezpieczeniowe	392	2 824	3 105	3 611
- gwarancje	163	502	5 010	1 693
- koszty dot. przełomu okresów sprawozdawczych	-	-	19	218
- koszty poniesione przed zawarciem umowy budowlanej	-	-	10 328	23 889
- koszty dotyczące przyszłych nabyć spółek	-	-	22	7
- prenumeraty, szkolenia	-	-	25	912
- inne rozliczenia	1 959	42	4 515	1 143
Aktywa - rozliczenia międzyokresowe, razem	2 514	3 368	23 024	31 473
Pasywa - rozliczenia międzyokresowe				
- rezerwa na badanie bilansu	-	-	324	303
- przychody przyszłych okresów	90	1 161	15 879*	10 732
- inne rozliczenia	-	-	-	93
Pasywa - rozliczenia międzyokresowe, razem	90	1 161	16 203	11 128

*Pozycja obejmuje m.in. prowizje od gwarancji i polis w kwocie 15 399 tys. PLN

W pozycji „Koszty poniesione przed zawarciem umowy budowlanej” Grupa ujmuje rozliczenia międzyokresowe kosztów pozyskania kontraktów oraz kosztów gwarancji bankowych i ubezpieczeniowych związanych z realizacją kontraktów.

32. MAJĄTEK SOCJALNY ORAZ ZOBOWIĄZANIA ZFŚS

Ustawa z dnia 4 marca 1994 roku o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych z późniejszymi zmianami stanowi, że Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych tworzą pracodawcy zatrudniający powyżej 50 pracowników na pełne etaty. Grupa tworzy taki fundusz i dokonuje okresowych odpisów w wysokości odpisu podstawowego i odpisu dla emerytów i rencistów. Fundusz nie posiada aktywów trwałych. Celem

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

Funduszu jest finansowanie działalności socjalnej, pożyczek udzielonych jej pracownikom oraz pozostałych kosztów socjalnych.

Grupa skompensowała aktywa Funduszu ze swoimi zobowiązaniami wobec Funduszu, ponieważ aktywa te nie spełniają definicji aktywów Grupy. W związku z powyższym, saldo netto na dzień 31 grudnia 2017 roku wynosi 173 tys. PLN (na dzień 31 grudnia 2016 roku wynosi 297 tys. PLN).

Tabela poniżej przedstawia analitykę aktywów, zobowiązań oraz kosztów Funduszu:

Wyszczególnienie	za okres 31.12.2017	za okres 31.12.2016
Pożyczki udzielone pracownikom	816	1 368
Środki pieniężne	128	4 055
Zobowiązania z tytułu funduszu (-)	(771)	(5 126)
Saldo po skompensowaniu	173	297
Odpisy za ZFŚS w okresie	167	2 929

33. SPRZEDAŻ USŁUG BUDOWLANYCH

Niżej wymienione kwoty ujęte w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej dotyczą umów o usługę budowlaną będących w trakcie realizacji na dzień bilansowy. Kwoty należności (zobowiązań) z tytułu umów o usługę budowlaną zostały ustalone jako suma poniesionych kosztów z tytułu kontraktów budowlanych powiększona o zysk (lub pomniejszona o poniesione straty) oraz pomniejszona o faktury częściowe (patrz nota dotyczący zasad rachunkowości – nota 6.27.2). Wartość należności oraz zobowiązań z tytułu umów o usługę budowlaną prezentuje poniższa tabela:

Wyszczególnienie	na dzień 31.12.2017	na dzień 31.12.2016
Kwota przychodów z umowy początkowo ustalona w umowie	7 649 522	8 762 420
Zmiany	(80 376)	(61 049)
Łączna kwota przychodów z umowy	7 569 146	8 701 371
Koszty poniesione do dnia bilansowego	4 880 264	4 453 885
Koszty pozostające do realizacji umowy	2 248 683	3 675 215
Szacunkowe łączne koszty umowy	7 128 947	8 129 100
Szacunkowe zyski	440 199	572 271
Stan zaawansowania na dzień bilansowy	68,46%	54,79%
Stan otrzymanych zaliczek na dzień bilansowy	185 085	224 436
Kwota zaliczek możliwa do kompensaty z należnościami z tytułu umów o usługę budowlaną	156 950	139 165
Kwota sum zatrzymanych	63 580	72 272
Koszty poniesione do dnia bilansowego w związku z realizacją umowy	4 897 188	4 474 141
Wynik ujęty do dnia bilansowego	273 780	175 164
Przychody szacowane na dzień bilansowy	5 170 968	4 649 305
Kwoty zafakturowane do dnia bilansowego	4 792 042	4 471 390

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrągleń:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

Należności z tytułu umowy na dzień bilansowy	404 326	264 827
Należności z tytułu umowy na dzień bilansowy razem z konsorcjantami umniejszone o zaliczkę możliwą do kompensaty	247 376*	125 662*
Zobowiązania z tytułu umowy na dzień bilansowy	25 400	86 912

*z czego w kwocie 11.639 prezentowana jest w pozycji Długoterminowe kontraktowe należności oraz należności długoterminowe z tytułu umowy o usługę budowlaną

Grupa, z uwagi na tajemnicę handlową, ujawnia informacje wymagane przez MSR 11 Umowy o usługę budowlaną w kwotach łącznych, bez podziału na poszczególne kontrakty.

Grupa w okresie 2017 roku odnotowała wzrost należności z tytułu umów o usługę budowlaną po kompensacie z zaliczkami, z poziomu 125,7 mln PLN na koniec 2016 roku do kwoty 235,7 mln PLN na koniec roku 2017. Głównym powodem, który wpłynął na wzrost poziomu tych należności z tytułu umów o usługę budowlaną był istotny wzrost zaawansowania realizacyjnego na kontrakcie Jaworzno na różnych poziomach budowanego obiektu (+ 111mln w ciągu 2017r.), które to zakresy prac nie zakończyły się na dzień 31.12.17r. osiągnięciem kamieni milowych będących podstawą rozliczeń i fakturowania. Jednocześnie w zakresie zobowiązań z tytułu umów o usługę budowlaną nastąpił istotny spadek tej wartości z poziomu 86,9 mln PLN na koniec 2016r. do kwoty 25,4 mln co związane było ze wzrostem zaawansowania realizacyjnego na kilku budowach, które na koniec 2016r. wykazywały nadfakturowanie ustalone w oparciu o zasady rozliczeń kontraktów długoterminowych stosowanych w grupie kapitałowej PBG.

W zaprezentowanych wartościach przychodów z umów ujęte zostały nałożone lub rozpoznane potencjalne kary z tytułu przekroczenia umownego terminu realizacji. Zaprezentowana nota zawiera także ujęte przez Grupę w wyniku finansowym kwoty zawiązanych rezerw na szacowane straty na realizowanych kontraktach, których stan na dzień bilansowy wynosi 15,4 mln PLN (patrz nota: 29).

Informacje związane z kontraktem PMGW zostały opisane w nocie 23.

Informacje dotyczące kluczowych kontraktów realizowanych przez Grupę Kapitałową RAFAKO

Projekt Opole

W lutym 2012 roku Spółka zależna RAFAKO SA jako lider Konsorcjum (RAFAKO SA, Polimex-Mostostal SA, Mostostal Warszawa SA) podpisała umowę z formą PGE Elektrownia Opole SA (obecnie PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna SA – „Zamawiający”), o wartości 9,4 mld złotych, której przedmiotem jest zaprojektowanie, dostawa, wykonanie prac budowlanych, montaż, uruchomienie i wszystkie związane z tym procesem usługi, wykonane na zasadzie „pod klucz”, obiektu składającego się z bloku energetycznego nr 5 oraz nr 6 w Elektrowni Opole wraz z urządzeniami i wyposażeniem, jak również związanymi z nimi budynkami oraz budowlami.

Spółka zależna RAFAKO S.A. zleciło swojej spółce zależnej tj. E001RK Sp. z o.o. („SPV-Rafako”) jako podwykonawcy realizację 100% zakresu prac i usług związanych z budową bloków w Elektrowni Opole. Wynagrodzenie SPV-Rafako za realizację prac i usług zostało określone na poziomie 3,96 miliarda złotych. SPV-Rafako zawarła z GE Power Sp. z o.o. (dawniej Alstom Power Sp. z o.o.) umowę podwykonawczą, na mocy której SPV Rafako powierzyła GE Power 100% zakresu prac i usług wchodzących w zakres prac Spółki w ramach Projektu Opole. GE Power przejął wszelką odpowiedzialność za realizację kontraktu wobec Zamawiającego.

Nazwa grupy kapitałowej:	<i>Grupa Kapitałowa PBG</i>		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	<i>01.01-31.12.2017</i>	Waluta sprawozdawcza:	<i>złoty polski (PLN)</i>
Poziom zaokrąglenie:	<i>wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)</i>		

Zasady rozliczania kontraktu Opole:

Prezentacja przychodów i kosztów wynikających z tego kontraktu nie ma wpływu na wartości wykazane w sprawozdaniu z całkowitych dochodów Grupy.

Wartość rozrachunków wynikających z tego kontraktu nie ma wpływu na wartości zaprezentowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej Grupy.

Płatności wynikające z kontraktu, po spełnieniu warunków płatności są dokonywane przez Klienta bezpośrednio na rzecz GE Power.

Projekt Jaworzno

Spółka zależna RAFAKO S.A. w Konsorcjum firm: RAFAKO S.A. (Lider Konsorcjum) i MOSTOSTAL WARSZAWA S.A. realizuje kontrakt na „Budowę nowych mocy w technologiach węglowych w TAURON Wytwarzanie S.A. – Budowę bloku energetycznego o mocy 800 – 910 MW na parametry nadkrytyczne w Elektrowni Jaworzno III – Elektrownia II – w zakresie: kocioł parowy, turbozespół, budynek główny, część elektryczna i AKPiA bloku”. Wartość kontraktu wynosi około 5,5 miliarda PLN brutto. W dniu 4 sierpnia 2013 roku dokonano zmiany umowy konsorcjum realizującego Projekt Jaworzno – główna zmiana dotyczyła przejścia przez spółkę zależną RAFAKO S.A. 99,99% prac w ramach Projektu (Mostostal Warszawa 0,01%) i tym samym zmiany podziału wynagrodzenia należnego każdemu z partnerów konsorcjum odpowiednio do udziału w realizowanych pracach. Zasady rozliczania Projektu Jaworzno: Na potrzeby realizacji Projektu została utworzona spółka celowa (E003B7 Sp. z o.o.), której RAFAKO S.A. podzleciła około 88,7% zakresu prac Projektu; pozostałe 11,3% pozostaje w bezpośredniej realizacji RAFAKO S.A. (o wartości około 506 milionów PLN; w tym zaprojektowanie tzw. wyspy kotłowej oraz dostawa części ciśnieniowych kotła i instalacji odpylania), która głównie planowana była na lata 2015 – 2017. RAFAKO S.A. oraz E003B7 Sp. z o.o. na potrzeby realizacji Projektu zawarły umowy z podmiotami finansowymi, na mocy których otrzymały gwarancje bankowe/ubezpieczeniowe o łącznej wartości 646 milionów PLN niezbędne do realizacji tego projektu, jednocześnie ustanowione zostały zabezpieczenia na majątku obu podmiotów jako zabezpieczenie dla tych instrumentów. W dniu 1 marca 2017 roku podpisany został z zamawiającym aneks wydłużając termin realizacji projektu oraz podnoszący jego wartość, co zostało szerzej opisane w nocie III.1. sprawozdania z działalności Grupy Kapitałowej RAFAKO za 2017 rok. W wyniku uzgodnień z instytucjami finansowymi, które udzieliły gwarancji związanych z kontraktem Jaworzno, jednostka zależna RAFAKO SA nie przewiduje wypłaty dywidendy ze spółki zależnej E003B7 sp. z o. o. do czasu trwania umów gwarancyjnych, tj. do grudnia 2020 roku, ponieważ mogłoby to skutkować negatywnymi konsekwencjami ze strony instytucji gwarantujących. Jednostka zależna RAFAKO SA jako lider Konsorcjum wystawia faktury na pełny zakres prac na rzecz Zamawiającego; płatności z tytułu realizacji kontraktu są przekazywane bezpośrednio na rzecz Spółki celowej oraz kluczowych podwykonawców i poddostawców. Zapłata za zakres prac zrealizowany przez jednostkę zależną RAFAKO SA jest dokonywana przez spółkę celową. Grupa w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym ujmuje całkowite przychody i koszty związane z Projektem Jaworzno tj. zarówno zakres prac realizowany przez spółkę zależną RAFAKO S.A. jak i zakres prac realizowany przez spółkę zależną E003B7 Sp. z o.o. Wycena kontraktu jest dokonywana na całym projekcie łącznie, tj. przy ustaleniu jednej marży i stopnia zaawansowania realizacji dla całego kontraktu. Grupa w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym eliminuje przychody i koszty oraz rozrachunki dotyczące realizacji Projektu powstałe pomiędzy RAFAKO S.A. a spółką celową.

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

34. PRZYCHODY I KOSZTY

34.1 KOSZTY WEDŁUG RODZAJU

Wyszczególnienie	za okres od 01.01. do 31.12.2017	za okres od 01.01. do 31.12.2016
Amortyzacja	16 546	17 658
Zużycie materiałów i energii	136 757	456 104
Usługi obce	1 403 849	1 245 425
Podatki i opłaty	10 451	10 308
Świadczenia pracownicze	216 941	226 980
Pozostałe koszty rodzajowe	13 656	19 899
Koszty według rodzaju razem	1 797 970	1 976 374
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	2 771	31 474
Zmiana stanu produktów, produkcji w toku (-)	16 795	(27 514)
Koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby jednostki (-)	(2 383)	(1 024)
Koszt własny sprzedaży	1 696 259	1 865 858
Koszty sprzedaży	27 483	21 076
Koszty ogólnego zarządu	91 412	92 376
Razem koszt własny sprzedaży, koszty sprzedaży oraz koszty ogólnego zarządu	1 815 154	1 979 310

34.2 KOSZTY AMORTYZACJI, ODPISÓW AKTUALIZUJĄCYCH, RÓŻNIC KURSOWYCH ORAZ ZAPASÓW UJĘTE W ZYSKU LUB STRACIE

Wyszczególnienie	za okres 31.12.2017	za okres 31.12.2016
Pozycje ujęte w koszcie własnym sprzedaży:	42 983	43 057
Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych	11 732	11 545
Amortyzacja wartości niematerialnych	1 227	1 576
Wycena zapasów po cenie sprzedaży netto	(874)	-
Koszty rezerw na gwarancje	32 168	28 724
Różnice kursowe netto	(1 270)	-
Pozycje ujęte w kosztach sprzedaży:	533	668
Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych	461	581
Amortyzacja wartości niematerialnych	72	87
Pozycje ujęte w kosztach ogólnego zarządu:	3 054	3 906
Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych	2 641	2 978
Amortyzacja wartości niematerialnych	413	928

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrągleń:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

34.3 POZOSTAŁE PRZYCHODY OPERACYJNE

Wyszczególnienie	za okres 31.12.2017	za okres 31.12.2016
Zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych	2 458	2 322
Wycena nieruchomości inwestycyjnych oraz aktywów trwałych zaklasyfikowanych jako przeznaczone do sprzedaży	3 062	4 273
Odwroćenie odpisów aktualizujących wartości składników aktywów:		
- rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	12	13
- należności	2 709	8 238
- zapasów	162	3 481
- pożyczek udzielonych	10 525	228
Odsetki związane z działalnością operacyjną:		
- od środków na rachunkach bankowych	1 436	1 413
- od udzielonych pożyczek	108	229
- inne odsetki	914	2 116
Rozwiązanie niewykorzystanych rezerw	1 238	330
Otrzymane kary i odszkodowania	5 484	391
Otrzymane dotacje	1 994	534
Przychody z tytułu najmu, dzierżawy	2 406	2 549
Różnice kursowe dotyczące działalności operacyjnej	130	-
Dyskonto dotyczące rozrachunków długoterminowych	-	2 187
Pozostałe przychody, w tym:		
- zwrot kosztów sądowych	130	246
- odpisane przedawnione zobowiązania	11	5
- inne przychody	4 858	3 280
Pozostałe przychody operacyjne ogółem	37 637	31 835

W roku 2017 wartość pozostałych przychodów operacyjnych ukształtowała się na poziomie 37.637 tys. PLN. Poniżej przedstawiono wyszczególnienie najistotniejszych zdarzeń mających wpływ na tę pozycję:

- Uzyskanie przychodu przez Rafako z tytułu kar umownych w wysokości 5.195 tys. PLN,
- rozwiązanie odpisów aktualizujących wartość pożyczek sptaconych na kwotę 10.525 tys. PLN oraz należności na kwotę 2.709 tys. PLN,
- efekty wyceny nieruchomości inwestycyjnych oraz aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży do wartości godziwej w kwocie 3.062 tys. PLN (patrz nota 19 i 26,
- inne przychody z tytułu korekty rozliczenia VAT z tytułu „złych długów” 2 433 tys. PLN,
- częściowe rozwiązanie rezerwy na pozostałe koszty z tytułu przedawnienia roszczenia jednego z kontrahentów spółki zależnej (1.238 tys. PLN).

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrągleń:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

34.4 POZOSTAŁE KOSZTY OPERACYJNE

Wyszczególnienie	za okres 31.12.2017	za okres 31.12.2016
Odpisy aktualizujące wartości składników aktywów:		
- wartości firmy	83 761	104 157
- rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	53	4 207
- należności	8 006	16 122
- zapasów	796	6 437
- pożyczek udzielonych	109	2 935
- innych składników aktywów	-	3 000
Odsetki związane z działalnością operacyjną:		
- od zobowiązań z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych zobowiązań	1 631	1 080
Pozostałe koszty, w tym:		
Utworzenie rezerw na kary i odszkodowania	92	700
Utworzenie rezerw na pozostałe koszty	8 771	-
Zapłacone kary i odszkodowania	-	9 539
Przekazane darowizny	1 931	1 000
Koszty utrzymania inwestycji	58	192
Strata z inwestycji w jednostki powiązane	4 143	-
Różnice kursowe dotyczące działalności operacyjnej	-	258
Dyskonto dotyczące rozrachunków długoterminowych	242	-
- koszty postępowań sądowych	3 815	733
- odpisane należności przedawnione, umorzone i nieściągalne	25	29
- koszty organizacji Dnia Energetyka	-	509
- koszty Związków Zawodowych	-	391
- koszty złomowania materiałów	-	536
- utworzenie rezerwy na Program Dobrowolnych Odejść	-	7 622
- inne koszty	3 056	5 835
Pozostałe koszty operacyjne ogółem	116 489	165 282

W roku 2017 wartość pozostałych kosztów operacyjnych ukształtowała się na poziomie 116.489 tys. PLN. Poniżej przedstawiono wyszczególnienie najistotniejszych zdarzeń mających wpływ na tę pozycję:

- odpisy aktualizujące wartość firmy Grupy Kapitałowej RAFAKO w kwocie 83.761 tys. PLN,
- odpisy aktualizujące należności w kwocie 8.006 tys. PLN (patrz nota 24, w nocie ujęto również odpisy, które zaprezentowano w skonsolidowanym rachunku zysków i strat w pozycjach innych niż pozostałe koszty operacyjne),
- utworzenie rezerw na pozostałe koszty w wysokości 8.771 tys. PLN, w tym 8.368 tys. PLN na koszty restrukturyzacji,

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

- rezerwa na koszty postępowań sądowych związanych z budową Stadionu Narodowego w kwocie 3.347 tys. PLN,
- strata z inwestycji w jednostki Brokam i Bathinex, nad którymi Grupa utraciła kontrolę w 2017 roku (4.143 tys. PLN).

34.5 PRZYCHODY FINANSOWE

Wyszczególnienie	za okres 31.12.2017	za okres 31.12.2016
<i>Przychody z odsetek dotyczące instrumentów finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy:</i>		
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty (lokaty)	94	455
Pożyczki i należności	-	155
Inne odsetki	462	8
Przychody z odsetek dotyczące instrumentów finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	556	618
Przychód ze zbycia praw poboru	4 144	-
Inne przychody finansowe	2 113	7
Przychody finansowe ogółem	6 813	625

34.6 KOSZTY FINANSOWE

Wyszczególnienie	za okres 31.12.2017	za okres 31.12.2016
<i>Koszty odsetek dotyczące instrumentów finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy:</i>		
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	1 151	601
Kredyty w rachunku kredytowym	2 832	1 744
Kredyty w rachunku bieżącym	2 134	4 021
Pożyczki	2 087	621
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	85	124
Koszty odsetek dotyczące instrumentów finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	8 289	7 111
<i>Straty z wyceny oraz realizacji instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat:</i>		
Instrumenty pochodne zabezpieczające	551	261
Inne	(15)	-
Straty z wyceny oraz realizacji instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	536	261
<i>Straty z tytułu różnic kursowych:</i>		
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	6 055	370
Pożyczki i należności	(4)	55
Zobowiązania finansowe wycenione wg zamortyzowanego kosztu (leasing)	(2 860)	-
Straty z tytułu różnic kursowych	3 191	425
Odpisy aktualizujące wartość inwestycji utrzymywanych do terminu wymagalności	-	1 476

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

Odpisy aktualizujące wartość aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	-	2
Inne koszty finansowe	3 243	727
Koszty finansowe ogółem	15 259	10 002

35. PODATEK DOCHODOWY

35.1 OBCIĄŻENIE PODATKOWE

Wyszczególnienie	za okres 31.12.2017	za okres 31.12.2016
Podatek bieżący:		
Rozliczenie podatku za okres sprawozdawczy	(15 516)	(15 682)
Podatek bieżący	(15 516)	(15 682)
Podatek odroczony:		
Powstanie i odwrócenie różnic przejściowych	(20 333)	1 183
Podatek odroczony	(20 333)	1 183
Podatek dochodowy razem	(35 849)	(14 499)

Grupa Kapitałowa PBG nie stanowi podatkowej Grupy Kapitałowej. Ze względu na to, że Spółki Grupy są odrębnymi podatnikami, podatek odroczony – aktywa oraz rezerwa na podatek odroczony są kalkulowane indywidualnie w poszczególnych Spółkach.

35.2 ODROZCZONY PODATEK DOCHODOWY

Aktywa oraz rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego w następujący sposób wpływa na skonsolidowane sprawozdanie finansowe:

Wyszczególnienie	na dzień 31.12.2017	na dzień 31.12.2016
Saldo na początek okresu:		
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	182 247	177 871
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	126 878	123 979
Podatek odroczony per saldo na początek okresu	55 369	53 892
<i>Zmiana stanu w okresie wpływająca na:</i>		
Rachunek zysków i strat (+/-)	(20 333)	1 183
Inne całkowite dochody (+/-)	(142)	191
Zmiana struktury Grupy Kapitałowej i różnice kursowe netto z przeliczenia na walutę sprawozdawczą	(1 015)	103
Podatek odroczony per saldo na koniec okresu, w tym:	33 879	55 369
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	186 396	182 247
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	152 517	126 878

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

AKTYWA Z TYTUŁU ODROZCZONEGO PODATKU DOCHODOWEGO NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2017 ROKU

Tytuły różnic przejściowych	Saldo na początek okresu	Zmiana stanu:			Różnice kursowe netto z przeliczenia	Saldo na koniec okresu
		rachunek zysków i strat	inne dochody całkowite	utrata kontroli		
Stan na 31.12.2017						
Aktywa z tytułu podatku odroczonego						
- koszty naliczonych świadczeń emerytalnych	5 264	(109)	(62)	-	-	5 093
- koszty niewykorzystanych urlopów	989	26	-	-	-	1 015
- koszty serwisu gwarancyjnego	9 252	(1 929)	-	-	-	7 323
- rezerwa na straty na kontraktach	24 365	18 597	-	-	-	42 962
- koszty wynagrodzeń niewypłaconych w okresie sprawozdawczym	1 456	175	-	-	-	1 631
- niezapłacone składki ZUS	368	(5)	-	-	(258)	105
- odsetki naliczone od kredytów	19 944	524	-	(11)	-	20 457
- odsetki naliczone od zobowiązań	-	1 962	-	-	-	1 962
- odsetki naliczone od obligacji oraz innych papierów wartościowych	9	-	-	-	-	9
- wycena instrumentów finansowych do wartości godziwej	231	(79)	(80)	-	-	72
- wycena nieruchomości inwestycyjnych do wartości godziwej	-	-	-	-	-	-
- wycena pozostałych aktywów finansowych do wartości godziwej	1 477	(579)	-	-	-	898
- koszty związane z naliczonymi a niezafakturowanymi przychodami	46 727	(4 702)	-	-	-	42 025
- nadfakturowania	6 023	(1 306)	-	-	-	4 717
- odpis aktualizujący należności	22 966	(12 980)	-	-	-	9 986
- odpis aktualizujący zapasy	2 895	(2 895)	-	-	-	-
- odpis aktualizujący inne składniki aktywów	6 639	(595)	-	-	-	6 044
- niezrealizowane ujemne różnice kursowe	514	(514)	-	-	-	-
- rezerwa na badanie bilansu	60	2	-	-	-	62
- dyskonto	1 682	694	-	-	-	2 376
- strata podatkowa	21 461	(14 804)	-	(748)	-	5 909
- rezerwa na restrukturyzację	3 380	(1 787)	-	-	-	1 593
- odpis aktualizujący majątek trwały przeznaczony do sprzedaży	-	1 941	-	-	-	1 941
- odpis aktualizujący majątek trwały	-	4 825	-	-	-	4 825
- odpis aktualizujący udzielone pożyczki	-	13 898	-	-	-	13 898
- inne (podać nazwę)	-	-	-	-	-	-
- pozostałe	6 545	4 948	-	-	-	11 493
Razem	182 247	5 308	(142)	(759)	(258)	186 396

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

AKTYWA Z TYTUŁU ODROZCZONEGO PODATKU DOCHODOWEGO NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2016 ROKU

Tytuły różnic przejściowych	Saldo na początek okresu	Zmiana stanu:				Różnice kursowe netto z przeliczenia*	Saldo na koniec okresu
		rachunek zysków i strat	inne dochody całkowite	zmiana struktury Grupy Kapitałowej	pozostałe		
Stan na 31.12.2016							
Aktywa z tytułu podatku odroczonego							
- koszty naliczonych świadczeń emerytalnych	5 425	(323)	162	-	-	-	5 264
- koszty niewykorzystanych urlopów	786	203	-	-	-	-	989
- koszty serwisu gwarancyjnego	6 675	2 577	-	-	-	-	9 252
- rezerwa na straty na kontraktach	5 915	18 450	-	-	-	-	24 365
- koszty wynagrodzeń niewypłaconych w okresie sprawozdawczym	1 286	170	-	-	-	-	1 456
- niezapłacone składki ZUS	341	27	-	-	-	-	368
- odsetki naliczone od kredytów	18 164	1 780	-	-	-	-	19 944
- odsetki naliczone od zobowiązań	1 150	(1 150)	-	-	-	-	-
- odsetki naliczone od obligacji oraz innych papierów wartościowych	2 626	(2 617)	-	-	-	-	9
- wartość zobowiązań z tytułu kredytów wycenianych wg skorygowanej ceny nabycia (przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej)	6	(6)	-	-	-	-	-
- wycena instrumentów finansowych do wartości godziwej	202	-	29	-	-	-	231
- wycena nieruchomości inwestycyjnych do wartości godziwej	3 761	(3 761)	-	-	-	-	-
- wycena pozostałych aktywów finansowych do wartości godziwej	1 401	76	-	-	-	-	1 477
- koszty związane z naliczonymi a niezafakturowanymi przychodami	72 927	(26 200)	-	-	-	-	46 727
- nadfakturowania	6 016	7	-	-	-	-	6 023
- odpis aktualizujący należności	10 788	12 075	-	-	-	103	22 966
- odpis aktualizujący zapasy	1 715	1 180	-	-	-	-	2 895
- odpis aktualizujący inne składniki aktywów	438	6 201	-	-	-	-	6 639
- niezrealizowane ujemne różnice kursowe	494	20	-	-	-	-	514
- rezerwa na badanie bilansu	54	6	-	-	-	-	60
- dyskonto	1 695	(13)	-	-	-	-	1 682
- strata podatkowa	5 151	16 310	-	-	-	-	21 461
- pozostałe	26 899	(20 354)	-	-	-	-	6 545
- rezerwa na restrukturyzację	3 956	(576)	-	-	-	-	3 380
Razem	177 871	4 082	191	-	-	103	182 247

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

REZERWY Z TYTUŁU ODROZCZONEGO PODATKU DOCHODOWEGO NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2017 ROKU

Tytuły różnic przejściowych	Saldo na początek okresu	Zmiana stanu:			Różnice kursowe netto z przeliczenia*	Saldo na koniec okresu
		rachunek zysków i strat	inne dochody całkowite	utrata kontroli		
Stan na 31.12.2017						
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego						
- odsetki naliczone i niezrealizowane od pożyczek	41 062	(3 435)	-	(2)	-	37 625
- odsetki naliczone i niezrealizowane od lokat i własnych środków pieniężnych	33	(8)	-	-	-	25
- odsetki naliczone i niezrealizowane od należności	49	3	-	-	-	52
- odsetki naliczone i niezrealizowane od obligacji i innych papierów wartościowych	-	518	-	-	-	518
- wartość zobowiązań z tytułu kredytów wycenianych wg skorygowanej ceny nabycia (przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej)	-	21	-	-	-	21
- przychody należne naliczone na poniesionych kosztach - niezafakturowane	21 081	27 157	-	-	-	48 238
- przychody bilansowe okresu bieżącego - podatkowo następnego	33 037	8	-	-	-	33 045
- różnica pomiędzy wartością bilansową netto środków trwałych własnych a wartością podatkową netto majątku	20 567	418	-	-	-	20 985
- różnica pomiędzy wartością bilansową netto środków trwałych w leasingu a wartością podatkową netto majątku	1 795	(247)	-	-	-	1 548
- wycena instrumentów finansowych do wartości godziwej	5	-	-	-	-	5
- wycena nieruchomości inwestycyjnych do wartości godziwej	3 974	648	-	-	-	4 622
- wycena pozostałych aktywów finansowych do wartości godziwej	7	-	-	-	-	7
- niezrealizowane dodatnie różnice kursowe	1 693	(759)	-	-	-	934
- dyskonto	837	(497)	-	-	-	340
- pozostałe	2 738	1 814	-	-	-	4 552
Razem	126 878	25 641	-	(2)	-	152 517

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

REZERWY Z TYTUŁU ODROZONEGO PODATKU DOCHODOWEGO NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2016 ROKU

Tytuły różnic przejściowych	Saldo na początek okresu	Zmiana stanu:				Różnice kursowe netto z przeliczenia*	Saldo na koniec okresu
		rachunek zysków i strat	inne dochody całkowite	zmiana struktury Grupy Kapitałowej	pozostałe		
Stan na 31.12.2016							
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego							
- odsetki naliczone i niezrealizowane od pożyczek	36 910	4 152	-	-	-	-	41 062
- odsetki naliczone i niezrealizowane od lokat i własnych środków pieniężnych	14	19	-	-	-	-	33
- odsetki naliczone i niezrealizowane od należności	51	(2)	-	-	-	-	49
- przychody należne naliczone na poniesionych kosztach - niezafakturowane	22 490	(1 409)	-	-	-	-	21 081
- przychody bilansowe okresu bieżącego - podatkowo następnego	33 005	32	-	-	-	-	33 037
- różnica pomiędzy wartością bilansową netto środków trwałych własnych a wartością podatkową netto majątku	20 022	545	-	-	-	-	20 567
- różnica pomiędzy wartością bilansową netto środków trwałych w leasingu a wartością podatkową netto majątku	1 700	95	-	-	-	-	1 795
- wycena instrumentów finansowych do wartości godziwej	-	5	-	-	-	-	5
- wycena nieruchomości inwestycyjnych do wartości godziwej	3 949	25	-	-	-	-	3 974
- wycena pozostałych aktywów finansowych do wartości godziwej	9	(2)	-	-	-	-	7
- niezrealizowane dodatnie różnice kursowe	906	787	-	-	-	-	1 693
- dyskonto	2 186	(1 349)	-	-	-	-	837
- pozostałe	2 737	1	-	-	-	-	2 738
Razem	123 979	2 899	-	-	-	-	126 878

Jednostka dominująca oraz spółki zależne na które w największym stopniu oddziałuje sytuacja finansowa jednostki dominującej, rozpoznają aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego jedynie do wysokości rezerwy z tego tytułu.

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

Podatek dochodowy odnoszący się do każdej pozycji innych całkowitych dochodów przedstawia się następująco:

Wyszczególnienie	od 01.01 do 31.12.2017		
	Brutto	Podatek	Netto
Inne całkowite dochody, które zostaną przeklasyfikowane na zyski lub straty po spełnieniu określonych warunków, dotyczące pozycji:-			
Instrumenty zabezpieczające przepływy środków pieniężnych:			
- kwoty ujęte w wartości początkowej pozycji zabezpieczanych	421	(80)	341
Inne całkowite dochody, które nie zostaną przeklasyfikowane za zyski lub straty, dotyczące pozycji:			
Zyski/straty aktuarialne	324	(62)	262
Razem	745	(142)	603

Wyszczególnienie	od 01.01 do 31.12.2016		
	Brutto	Podatek	Netto
Inne całkowite dochody, które zostaną przeklasyfikowane na zyski lub straty po spełnieniu określonych warunków, dotyczące pozycji:-			
Instrumenty zabezpieczające przepływy środków pieniężnych:			
- kwoty ujęte w wartości początkowej pozycji zabezpieczanych	(154)	29	(125)
Inne całkowite dochody, które nie zostaną przeklasyfikowane za zyski lub straty, dotyczące pozycji:			
Zyski/straty aktuarialne	(854)	162	(692)
Razem	(1 008)	191	(817)

EFEKTYWNA STAWKA PODATKOWA

Wyszczególnienie	za okres 31.12.2017	za okres 31.12.2016
Zysk przed opodatkowaniem (brutto)	(55 287)	803 247
Stawka podatku stosowana przez Spółkę dominującą	19%	19%
Podatek wyliczony wg stawki krajowej Spółki dominującej	(10 505)	152 617
<i>Uzgodnienie podatku dochodowego z tytułu:</i>		
- stosowania innej stawki podatkowej w spółkach Grupy (+/-)	(94)	-
- przychodów niepodlegających opodatkowaniu (-)	(17 360)	(371 847)
- kosztów trwale niestanowiących kosztów uzyskania przychodów (+)	23 155	202 869
- nierozpoznanego aktywa na podatek odroczony od ujemnych różnic przejściowych (+)		14 718
- nierozpoznanego aktywa na podatek odroczony od strat podatkowych (+)	37 722	14 530
- korekty obciążenia podatkowego za poprzednie okresy (+/-)		-
- inne tytuły	2 930	1 612
Podatek dochodowy	35 849	14 499
Zastosowana średnia stawka podatkowa	-65%	2%

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

STAWKI PODATKOWE STOSOWANE PRZEZ SPÓŁKI GRUPY

Wyszczególnienie	za okres od 01.01. do 31.12.2017	za okres od 01.01. do 31.12.2016
Polska	19%	19%
Ukraina	18%	18%
Serbia	15%	15%
Węgry	10%	10%

36. ZYSK NA AKCJĘ, DYWIDENDY WYPŁACONE I ZAPROPONOWANE DO WYPŁATY ORAZ EMISJE I WYKUP PAPIERÓW DŁUŻNYCH

36.1 ZYSK NA AKCJĘ

Zysk podstawowy przypadający na jedną akcję liczony jest według formuły zysk netto za okres przypadający akcjonariuszom Spółki dominującej podzielony przez średnią ważoną liczbę wyemitowanych akcji zwykłych występujących w danym okresie.

Przy wyliczeniu zarówno podstawowego, jak i rozwodnionego zysku (straty) na akcję Grupa stosuje w liczniku kwotę zysku (straty) netto przypadającego akcjonariuszom Spółki dominującej, tzn. nie występuje efekt rozwadniający wpływający na kwotę zysku (straty).

Kalkulację podstawowego oraz rozwodnionego zysku (straty) na akcję wraz z uzgodnieniem średniej ważonej rozwodnionej liczby akcji przedstawiono poniżej.

Wyszczególnienie	od 01.01. do 31.12.2017	od 01.01. do 31.12.2016
Działalność kontynuowana		
Zysk (strata) netto z działalności kontynuowanej w tys. PLN	(30 412)	838 731
Średnia ważona liczba akcji zwykłych	804 231 347	438 785 030*
Średnia ważona rozwodniona liczba akcji zwykłych	804 231 347	438 785 030*
Podstawowy zysk (strata) na akcję z działalności kontynuowanej (PLN)	(0,038)	1,91
Rozwodniony zysk (strata) na akcję z działalności kontynuowanej (PLN)	(0,038)	1,91

* Zysk (strata) na akcję liczony jest według formuły zysk netto (strata netto) przypadający akcjonariuszom Spółki podzielony przez średnią ważoną liczbę akcji występujących w danym okresie. W okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2016 roku średnią ważoną liczbę akcji wyznaczono uwzględniając efekt emisji akcji Spółki dominującej serii H i I przeznaczonych do konwersji części zobowiązań układowych (patrz noty 2.4 i 27.1).

36.2 DYWIDENDY WYPŁACONE ORAZ ZAPROPONOWANE DO WYPŁATY

W okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2017 roku Spółka dominująca otrzymała od swojej Spółki zależnej zaliczkę na poczet dywidendy w kwocie 3.376 tys. zł.

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

36.3 EMISJA I WYKUP PAPIERÓW DŁUŻNYCH

Zgodnie z opublikowanym w dniu 9 listopada 2016 roku raportem bieżącym RB PBG SA 34/2016, Spółka dominująca zawarła z niektórymi wierzycielami układowymi należącymi do Grupy 5 i 6, dokumenty zmieniające zawarte w dniu 31 lipca 2015 roku umowy ustalające warunki restrukturyzacji zobowiązań układowych Spółki dominującej, w tym w szczególności: (i) Umowę Emisyjną i Agencyjną oraz o Współfinansowanie z dnia 31 lipca 2015 roku oraz wzorcowe Warunki Emisji Obligacji. Ponadto Spółka dominująca zgodnie z zawartym oraz prawomocnie zatwierdzonym wraz z dniem 13 czerwca 2016r. Układem, zobowiązała się wobec wybranych wierzycieli układowych, to jest wierzycieli zaspokajanych zgodnie z Układem w ramach Grupy 1, Grupy 3, Grup 4, Grupy 5 oraz Grupy 6 do przeprowadzenia emisji obligacji („**Obligacje**”), na które to Obligacje uprawnieni wierzyciele będą mogli konwertować przysługujące im wierzytelności objęte Układem. W dniu 29 listopada 2016 r. Zarząd Spółki dominującej powziął od Agenta Emisji, to jest Pekao Investment Banking S.A. informację o zakończeniu Pierwszej Emisji Obligacji w rozumieniu Umowy Emisyjnej i Agencyjnej oraz o Współfinansowanie, o czym Spółka dominująca poinformowała w raporcie bieżącym nr RB PBG 54/2016 z dnia 30 listopada 2016 r. W ramach Pierwszej Emisji Obligacji wyemitowane zostały Obligacje 9 serii, to jest serii A, B, C, D, E, F, G, H, I. Subskrypcja Obligacji Pierwszej Emisji odbyła się w okresie od 15 listopada do 28 listopada 2016 r. W ramach Pierwszej Emisji objęto subskrypcją 5.767.005 Obligacji. W dniu 28 listopada 2016 r. zostało przydzielonych 3.887.950 Obligacji po cenie objęcia równej 100 zł za jedną Obligację. Obligacje Pierwszej Emisji zostały objęte przez 42 podmioty, w tym 41 podmiotów z grupy 5 i jeden podmiot z grupy 1 i 4. Wartość przeprowadzonej subskrypcji w ramach Pierwszej Emisji Obligacji wyniosła 388.795.000 zł. Ponadto, Zarząd Spółki dominującej podjął także informację o przydzieleniu przez Agenta Emisji Obligacji w ramach Drugiej Emisji Obligacji, o czym Spółka dominująca poinformowała w raporcie bieżącym nr RB 6/2017 z dnia 10 lutego 2017 r. W ramach Drugiej Emisji Obligacji wyemitowane zostały Obligacje 8 serii, to jest serii B1, C1, D1, E1, F1, G1, H1, I1. Subskrypcja Obligacji Drugiej Emisji odbyła się w okresie w okresie od 30 grudnia 2016 r. do 9 lutego 2017 r. W ramach Drugiej Emisji objęto subskrypcją 1.180.488 Obligacji. W dniu 9 lutego 2017 r. zostało przydzielonych 852.910 Obligacji po cenie objęcia równej 100 zł za jedną Obligację. Obligacje Drugiej Emisji zostały objęte przez 6 podmiotów, w tym 3 podmiotów z grupy 5, jeden podmiot z grupy 3, jeden podmiot z grupy 1 i jeden podmiot z grupy 1 i 4. Wartość przeprowadzonej subskrypcji wyniosła 85.291.000 zł.

Wartość nominalna każdej z emitowanych Obligacji wynosi 100 PLN, a ich łączna nominalna wartość w raz kolejnymi emisjami Obligacji jakie mogą być przeprowadzone zgodnie z Umową Emisyjną i Agencyjną oraz o Współfinansowanie nie przekroczy kwoty 710.000 tys. PLN w okresie obowiązywania Programu Emisji Obligacji. Obligacje emitowane przez Spółkę dominującą stanowią obligacje zabezpieczone oraz nieoprocentowane. Informacja dotycząca zabezpieczeń Programu Emisji Obligacji została przedstawiona w rozdziale III, punkcie 1) raportu bieżącego RB PBG SA 26/2015 opublikowanego przez Spółkę dominującą w dniu 2 sierpnia 2015 roku, a następnie uaktualniona raportem bieżącym RB PBG SA 12/2016 z dnia 17 czerwca 2016 roku, raportem bieżącym RB PBG SA 17/2016, RB PBG SA19/2016 oraz RP PBG SA 34/2016. Do dnia publikacji niniejszego sprawozdania za rok 2017, Spółka dominująca wykupiła w terminie Obligacje serii o serii A do serii D oraz od serii B1 do serii D1. Dzień Wykupu kolejnych serii Obligacji, to jest serii E oraz serii E1, będzie przypadał w dniu 30 czerwca 2018 r.

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

Wykonanie Planu Dezinwestycji w 4 kwartale 2017 rok

Mając na uwadze postanowienia warunków wyemitowanych przez Spółkę dominującą Obligacji (art. 11.5.4 Warunków Emisji Obligacji odpowiednio dla serii od A do I oraz dla serii od B1 od I1), poniżej zaprezentowana została informacja o zaawansowaniu wykonania Planu Dezinwestycji w czwartym kwartale 2017 roku, to jest w okresie od dnia 1 października 2017 roku do dnia 31 grudnia 2017 roku.

L.P.	Oznaczenie sprzedającego	Lokalizacja	Adres	Cena sprzedaży brutto	Wartość Zbywanej Nieruchomości - wg definicji z WEO Oczekiwany wpływ z projektu	Podstawa dokonania Przyspieszonej Spłaty
1	Ecoria Sp. z o.o.	Poznań	ul. Karpia 25a/78	400 000,00 zł	398 550,00 zł	NIE
2	PBG Dom Invest X sp. z o.o. Invest I S.K.A.	Świnoujście	miejsce parkingowe nr E52	18 000,00 zł	5 000,00 zł	NIE
3	PBG Dom Invest X sp. z o.o. Invest I S.K.A.	Świnoujście	miejsce parkingowe nr E63	20 000,00 zł	5 000,00 zł	NIE
4	PBG Dom Invest X sp. z o.o. Invest I S.K.A.	Świnoujście	miejsce parkingowe nr E41	15 000,00 zł	5 000,00 zł	NIE
5	PBG Dom Invest X sp. z o.o. Invest I S.K.A.	Świnoujście	miejsce parkingowe nr F21	15 000,00 zł	5 000,00 zł	NIE
6	PBG Dom Invest X sp. z o.o. Invest I S.K.A.	Świnoujście	miejsce parkingowe nr F30	20 000,00 zł	5 000,00 zł	NIE
7	PBG Dom Invest X sp. z o.o. Invest I S.K.A.	Świnoujście	miejsce parkingowe nr E38	25 000,00 zł	5 000,00 zł	NIE
8	PBG Erigo Projekt sp. z o.o. Quadro House S.K.A.	Świnoujście	Wojska Polskiego 8D/1	436 590,00 zł	152 003,45 zł	NIE
9	PBG Dom Invest X sp. z o.o. Invest I S.K.A.	Świnoujście	miejsce parkingowe nr E03	25 000,00 zł	5 000,00 zł	NIE
10	PBG Dom Invest X sp. z o.o. Złotowska 51 S.K.A.	Świnoujście	Wojska Polskiego 8E/4	525 000,00 zł	134 844,40 zł	NIE
11	PBG Dom Invest X sp. z o.o. Invest I S.K.A.	Świnoujście	miejsce parkingowe nr E04	19 000,00 zł	5 000,00 zł	NIE
12	PBG Dom Invest X sp. z o.o. Invest I S.K.A.	Świnoujście	miejsce parkingowe nr E06	19 000,00 zł	5 000,00 zł	NIE
13	PBG Dom Invest X sp. z o.o. Invest I S.K.A.	Świnoujście	miejsce parkingowe nr E85	19 000,00 zł	5 000,00 zł	NIE
14	PBG Dom Invest X sp. z o.o. Invest I S.K.A.	Świnoujście	miejsce parkingowe nr E86	19 000,00 zł	5 000,00 zł	NIE
15	PBG Dom Invest X sp. z o.o. Invest I S.K.A.	Świnoujście	miejsce parkingowe nr E58	25 000,00 zł	5 000,00 zł	NIE
16	PBG Dom Invest X sp. z o.o. Invest I S.K.A.	Świnoujście	miejsce parkingowe nr E78	15 000,00 zł	5 000,00 zł	NIE
17	PBG Dom Invest X sp. z o.o. Invest I S.K.A.	Świnoujście	miejsce parkingowe nr F35	15 000,00 zł	5 000,00 zł	NIE
18	PBG Dom Invest X sp. z o.o. Złotowska 51 S.K.A.	Świnoujście	Wojska Polskiego 8B/10	431 200,00 zł	107 262,59 zł	NIE
19	PBG Dom Invest X sp. z o.o. Invest I S.K.A.	Świnoujście	miejsce parkingowe nr E37	15 000,00 zł	5 000,00 zł	NIE
20	PBG Dom Invest X sp. z o.o. Złotowska 51 S.K.A.	Świnoujście	Wojska Polskiego 8E/9	515 040,00 zł	133 312,07 zł	NIE
21	PBG Dom Invest X sp. z o.o. Invest I S.K.A.	Świnoujście	Chełmońskiego 4D/2	340 000,00 zł	260 100,00 zł	NIE
22	PBG Dom Invest X sp. z o.o. Invest I S.K.A.	Świnoujście	miejsce parkingowe nr H33	15 000,00 zł	5 000,00 zł	NIE
23	PBG Dom Invest X sp. z o.o. Invest I S.K.A.	Świnoujście	miejsce parkingowe nr E32	15 000,00 zł	5 000,00 zł	NIE
24	PBG Dom Invest X sp. z o.o. Invest I S.K.A.	Świnoujście	miejsce parkingowe nr E45	12 007,00 zł	5 000,00 zł	NIE
25	PBG Dom Invest X sp. z o.o. Invest I S.K.A.	Świnoujście	miejsce parkingowe nr E46	12 007,00 zł	5 000,00 zł	NIE
26	PBG Erigo Projekt sp. z o.o. Quadro House S.K.A.	Świnoujście	Wojska Polskiego 12B/8	336 050,00 zł	138 599,26 zł	NIE
27	PBG Dom Invest X sp. z o.o. Invest I S.K.A.	Świnoujście	miejsce parkingowe nr E56	13 000,00 zł	5 000,00 zł	NIE
28	PBG S.A.	Wysogotowo	ul. Skórzewska 35	15 990 000,00 zł*	13 000 000,00 zł**	NIE
29	PBG S.A.	Wysogotowo	ul. Skórzewska 35			NIE
30	PBG S.A.	Wysogotowo	ul. Skórzewska 35	9 163 500,00 zł	4 856 610,00 zł	NIE
31	PBG Dom Invest X sp. z o.o. Złotowska 51 S.K.A.	Poznań	Ul. Piękna 44	2 236 500,00 zł	2 100 000,00 zł**	NIE

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

* W zakresie wskazanej transakcji sprzedaży, umowa sprzedaży przenosząca własność nieruchomości na ich nabywcę, została zawarta po dniu 31 grudnia 2017 roku.

** Wskazano zgodnie z uzyskanym przez Spółkę Wspólnym Stanowiskiem Obligatariuszy.

Informacja o zaawansowaniu wykonania Planu Dezinwestycji w poprzednich kwartalnych okresach, zaprezentowana została w publikowanych przez Spółkę dominującą Sprawozdaniach Finansowych począwszy od Skonsolidowanego Sprawozdania Finansowego za rok 2016.

Wskazana w ramach powyższego zestawienia: „Wartość Zbywanej Nieruchomości - wg definicji z WEO Oczekiwany wpływ z projektu” oznacza kwotę jaka została wskazana w Planie Dezinwestycji stanowiącym załącznik do Warunków wyemitowanych przez Spółkę dominującą Obligacji. Jest to minimalna kwota jaka powinna zostać pozyskana przez Spółkę dominującą lub jej wybrane spółki zależne ze zbycia aktywa objętego Planem Dezinwestycji.

37. NARUSZENIE POSTANOWIEŃ UMOWY (KREDYTY, POŻYCZKI)

Na dzień zatwierdzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Spółki z Grupy spełniły wszystkie warunki wynikające z zawartych umów kredytowych.

38. PRZEPIŁYWY PIENIĘŻNE

Grupa Kapitałowa wykazuje przepływy pieniężne z działalności operacyjnej postępując się metodą pośrednią, za pomocą której zysk lub stratę przed opodatkowaniem koryguje o skutki transakcji mających bezgotówkowy charakter, o czynne i bierne rozliczenia międzyokresowe, oraz o pozycje przychodowe i kosztowe związane z przepływami pieniężnymi z działalności inwestycyjnej lub finansowej.

Poniżej przedstawiono istotne pozycje wykazane w skonsolidowanym rachunku przepływów pieniężnych.

Zmniejszenie stanu zapasów wykazane w skonsolidowanym rachunku przepływów pieniężnych za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2017 roku w kwocie 489 tys. PLN wynikało przede wszystkim ze zmian następujących pozycji:

<u>Pozycja</u>	<u>Zmiana stanu</u>	<u>Wpływ na przepływy pieniężne</u>
Materiały	wzrost	(89)
Produkcja w toku	wzrost	(53)
Towary	spadek	525
Zaliczki na dostawy	wzrost	(258)
Reklasyfikacja	spadek	364

Zmniejszenie stanu należności wykazane w skonsolidowanym rachunku przepływów pieniężnych za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2017 roku w kwocie 328.299 tys. PLN wynikało przede wszystkim ze zmian następujących pozycji:

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

<u>Pozycja</u>	<u>Zmiana stanu</u>	<u>Wpływ na przepływy pieniężne</u>
Należności z tytułu dostaw i usług	spadek	217 862
Kwoty zatrzymane (kaucje)	spadek	39 832
Inne należności finansowe	wzrost	(816)
Przedpłaty i zaliczki	spadek	73 267
Pozostałe należności niefinansowe	spadek	4 591
Należności dochodzone na drodze sądowej	wzrost	(6 235)
Należności z tytułu podatku od towarów i usług	spadek	1 341
Inne zmiany	wzrost	(955)
Korekta zmiany stanu z tytułu utraty kontroli nad spółkami zależnymi	n.d.	(588)

Zmniejszenie stanu zobowiązań wykazane w skonsolidowanym rachunku przepływów pieniężnych za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2017 roku w kwocie (265 324) tys. PLN wynikało przede wszystkim ze zmian następujących pozycji:

<u>Pozycja</u>	<u>Zmiana stanu</u>	<u>Wpływ na przepływy pieniężne</u>
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	spadek	(175 309)
Kwoty zatrzymane (kaucje)	wzrost	9 065
Inne zobowiązania finansowe	spadek	(54 932)
Przedpłaty i zaliczki otrzymane na dostawy	spadek	(893)
Zaliczki otrzymane na usługi budowlane	spadek	(68 133)
Pozostałe zobowiązania niefinansowe	wzrost	14 163
Zobowiązania z tytułu podatku od towarów i usług	wzrost	10 649
Zobowiązania z tytułu podatków, ceł i dotacji	wzrost	187
Długoterminowe kontraktowe zobowiązania	spadek	(446)
Inne zmiany	wzrost	327
		(265 324)

Zmiana stanu rezerw i rozliczeń międzyokresowych wykazane w skonsolidowanym rachunku przepływów pieniężnych za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2017 roku w kwocie (16.983) tys. PLN wynikała przede wszystkim ze zmian następujących pozycji:

<u>Pozycja</u>	<u>Zmiana stanu</u>	<u>Wpływ na przepływy pieniężne</u>
Rezerwy na odprawy emerytalne	wzrost	296
Rezerwy na nagrody jubileuszowe	spadek	(1 393)
Pozostałe rezerwy pracownicze	spadek	(10 352)
Rezerwy na niewykorzystane urlopy	wzrost	382
Rezerwy na udzielone gwarancje	spadek	(5 820)
Rezerwy na straty z tytułu umów o usługę budowlaną	spadek	(3 690)

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

Pozostałe rezerwy na zobowiązania	spadek	(8 934)
Rozliczenia międzyokresowe	spadek	9 301
Przychody przyszłych okresów	wzrost	4 077
Korekta zmiany stanu z tytułu utraty współkontroli nad wspólnym działaniem	n.d.	(850)

Zmiana stanu z tytułu umów budowlanych wykazana w skonsolidowanym rachunku przepływów pieniężnych za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2017 roku w kwocie (183.225) tys. PLN wynikała przede wszystkim ze zmian następujących pozycji:

<u>Pozycja</u>	<u>Zmiana stanu</u>	<u>Wpływ na przepływy pieniężne</u>
Należności z tytułu umów o usługę budowlaną	wzrost	(121 714)
Zobowiązania z tytułu umowy o usługę budowlaną	spadek	(61 511)

39. INFORMACJE NA TEMAT PODMIOTÓW POWIĄZANYCH

Skutki transakcji przeprowadzonych między Spółkami objętymi skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym zostały wyeliminowane. Transakcje między Spółką dominującą a jej Spółkami zależnymi ujawnione zostały w jednostkowym sprawozdaniu finansowym Spółki dominującej PBG SA.

Transakcje z podmiotami powiązаныmi realizowane są na normalnych zasadach rynkowych, których charakter i warunki wynikają z bieżącej działalności operacyjnej.

Transakcje z kluczowym personelem kierowniczym

Do kluczowego personelu kierowniczego Grupa zalicza członków Zarządu Spółki dominującej oraz Spółek zależnych. Wynagrodzenie kluczowego personelu w okresie objętym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym wyniosło:

Wyszczególnienie	za okres 31.12.2017	za okres 31.12.2016
Świadczenia na rzecz personelu kierowniczego		
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze	18 432	14 982
Świadczenia z tyt. rozwiązania stosunku pracy	169	73
Świadczenia po okresie zatrudnienia	141	-
Pozostałe świadczenia	16	31
Razem	18 758	15 086

Szczegółowe informacje o wynagrodzeniach Zarządu Spółki dominującej przedstawiono w notcie 45.2.

Grupa Kapitałowa nie udzieliła kluczowemu personelowi kierowniczemu żadnych pożyczek w okresie objętym sprawozdaniem finansowym ani w okresach porównawczych.

Saldo pożyczek otrzymanych przez Grupę Kapitałową od kluczowego personelu na dzień 31 grudnia 2017 roku wynosi: 11.158 tys. PLN (31 grudnia 2016: 21.491 tys. PLN).

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

Transakcje z pozostałymi podmiotami powiązаныmi

W okresie objętym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym ujęto następujące kwoty przychodów ze sprzedaży oraz należności od pozostałych podmiotów powiązanych:

NALEŻNOŚCI I PRZYCHODY ZE SPRZEDAŻY OD POZOSTAŁYCH PODMIOTÓW POWIĄZANYCH

Wyszczególnienie	Przychody ze sprzedaży		Należności	
	od 01.01 do 31.12.2017	od 01.01. do 31.12.2016	na dzień 31.12.2017	na dzień 31.12.2016
Sprzedaż do:				
Pozostałych podmiotów powiązanych	2 878	125	2 228	2 314
Razem	2 878	125	2 228	2 314

W okresie objętym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym ujęto następujące kwoty zakupów oraz zobowiązań wobec pozostałych podmiotów powiązanych:

ZOBOWIĄZANIA I ZAKUP OD POZOSTAŁYCH PODMIOTÓW POWIĄZANYCH

Wyszczególnienie	Zakup (koszty, aktywa)		Zobowiązania	
	od 01.01 do 31.12.2017	od 01.01. do 31.12.2016	na dzień 31.12.2017	na dzień 31.12.2016
Zakup od:				
Pozostałych podmiotów powiązanych	6 267	4 674	488	1 914
Razem	6 267	4 674	488	1 914

POŻYCZKI UDZIELONE POZOSTAŁYM PODMIOTOM POWIĄZANYM

Wyszczególnienie	31.12.2017		31.12.2016	
	Kwota wg umowy	Saldo na dzień bilansowy	Kwota wg umowy	Saldo na dzień bilansowy
Pożyczki udzielone:				
Pozostałym podmiotom powiązany	150	-	4 812	2
Razem	150	-	4 812	2

POŻYCZKI OTRZYMANE OD POZOSTAŁYCH PODMIOTÓW POWIĄZANYCH

Wyszczególnienie	31.12.2017		31.12.2016	
	Kwota wg umowy	Saldo na dzień bilansowy	Kwota wg umowy	Saldo na dzień bilansowy
Pożyczki otrzymane od:				
Pozostałych podmiotów powiązanych	13	15	63	66
Razem	13	15	63	66

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

40. AKTYWA ORAZ ZOBOWIĄZANIA WARUNKOWE

NALEŻNOŚCI POZABILANSOWE

Należności pozabilansowe (w tys. PLN)	31.12.2017	31.12.2016
Należności z tytułu gwarancji bankowych i ubezpieczeniowych otrzymanych udzielonych w głównej mierze jako zabezpieczenie wykonania umów handlowych	672 684	681 013
Weksle otrzymane jako zabezpieczenie	13 791	26 770
Należności pozabilansowe ogółem	686 475	707 783

ZOBOWIĄZANIA POZABILANSOWE

Zobowiązania pozabilansowe (w tys. PLN)	31.12.2017	31.12.2016
Zobowiązania z tytułu gwarancji bankowych i ubezpieczeniowych udzielonych w głównej mierze jako zabezpieczenie wykonania umów handlowych	328 619	212 586
Zobowiązania z tytułu udzielonych poręczeń	1 429 147	1 531 096
Weksle wydane pod zabezpieczenie	17 200	14 512
Zobowiązania pozabilansowe ogółem	1 774 966	1 758 194

W niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupa Kapitałowa PBG wykazuje pozabilansowo należności warunkowe na poziomie **686.475 tys. PLN**. Należności warunkowe dotyczą głównie otrzymanych gwarancji należytego wykonania umów w kwocie 672.684 tys. PLN oraz weksli pod zabezpieczenie należytego wykonania umów w kwocie 13.791 tys. PLN.

W 2017 roku Grupa Kapitałowa PBG zanotowała spadek poziomu należności warunkowych otrzymanych głównie pod zabezpieczenie wykonania umów handlowych w kwocie 21.308 tys. PLN, w tym spadek należności z tytułu otrzymanych gwarancji w kwocie 8.329 tys. PLN oraz spadek należności z tytułu otrzymanych weksli w kwocie 12.979 tys. PLN.

Na dzień 31 grudnia 2017 roku Grupa Kapitałowa PBG wykazuje pozabilansowo zobowiązania warunkowe na poziomie **1.774.966 tys. PLN**. Zobowiązania warunkowe dotyczą zobowiązań z tytułu poręczeń udzielonych przez Spółki Grupy PBG za podmioty trzecie, zobowiązań z tytułu gwarancji udzielonych na zlecenie spółek z Grupy dla podmiotów trzecich oraz zobowiązań z tytułu wydanych weksli.

W związku z uprawomocnieniem się Postanowienia Sądu o zatwierdzeniu Układu zawartego przez Spółkę dominującą z Wierzycielami zobowiązania warunkowe Spółki dominującej na dzień 31 grudnia 2017 roku prezentowane są w łącznej kwocie zobowiązań warunkowych zgodnie z warunkami realizacji układu.

Zobowiązania warunkowe dotyczą zobowiązań z tytułu gwarancji udzielonych na zlecenie spółek z Grupy PBG dla podmiotów trzecich pod zabezpieczenie wykonania umów handlowych w kwocie 328.619 tys. PLN, zobowiązań z tytułu poręczeń udzielonych przez Spółki Grupy PBG za podmioty trzecie w kwocie 1.429.147 tys. PLN oraz zobowiązań z tytułu wydanych weksli pod zabezpieczenie wykonania umów handlowych w kwocie 17.200 tys. PLN.

W roku 2017 Grupa Kapitałowa PBG zanotowała wzrost poziomu zobowiązań warunkowych w kwocie 16.772 tys. PLN, w tym głównie wzrost zobowiązań z tytułu udzielonych gwarancji w kwocie 116.033 tys. PLN i

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

wzrost zobowiązań z tytułu wydanych weksli pod zabezpieczenie wykonania umów handlowych w kwocie 2.688 tys. PLN oraz spadek udzielonych poręczeń w kwocie 101.949 tys. PLN

Zgodnie z zapisami Umowy Agencyjnej i Emisyjnej, o której mowa w nocie 36.3, Obligacje emitowane przez Spółkę dominującą stanowią obligacje zabezpieczone oraz nieoprocentowane. Emisja obligacji jest zabezpieczona do maksymalnej kwoty wynoszącej 1.065.000 tys. PLN (tj. 150% maksymalnej wartości programu emisji obligacji). Zabezpieczenia obejmują majątek Spółki dominującej oraz wybranych spółek zobowiązanych. Zabezpieczenie, przede wszystkim stanowią:

- poręczenia cywilne udzielone przez wybrane spółki zależne do kwoty 1.065.000 tys. PLN (tj. 150% maksymalnej wartości programu emisji obligacji); na dzień 31 grudnia 2017 roku wartość nominalna zobowiązań Grupy Kapitałowej PBG z tytułu emisji obligacji wynosiła 403.635 tys. PLN (po uwzględnieniu wykupu Obligacji serii D oraz D1, którego dokonała PBG S.A. w dniu 29.12.2017 roku na łączną kwotę 23.997 tys. PLN)
- zastawy rejestrowe na akcjach i udziałach Spółki dominującej w wybranych spółkach zależnych;
- zastawy na majątku przedsiębiorstwa Spółki dominującej i majątku przedsiębiorstw wybranych spółek zależnych;
- hipoteki na większości nieruchomości należących do Spółki dominującej i do wybranych spółek zależnych;
- przelewy na zabezpieczenie wierzytelności przysługujących Spółce dominującej oraz wybranym spółkom zależnym a wynikających z: (a) umów ubezpieczenia nieruchomości obciążanych hipotekami, (b) umów pożyczek udzielonych przez Spółkę dominującą lub spółki zobowiązane spółkom zależnym, (c) umów pożyczek udzielonych przez Spółkę dominującą spółce zależnej PBG oil and gas Sp. z o.o. (POG); (d) wewnątrzgrupowych umów o świadczenie usług oraz o podwykonawstwo w zakresie kontraktów budowlanych zawartych przez POG i Spółkę dominującą oraz umów o podwykonawstwo w zakresie kontraktów budowlanych;
- zastawy rejestrowe na wierzytelnościach z umowy o prowadzenie Rachunku Dezinwestycji Spółki dominującej oraz z rachunków bankowych wybranych spółek zależnych Spółki dominującej;
- oświadczenia o poddaniu się egzekucji wystawione przez Spółkę dominującą oraz wybrane spółki zależne.

Ponadto PBG oil and gas Sp. z o.o. poręczyła na rzecz Agenta Zabezpieczeń wykorzystane przez Spółkę dominującą na „Nowe Finansowanie” środki z Rachunku Dezinwestycji do kwoty stanowiącej w każdym czasie nie więcej niż 150% wartości tych środków, ale łącznie nie wyższej niż 120.000 tys. PLN, w zależności od tego, która z tych wartości będzie niższa. Poręczenie wygaśnie najpóźniej w dniu 30 czerwca 2023 roku. Na dzień 31 grudnia 2017 roku wykorzystanie środków z Rachunku Dezinwestycji na „Nowe Finansowanie” wynosiło 0 PLN.

41. POSTĘPOWANIA SĄDOWE ORAZ INNE SPRAWY SPORNE

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego spółki z Grupy Kapitałowej są w trakcie prowadzenia spraw sądowych, w których jest zarówno pozwany jak i powodem.

Nazwa grupy kapitałowej:	<i>Grupa Kapitałowa PBG</i>		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	<i>01.01-31.12.2017</i>	Waluta sprawozdawcza:	<i>złoty polski (PLN)</i>
Poziom zaokrąglenia:	<i>wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)</i>		

- **SRB CE Ltd, John Sisk & Son Ltd., PBG SA, Aprivia S.A. w upadłości likwidacyjnej, Hydrobudowa Polska S.A. w upadłości likwidacyjnej przeciwko Skarbowi Państwa Generalnemu Dyrektorowi Dróg i Autostrad, sygn. akt XXV C 782/13**

Jednostka dominująca przystąpiła do postępowania w sprawie o zapłatę kar umownych w kwietniu 2015 roku. Wartość przedmiotu sporu w niniejszej sprawie wynosi 466.155 tys. PLN. Postępowanie jest w toku, powodowie dochodzą zapłaty kary umownej za odstąpienie od kontraktu na budowę autostrady A1 Toruń – Stryków odcinek I Czerniewice – Odolion od km 151+900 do km 163+300 i odcinek II Odolion – Brzezie od km 163+300 do km 186+366 z winy Zamawiającego, pozwany złożył powództwo wzajemne o zapłatę kar umownych z tytułu odstąpienia od tego kontraktu przez Zamawiającego z winy powodów. Pozew wzajemny nie obejmuje Jednostki dominującej. W sprawie zostali przesłuchani wszyscy wnioskowani przez strony świadkowie, a sądowi pozostała w sprawie decyzja o dopuszczeniu dowodu z opinii biegłego. W dniu 15 grudnia 2017 r. strony zawarły ugodę obejmującą roszczenia wynikające z rozliczenia roszczeń podwykonawców, dostawców i usługodawców, co pozwoliło na ostateczne zakończenie toczących się między stronami ugody sporów sądowych. Sprawa została zakończona.

- **SRB CE Ltd, John Sisk & Son Ltd., PBG SA, Aprivia S.A. w upadłości likwidacyjnej, Hydrobudowa Polska S.A. w upadłości likwidacyjnej przeciwko Skarbowi Państwa Generalnemu Dyrektorowi Dróg i Autostrad, sygn. akt XXV C 911/13**

Jednostka dominująca przystąpiła do postępowania w sprawie o zapłatę kar umownych w dniu 9 czerwca 2015 roku. Wartość przedmiotu sporu w niniejszej sprawie wynosi 409.635 tys. PLN. Postępowanie jest w toku, powodowie dochodzą zapłaty kary umownej za odstąpienie od kontraktu na budowę autostrady A1 Toruń – Stryków odcinek III Brzezie – Kowal od km 186+348 do km 215+8815 z winy Zamawiającego, pozwany złożył powództwo wzajemne o zapłatę kar umownych z tytułu odstąpienia od tego kontraktu przez Zamawiającego z winy powodów. Pozew wzajemny nie obejmuje Jednostki dominującej. Trwają przesłuchania świadków. Kolejny termin rozprawy wyznaczony zostanie z urzędu. W dniu 15 grudnia 2017 r. strony zawarły ugodę obejmującą roszczenia wynikające z rozliczenia roszczeń podwykonawców, dostawców i usługodawców, co pozwoliło na ostateczne zakończenie toczących się między stronami ugody sporów sądowych. Sprawa została zakończona.

- **PBG SA przeciwko Gmina Miasta Gdańsk, sygn. akt: IX GC 888/15**

Jednostka dominująca wniosła do Sądu pozew w dniu 4 listopada 2015 roku o ustalenie, że odstąpienie od Umowy z dnia 10 kwietnia 2009 roku zawartej pomiędzy Gminą Miasta Gdańska, w imieniu której i na rzecz działało Biuro Inwestycji Euro Gdańsk 2012 Sp. z o.o. a konsorcjum wykonawców Hydrobudowa Polska S.A., Hydrobudowa 9 S.A., Alpine Bau Deutschland AG, Alpine BAU GmbH oraz Apline Construction Polska Sp. z o.o., na „Wykonanie drugiego etapu robót budowlanych dotyczących budowy Areny Bałtyckiej – stadionu piłkarskiego w Gdańsku Letnicy”, jest bezskuteczne; roszczenie Gminy Miasta Gdańska w przedmiocie wypłaty kwoty 7.891 tys. PLN, tytułem kary umownej zastrzeżonej na wypadek odstąpienia od Umowy, objęte pismem Pozwanego z dnia 3 lipca 2013 roku, nie było zabezpieczone gwarancją bankową z dnia 26 lipca 2011 roku nr BESI/550010086; roszczenie Gminy Miasta Gdańsk o zapłatę kary

Nazwa grupy kapitałowej:	<i>Grupa Kapitałowa PBG</i>		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	<i>01.01-31.12.2017</i>	Waluta sprawozdawcza:	<i>złoty polski (PLN)</i>
Poziom zaokrąglenie:	<i>wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)</i>		

umownej w wysokości 7.891 tys. PLN naliczonej tytułem odstąpienia od Umowy z dnia 10 kwietnia 2009 roku nie powstało. Pozwany złożył odpowiedź na pozew a powód replikę na odpowiedź na pozew. Pismem z dnia 7 lipca 2016 roku, Haitong Bank S.A. złożył interwencję uboczną w sprawie. Jednostka pismem z dnia 2 listopada 2016 roku na zobowiązanie Sądu ustosunkowała się do interwencji ubocznej. W dniu 21.11.2016 wpłynęła opozycja przeciwko interwencji pozwanego. W dniu 7 grudnia 2016 roku odbyła się rozprawa, Sąd zobowiązał pełnomocnika interwenienta ubocznego do ustosunkowania się do opozycji pozwanego. Sąd odroczył termin rozprawy na dzień 17 lutego 2017 roku. Rozprawa wyznaczona na dzień 17 lutego nie odbyła się. Na rozprawie w dniu 17 marca 2017 r. Sąd wydał postanowienie, w którym oddalił interwencję uboczną Haitong Bank S.A. W dniu 31 marca 2017 roku wydano wyrok, gdzie oddalono powództwo w całości. Jednostka dominująca złożyła wniosek o sporządzenie i doręczenie wyroku wraz z uzasadnieniem. Dnia 17 czerwca 2017 roku Kancelaria złożyła apelację zaskarżając wyrok w całości. W dniu 31 lipca 2017 roku do Kancelarii wpłynęła odpowiedź na apelację. Termin rozprawy apelacyjnej nie został jeszcze wyznaczony. Wynik rozstrzygnięcia sporu nie będzie miał wpływu na wynik finansowy Grupy.

- **Spór pomiędzy PBG SA a Operatorem Gazociągów Przesyłowych Gaz-System SA, sygn. akt: XVI GNC 178/17**

Spółka dominująca wniosła do Sądu pozew o zapłatę kwoty 3.241 tys. PLN, w dniu 20 lutego 2017 roku. Dnia 29 maja 2017 roku Sąd wydał nakaz w całości uwzględniając żądanie pozwu. Pozwany wniośł sprzeciw z dnia 29 czerwca 2017 roku od nakazu zapłaty, trwa wymiana pism procesowych. Sad wyznaczył termin pierwszej rozprawy na 22 lutego 2018 roku. Rozprawa została zniesiona. Nowy termin rozprawy nie został wyznaczony. Sprawa w toku. Spółka dominująca na całą należność posiada utworzony odpis aktualizujący.

- **Spór pomiędzy PBG oraz SIAC Construction Ltd, Syndyk Masy Upadłości APRIVIA S.A. w upadłości likwidacyjnej a Skarbem Państwa – Generalnym Dyrektorem Dróg Krajowych i Autostrad.**

W dniu 3 marca 2017 roku PBG oraz SIAC Construction Ltd, Syndyk Masy Upadłości APRIVIA S.A. w upadłości likwidacyjnej (dalej zwane „Powodami”) złożyły w Sądzie Okręgowym w Warszawie, XXV Wydział Cywilny pozew przeciwko Skarbowi Państwa – Generalnemu Dyrektorowi Dróg Krajowych i Autostrad (dalej „GDDKiA”). Powodowie wnieśli o zasądzenie od GDDKiA kwoty 508.041.844,73 zł, tytułem rozliczenia zadania pn. „Budowa autostrady A-4 Tarnów-Rzeszów na odcinku od węzła Krzyż do węzła Dębica Pustynia km 502+796,97 do około 537+550” (dalej „Umowa”), realizowanego przez konsorcjum, w skład którego wchodził Powodowie. Udział PBG w objętej Pozwem kwocie roszczenia, stanowi kwotę 101.608.369 zł. Aktualnie Spółka dominująca oczekuje na odpowiedź na pozew Pozwanego.

- **Spór pomiędzy Skarbem Państwa – Generalnym Dyrektorem Dróg Krajowych i Autostrad (dalej „GDDKiA”) a PBG, Syndykiem Masy Upadłości APRIVIA S.A. w upadłości likwidacyjnej i Syndykiem Masy Upadłości Hydrobudowa POLSKA S.A. w upadłości likwidacyjnej, sygn. akt: XXV C 1714/17**

W Sądzie Okręgowym w Warszawie, XXV Wydział Cywilny toczy się postępowanie z powództwa Skarbu Państwa – Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad (dalej „GDDKiA”) przeciwko PBG,

Nazwa grupy kapitałowej:	<i>Grupa Kapitałowa PBG</i>		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	<i>01.01-31.12.2017</i>	Waluta sprawozdawcza:	<i>złoty polski (PLN)</i>
Poziom zaokrąglenie:	<i>wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)</i>		

Syndykowi Masy Upadłości APRIVIA S.A. w upadłości likwidacyjnej i Syndykowi Masy Upadłości Hydrobudowa POLSKA S.A. w upadłości likwidacyjnej (dalej zwane „Pozwanymi”) o zapłatę kwoty 54.994 tys. PLN tytułem zwrotu środków wypłaconych przez Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad przedsiębiorcom na podstawie ustawy z dnia 28 czerwca 2012 r. o spłacie niektórych niezaspokojonych należności przedsiębiorców, którzy zawarli umowy z członkami konsorcjum realizującego zadanie pn. „Budowa autostrady A-4 Tarnów-Rzeszów na odcinku od węzła Krzyż do węzła Dębica Pustynia km 502+796,97 do około 537+550”. Spółka dominująca stoi na stanowisku, że roszczenie nie jest zasadne. Aktualnie Spółka złożyła odpowiedź na pozew.

- **Spór pomiędzy Skarbem Państwa – Generalnym Dyrektorem Dróg Krajowych i Autostrad (dalej „GDDKiA”) a PBG, Syndykiem Masy Upadłości APRIVIA S.A. w upadłości likwidacyjnej i Syndykiem Masy Upadłości Hydrobudowa POLSKA S.A. w upadłości likwidacyjnej, sygn. akt: XXV C 2107/17**

W Sądzie Okręgowym w Warszawie, XXV Wydział Cywilny toczy się postępowanie z powództwa Skarbu Państwa – Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad (dalej „GDDKiA”) przeciwko PBG, Syndykowi Masy Upadłości APRIVIA S.A. w upadłości likwidacyjnej i Syndykowi Masy Upadłości Hydrobudowa POLSKA S.A. w upadłości likwidacyjnej (dalej zwane „Pozwanymi”) o zapłatę kary umownej wraz ze skapitalizowanymi odsetkami z tytułu odstąpienia od umowy pn. „Budowa autostrady A-4 Tarnów-Rzeszów na odcinku od węzła Krzyż do węzła Dębica Pustynia km 502+796,97 do około 537+550” (dalej „Umowa”), realizowanego przez Konsorcjum, w skład którego wchodziłi Pozwani. Łączna kwota dochodzonego roszczenia określona została na kwotę 264.875 tys. PLN, w tym powód żąda zasądzenia od PBG kwoty głównej kary umowy w wysokości 176.361 tys. PLN oraz solidarnie od wszystkich Pozwanych skapitalizowanych odsetek za opóźnienie w kwocie 88.514 tys. PLN, wszystkie kwoty wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia powództwa do dnia zapłaty. Spółka dominująca stoi na stanowisku, że roszczenie nie jest zasadne. Aktualnie Spółka dominująca złożyła odpowiedź na pozew.

- **SAN-BUD Sp. z o.o. przeciwko PBG SA, sygn. akt IX GC 206/13/**

Dnia 27 kwietnia 2016 roku ogłoszony został wyrok w sprawie, na mocy którego Jednostka zobowiązana została do zapłaty na rzecz powoda kwoty 1.445. tys. PLN wraz z ustawowymi odsetkami oraz kosztami sądowymi i procesowymi. Jednostka dominująca złożyła apelację od tego wyroku wraz z wnioskiem o zwolnienie od kosztów. Sąd wydał postanowienie o odmowie zwolnienia od kosztów sądowych. Termin rozprawy apelacyjnej został wyznaczony na dzień 06 grudnia. Na rozprawie apelacyjnej sąd wyznaczył termin ogłoszenia wyroku na dzień 20 grudnia 2016 roku. Sąd, dnia 20 grudnia 2016 roku, ogłosił wyrok korzystny dla PBG SA tzn. uchylający wyrok pierwszej instancji. Pod koniec marca sąd przesłał do Kancelarii uzasadnienie wyroku uchylającego wyrok I instancji i przekazującego sprawę sądowi I instancji do ponownego rozpoznania. Na rozprawie, wyznaczonej na dzień 28 lipca 2017 roku, Sąd zawiesił postępowanie do czasu zakończenia sprawy rzeszowskiej tj. sprawy pomiędzy Jednostką a Generalną Dyрекcją Dróg Krajowych i Autostrad dot. kwestii odstąpienia od umowy nr 2811/30/2010 (dot. budowy odcinka autostrady A4) przed Sądem Okręgowym w Rzeszowie, pod sygn. akt I C 1022/12. Jednocześnie Sąd zobowiązał pełnomocnika Jednostki dominującej do poinformowania Sądu o zakończeniu sporu,

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

gdyby pełnomocnik Jednostki dominującej powziął takie informacje. Sprawa w toku. Jednostka dominująca uważa roszczenie za bezzasadne. Nie utworzono rezerwy na wynik sporu.

- **SAN-BUD Sp. z o.o. przeciwko PBG SA, sygn. akt IX GC 616/13/**

Pozew został wniesiony dnia 22 maja 2013 roku. W sprawie wniesiono odpowiedź na pozew. W dniu 23 lipca 2014 roku odbyła się pierwsza rozprawa, na której pełnomocnik PBG ustnie wniósł o oddalenie pozwu. Termin kolejnej rozprawy został wyznaczony na dzień 9 maja 2017 roku. Wyrokiem z dnia 23 maja 2017 r. Sąd oddalił powództwo w całości.

- **Zurich Insurance plc Niederlassung fur Deutschland z siedzibą we Frankfurcie (dalej „Zurich”) przeciwko PBG SA, znak sprawy 2-32 o 40/18**

21 marca 2016 roku wpłynęły do Jednostki dominującej dokumenty z Sądu Krajowego Frankfurt nad Menem, będące informacją o pisemnym procesie wstępnym, prowadzonym w oparciu o prawo niemieckie, o zapłatę kwoty 152.479 tys. PLN Postępowanie w toku, strony składają pisma procesowe. Przedmiot roszczenia oraz stanowisko Jednostki dominującej co do zasady tożsame z przedstawionym we wcześniejszym sprawozdaniu finansowym (Jednostka dominująca opublikowała informację raportem bieżącym RB PBG SA 4/2016 z dnia 22 marca 2016 roku). Jednostka dominująca podtrzymuje ponadto stanowisko zaprezentowane w raporcie bieżącym RB PBG SA 47/2015, że roszczenie, o którego zaspokojenie w drodze ugody wystąpił Zurich, stanowi wierzytelność układową i jej zaspokojenie powinno nastąpić zgodnie z Propozycjami Układowymi z dnia 28 kwietnia 2015 roku. Zurich w dniu 24 listopada 2016 roku cofnął pozew, na co PBG wyraziło zgodę pismem z 23 grudnia 2016 roku.

W dniu 18 stycznia 2017 roku Spółka otrzymała pismo z Sądu dotyczące podziału zwrotu kosztów postępowania. Na wniosek Zurich Sąd w dniu 24 lutego 2017 roku poinformował o „bezzasadności” sprawy z uwagi na cofnięcie pozwu. Sprawa została prawomocnie zakończona.

- **Spory pomiędzy Obrascón Huarte Lain S.A. a Spółką**

Dnia 5 sierpnia 2016 roku Jednostka dominująca otrzymała wezwanie do zapłaty kwoty 184.842 tys. PLN od spółki Obrascón Huarte Lain S.A. Roszczenie związane jest z realizacją umowy na wykonanie zadania inwestycyjnego pn.: „Połączenie Portu Lotniczego z Portem Morskim Gdańsk – Trasa Słowackiego – Zadanie IV. Odcinek Węzeł Marynarki Polskiej – Węzeł Ku Ujściu” z dnia 14 października 2011 roku. zawartej pomiędzy Gminą Miasta Gdańsk a konsorcjum, w skład którego wchodzi spółki Obrascón Huarte Lain S.A., jednostka dominująca, Hydrobudowa Polska S.A., PRG sp. z o.o. oraz APRIVIA S.A. Pozwem z dnia 30 sierpnia 2016 roku spółka Obrascón Huarte Lain S.A. wystąpiła do Sądu Okręgowego w Poznaniu, IX Wydział Gospodarczy z powództwem o zapłatę 191.518 tys. PLN wynikającą z realizacji ww. umowy. Jednostka dominująca stoi na stanowisku, że żądanie powoda jest całkowicie bezzasadne i w dniu 21 grudnia 2016 roku wniósł odpowiedź na pozew. Spółka Obrascón Huarte Lain S.A. nie wyraziła zgody na mediacje. Sprawa w toku. Nie został jeszcze wyznaczony termin rozprawy. Spółka dominująca uważa roszczenie za bezzasadne. Nie utworzono rezerwy na wynik sporu.

Nazwa grupy kapitałowej:	<i>Grupa Kapitałowa PBG</i>		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	<i>01.01-31.12.2017</i>	Waluta sprawozdawcza:	<i>złoty polski (PLN)</i>
Poziom zaokrągleń:	<i>wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)</i>		

- **Sprawa dotycząca Stadionu Narodowego.**

Jednostka dominująca była członkiem konsorcjum, które wygrało przetarg na generalnego wykonawcę w związku z budową Stadionu Narodowego w Warszawie. W konsekwencji wygrania ww. przetargu konsorcjum zawarło ze spółką Narodowe Centrum Sportu Sp. z o.o. („NCS”) umowę w dniu 4 maja 2009 roku na realizację ww. inwestycji. Na podstawie postanowień umowy konsorcjum dostarczyło NCS gwarancję ubezpieczeniową na kwotę 152.479 tys PLN, która zabezpieczała potencjalne roszczenia NCS z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania umowy. Gwarancja wystawiona została przez spółkę Zurich Insurance plc. Niederlassung für Deutschland („Gwarant”). W dniu 1 czerwca 2012 roku NCS wezwało konsorcjum do zapłaty kwoty 308.832 tys. PLN tytułem kar umownych za przekroczenie terminu zakończenia budowy Stadionu Narodowego. W dniu 5 lipca 2012 roku NCS złożyło żądanie wypłaty całości gwarancji ubezpieczeniowej. Dnia 1 marca 2013 roku konsorcjum skierowało do Sądu Okręgowego w Warszawie przeciwko NCS oraz Skarbowi Państwa - Ministrowi Sportu i Turystyki pozew o (i) ustalenie, że pozwanym nie przysługuje roszczenie o zapłatę kar umownych za przekroczenie terminu zakończenia budowy Stadionu Narodowego oraz (ii) zobowiązanie pozwanych do zaniechania bezprawnego skorzystania z gwarancji. Konsorcjum wniosło również o zabezpieczenie wskazanych powyżej roszczeń poprzez zakazanie pozwanym do czasu prawomocnego zakończenia niniejszego postępowania pobierania wypłat z gwarancji wystawionej przez Gwaranta. Wniosek o zabezpieczenie został prawomocnie oddalony. Dnia 15 listopada 2016 roku została zawarta ugoda pomiędzy Gwarantem a NCS i Skarbem Państwa. Skutkiem ugody było dokonanie rozliczeń i zrzeczenie się wzajemnych roszczeń wynikających z umowy dotyczącej realizacji inwestycji Stadion Narodowy w Warszawie. Na podstawie ugody wszystkie postępowania sądowe zostaną umorzone w związku z cofnięciem powództw lub wniosków i zrzeczeniem się roszczeń. Postępowania sądowe związane z budową Stadionu Narodowego zostały zakończone, a strony otrzymały postanowienia umarzające te postępowania. Sprawa została prawomocnie zakończona.

- **Wniosek o arbitraż przeciwko Polskiemu LNG S.A.**

Dnia 15 lipca 2016 roku konsorcjum spółek, w którego skład wchodzi spółki Saipem S.p.A., Saipem S.A., SAIPEM Canada Inc. (dawniej Snamprogetti Canada Inc.), Techint Compagnia Tecnica Internazionale S.p.A., PBG SA oraz EGBP Sp. z o.o. w upadłości układowej (dawniej PBG Export Sp. z o.o.), złożyło wniosek o arbitraż przeciwko spółce Polskie LNG S.A. Wniosek złożony został w sprawie dotyczącej umowy z dnia 15 lipca 2010 roku na „Opracowanie projektu wykonawczego oraz wybudowanie i przekazanie do użytkowania Terminalu regazyfikacyjnego skroplonego gazu ziemnego w Świnoujściu”. W postępowaniu arbitrażowym konsorcjum dochodzić będzie roszczeń o zapłatę dodatkowego wynagrodzenia związanego z ww. umową w kwocie nieprzewyższającej 195.000 tys. PLN netto. Jednostka dominująca ograniczyła udział w realizowanej inwestycji, co skutkuje tym, że wynik postępowania nie będzie miał wpływu na jej sytuację finansową. Postępowanie jest na etapie wyboru przewodniczącego składu arbitrów. Sprawa jest w toku.

Nazwa grupy kapitałowej:	<i>Grupa Kapitałowa PBG</i>		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	<i>01.01-31.12.2017</i>	Waluta sprawozdawcza:	<i>złoty polski (PLN)</i>
Poziom zaokrąglenia:	<i>wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)</i>		

- **Przemysław Rzodkiewicz Agencja MINT z siedzibą w Warszawie c/a PBG SA w upadłości układowej, SIAC Construction Ltd., Sąd Okręgowy XX Wydział Gospodarczy w Warszawie, sygn. akt XX GC 619/13**

Powództwo o zapłatę zostało wniesione dnia 17 września 2012 r. Dnia 1 października 2013 r. została sporządzona odpowiedź na pozew. Postępowanie było zawieszono z uwagi na ogłoszenie upadłości SIAC. W sierpniu 2015 roku Kancelaria otrzymała postanowienie o podjęciu zawieszono postępowania. Pierwsza rozprawa odbyła się dnia 26 stycznia 2016 i została odroczone do dnia 07 czerwca 2016 we względu na nieprawidłowe doręczenie. Dnia 7 czerwca 2016 roku odbyła się kolejna rozprawa. Ostatnia rozprawa - celem przesłuchania w drodze pomocy prawnej świadka - miała miejsce 10 listopada. Jednak ze względu na brak potwierdzenia odbioru i nieobecność pełn. SIAC rozprawa została odroczone do dnia 20 grudnia (sąd w Bielsko-Białej). Na rozprawie 20 grudnia zeznawał świadek wskazując, że mobilny węzeł betoniarzki był niesprawny ponieważ nie był dostosowany do warunków atmosferycznych. Ostatnie rozprawy odbyły się 14 marca 2017 roku oraz 27 kwietnia 2017 roku. Termin kolejnej rozprawy został wyznaczony na 8 marca 2018 r. Spółka dominująca nie utworzyła rezerwy na wynik sporu.

- **Martifer Polska Sp. z o.o. c/a PBG S.A., SRB Civil Engineering Ltd., John Sisk & Son Ltd., Skarb Państwa - Generalna Dyrekcja Dróg i Autostrad, Sąd Okręgowy w Warszawie XXV Wydział Cywilny sygn. XXV C 1206/13**

Powództwo o zapłatę kwoty 1.607 tys. PLN. W dniu 12 czerwca.2015 roku Pozwany wniósł odpowiedź na pozew. Rozpoczęło się postępowanie dowodowe. Byli przesłuchiwani świadkowie powoda. Kolejny termin został wyznaczony na 05 maja 2016 roku. Nastąpiła zmiana sędziego i termin wyznaczony na 5 maja 2016 r. został odwołany. Kolejna rozprawa odbyła się w dniu 14 czerwca 2016 roku, na której przesłuchano kolejnych świadków. Dnia 3 kwietnia 2017 roku, 22 września 2017 roku oraz 6 grudnia 2017 roku odbyły się kolejne rozprawy. Na powyższych terminach rozprawy w dalszym ciągu byli słuchani świadkowie. Sprawa w toku. Termin następnej rozprawy będzie wyznaczony z urzędu. Spółka dominująca uważa roszczenie za bezzasadne. Nie utworzono rezerwy na wynik sporu.

- **POSTĘPOWANIE ADMINISTRACYJNE**

Dnia 28 kwietnia 2016 roku do Jednostki dominującej wpłynęła decyzja KNF, w przedmiocie nałożenia na Spółkę PBG SA kary administracyjnej w wysokości 800 tys. PLN na podstawie art. 96 ust. 1 pkt 1 ustawy o ofercie w związku z podejrzeniem naruszenia art. 56 ustawy o ofercie. Jednostka dominująca dnia 12 maja 2016 roku złożyła do KNF wnioski o ponowne rozpatrzenie sprawy. Sprawa zostanie rozpatrzona do marca 2017 roku. KNF podtrzymała decyzję postanowieniem z dnia 16 maja 2017 roku. Kara została przez Jednostkę dominującą uregulowana w sierpniu 2017 roku, jednocześnie Jednostka dominująca złożyła skargę na decyzję KNF w całości do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w dniu 22 czerwca 2017 roku. Do publikacji sprawozdania WSA nie wydał postanowienia w przedmiotowej sprawie.

Nazwa grupy kapitałowej:	<i>Grupa Kapitałowa PBG</i>		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	<i>01.01-31.12.2017</i>	Waluta sprawozdawcza:	<i>złoty polski (PLN)</i>
Poziom zaokrąglenia:	<i>wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)</i>		

- **Postępowanie sądowe o odszkodowanie od firmy Donieckobłenergo z siedzibą na Ukrainie**

Istotnym postępowaniem prowadzonym przez RAFAKO S.A. jest postępowanie sądowe o odszkodowanie od firmy Donieckobłenergo z siedzibą na Ukrainie z powodu ostatecznego zaniechania realizacji budowy kotła przez Klienta. W dniu 6 sierpnia 2010 roku spółka otrzymała wyrok Izby Sądowej do spraw gospodarczych Sądu Najwyższego Ukrainy, na mocy którego pozytywnie została rozpatrzona skarga kasacyjna złożona przez RAFAKO S.A. w dniu 2 marca 2010 roku i postanowiono utrzymać w mocy wyrok Donieckiego Apelacyjnego Sądu Gospodarczego z dnia 23 grudnia 2008 roku, w którym to orzeczeniu została zasądzona na rzecz RAFAKO S.A. tytułem odszkodowania, odsetek za zwłokę, kosztów sądowych i kosztów zastępstwa procesowego łącznie kwota 56,7 miliona hrywien, co w przeliczeniu stanowiło kwotę około 11,5 mln USD. Ze względu na niepewność skuteczności windykacji zasądzonej wierzytelności, RAFAKO S.A. nie ujęła powyższej kwoty w przychodach. Pełnomocnik RAFAKO S.A. poinformował, że w lipcu 2012 roku Sąd Gospodarczy okręgu Donieckiego wznowił rozpatrywanie sprawy ze względu na żądanie Donieckobłenergo uznania umowy z dnia 16 maja 1994 roku za nieważną. Zdaniem pełnomocnika nie ma żadnych nowych argumentów i dowodów dla uznania takiego żądania. Z uwagi na sytuację polityczną panującą na Ukrainie oraz na fakt, iż brak jest pełnej dokumentacji przedmiotowej sprawy w jednym z tamtejszych sądów, co razem wzięwszy uniemożliwia ochronę praw i interesów RAFAKO S.A. na drodze sądowej, Zarząd spółki, po zapoznaniu się z opinią prawną w zakresie możliwości dalszego dochodzenia roszczeń od spółki Donieckobłenergo, podjął decyzję o zaniechaniu tegoż działania.

- **Postępowanie sądowe przeciwko spółce Mostostal Warszawa S.A.**

Dnia 11 października 2016 roku spółka RAFAKO S.A. złożyła w Sądzie Okręgowym w Gliwicach pozew przeciwko spółce Mostostal Warszawa S.A. o zapłatę kwoty w wysokości 8 042 475 złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 3 sierpnia 2016 roku, tytułem zwrotu 70% wartości kwot wstrzymanych na poczet zabezpieczenia należytego wykonania umowy. Złożenie pozwu uzasadnione było tym, że strony zakończyły definitywnie współpracę w ramach zawartego dnia 18 grudnia 2012 roku kontraktu podwykonawczego na projekt, dostawę i montaż rusztu, kotła i instalacji oczyszczania spalin dla dwóch linii ZTUO Szczecin (ostatecznie spółka RAFAKO S.A. złożyła oświadczenie o odstąpieniu od kontraktu podwykonawczego z winy Mostostal Warszawa S.A. dnia 7 lipca 2016 roku). W związku z zakończoną współpracą na tym projekcie, Mostostal Warszawa S.A. zobowiązany jest zwrócić wartość kwot wstrzymanych na poczet zabezpieczenia należytego wykonania kontraktu, ponieważ wygasła umowna przesłanka istnienia takiego zabezpieczenia. W dniu 19 października 2016 roku Sąd Okręgowy w Gliwicach wydał nakaz zapłaty, w którym uwzględnił w całości żądanie RAFAKO S.A. W dniu 25 listopada 2016 roku do ww. sądu wpłynął sprzeciw od nakazu zapłaty złożony przez Mostostal Warszawa S.A. W dniu 30 czerwca 2017 r. Sąd Okręgowy w Gliwicach zasądził na rzecz spółki całość kwoty dochodzonej pozwem. Od wyroku sądu I instancji pozwana w dniu 28 sierpnia 2017 roku. złożyła apelację. W aktualnym stanie rzeczy, po złożeniu przez RAFAKO w dniu 5 października 2017 roku odpowiedzi na apelację pozwanej, strony oczekują na wyznaczenie przez sąd terminu rozprawy.

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

- **Postępowanie sądowe przeciwko spółce Mostostal Warszawa S.A. oraz spółce Zakład Unieszkodliwiania Odpadów sp. z o.o.**

Dnia 20 marca 2017 roku spółka RAFAKO S.A. złożyła w Sądzie Okręgowym w Gliwicach pozew kierowany solidarnie przeciwko spółce Mostostal Warszawa S.A. oraz spółce Zakład Unieszkodliwiania Odpadów sp. z o.o. o zapłatę kwoty w wysokości 13 136 446,57 złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 18 listopada 2016 roku z tytułu wystawionej faktury za zrealizowane przez spółkę, a niezapłacone przez Mostostal Warszawa S.A. oraz Zakład Unieszkodliwiania Odpadów sp. z o.o. prace wykonane w ramach umowy podwykonawczej dotyczącej inwestycji ZTUO Szczecin. RAFAKO uznaje, że roszczenie jest zasadne, ponieważ prace zostały zrealizowane, na poparcie czego została przeprowadzona przez spółkę stosowna inwentaryzacja prac i przekazana dłużnikom. W ocenie spółki w sprawie może kwestionowana być wysokość roszczenia, ponieważ jako podlegające zasądzeniu przez Sąd może być finalnie uzależnione od wyników inwentaryzacji przeprowadzonej przez biegłego sądowego. W dniu 29 marca 2017 roku sąd wydał nieprawomocny nakaz zapłaty kwot dochodzonych pozewem. Pozwane spółki w dniu 19 kwietnia br. złożyły do sądu sprzeciwy od nakazu zapłaty. W dniu 27 lipca 2017 r. RAFAKO S.A. złożyło do sądu pismo procesowe, które oprócz odpowiedzi na sprzeciwy pozwanych spółek zawiera rozszerzenie powództwa o 3 021 268 złotych, do łącznej kwoty 16 157 215 złotych. Jak do tej pory w sprawie odbyła się w dniu 6 października 2017 r. jedna, wstępna rozprawa. Pozwane spółki złożyły do sądu odpowiedzi na pismo procesowe powoda z dnia 27 lipca 2017 r., w którym zostało rozszerzone powództwo. Z uwagi na to, iż przedmiot sporu jest bardzo skomplikowany, trudno określić termin jego zakończenia.

42. ROZLICZENIA PODATKOWE

Rozliczenia podatkowe oraz inne obszary działalności podlegające regulacjom (na przykład sprawy celne czy dewizowe) mogą być przedmiotem kontroli organów administracyjnych, które uprawnione są do nakładania wysokich kar i sankcji. Brak odniesienia do utrwalonych regulacji prawnych w Polsce powoduje występowanie w obowiązujących przepisach niejasności i niespójności. Często występujące różnice w opiniach, co do interpretacji prawnej przepisów podatkowych zarówno wewnątrz organów państwowych, jak i pomiędzy organami państwowymi i przedsiębiorstwami, powodują powstawanie obszarów niepewności i konfliktów. Zjawiska te powodują, że ryzyko podatkowe w Polsce jest znacząco wyższe niż istniejące zwykle w krajach o bardziej rozwiniętym systemie podatkowym.

Rozliczenia podatkowe mogą być przedmiotem kontroli przez okres pięciu lat, począwszy od końca roku, w którym nastąpiła zapłata podatku. W wyniku przeprowadzanych kontroli dotychczasowe rozliczenia podatkowe Grupy mogą zostać powiększone o dodatkowe zobowiązania podatkowe.

43. CELE I ZASADY ZARZĄDZANIA RYZYKIEM FINANSOWYM

W procesie zarządzania ryzykiem finansowym Grupy Kapitałowej PBG najważniejszą wagę mają następujące cele:

- zabezpieczenie krótkoterminowych oraz średnioterminowych przepływów pieniężnych oraz ograniczenie ich zmienności,
- stabilizacja wahań wyniku finansowego Spółki,

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

- realizacja działań restrukturyzacyjnych w zakresie zadłużenia oraz majątku.

Do głównych instrumentów finansowych, z których w roku 2017 Grupa Kapitałowa PBG korzystała należą:

- środki pieniężne,
- lokaty krótkoterminowe, udzielone pożyczki
- kredyt w rachunku bieżącym i kredytowym
- otrzymane pożyczki
- dłużne papiery wartościowe
- umowa leasingu finansowego
- transakcje zamiany stóp procentowych

Głównym zadaniem tych instrumentów jest wspomaganie i zabezpieczenie finansowe bieżącej działalności operacyjnej Spółek poprzez stabilizowanie i neutralizowanie ryzyk płynności finansowej, zmienności stóp procentowych, a także bezpieczne i efektywne zarządzanie nadwyżkami finansowymi. Pozostałe instrumenty finansowe- takie jak należności i zobowiązania z tytułu dostaw i usług- powstają w związku z prowadzeniem przez Grupę Kapitałową bieżącej działalności i są jej nieodłącznym elementem.

Zasadą stosowaną przez Grupę Kapitałową PBG obecnie i przez cały okres objęty sprawozdaniem jest nieprowadzenie obrotu instrumentami finansowymi. Wszystkie opisane w niniejszym rozdziale instrumenty finansowe mają charakter wspomagający bezpośrednie procesy biznesowe. Grupa Kapitałowa PBG nie dopuszcza do wykorzystywania instrumentów finansowych w celach spekulacyjnych czy innych, niepowiązanych ściśle z podstawową działalnością operacyjną.

Najistotniejszym rodzajem ryzyka finansowego na jakie narażona jest Grupa Kapitałowa PBG jest ryzyko płynności, które zostało opisane w nocie 43.1.

43.1 RYZYKO PŁYNNOCI

Grupa Kapitałowa PBG jest narażona na ryzyko utraty płynności tj. zdolności do terminowego regulowania zobowiązań finansowych. Spółki Grupy Kapitałowej PBG monitorują ryzyko braku funduszy przy pomocy narzędzia okresowego planowania płynności. Narzędzie to uwzględnia terminy wymagalności aktywów finansowych (głównie należności) oraz prognozowane przepływy pieniężne z działalności operacyjnej i inwestycyjnej.

Na dzień 31.12.2017 r. oraz na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania Spółki Grupy Kapitałowej PBG skupiały się na utrzymaniu płynności finansowej niezbędnej do realizacji bieżących działań w zakresie realizacji kontraktów jak i do obsługi spłaty rat układowych.

W okresie 12 miesięcy zakończonym 31.12.2017 roku nastąpiły istotne zmiany w pozycji zobowiązań finansowych narażonych na ryzyko płynności. Zmiany wynikają głównie z ujęcia skutków zawarcia Układu z wierzycielami Spółki (patrz nota 2.4).

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

Poniżej tabela przedstawia zobowiązania finansowe Grupy Kapitałowej na dzień 31 grudnia 2017 roku oraz na dzień 31 grudnia 2016 roku według daty zapadalności na podstawie umownych niezdyktowanych płatności.

ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE NARAŻONE NA RYZYKO PŁYNNOŚCI

Wyszczególnienie	Krótkoterminowe:		Długoterminowe:			Zobowiązania razem bez dyskonta	Zobowiązania wartość bilansowa
	do 6 m-cy	6 do 12 m-cy	1 do 3 lat	3 do 5 lat	powyżej 5 lat		
Stan na 31.12.2017							
Kredyty w rachunku kredytowym							
Kredyty w rachunku bieżącym	-	43 419	-	-	-	43 419	43 419
Pożyczki	-	55 309	-	-	-	55 309	55 309
Dłużne papiery wartościowe	1 201	1 042	6 776	6 776	33 599	49 394	47 496
Leasing finansowy	-	7 317	11 337	11 104	-	29 758	29 758
Pochodne instrumenty finansowe	46 190	13 721	310 534	-	-	370 445	337 390
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe	2 028	1 765	5 195	1 416	18 355	28 759	28 390
Ekspozycja na ryzyko płynności razem	403 095	135 376	464 531	21 834	52 580	1 077 416	1 035 094
Stan na 31.12.2016							
Kredyty w rachunku kredytowym	1 426	48 961	7 431	7 431	36 845	102 094	100 035
Kredyty w rachunku bieżącym	-	99 394	-	-	-	99 394	99 394
Pożyczki	1 848	191	-	21 424	-	23 463	23 430
Dłużne papiery wartościowe	36 725	19 665	330 767	-	-	387 157	342 204
Leasing finansowy	2 388	1 479	5 007	1 784	-	10 658	10 719
Pochodne instrumenty finansowe	47	49	188	188	746	1 218	1 218
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe	520 378	10 121	200 337	15 950	243	747 029	731 470
Ekspozycja na ryzyko płynności razem	562 812	179 860	543 730	46 777	37 834	1 371 013	1 308 470

Spółki zależne od Jednostki Dominującej korzystały z zewnętrznych źródeł finansowania działalności w postaci linii kredytowych. Dostępne dla Grupy Kapitałowej PBG limity kredytowe na dzień 31.12.2017 r przedstawiały się następująco:

Wyszczególnienie	na dzień 31.12.2017	na dzień 31.12.2016
Przyznane limity kredytowe	150 000	100 000
Wykorzystane kredyty w rachunku bieżącym	55 309	99 394
Wolne limity kredytowe w rachunku bieżącym	94 691	606

Poniższa tabela przedstawia terminy zapadalności aktywów finansowych, które są jednym ze źródeł finansowania zobowiązań Grupy Kapitałowej PBG.

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

Terminy określono na podstawie umownych niezdyktowanych płatności. Zaprezentowana wartość aktywów finansowych wobec zobowiązań finansowych oznacza wystąpienie ujemnego kapitału obrotowego netto, Szczegółowy opis strategii Zarządu Spółki dominującej w zakresie sposobu pokrycia ujemnego kapitału obrotowego netto przedstawiono w nocie 2.3.

Wyszczególnienie	krótkoterminowe		długoterminowe			Aktywa finansowe razem bez dyskonta	Aktywa finansowe wartość bilansowa
	do 6 m-cy	6 do 12 m-cy	1 do 3 lat	3 do 5 lat	powyżej 5 lat		
Stan na 31.12.2017							
Aktywa trwałe:							
Należności	-	-	43 876	892	72	44 840	44 351
Należności kontraktowe oraz należności z tytułu umowy o usługę budowlaną	-	-	27 513	-	-	27 513	27 513
Pozostałe długoterminowe aktywa finansowe	-	-	-	-	1 497	1 497	1 497
Aktywa obrotowe:							
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	445 840	2 250	-	-	-	448 090	448 090
Pożyczki udzielone	-	6	-	-	-	6	6
Pozostałe krótkoterminowe aktywa finansowe	-	3 010	-	-	-	3 010	3 010
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	192 175	-	-	-	-	192 175	192 175
Kategoria aktywów finansowych razem	638 015	5 266	71 389	892	1 569	717 131	716 642

Grupa jest narażona na ryzyko utraty lub pogorszenia poziomu płynności finansowej. Utrata lub pogorszenie płynności finansowej Grupy mogą wynikać zarówno z zakłócenia właściwej relacji wpływów i wydatków Grupy w czasie, nieadekwatnego poziomu finansowania działalności Grupy, jak i ograniczenie dostępu do gwarancji finansowych (związanego z koniecznością angażowania środków własnych Grupy). Ryzyko utraty lub pogorszenia poziomu płynności finansowej jest związane z: potencjalną niewypłacalnością wśród zamawiających lub zatorami płatniczymi, potencjalnym wzrostem zapotrzebowania na kapitał obrotowy w wysokości zapewniającej pokrycie bieżących potrzeb operacyjnych Grupy oraz koniecznością zaangażowania środków własnych na potrzeby finansowania i zabezpieczenia realizacji kontraktów i ma wpływ na zapewnienie terminowej realizacji projektów oraz możliwość uzyskiwania przez Grupę gwarancji finansowych, które są powszechnie stosowanymi formami zabezpieczenia realizacji kontraktów na rynku, na którym Grupa prowadzi działalność.

Konsekwencją zmaterializowania się powyższego ryzyka może być ograniczone możliwości pozyskiwania przez Grupę kolejnych kontraktów z uwagi na brak dostępu zarówno do gwarancji finansowych, jak i do środków pieniężnych niezbędnych do obsługi kolejnych zleceń.

Ponadto, pogorszenie lub utrata płynności finansowej przez Grupę, może spowodować, że Grupa może nie być w stanie spłacać zobowiązań odsetkowych oraz kapitału wynikających z (i) zawartych umów finansowania (ii) zobowiązań układowych PBG (iii) wykupu Obligacji wyemitowanych w celu umożliwienia

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrągleń:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

wierzycielom PBG uzyskania częściowego zaspokojenia ich wierzytelności układowych. W takim przypadku zadłużenie Grupy z tytułu kredytów bankowych może zostać częściowo lub w całości postawione w stan natychmiastowej wymagalności, a w razie braku jego spłaty: (i) instytucje finansujące będą mogły skorzystać z zabezpieczeń udzielonego finansowania ustanowionych na aktywach Grupy, (ii) sąd może uchylić Układ, co będzie skutkowało postawieniem spółki PBG w stan upadłości likwidacyjnej, natomiast (iii) obligatariusze będą mogli zażądać przedterminowego wykupu Obligacji, a w przypadku nie wywiązania się przez PBG z obowiązku wykupu Obligacji będą mogli dochodzić swoich roszczeń z zabezpieczeń Obligacji.

Działalność Grupy opiera się częściowo na kontraktach, których realizacja wymaga poniesienia przez Grupę części kosztów przed uzyskaniem wynagrodzenia z tytułu realizacji projektu lub określonego jego etapu. Wszelkie niekorzystne rozbieżności pomiędzy wydatkami i wpływami uzyskanymi z tytułu zrealizowanych zamówień lub ich poszczególnych etapów, w tym opóźnienie płatności ze strony zamawiających, mogą wywrzeć niekorzystny wpływ na przepływy pieniężne realizowane na danym kontrakcie oraz na poziom kapitału obrotowego.

Nie można wykluczyć, że Grupa będzie miała ograniczone możliwości uzyskania wynagrodzenia zaliczkowego z realizowanych projektów w wypadku nieuzyskania gwarancji finansowych na potrzeby uzyskania takiego wynagrodzenia.

Powyższe okoliczności mogą wpływać na pogorszenie poziomu płynności finansowej Grupy, skutkując m. in. wzrostem zapotrzebowania na kapitał obrotowy, co może mieć istotny niekorzystny wpływ na działalność Grupy, jej sytuację finansową, wyniki, zdolność realizacji postanowień Układu przez PBG, perspektywy, a także cenę akcji.

43.2 RYZYKO STOPY PROCENTOWEJ

Zarządzanie ryzykiem stopy procentowej koncentruje się na zminimalizowaniu wahań przepływów odsetkowych z tytułu aktywów oraz zobowiązań finansowych oprocentowanych zmienną stopą procentową.

Spółki z Grupy Kapitałowej PBG narażone są na ryzyko stopy procentowej w związku z następującymi kategoriami aktywów oraz zobowiązań finansowych:

- depozyty
- udzielone pożyczki,
- otrzymane kredyty bankowe
- otrzymane pożyczki,
- wyemitowane papiery dłużne,
- leasing finansowy,

Narażenie Spółki na ryzyko wywołane zmianami stóp procentowych dotyczy przede wszystkim długoterminowych zobowiązań i należności finansowych.

W celu zabezpieczenia ryzyka związanego ze zmienną stopą procentową, Spółki Zależne od PBG SA stosują instrumenty zabezpieczające typu IRS. Zgodnie z wymogami umowy kredytowej i umowy leasingu

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

Spółki Zależne były zobowiązane do ograniczenia ryzyka stopy procentowej. Spełniając wymogi Banku Spółki Zależne zawarły następujące transakcje IRS: w dniu 27 listopada 2014 roku Spółka Zależna zawarła z Bankiem transakcję swapa odsetkowego (IRS) na kwotę kapitału 13.850 tys. eur podlegającą amortyzacji z terminem zapadalności do 05 listopada 2019r.; w dniu 13 kwietnia 2017 roku Spółka Zależna zawarła z Bankiem transakcję swapa odsetkowego (IRS) na kwotę kapitału 20.649 tys. pln podlegającą amortyzacji z terminem zapadalności do 20 marca 2020 roku.

Poniższa tabela przedstawia wrażliwość wyniku finansowego brutto na racjonalnie możliwe zmiany stóp procentowych przy założeniu niezmienności innych czynników (w związku ze środkami pieniężnymi, z udzielonymi i otrzymanymi pożyczkami, kredytem bankowym, wyemitowanymi papierami dłużnymi i zobowiązaniami z tyt. leasingu o zmiennej stopie procentowej). Nie przedstawiono wpływu na kapitał własny Spółki. Z analizy wrażliwości wyniku finansowego na zmianę stopy procentowej wyłączono kredyt bankowy zabezpieczony transakcją IRS.

Analiza wrażliwości na dzień 31.12.2017	Wartość narażona na ryzyko	Wzrost stopy o punkty procentowe 0,1%	Spadek stopy o punkty procentowe -0,1%
Aktywa finansowe	192 181	192	(192)
Zobowiązania finansowe	(494 426)	(494)	494
Wpływ na wynik finansowy		(302)	302
Analiza wrażliwości na dzień 31.12.2016	Wartość narażona na ryzyko	Wzrost stopy o punkty procentowe 0,1%	Spadek stopy o punkty procentowe -0,1%
Aktywa finansowe	120 130	120	(120)
Zobowiązania finansowe	(523 461)	(523)	523
Wpływ na wynik finansowy	-	(403)	403

43.3 RYZYKO WALUTOWE

Grupa Kapitałowa PBG narażona jest na ryzyko walutowe z tytułu zawieranych transakcji. Ryzyko takie powstaje w wyniku dokonywania przez spółki Grupy sprzedaży lub zakupów w walutach innych niż ich waluta wyceny.

Grupa Kapitałowa PBG narażona jest na ryzyko zmian kursów walutowych ze względu na fakt, że w przypadku realizacji kontraktów o wysokiej wartości jednostkowej dokonuje importu materiałów i jak również część wpływów jest wyrażona w walutach obcych. Występujące ryzyko walutowe związane jest głównie z wahaniami kursu PLN do EUR, PLN do USD oraz PLN do SGD. W minionym okresie ponad 8,5 % przychodów ze sprzedaży Grupy Kapitałowej PBG wyrażonych było w walutach obcych, przede wszystkim w EUR.

W związku z powyższym Grupa narażona jest na ryzyko zmiany kursów przede wszystkim PLN do EUR i PLN do USD, które w szczególności może skutkować spadkiem przychodów ze sprzedaży lub wzrostem kosztów

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrągleń:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

liczonych w PLN, spowodowanych niekorzystnymi zmianami kursów walut. Spółki z Grupy przyjęły i stosują jednolitą politykę zarządzania ryzykiem kursowym.

Strategia zarządzania ryzykiem walutowym stosowana przez spółki Grupy Kapitałowej PBG zakłada wykorzystanie naturalnego zabezpieczenia jak również strategii zabezpieczających na rynku instrumentów pochodnych. Dopuszcza się stosowanie instrumentów zabezpieczających typu forward. Nie ma pewności, że stosowane w Grupie metody ograniczania istniejącego ryzyka poprzez stosowanie wybranych instrumentów okażą się w pełni skuteczne.

Na dzień 31.12.2017r. Spółki Grupy Kapitałowej nie posiadały instrumentów pochodnych zabezpieczających ryzyko walutowe.

Analiza wrażliwości zakłada wzrost lub spadek kursów EUR/PLN, USD/PLN oraz SGD/PLN o 10% w stosunku do kursu zamknięcia obowiązującego na poszczególne dni bilansowe.

średni kurs NBP	na dzień 31.12.2017	na dzień 31.12.2016
EUR/PLN	4,1709	4,4240
USD/PLN	3,4813	4,1793
SGD/PLN	2,6059	2,8926

Poniższa tabela przedstawia wrażliwość wyniku finansowego brutto (w związku ze zmianą wartości godziwej aktywów i zobowiązań pieniężnych oraz z tytułu zmiany wartości godziwej kontraktów terminowych typu forward) oraz całkowitych dochodów ogółem Grupy Kapitałowej PBG na racjonalnie możliwe wahania przede wszystkim kursu EUR, USD oraz SGD, przy założeniu niezmienności innych czynników.

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrągleń:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

Analiza wrażliwości na 31.12.2017	Wzrost kursu walutowego								Spadek kursu walutowego							
	10%								-10%							
	Wpływ na wynik finansowy (w tys. PLN)				Wpływ na inne dochody całkowite (w tys. PLN)				Wpływ na wynik finansowy (w tys. PLN)				Wpływ na inne dochody całkowite (w tys. PLN)			
	EUR	USD	GBP	razem	EUR	USD	GBP	razem	EUR	USD	GBP	razem	EUR	USD	GBP	razem
Aktywa finansowe	4,59	3,83	2,87		4,59	3,83	2,87		3,75	3,13	2,35		3,75	3,13	2,35	
Zobowiązania finansowe	7 275	2 174	-	9 449	-	-	-	-	-7 275	-2 174	-	-9 449	-	-	-	-
Wpływ na wynik finansowy	-8 205	-1	-45	-8 251	-	-	-	-	8 205	1	45	8 251	-	-	-	-
Wpływ na inne dochody całkowite	-930	2 173	-45	1 198	-	-	-	-	930	-2 173	45	-1 198	-	-	-	-
Analiza wrażliwości na 31.12.2016	Wzrost kursu walutowego								Spadek kursu walutowego							
	10%								-10%							
	Wpływ na wynik finansowy (w tys. PLN)				Wpływ na inne dochody całkowite (w tys. PLN)				Wpływ na wynik finansowy (w tys. PLN)				Wpływ na inne dochody całkowite (w tys. PLN)			
	EUR	USD	GBP	razem	EUR	USD	GBP	razem	EUR	USD	GBP	razem	EUR	USD	GBP	razem
	4,87	4,60	5,66	-	4,87	4,60	5,66	-	3,98	3,76	4,63	-	3,98	3,76	4,63	-
Aktywa finansowe	9 015	846	156	10 017	-	-	-	-	(9 015)	(846)	(156)	(10 017)	-	-	-	-
Zobowiązania finansowe	(7 219)	(1)	(1)	(7 221)	-	-	-	-	7 219	1	1	7 221	-	-	-	-
Wpływ na wynik finansowy	1 796	845	155	2 796	-	-	-	-	(1 796)	(845)	(155)	(2 796)	-	-	-	-
Wpływ na inne dochody całkowite	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Ekspozycja na ryzyko walutowe ulega zmianom w ciągu roku w zależności od wolumenu transakcji przeprowadzanych w walucie. Niemniej powyższą analizę wrażliwości można uznać za reprezentatywną dla określenia ekspozycji Grupy Kapitałowej PBG na ryzyko walutowe.

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

43.4 RYZYKO KREDYTOWE

Ryzyko kredytowe rozumiane jest jako brak możliwości wywiązania się ze zobowiązań przez wierzycieli Grupy Kapitałowej PBG. Ryzyko kredytowe związane jest z następującymi głównymi obszarami:

- wiarygodność kredytowa klientów, z którymi zawiera się transakcje fizycznej sprzedaży produktów;
- wiarygodność kredytowa podmiotów, w które się inwestuje

Obszary, w których powstaje ekspozycja na ryzyko kredytowe, mające odmienną charakterystykę ryzyka kredytowego, to:

- środki pieniężne i lokaty bankowe,
- należności z tytułu dostaw i usług,
- udzielone pożyczki.

Maksymalna ekspozycja Grupy Kapitałowej na ryzyko kredytowe określana jest poprzez wartość bilansową następujących aktywów finansowych:

Wyszczególnienie	na dzień 31.12.2017	na dzień 31.12.2016
Pożyczki	6	363
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności finansowe	519 954	774 746
Pozostałe klasy pozostałych aktywów finansowych	3 010	74
Pochodne instrumenty finansowe	479	-
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	192 175	121 109
Ekspozycja na ryzyko kredytowe razem	715 624	893 546

Spółki Grupy Kapitałowej PBG w sposób ciągły monitorują zaległości klientów oraz wierzycieli w regulowaniu płatności, analizując ryzyko kredytowe indywidualnie lub w ramach poszczególnych klas aktywów określonych ze względu na ryzyko kredytowe (wynikające np. z branży, regionu lub struktury odbiorców).

Ryzyko kredytowe związane ze środkami pieniężnymi

W odniesieniu do aktywów finansowych takich jak środki pieniężne i ich ekwiwalenty ryzyko kredytowe Grupy powstaje w wyniku niemożności dokonania zapłaty przez drugą stronę umowy, którą są banki zarejestrowane w Polsce, tym samym ryzyko to jest nieistotne. Maksymalna ekspozycja na to ryzyko równa jest wartości bilansowej tych instrumentów i na dzień 31 grudnia 2017 wynosiła 192.175 tys. zł (na dzień 31.12.2016 wynosiła 121.109 tys. zł)

Ryzyko kredytowe związane z udzielonymi pożyczkami

Na dzień 31 grudnia 2017 r saldo udzielonych pożyczek przez Grupę Kapitałową PBG wynosiło 6 tys. zł. W celu ograniczenia ryzyka z tytułu udzielonych pożyczek Spółki Grupy Kapitałowej PBG bieżąco monitorują sytuację majątkową i wyniki finansowe pożyczkobiorców. Ryzyko kredytowe z tytułu udzielenia pożyczek jest nieistotne.

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

Ryzyko kredytowe związane z należnościami z tytułu dostaw i usług oraz pozostałymi należnościami finansowymi

Ryzyko kredytowe Grupy Kapitałowej PBG jest ściśle związane z prowadzeniem podstawowej działalności Spółek. Wynika ono z zawartych kontraktów handlowych i związane jest z potencjalnym wystąpieniem zdarzeń, które mogą przybrać postać niewypłacalności kontrahenta, częściowej spłaty należności lub istotnego opóźnienia w spłacie należności. Udzielanie klientom, tzw. kredytu kupieckiego jest aktualnie nieodłącznym elementem prowadzenia działalności gospodarczej, jednakże Spółki podejmują szereg działań mających na celu zminimalizowanie ryzyk związanych z podjęciem współpracy z potencjalnie nierzetelnym klientem. Wszyscy klienci, którzy pragną korzystać z kredytów kupieckich, poddawani są procedurom wstępnej weryfikacji.

Klienci, którzy w opinii Spółek Grupy, na podstawie przeprowadzonej weryfikacji, nie są wiarygodni finansowo, są zobowiązani do przedstawienia odpowiednich zabezpieczeń finansowych, które minimalizują ryzyko niewypłacalności tych firm wobec Spółek Grupy Kapitałowej PBG.

Model biznesowy Grupy, polegający na realizacji jednostkowych kontraktów o znacznej wartości, cechuje znaczna koncentracja jej przychodów. W konsekwencji pojedyncze kontrakty o znacznej wartości mogą mieć znaczący wpływ na wyniki finansowe wypracowywane przez Grupę. Udział głównego odbiorcy produktów w przychodach ze sprzedaży Grupy ogółem w okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2017 r. wyniósł 66 % .

Z uwagi na złożoność i długi czas realizacji niektórych projektów o znaczącej wartości jednostkowej rzeczywiste koszty tych projektów mogą potencjalnie różnić się od szacunków dokonanych pierwotnie przez Grupę w tym zakresie, co w dalszej kolejności może przełożyć się na obniżenie poziomów realizowanych marż a w skrajnych przypadkach skutkować poniesieniem przez Grupę strat. Przychody, przepływy pieniężne i rentowność danego projektu mogą podlegać zmianom wraz z postępowaniem w jego realizacji oraz mogą być uzależnione od szeregu czynników, z których część znajduje się poza kontrolą Grupy, takimi jak np.: przesunięcia w czasie lub opóźnienia w realizacji kontraktu, problemy finansowe kontrahentów Grupy, brak płatności ze strony klientów oraz brak realizacji zobowiązań przez dostawców, podwykonawców lub członków konsorcjum. Zmienność poziomu kosztów oraz związana z tym zmienność poziomu rentowności niektórych projektów w okresie ich realizacji może mieć negatywny wpływ na przepływy pieniężne Grupy w ramach danego kontraktu oraz jej płynność finansową w danym okresie. W przypadku niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązań umownych przez Grupę, członków konsorcjum, podwykonawców lub dostawców, zamawiający może nie dokonać płatności z tytułu wynagrodzenia na rzecz Grupy. Dodatkowo zamawiający może skorzystać z przysługujących mu uprawnień z tytułu udzielonych gwarancji bankowych lub ubezpieczeniowych, co wiąże się z koniecznością pokrycia przez Grupę kwot wypłaconych przez instytucje finansowe, jako gwarantów na podstawie udzielonych na rzecz zamawiającego i na zlecenie Grupy gwarancji. Kwoty te mogą być szczególnie wysokie w przypadku złożonych i długoterminowych projektów o dużej wartości. Grupa może nie być w stanie pokryć zobowiązań wynikających ze zrealizowanych gwarancji finansowych.

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

Ponadto, nie można wykluczyć, że w trakcie realizacji zleceń kontrahenci Grupy wypowiedzą zawarte kontrakty lub odstąpią od nich, w szczególności w przypadku nienależytego lub nieterminowego wykonywania prac. Utrata jednego z kluczowych projektów może spowodować nie tylko istotne obniżenie przychodów Grupy, ale również może spowodować konieczność wcześniejszego rozliczenia wzajemnych zobowiązań stron kontraktu, w tym w szczególności zwrotu pobranych zaliczek, co w konsekwencji może spowodować utratę płynności, utrudnić lub uniemożliwić obsługę zadłużenia Grupy.

Całkowita wartość netto należności handlowych Grupy Kapitałowej PBG na dzień 31 grudnia 2017r. bez uwzględnienia wartości godziwej przyjętych zabezpieczeń, do wysokości których Grupa Kapitałowa PBG może być wystawiona na ryzyko kredytowe, wynosi 519.954 tys. zł (według stanu na dzień 31.12.2016 r 774.746 tys. zł). W odniesieniu do należności z tytułu dostaw i usług, Spółki Grupy Kapitałowej PBG są narażone na ryzyko kredytowe w związku z pojedynczym znaczącym kontrahentem lub grupą kontrahentów o podobnych cechach.

44. ZARZĄDZANIE KAPITAŁEM

Spółka dominująca nie może zarządzać kapitałem w taki sposób w jaki oczekiwałby rynek i akcjonariusze Spółki dominującej. Aktualnie najważniejszym celem zarządzania kapitałem jest zapewnienie odpowiedniego poziomu płynności umożliwiającego realizację zobowiązań wynikających z układu oraz wykup obligacji, co pozwoli na kontynuowanie działalności przez Spółkę, a w przyszłości na odbudowanie wartości dla jej akcjonariuszy.

45. POZOSTAŁE INFORMACJE

45.1 WYBRANE DANE FINANSOWE PRZELICZONE NA EUR

W okresach objętych skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym i w okresach porównawczych stosowano średnie kursy wymiany złotego w stosunku do EUR ustalane przez Narodowy Bank Polski, w szczególności:

a) przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów, zysk z działalności operacyjnej, zysk brutto i zysk netto oraz przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej, przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej, przepływy pieniężne netto z działalności finansowej i przepływy pieniężne netto razem za 2017 rok, obliczono przyjmując średni kurs EUR według kursu stanowiącego średnią arytmetyczną średnich kursów NBP na ostatni dzień poszczególnych miesięcy, tj. : 4,2447 PLN

b) przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów, zysk z działalności operacyjnej, zysk brutto i zysk netto oraz przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej, przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej, przepływy pieniężne netto z działalności finansowej i przepływy pieniężne netto razem za 2016 rok, obliczono przyjmując średni kurs EUR według kursu stanowiącego średnią arytmetyczną średnich kursów NBP na ostatni dzień poszczególnych miesięcy, tj. : 4,3757 PLN.

c) aktywa razem, zobowiązania i rezerwy na zobowiązania, zobowiązania długoterminowe, zobowiązania krótkoterminowe, kapitał własny oraz kapitał zakładowy na 31 grudnia 2017 roku obliczono przyjmując średni kurs EUR na dzień tj. 31 grudnia 2017 roku, tj. : 4,1709 PLN.

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

d) aktywa razem, zobowiązania i rezerwy na zobowiązania, zobowiązania długoterminowe, zobowiązania krótkoterminowe, kapitał własny oraz kapitał zakładowy na 31 grudnia 2016 roku obliczono przyjmując średni kurs EUR na ten dzień tj. 31 grudnia 2016 roku, tj. : 4,4240 PLN.

Wyszczególnienie	na dzień 31.12.2017	na dzień 31.12.2016
Kurs obowiązujący na ostatni dzień okresu	4,1709	4,4240
Kurs średni w okresie, obliczony jako średnia arytmetyczna kursów obowiązujących na ostatni dzień każdego miesiąca w danym okresie	4,2447	4,3757
Najwyższy kurs w okresie	4,4157 z dn. 02.01.2017	4,5035 z dn. 06.12.2016r.
Najniższy kurs w okresie	4,1709 z dn. 29.12.2017	4,2355 z dn. 04.04.2016r.

WYBRANE DANE FINANSOWE

Wyszczególnienie	za okres 31.12.2017 PLN	za okres 31.12.2016 PLN	za okres 31.12.2017 EUR	za okres 31.12.2016 EUR
Skonsolidowany rachunek zysków i strat				
Przychody ze sprzedaży	1 869 093	1 987 014	440 336	454 102
Zysk (strata) z działalności operacyjnej	(42 609)	820 391	(10 108)	187 488
Zysk (strata) przed opodatkowaniem	(55 284)	803 247	(13 024)	183 570
Zysk (strata) netto z działalności kontynuowanej, z tego przypadający:	(91 133)	788 747	(21 470)	180 256
- akcjonariuszom podmiotu dominującego	(30 412)	838 731	(7 165)	191 679
- akcjonariuszom niekontrolującym	(60 721)	(49 984)	(14 305)	(11 423)
Zysk (strata) netto z działalności kontynuowanej i zaniechanej, z tego przypadający:	(91 133)	788 747	(21 470)	180 256
- akcjonariuszom podmiotu dominującego	(30 412)	838 731	(7 165)	191 679
- akcjonariuszom niekontrolującym	(60 721)	(49 984)	(14 305)	(11 423)
Całkowity dochód (strata) netto przypadający:	(103 626)	792 378	(24 413)	181 086
- akcjonariuszom podmiotu dominującego	(43 008)	842 736	(10 132)	192 595
- akcjonariuszom niekontrolującym	(60 621)	(50 358)	(14 282)	(11 509)
Zysk (strata) na jedną akcję zwykłą (w PLN / EUR)	(0,04)	1,91	(0,01)	0,44
Rozwodniony zysk (strata) na jedną akcję zwykłą (w PLN / EUR)	(0,04)	1,91	(0,01)	0,44
Średni kurs PLN / EUR	x	x	4,2447	4,3757
Skonsolidowany rachunek przepływów pieniężnych				
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej	(107 989)	(251 598)	(25 441)	(57 499)
Środki pieniężne netto wykorzystane w działalności inwestycyjnej	47 397	6 689	11 166	1 529
Środki pieniężne netto z działalności finansowej	131 964	24 389	31 089	5 574
Zmiana netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	71 371	(220 520)	16 814	(50 397)
Średni kurs PLN / EUR	x	x	4,2447	4,3757

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

Wyszczególnienie	na dzień 31.12.2017 PLN	na dzień 31.12.2016 PLN	na dzień 31.12.2017 EUR	na dzień 31.12.2016 EUR
Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej				
Aktywa	1 637 224	1 960 916	392 535	443 245
Zobowiązania długoterminowe	537 633	733 463	128 901	165 792
Zobowiązania krótkoterminowe	811 984	999 118	194 678	225 840
Zobowiązania związane z aktywami przeznaczonymi do sprzedaży	47 496	-	11 387	-
Kapitał własny przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej	(162 512)	(65 941)	(38 963)	(14 905)
Kapitał podstawowy	16 081	15 414	3 856	3 484
Liczba akcji (w szt.)	804 050 591	804 050 591	804 050 591	804 050 591
Średnia ważona liczba akcji zwykłych (w szt.)	804 281 191	438 785 030	804 281 191	438 785 030
Średnia ważona rozwodniona liczba akcji zwykłych (w szt.)	804 281 191	438 785 030	804 281 191	438 785 030
Wartość księgowa na jedną akcję (w PLN / EUR)	(0,20)	(0,08)	(0,05)	(0,02)
Kurs PLN / EUR na koniec okresu	x	x	4,1709	4,4240

45.2 WYNAGRODZENIA CZŁONKÓW ZARZĄDU I RADY NADZORCZEJ JEDNOSTKI DOMINUJĄCEJ

Łączna wartość wynagrodzeń i innych świadczeń dla Członków Zarządu Spółki dominującej wyniosła:

Wyszczególnienie	W Spółce dominującej:		W spółkach zależnych oraz stowarzyszonych:		Razem
	Wynagrodzenie	Inne świadczenia *	Wynagrodzenie	Inne świadczenia *	
Okres od 01.01 do 31.12.2017					
Razem	2 142	-	1 548	600	4 290
Okres od 01.01 do 31.12.2016					
Razem	2 307	5	1 968	780	5 060

* Inne świadczenia – zasiłki wypłacone przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych, wynagrodzenia z tytułu oddelegowania do samodzielnego pełnienia czynności nadzorczych, premie uznaniowe, pozostałe świadczenia

Inne informacje dotyczące kluczowego personelu kierowniczego, w tym dotyczące pożyczek, zaprezentowano w notcie 39.

Łączna wartość wynagrodzeń i innych świadczeń dla Członków Rady Nadzorczej Spółki dominującej wyniosła:

Wyszczególnienie	W Spółce dominującej:		W spółkach zależnych oraz stowarzyszonych:		Razem
	Wynagrodzenie	Inne świadczenia *	Wynagrodzenie	Inne świadczenia **	
Okres od 01.01 do 31.12.2017					
Razem	429	-	1 196	247	1 861
Okres od 01.01 do 31.12.2016					
Razem	350	3	1 119	840	2 312

** Inne świadczenia – wynagrodzenie z tytułu delegowania do samodzielnego pełnienia określonych czynności nadzorczych

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

45.3 ZATRUDNIENIE W GRUPIE KAPITAŁOWEJ I ROTACJA KADR

Przeciętne zatrudnienie w Grupie Kapitałowej w podziale na poszczególne grupy zawodowe oraz rotacja pracowników kształtowały się następująco:

ZATRUDNIENIE W GRUPIE KAPITAŁOWEJ W ETATACH

Wyszczególnienie	za okres 31.12.2017	za okres 31.12.2016
Pracownicy umysłowi	1 479	1 599
Pracownicy fizyczni	815	974
Razem	2 294	2 573

ROTACJA KADR

Wyszczególnienie	za okres 31.12.2017	za okres 31.12.2016
Liczba pracowników przyjętych	81	247
Liczba pracowników zwolnionych	(410)	(353)
Razem	(329)	(106)

45.4 WYNAGRODZENIE PODMIOTU UPRAWNIONEGO DO BADANIA SPRAWOZDAŃ FINANSOWYCH

Audytorem dokonującym badania oraz przeglądu sprawozdań finansowych Spółek Grupy Kapitałowej w 2017 roku była Spółka Ernst & Young Audyty Polska Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp. k. z siedzibą w Warszawie.

Dnia 22 marca 2017 roku, zgodnie z obowiązującymi przepisami, po rozpatrzeniu rekomendacji przedstawionej przez Komitet Audytu, Rada Nadzorcza Spółki dominującej podjęła uchwałę w sprawie wyboru firmy Ernst & Young Audyty Polska Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp. k. (dalej „E&Y”) z siedzibą w Warszawie, Rondo ONZ 1 (00-124 Warszawa), wpisanej na listę firm audytorskich prowadzoną przez Polską Izbę Biegłych Rewidentów pod numerem 130, na firmę audytorską właściwą do przeglądu śródrocznego sprawozdania finansowego Spółki PBG SA i Grupy Kapitałowej PBG za I półrocze 2017 oraz badania jednostkowego sprawozdania finansowego PBG SA oraz skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej za rok 2017.

Łączne wynagrodzenie E&Y wyniosło 1.213 tys. PLN, w tym za usługi związane z badaniem i przeglądem sprawozdań finansowych – 835 tys. PLN.

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

Łączne wynagrodzenie audytorów spółek z Grupy Kapitałowej z poszczególnych tytułów wyniosło:

Wyszczególnienie	za okres 31.12.2017	za okres 31.12.2016
Badanie rocznych sprawozdań finansowych	835	848
Przegląd sprawozdań finansowych	130	124
Pozostałe usługi	248*	32
Razem	1 213	1 004

* Kwota dotyczy usług dozwolonych w ramach ustawy o biegłych rewidentach art. 136 ust. 2

46. ZDARZENIA PO DNIU BILANSOWYM

Poza przedstawionymi poniżej oraz opisanymi w notach 2.3, 2.4, 27, 36.3 nie miały miejsca inne zdarzenia wymagające ujawnienia w niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

Zawiadomienie o zmianie stanu posiadania akcji RAFAKO S.A. przez Fundusz Inwestycji Polskich Przedsiębiorstw FIZAN

W dniu 3 stycznia 2018 roku spółka zależna RAFAKO S.A. otrzymała od Funduszu Inwestycji Polskich Przedsiębiorstw Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych zawiadomienie o zwiększeniu przez Fundusz udziału w ogólnej liczbie głosów RAFAKO powyżej progu 5% ogólnej liczby głosów (więcej informacji w raporcie bieżącym RB RAFAKO 1/2018).

Połączenie PBG S.A. ze spółką AVATIA Sp. z o.o.

W dniu 9 stycznia 2018 roku Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Spółki podjęło uchwały w sprawie połączenia PBG S.A. ze spółką PBG AVATIA Sp. z o.o. (RB PBG 1/2018). W dniu 21 marca 2018 roku Sąd Rejonowy Poznań – Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu zarejestrował połączenie PBG jako Spółki Przejmującej ze spółką PBG AVATIA Sp. z o.o. (RB PBG 10/2018).

Zatwierdzenie przez KNF Aneksu nr 2 do prospektu emisyjnego RAFAKO S.A.

W dniu 9 stycznia 2018 roku Zarząd spółki zależnej RAFAKO S.A. powziął informację o zatwierdzeniu przez Komisję Nadzoru Finansowego aneksu nr 2 do prospektu emisyjnego spółki (więcej informacji w raporcie bieżącym RB RAFAKO 2/2018).

Wprowadzenie do obrotu giełdowego akcji serii K spółki RAFAKO S.A.

W dniu 9 stycznia 2018 roku Zarząd spółki zależnej RAFAKO S.A. powziął informację o Oświadczeniu Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych S.A. w sprawie rejestracji akcji zwykłych na okaziciela serii K w depozycie papierów wartościowych pod warunkiem podjęcia decyzji przez GPW o wprowadzeniu tych akcji do obrotu na rynek regulowany (RB RAFAKO 3/2018). Z kolei w dniu 16 stycznia 2018 roku Zarząd spółki poinformował o wprowadzeniu do obrotu akcji serii K do obrotu giełdowego (RB RAFAKO 4/2018), a 18 stycznia 2018 roku Zarząd powziął informację o wydaniu przez KDPW komunikatu o rejestracji akcji serii K (RB RAFAKO 6.2018).

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

Podwyższenie kapitału zakładowego

W dniu 19 stycznia 2018 roku Sąd zarejestrował podwyższenie kapitału podstawowego Spółki dominującej o kwotę 4.272,20 PLN poprzez emisję 213.610 akcji zwykłych imiennych serii H. Podwyższenie kapitału odbyło się w oparciu o postanowienia Układu (RB PBG 3/2018).

Dojście do skutku emisji serii I oraz podwyższenie kapitału zakładowego

W dniu 23 stycznia 2018 roku Zarząd Spółki poinformował o dojściu do skutku emisji serii I, w wyniku której kapitał zakładowy Spółki dominującej wzrósł do poziomu 16 087 tys. PLN (RB PBG 4/2018).

Nabycie przez spółkę zależną udziałów w Bio-Fun Sp. z o.o.

Dnia 13 lutego 2018 spółka zależna Górecka Projekt Sp. z o.o. zakupiła 100% udziałów w kapitale Bio-Fun Sp. z o.o. Przedmiotem działalności spółki jest między innymi prowadzenie działalności związanej z obsługą rynku nieruchomości.

Przyjęcie przez Zarząd PBG zaktualizowanej Strategii dla Grupy Kapitałowej PBG.

Zarząd Spółki dominującej przyjął w dniu 5 kwietnia 2018 roku zaktualizowaną Strategię dla Grupy Kapitałowej PBG na lata 2018-2020. Strategia PBG zakłada długoterminowy wzrost wartości jej Grupy Kapitałowej, poprzez budowę największej polskiej grupy inżynieryjno-budowlanej w oparciu o Grupę RAFAKO - podmiotu liczącego się na rynkach zagranicznych, oferującego specjalistyczne usługi budowlane dla przemysłu energetycznego oraz branży gazu ziemnego, ropy naftowej i paliw.

Realizacja celów strategicznych będzie możliwa dzięki odpowiedniej organizacji Grupy Kapitałowej PBG, polegającej na przeniesieniu kompetencji EPC oraz generalnego wykonawstwa w sektorze gazu ziemnego, ropy naftowej i paliw do Grupy RAFAKO (RB PBG 11/2018).

Zakończenie negocjacji w przedmiocie przeniesienia istotnej wierzytelności

Zarząd Spółki dominującej wynegocjował warunki umowy przeniesienia wierzytelności wynikającej z warunkowej umowy sprzedaży zawartej ze spółką IMIDŻ FINANS GRUP Sp. z o.o. dnia 24 lipca 2013 roku. Po skompletowaniu dokumentów formolnoprawnych wymaganych przez Kupującego umowa zostanie podpisana Mając na uwadze ryzyko związane z realizacją wpływu z projektu deweloperskiego na Ukrainie, które wynikać może z ewentualnej zmiany sytuacji politycznej w tym kraju, Spółka dominująca zdecydowała sprzedać posiadaną wierzytelność. W zamian za przyspieszenie terminu wpływu oraz istotne ograniczenie poziomu ryzyka, z kwoty 109 mln zł będącej przedmiotem zawartej warunkowej umowy, Spółka dominująca oczekuje, że uzyska przepływ w kwocie 80 mln zł (po pomniejszeniu o uzgodnione dyskonto). Planowane terminy i kwoty wpływu to: 20 mln zł w I półroczu 2018 roku a 60 mln zł w I półroczu 2019 roku.

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

47. ZATWIERDZENIE SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone za rok zakończony 31 grudnia 2017 roku (wraz z danymi porównawczymi) zostało zatwierdzone przez Zarząd Spółki dominującej w dniu 26 kwietnia 2018 roku.

Podpisy wszystkich Członków Zarządu			
Data	Imię i nazwisko	Funkcja	Podpis
2018-04-26	Jerzy Wiśniewski	Prezes Zarządu	
2018-04-26	Mariusz Łożyński	Wiceprezes Zarządu	
2018-04-26	Dariusz Szymański	Wiceprezes Zarządu	
2018-04-26	Kinga Banaszak-Filipiak	Członek Zarządu	
Podpisy osoby odpowiedzialnej za sporządzenie skonsolidowanego sprawozdania finansowego			
Data	Imię i nazwisko	Funkcja	
2018-04-26	Bartosz Kuźmin	z-ca dyrektora ds. konsolidacji i księgowości	